UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Mons Thabor Sive Solitudo Exercitiorum Spiritualium

Bisling, Anselm

[Einsiedeln], 1682

urn:nbn:de:hbz:466:1-60545

Visual Library

L. III Rh. 4509.
12

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

MONS THABOR,

SIVE

SOLITUDO

EXERCITIORVM SPIRITVALIVM

Adm. R. P. ANSELMI BISLING &c.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

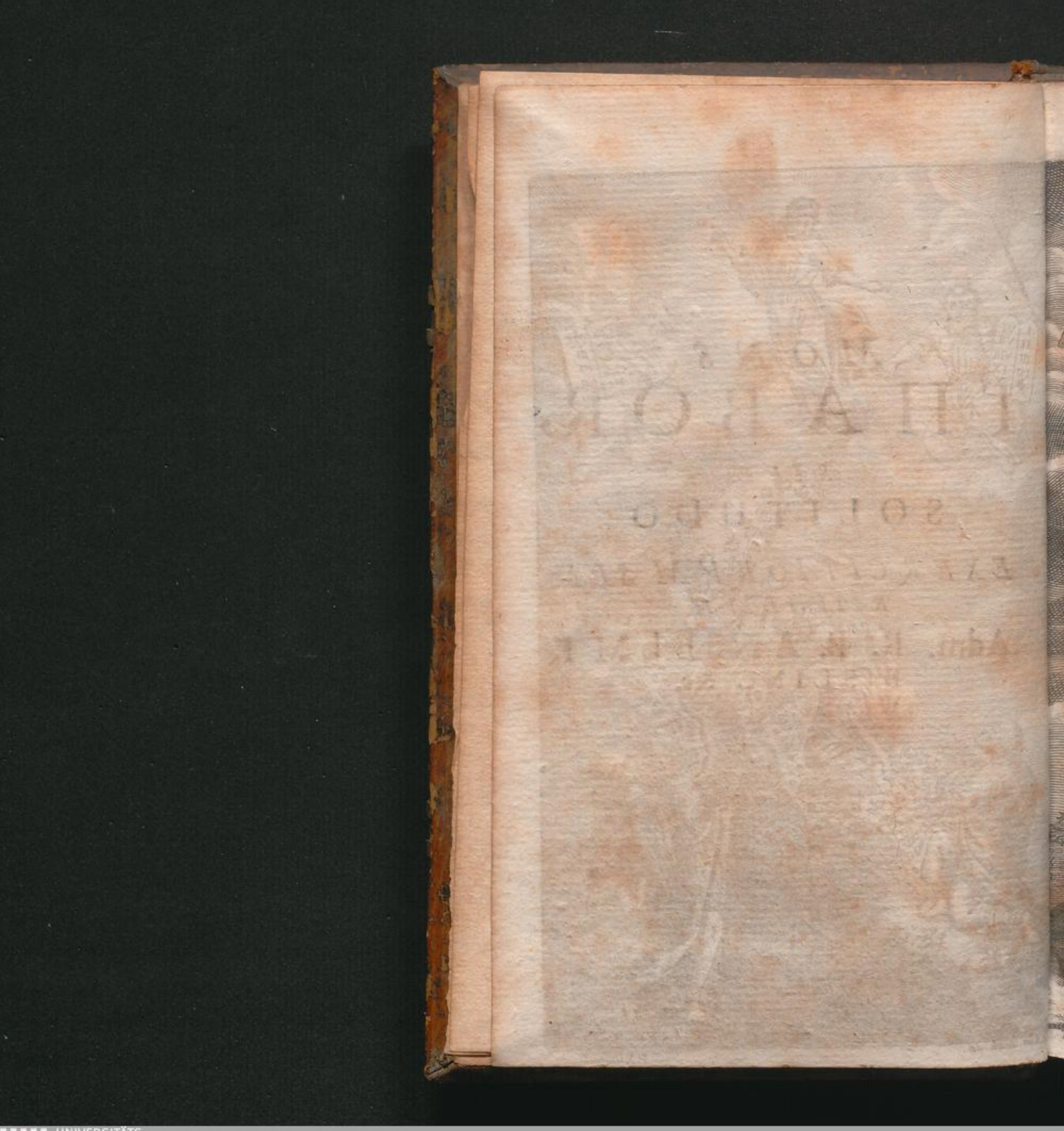

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X
Obe
di
en
tia.
P. Kilian f.

MONS THABOR

SIVE SOLITUDO EXERcitiorum Spiritualium, in qua PHILOTHEUS, & MONOPHILUS, Duce & Comite THEOPHOBO per triplicem viam,

PURGATIVAM, ILLUMINATIVAM, ET UNITIVAM,

Quasi tria Tabernacula

MOYSIS, ELIÆ,

ET

JESU CHRISTI,

Decem Dierum spatio digressus transfiguratur in splendorem vitæ perfectioris.

LIBER OMNIBUS RELIGIONUM Vota, maximè verò S. P. BENEDICTI Regulam Professis: Nec non Sacerdotibus singulariter accommodatus & utilis,

Revisus & Auctus

Ab

Authore ipso paulò ante mortem,

A. R. P. ANSELMO BISLING.

Ordinis S. Benedicti, SS. Theol. Doctore, Not. Apost. & Exempti Cœnobij B. V. MARIÆ Einsidlensis Professo.

Cum facultate Superiorum.

Typis Monasterij EINSIDLENSIS,

Per JOSEPHUM REYMANN, 1682.

Soc^tis Jesv

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

REVERENDISSIMIS PATRIBUS

AMPLISSIMIS PRAESULIBUS AC DOMINIS, DOMINIS,

ALPHONSO

CELEBERRIMI ET IMPERIALIS MONASTERIJ

VVEINGARTENSIS;

MARTINO

CELEBERRIMI ET IMPERIALIS MONASTERIJ

ZVVIFALTENSIS,

ORDINIS S. P. BENDICTI ABBATIBUS DIGNISSIMIS,

INCLYTAE PER SVEVIAM CONGREGATIONIS BENEDICTINÆ

PRÆSIDIBUS, ET VISITATORIBUS Meritissimis,

PATRIBUS, AC DOMINIS SUIS GRATIOSISSIMIS.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

DEDICATIO.

REVERENDISSIMI, ET AMPLISSIMI DOMINI, DOMINI

ABBATES,

VISITATORES VIGILANTISSIMI.

MOntem Thaboræum Transfiguratione Christi reclarescentem quò feram ex Helvetiæ Montibus non superstitione Atlanticâ, sed fide verâ, nisi ad Vos Reverendissimi Domini Abbates, & Visitatores Meritissimi ? Montem Thaboræum, præsentem, inquam, librum solitudinis Mysterioſæ, assumentis ex vallibus, vel imperfectionibus vitæ ad puriorem contemplationem Christi, atque ad suaviorem hujus dilectionem in sanctitudine, & complacentia æterni Patris, Abbatum primi, ac summi fundatum, manibus vestris, velut congruo loco affero. Hic veterum Benedictinorum mos ab ipso Sanctissimo Benedicto cœptus, ac traditus, ut nuspiam ædificare Monasteria, & certè facere tabernacula Christi ad ea, quæ Dei sunt, exercenda, quàm in montibus maluerint. Cujus

rei

rei inde à Monte Cassino fundamenta posita. Verùm & ipsa vita Monastica ad Montis similitudinem est, quæ dum Religiosos suos ad studium perfectionis, Abbates verò ad altiora, tanquam ad culmen adstringit, quidni Benedictino-Monastica vita est Mons sanctus, in quo beneplacitum est Deo habitare, in quo per Christum, qui est splendor Sanctorum, transfigurantur Discipuli virtutibus ejus amicti, abstracti à mundi tenebris, & exaltati ad interiora Dei? Itaque ad induendam Christi formam, ac lucem niti, & semper ab eo assumi ad Divina, hoc verè Benedictinum. Hæc res apprimè Abbatum ductui incumbit, hæc eorum studia, ac labores confert, hæc Congregationes, hæc Confraternitates, hæc unionem Monasteriorum, & Communionem bonorum operum, piorúmque fructuum instituit, & junctis viribus amicitiam firmat. Hæc eadem res est, quâ inclyta Suevica Congregatio non modò inita inter se erat, sed constanti desiderio Confraternitatem cum Helvetica Congregatione, vitæque, & animorum studia cum illa confœderare appetebat.

Unde ubi anno millesimo, sexcentesimo, octogesimo die 14. Maij Helveto-Benedictini

Prin.

Principes, atque Abbates in Sancto Gallo se congregârunt, eódem Vos Visitatores, & Abbates, Alphonse Weingartensis, & Martine Zvvifaltensis, Congregationis Vestræ nomine, ad vinculum conveniistis. Jbi certis conditionibus, articulisque facta Confraternitas, & opera bona communia esse jussa. Quod vinculum ut æternum sit, Deus dabit. Quando igitur hic Libellus Thaboræus edendus in lucem fuit, constitutis validâ virtute, atque authoritate patronis, non aliò magis, quàm ad Paternitates Vestras Reverendissimas quasi animi motus sensit, certus, fore, ut in Tabernacula, in Monasteria scilicet vestra cum fructu plurimorum & Religiosorum, & Sacerdotum recipiatur. Confido certè, hoc ipsum Opusculum agnosci in symbolum, ac singulare testimōium Germano-fraterni amoris inter unitas Congregationes per Christum Thaboræum unionis Ducem, & Assumptionis mutuæ illibatâ fide semper conservandæ. Ita voveo, ita humili dexterâ offero.

P. Gallus Göldlin à Tieffenavv,
Professus Einsidlensis, Typographiæ Director.

FA.

FACULTAS

ILLVSTRISSIMI ET REVERENDISSIMI DOMINI, DOMINI

ABBATIS.

AUGUSTINUS

DEI ET APOST. SEDIS

Gratiâ Abbas Monasterij Einsidlensis & S.R.I. Princeps.

CVm Liber, cui Titulus est MONS THABOR &c. à Reverendo, & dilecto nostro P. Anselmo Bisling p. m. quondam compositus, ad plurium deinde instantiam revisus & auctus, per duos Theologos, quibus id munus commisimus, fuerit recognitus, & approbatus: idcirco tenore præsentium Facultatem concedimus, eundem typis mandandi.

Dat. in Monasterio nostro Einsidlensi Die 1. mensis Januarij, 1682.

AUGUSTINUS ABBAS.

APPRO-

APPROBATIO.

APtè huic libello nomen Mons Thabor præfigitur. Conscende eundem anima devota, & cor tuum ab omni inordinata cura, & affectu abstrahe: sede tantisper solitaria & tace, & leva te super te, & acclamabis cum Apostolo Bonum est, nos hîc esse; ubi se tibi Christus transfigurabit, teque in se per amorem transformabit, ut vel modicè nunc prælibando, sentias, quantum gloriæ pondus te maneat in Montibus æternis.

P. Adelricus Suter, Exempti Monasterij Einsidlensis Subprior, ac Ordinarius quondam ibidem SS. Theologiæ Professor

---

SI in ore duorum, vel trium testium, juxta Divinam Veritatem Matth. 18. stet omne verbum, quidni & in plurium, quos sequentes pagellæ exhibent? Quare eorundem judicio subscribo, posse hunc Montem Thaboræum à primo suo authore cygneo more revisum & auctum rursus non solùm absque fidei, vel morum periculo, verùm cum ingenti animarùm lucro ac meritorum augmento ascendi.

P. Dionysius Hartmann, in Exempto Monasterio Einsidlensi Professus, & Theologus.

Infor-

Informatio ad benevolum Lectorem.

Sicut nitidum magni illius in cœlo Luminaris splendorem sua sequitur umbra, sic Thaboræus iste Mons à primâ statim editione, dum plurimis ad novam vitæ perfectioris transfigurationem præluxit, à nonnullis cùm eruditione, tum Ecclesiasticâ dignitate spectatis viris suas passus est oblocutionis, ac sinistræ intelligentiæ umbras. Sed tametsi palàm cognitum fuit, Auctorem magis, quàm ejus lucubrationem nonnisi ex præciso Religiosæ obedientiæ mandato publicæ lucis factam, displicuisse. Quia tamen ejusmodi nigri calculi notæ eoúsque etiam in scriptis circumvolabant, donec ad proprias Auctoris manus originaliter pervenirent; visum est Approbatoribus prænotatis, operæ prætium fore, si è quamplurimis albi calculi votis eidem libello suffragantibus aliqua potiora secernantur, & tanquam irrefragabiles virorum sapientiâ, integritate, & dignitate longè eminentiorum censuræ ex Originalibus litteris ad Auctorem datis extractæ (pro pura puta solius Dei gloria) hîc adjunganiur.

CEN-

CENSURÆ

LIBELLI MONTIS THABOR.

I. REv.mus D. Conradus Morus S. Th. Doct. Cathedralis Ecclesiæ Curiensis nunc Præpositus, sub dato 22. Julij 1665.

Istæ suæ claustrales primitiæ non possunt satis laudari ab hisce Rev.mis DD. Cathedralibus, & alijs principalibus Curatis, quibus communicavi opusculum.

II. Rev.mus D. Melchior im Hoof S. Th. Doct. Præpositus, Commissarius, Decanus & Parochus Altorfij. 19. Apr. 1665.

Si liber ille digno pretio æstimandus foret, non posset alio, quàm multi auri & argenti æstimari, tam is est pretiosus in suo genere, vix sui parem habens.

Rev.mus D. Nicolaus Hedinger, Præpopositus & Commissarius Solodori. 13. Maij. 1665.

Ut liber iste spiritualis in Conventu nostro hebdomadario publicè prælegeretur, quamprimùm operam dedi, quatenus major ex illius usu fru-

fructus animarum consequatur, quod certo certiùs futurum esse spero.

IV. Adm. Rev.dus &c. D. Franciscus Radheller, S. Th. Doct. Decanus & Parochus Suitij. 18. Decembr. 1665.

Libellus iste aureus est, imò Angelicus: aureus, quia luteos homines aureos facit: Angelicus, quia homines in Angelos transformat. Dignissimus eapropter est, & maximè nobis sæcularibus Sacerdotibus, ut qui hic in terris potestate plusquam pollemus Angelicâ, vitâ quoque Angelicâ pro possibili fulgeamus.

V. Adm. Rev.dus Gregorius Signer. S. Th. Doct. Commissarius, Decanus, & Parochus Tugij. 29. Decembr. 1664.

Montem hunc A. R. P. solitudinem appellas, quem cœlum ego rectiùs dixerim, tot stellis, ut inspexi, quot verbis rutilum gratiæ firmamentum, & viam lacteam perfectionis. Uno hoc libello, Pater, omnia mihi donâsti, quia cœlum & Deum dedisti.

VI. Adm. R. D. Joannes Rotenflue, S. T. Doct. Commissarius, Decanus, & Parochus Rapperswilæ. 27. Janu. 1665.

Suas mihi antehac jam cognitas, nunc lucieditas lucubrationes accepi; opusculum sanè meo judicio, absque fuco dico, toto mundo admodum immundo reformando dignissimum.

Rev.

VII. Rev.mus D. Gerardus Abbas Monasterij Maristellani, Ord. Cistercienſis ſub dato 20. Janu. 1665.

Liber iſte, quem nemo non amet, quàm qui pietati Religioſæ, & virtuoſæ probitati, imò omni ſanctioris vitæ perfectioni bellum indixerit, verſabatur jam aliquanto tempore inter manus meorum; cùm piſſimâ invidentiâ quiſque inter primos numerari voluerat hujus pretioſi theſauri poſſeſſores.

VIII. Rev.mus D. Georgius Abbas Monasterij Adelbergenſis. Ord. Præmonſtratenſis, 18. Janu. 1665.

Nec minùs bene factum, accommodando ſcriptionis argumentum ſtatui Clericatûs ſæcularis, cujus maxima cura eſt animarum ſalus, ad cujus præſidium apprimè conducit vitæ exemplum cujus præſidia Mons iſte pinguis ſuppeditat.

IV. Rev.mus P. Seraphinus, Ord. S. Franciſci Conventualium Provincialis. 21. Febr. 1665.

Venit ad manus meas Mons Thaboræus, quem avidè deſideravi. Ego jam aggreſſus pedem Montis, quæcunque mihi ſe præbent obviam, ambabus manibus amplector, tota totus approbo, ſpe plenus optimâ, futurum, ut ex tantâ rerum pulcherrimarum ubertate, parvulum ſaltem fructum mihi invenire poſſim.

THEO-

THEOPHOBUS
AD PHILOTHEUM
ET MONOPHILUM
EXERCITIORUM
SPIRITUALIUM
CANDIDATOS.

I.

ILle quondam *dilectus Deo & hominibus* Moyſes à teneris in aula Pharaonis quaſi Regis filius educatus, ac deſtinatus hæres, cùm jam totis quadraginta annis in omni Ægyptiorum ſcientia excultiſſimus fumantes tandem ollas faſtidijſſet, *malens affligi cum populo DEI, quàm temporalis peccati habere jucunditatem*, profugit aliquando in Madian, ubi divinæ Philoſophiæ vacans, ad radicem montis Sinai mirificâ Rubi ardentis, & non combuſti viſione fuit illuſtratus. Quod factum omne, tum præſentis inſtituti, tum veſtri (dilectiſſimi Philothee, ſive Dei Amans Sacerdos, & Monophile Religioſæ ſolitudinis Amator) perfectionis adipiſcendæ ſtudij thema complectitur. Etenim ſi ille ab Ægypto elongatur fugiens & manet

Eccleſ. 1.

Heb. 11.

Moyſes videt Rubum incombuſtum.

Exod. 3.

Applicatur viſio ad exercitia ſpiritualia.

net in ſolitudine, vos per breve temporis ſpatium ſedetis ſolitarij, & tacetis, & levatis vos ſuper vos: ille minat gregem ſuum in interiora deſerti; vos ſenſus, potentias, cogitationes, & affectus, in ſecretiora exercitiorum ergaſtula convocatis: ille ad montem Dei Horeb, vos ad montem Chriſti Thabor: ad ignem ipſe in viridanti rubo, vos animis ardentes ad Deum in humana carne deſignatum: ille ſolutis pedum calceamentis accedendo, vos verò vanitatum ac ſæculi mores exuti appropinquando. Magnus ille Patriarcha eduxit Iſraelem de Ægypto, vos animas ve-

Exod. 15. ſtras de mundo: Moyſes *currus Pharaonis & exercitum ejus projecit in mare*; à vobis Tenebrarum Principes Dæmon,

ib. Mundus, & Caro ſubmerguntur *quaſi plumbum in aquis vehementibus* lacrymarum: ibi demum ille orationis aſſiduitati vacans in monte, novam Legis normam à Deo accepit, vos novos emendationis vitæ ſpiritus, ac leges aſ-

Exod. 20. ſumitis, ut de veteri non remaneat ungula.

II. Verùm neque hîc ſiſtendus eſt gradus; ſed ulteriùs digrediendo ad Ru-

S. Greg. l. 28. mor. c. 2. bum illum, (*qui in igne Deitatis carnis noſtræ dolores quaſi Rubi ſpinas ſuſcepit, & inconſumptam mortalitatis noſtræ ſubſtan-*

tiam

tiam, etiam in illa Divinitatis flamma ſervavit:) paupertatis Chriſti Salvatoris noſtri, humilitatis, obedientiæ, omniumque virtutum, per accuratam votorum, aut ſtatutorum veſtrorum obſervantiam, æmulatores eritis. Ita arripientes geminæ charitatis, Dei, & proximi tabulas (non ſecus ac Moyſes facie tenus afflatis ex Dei viſione radijs, quaſi cornibus, illuſtratus) de hoc veſtræ contemplationis monte deſcendetis, miro divini luminis fulgore irradiati, atque mutati; ut quiſque veſtrûm in veritate dicturus ſit: *Vivo ego; jam non Ego: vivit verò in me Chriſtus.* Ad imitandas virtutes Chriſti. *ad Gal. 2.*

III. PHILOTHEVS. Ex auditu quidem, mihi ſat multum innotuit de iſtâ exercitandi ratione, at quia eam Religioſorum inſtituti magis, quàm Sacerdotum ſæcularium eſſe crediderim, idcirco lubens hunc ipſis honorem cederem, nullum evolatum ad ſumma, nullúmque Apoſtolatum ambiendo, ſed vias planas, tritas & imas; (modò ſalvus fiam, quod mihi ſufficit) niſi tua Theophobe ſingularis erga me affectio perſuaderet, experiri ſemel ſaltem, quid abſtruſæ ſub ea lateret utilitatis.

THEOPH. O quantum Philothee, quámque periculosè in negotio tuæ vel ſalvationis, vel damnationis æternæ Exercitia ſacerdotibus ſæcu-

lar. magis neceſſaria. *S. Leo PP. ſerm. 4. de Quadr.*

punctum proximè attingente aberras: dic enim, amabò, ſi *dum per varias actiones vitæ hujus ſolicitudo diſtenditur, neceſſe eſt, de mundano pulvere etiam Religioſa corda ſordeſcere*; quantò putas, majoribus nævis obnoxij erunt vel Sacerdotes, vel ſæculares? dum quocunque pedem movent, omnia luto, fæcibus, lubricitatibus, laqueis, & præcipitijs plena ſunt? Cui ergo (te judicem conſtituo) cui Religioſum inter & Sacerdotem ſæcularem major neceſſaria eſt ad

Fructus exercitiorum.

præcavendum & evadendum innoxiè mentis illuſtratio, introſpectio cordis, diſcuſſio conſcientiæ, animi medicina, vulnerum cognitio, errorum correctio, veteris emendatio vitæ, & nova ſpiritûs renovatio? quæ omnia pleniſſimè confert unicum hoc ſpirituale exercitium: prout te uſus (tantummodò alacriter inſiſte) & exempla docebunt.

Opuſc. 6. cap. 21.

IV. In hanc rem memorabile eſt illud abs A. R. P. Nicolao Lancicio Soc. Ieſu adductum exemplum de Maria Bonaventura Ord. S. P. Benedicti in Monaſterio S. Franciſcæ Romanæ ad annum 1616. Eam nimirum, uti primæ nobilitatis proſapiâ, ita inſigni venuſtatis

Monialis abhorrens exercitia.

flore, rarâ docilitate, ſagaci ingenio, judicij ſuprà ætatem maturitate, generoſitate mentis, & innatâ quâdam pru-

den-

dentiâ præcellentem; secus tamen spiritualibus rebus (quas nauseante stomacho aversabatur) addictam; sed totam fuisse ad sæcularia, & lætiora profusam. Cùm verò plurimæ aliquando ejusdem loci professæ decem dialibus exercitijs sese excolere instituissent, suasum est idem pium opus & huic; sed tanquam à genio, & indole sua alienum, risu, jocisque exsibilatum: donec aliorum exemplis inducta statuerit, illud veluti per transennam inspiciendo, vexationem redimere. Non defuit ad hanc vel minimam devotionis scintillam divini Luminis fax, quâ se de talis silentij, ac solitudinis suavitate non solùm in intellectu mirificè collustratam sensit, sed etiam tot ignitos in voluntate motus, ac pietatis affectus, ut cum insolita cordis sui gestientis lætitia, propter oblatam adeò copiosam cum solo suo Conditore æternitatis negotium tractandi facultatem, quantocyus cœperit plenâ resignatione cor suum tanquam candidissimam membranam Deo ter Opt. offerre, in qua solius sui sanctissimi beneplaciti digito conscribere dignaretur, quidquid deinceps à se aut vitari, aut fieri postularet. Quis hîc non obstupescat, spiritualis vitæ Novitiam ex unica deliberata resolutione ad sta-

Ad illa facienda persuasa.

Mirè illustratur.

Plenè se Deo resignat.

tûs sui perveſtigationem ſe applicandi, jam adeò ſolidum perfectionis fundamentum pleniſſimè Deo ſoli ſe reſignandi jeciſſe?

V. Porrò primâ ſolummodò deſine ſuæ creationis peractâ meditatione, jam cœpit amaris lacrymis deplorare tantum ſui finis, ac mediorum abuſum; inſuetóque fervoris æſtu ſuccenſa, mox ſe totam Deo propriæ manûs ſyngraphâ in hæc verba devovit: *Hanc oblationem Deus meus, & propoſitum, quod facio avellendi me à rebus omnibus, quæ me poſſunt à tuo ſancto elongare ſervitio, tam libenter facio, ut ſi poſt mea obſequia totâ vitâ impenſa volueris me detrudere ad infernum, ero contentiſſima, dummodò in me tua ſanctiſſima voluntas adimpleatur. Quocircà ſcripturam hanc meæ propriæ manûs tibi dono & conſigno IESV Creator, & animæ meæ Redemptor, eamque in ſacratiſſimo tuo latere depono, rogans per pretioſiſſima merita ſanguinis tui, ut mihi condones omnia peccata mea, nec permittas, dilecte Deus meus, te unquam à me ampliùs offendi, cùm ampliùs non ſim mea, ſed tota tua, Amen.*

Propriâ ſyngraphâ ſe devovet divinæ voluntati.

Ad præfatum autem ſuum à confeſſionibus, & exercitijs Patrem ſe poſtero die viſitantem taliter locuta eſſe refertur. *Pater, non oportet ampliùs jocari cum*

cum Deo : agnovi, quid à me velit Deus; quid nolit. Volo tota esse Dei, & totis viribus conari, ut ob majorem gloriam Dei, sine ullâ morâ sancta evadam, non qualiscunque, sed magna; & citò. Retulit sanè inter alios exercitiorum fructus, studium summæ puritatis conscientiæ, etiam à nævis purè materialiter peccaminosis: nec non actiones suas omnes, tam internas, quàm externas dirigendi quoad finem, modum, & circumstantias ad omnem possibilem gradum perfectionis assequendum, uti tota reliqua ipsius vitæ ratio demonstravit.

Flagrat ardore sanctitatis assequendæ.

V I. MONOPHILVS. Stupendus oppidò tum divinæ misericordiæ, tum humanæ conversionis casus; cui (si interfari liceat) non multum absimilem, insignis quidam Religiosus ex aliqua nobilissima Sueviæ civitate sub die 23. Maij, anni 1667. per litteras ad sacram MARIÆ Einsidlensis Eremum in hæc verba transscripsit. *Fuit quidam, non dico, Religiosus, an Clericus, Deus scit, multò jam senio confectus, tamen libros Ascéticos spirituales hactenus nunquam curaverat, donec Divino Numine inspirante &c. sacra exercitia obire intendit. Quare Superior ejus cogitavit eidem librum illum, qui* MONS THABOR *dicitur, subministrare. Factum præclarè: nam is peccator, postquam decem*

Conversio mira vi exercitiorum.

dies ex prædicto libro exercitia ſpiritualia exercuit, totus alius evaſit, ut ſpes firma ſit, quòd impoſterum alijs in optimum exemplum adduci poſſit.

VII. PHILOTHEVS. Memorabile & illud eſt, quod mihi quidam amiciſſimus, probitate, eruditione, & ampliſſimi beneficij ſpectabilis Parochus (dum ei per litteras ſignificabam, ut quid ſeſe talibus clauſtralium meditationibus fatigaret? & in Monachales iſtas ſolitudines è tam ſereno ſæculi campo, velut in obſcuram ſylvam compingeret?) ſequentibus diſertis verbis reſpondit: *Crede mihi, Chariſſime Ionatha, dum preſſo conſideratiſſimæ lectionis veſtigio Montem Thaboræum conſcenderam, rerum mirabilium intuitu ſtupefactus in alium hominem transfiguratus fui. Sacerdotem hactenus egi, extra, heu! ſacerdotem, dum veſte tenus duntaxat ſacerdos vixerim &c. At divinâ bonitate factum eſt, me Luminis exercitiorum iſtorum participem factum fuiſſe.* Hæc ille alter Ego, ad me ſub die 13. Ianuar. 1665. quæ tamen ego pro tunc perfunctoriâ ſolùm conſideratione tranſcurrebam. At nunc ardentiori animo amplector.

Alia converſio Sacerdotis per exercitia.

VIII. Faxit Dei clementia, ut uterque Veſtrûm, omnéſque Religioſiſſimi Chriſti milites tantum à bene cœptis fru-

fructum reportetis, quantum ſupradicti Exercitantes; quantum Divus Carolus Borromæus à flore juventutis ijſdem aſſuetus retulêre; aut quantus unquam, ex illis divinitus revelatis zeloſiſſimo gloriæ Dei viro, S. P. Ignatio Societ. Ieſu Fundatori, reſultavit. Pergite igitur & vos præeuntium veſtigijs inſiſtere, ac deſiderare totis viſcerum medullis eam vitæ ſanctitatem, quam ſolitudo hæc beata, & ſola in terris beatitudo *mentem purificans, regens affectus, dirigens actus, corrigens exceſſus, mores componens, vitam ordinans, atque cohoneſtans, & præterita omnia eò uſque recogitans, donec in animo nihil reſideat incorrectum, aut indigens correctione*, breviſſimo compendio confert.

S. Carolus Borrom. aſſuetus exercitijs iſtis

S. Bern. ad Eugen. PP l. 1. deconſid. c. 7.

IX. Quod evidentiſſimâ experientiâ compertum habens benefata Societatis IESV Congregatio in ſexto & ſeptimo generali Conventu gravibus Decretis ſanxiſſe perhibetur, ab omnibus & ſingulis Suorum annuatim huic Exercitiorum ſtudio vacandum eſſe, tanquam ſuæ, omníſque Religionis ac vitæ ſanctitatis principali fundamento. Quod utinam in his quoque Diœceſibus, Capitulis, & omnium Religionum Congregationibus, atque Cœnobijs paribus ſtatutis ordinaretur, decerneretur & in an-

Statutum Soc. Ieſu de illis annuè faciend.

annuum usum induceretur. O qualis inde & quanta in cœlo Superioribus illum introducentibus merces & gloria; quanta verò in subditis amplectentibus animarum resultaret utilitas! Veruntamen, Charissime, ad montem hunc mysteriosum magis approximantes, considerate hîc omnem perfectionis plenitudinem adumbratam in *LEGE*, *PROPHETIA*, & *EVANGELIO*. Legem repræsentat *MOYSIS* apparentis persona; Prophetiam *ISAIAS*; Evangeliũ verò *CHRISTVS*. Ad eam autem perfectionis plenitudinem tendendum triplici viâ: *PVRGATIVA*, *ILLVMINATIVA*, & *VNITIVA*, Purgativa introducet te ad Tabernaculũ Moysis, qui ad timorem Domini, velut initium Sapientiæ, tibi utiliter incutiendum, demonstrabit, qualiter *Deum, qui te genuit, dereliquisti, & oblitus es Domini Creatoris tui*, per devia & avia quæque ab ultimo tuo Fine exorbitando. Vnde contritum, veterémque hominem cum actibus suis exutum, per Illuminativam diriget ad alteram Tabernaculi Eliæ stationem; qui cùm sit *forma Iustitiæ, sanctitatis speculum, pietatis exemplar, propheta Altissimi, & præcursor Christi*, ad omnem virtutum normã te reformabit; donec per Vnitivam ad Tabernaculum Christi pertingens in ejus amo-

Triplex via ad perfect.

Purgativa.

Deut. 32.

Illuminativa.

S. Bern. l. 4. consid. ad Eugen.

Vnitiva.

re

re tanquam omnium tuorum desideriorum centro conquiesces.

X. Non minùs in tribus Christi discipulis repræsentantur tres status: pœnitentium quidem & incipientium in Petro, proficientium in Iacobo, & perfectorum in Ioanne. Docet Petrus sui fletûs amaritudine præteritæ vitæ crimina deplorare. Docet Iacobus sui nominis etymologiâ supplantare naturæ vitia, & virtutes amplecti. Docet Ioannes Charitatis divinæ prærogativâ in Iesu pectore suaviter recubare. A Petro discitur Religiosa Paupertas. A Iacobo resoluta animi promptitudo, labor & Obedientia ad ardua. Et Castitas virginalis à Ioanne. Quibus proinde virtutum splendoribus per novæ conversationis studium refulgentes, ac mirâ internæ consolationis dulcedine imbuti cum Apostolorum Principe indubitanter exclamabitis, *O Domine, quàm bonum est nos hîc esse!*

Tres status hominum in tribus Apostolis repræsentati.

Tres virtutes Evangelicæ.

OBSERVATIONES
Ad Exercitia spiritualia necessariò recolendæ.

THEOPHOBVS. 1. Prima observatio. Cùm magnus ille Patriarcha filium *Gen. 22.*

lium suum unigenitum quondam Deo sacrificaturus in montem contendisset, servis suis ad montis pedem ejusmodi mandatum dedit: *Exspectate hîc cum asino; ego & puer illuc usque properantes, postquam adoraverimus, revertemur ad vos.* Idem sanè vos quoque cum omnibus sive studiorum, sive rei domesticæ, officiorumve incumbentium solicitudinibus agere oportet, singula prorsus tantisper missa faciendo negotia; & econtrà omnes animi, actionum, & occupationum nervos huic soli destinato proposito applicando. Quod S. ille Cistercienſium Abbas ad amussim implevit, quandoquidem pergens ad divinum officium cogitationibus suis dicere solebat: *Manete hîc post januam cogitationes, quoadusque divinum persolvero officium: postea si necesse fuerit, vos reassumam.* Hæc ille sibi; sed maximè vobis.

Exercitans omnes alias curas excludat.

Stephanus Abbas oraturus abigit omnes alias cogitationes.

Obs. II. Meditationes faciendæ sunt exactè, & in illis memoriam quidem ad puncta; intellectum ad discursus, & veritates rerum eruendas, & ponderandas; ac voluntatem ad concitandos affectus, citrà omnem tepiditatem, nauseam, sive tædium diabolicâ suggestione obrepens applicare contendatis. Est autem talis applicatio duplex; altera quidem sponte sua proveniens ex sua-

Applicatio 3. potentiarum ad meditationes.

Applicatio duplex potentiarum.

ſuavi motu Spiritûs Sancti, dum quis in meditationis decurſu paſſivè quodammodò ſe habens, gliſcentes fervoris ſcintillas velut ab extra immiſſas, & ſenſim cordis meditullia penetrantes, commoventes, rapientes, ac ſuaviter torquentes recipit, quorum ardor non rarò in ſuſpiria, gemitus, languores, aut alia exotica ſigna diffunditur. Alia autem animi applicatio eſt, veluti protruſa à quodam impulſu ſui ipſius (ſic dicam) activo, & violento, quando à recollectis omnium potentiarum, ac ſenſuum viribus, cum niſu, & coactione naturæ ad externam devotionis ſenſibilitatem extruditur; quæ in incipientibus, & imperfectioribus frequens, uti laudabilis eſt, & ſenſim ad perfectiorem diſpoſitiva, ita non rarò capitis læſiva, & cerebri, niſi ab omnium matre virtutum Diſcretione moderamen ad obſequium rationabile admittat.

Spontanea.

Violenta.

Obſ. III. Antequàm ad orationem mentalem vos componatis, præcognoſcite, quem ex eâ fructum virtutis adipiſcendæ, vel emendandi defectûs referre intendatis, ne curratis in incertum & quaſi aerem verberantes. Proinde ſingulis meditationibus, ex S. P. Benedicti Regulâ (diſcretione præcipuâ) textum præfigam æquè meditationis

Fructus meditationi præfigendus.

tionis materiæ, ac fructui colligendo peridoneum ac utilem. Exhibebo præterea singula meditationum puncta non adeò strictim, quin eorum quodlibet ferè uni integræ meditationi sufficeret; nec ita diffusim, ut exercitato genio non superfit, proprio Marte spiritum maximè internâ illustratione permotum, probandi. Affectus autem voluntatis (in quibus orationis nucleus consistit) ad omnia meditationum puncta congruos, & perbreves apponam, ut quasi facem præferam ad eosdem uberiùs, & fructuosiùs excitandos. Quibus continuato fermè stylo fructum ex dictarum Regularum contextu colligendum adjungam. Colloquia verò ad sanctissimam Trinitatem, ad IESVM Christum, vel ejus Immaculatam Virginem Matrem, aut quoslibet Sanctos vestræ devotioni liberrima sunto. Tametsi pro addiscenda, seu cognoscenda aliqua à junioribus, aut minùs exercitatis colloquiorum forma, nonnulla breviter insinuare consultum ducam.

Affectus voluntatis in singulis meditat.

Digressiones intermixtæ,

Obs. IV. Meditationes ternas quotidie discursibus, sive digressionibus duabus utilissimis interpolabo, quorum veritates & theoriæ intimis, velim, præcordiorum medullis insculpantur; siquidem omnes & singulæ tot curren-

rentibus licèt, virtutum assequendarum stimulos subdent, quot selectioribus multorum sanctimoniâ vitæ celebrium Sacerdotum ac Præsulum; nec non diversorum SS. Ordinum Religiosorum exemplis, Patrúmque doctrinis erunt refertæ.

Considerationes adjunctæ.

Obs. V. Non minori cordis affectu, gustuque masticandæ, & ruminandæ sunt assignatæ diebus singulis Considerationes ante- & pomeridianæ, quas utpote meros divini Spiritûs favos exspirantes tantò sapidiores fore confido, quantò studiosiùs illas ex puris, putisque aurei illius: *De imitatione Christi Ioannis * Gersen Abbatis Vercellensis Ord. S. BENEDICTI* Libelli sententijs, ceu totidem fragrantissimis flosculis, velut apis argumentosa colligam, & delicato spiritûs vestri palato apponam.

Benevole Lector. * Claruit Ioannes Gersen natione Italus, & istius Auctor libelli sub annum Christi 1240. Eundem tamen alij Thomæ à Kempis Teutonico Ord. Canonicorum Regularium S. Augustini attribuunt, qui anno 1471. in vivis esse desijt. Tu verò (non attentâ hujus opinionis diversitate) istius cedro digni, & omni commendatione præstantioris libelli considerationes tradendas in intimo cordis tui sinu reconditas fove, volve, revolve.

Distributio ordinata temporis

Obs. VI. Quoad temporis distributionem; pro varietate illius, atque locorum

exercitiorum. corum difficile est, certi quid assignare: cæterùm in genere illam hâc formâ designo. Postquam manè surrexeritis, vosque debitè composueritis, relegite instantis meditationis puncta, & ad eam vos totis viribus accingite: quâ peractâ revolvite tantisper, quonam modo successerit; si bene & ad satisfactionem, Divinæ Bonitati totum adscribendo, gratias agite; si secus, vestræ tepiditati, vel indevotioni; vosmet humiliando, & confundendo, deprecando, & novos firmioris propositi spiritus reassumendo. Sequantur preces officij Canonici; cum alijs consuetis, ac solitâ præparatione ad Missam, vel Sacram Communionem. Inde gratiarum actio; Lectio libelli spiritualis, sive digressionis antemeridianæ, deinde punctorum secuturæ meditationis revisio; meditatio ipsa; examen; prandium; & inde vel immediata visitatio Sanctissimi Sacra-

Visitatio S. Sacram. menti (cujus frequentiam vobis singulariter inculco, quoties medium quadrantem suffurari potestis) vel recreatio, alterutra alteri pro commoditate præponenda. Ab hoc connotatio meditationis, affectuum, seu propositorum elicitorum, ac fructuum, somno excutiendo opportunissima. Inde Vesperarum & Completorij pensum cum aliquâ

quâ tertiâ parte Psalterij Mariani. Inde meditatio tertia; & Digressionis attenta lectio. Cœna, sive Refectio nocturna. Recreatio aliqua, in quâ cavendum, ne curiosè indagetis ea, quæ foris aguntur, vel accidunt, néve discursibus à proposito vestro alienis effusiùs vacetis. Post hanc usque ad tempus examinis, facilè Matutinum, & Laudes sequentis Officij persolventur. Demum Examine Conscientiæ; revisione crastinæ meditationis; animæ quoque, & corporis in pretiosissimum Lateris Christi nidulum factâ recommendatione, sanctissimis nominibus IESV, & MARIÆ indormiendo fæliciſſimè diem clausistis.

Tædia in exercitijs quomodo superanda.

Obs. VII. Et quoniam stygius veterator non deerit languoribus subinde ac tædijs suggestis infestare Exercitantium fervores: ad ea excutienda præstabit, sibi firmiter ob mentis oculos ponere illos inexplicabiles purgantium animarum cruciatus, vel interminabilem illam damnatorum æternitatem; quidve & quantum aliqua è damnatis anima vel daret, vel faceret pro impetrando tali agendæ pœnitentiæ decemdio, aut unico die, vel horâ, quibus vos fruimini. Nolite igitur gradum ex hac sacri certaminis arenâ revocare. Sed per

S. Laur. Iustin. l. de hum. c. 18.

generosam resolutionem pugnate viriliter, resistite fideliter, state perseveranter, ut nullus vos superet labor, nulla enervet desidia, nullumque fastidium prosternat. Sed ecce hîc brevem omnium Meditationum atque Digressionum tabellam.

TABELLA

Omnium Meditationum, Digressionum, & materiarum in ijs contentarum, cum insertis considerationibus ante- & pomeridianis.

VIÆ PVRGATIVÆ

Die Prima De ultimo Fine hominis, ac medijs ejus universalibus, & specialibus.

Meditatio I. De creatione Mundi, Angelorum, & Hominis.

Digressio I. De iniqua Mundi erga Deum ingratitudine, stulta vanitate & intima Essentiæ, seu qualitatum ejus exenteratione.

Meditatio II. De lapsu Hominis; & universali remedio Incarnationis Filij Dei, ac Redemptionis humanæ.

Considerationes antemeridianæ: ex Ioan. Gersen Abb. Vercell. de Init. Christi.

Di-

Digressio II. De elogijs, ac summâ & solâ in terris Religiosi statûs beatitudine.

Meditatio III. De divino inæstimabili beneficio vocationis & electionis ad Religionis, & Sacerdotij statum.

Considerationes pomeridianæ: ex eodem.

Die Secunda. De Recessu Hominis ab hoc fine, per peccatum.

Meditatio IV. De solius Hominis inter omnes creaturas recessu, à suo fine, & obedientia debita.

Digressio III. De enormitate peccati mortalis, ut est aversio à Deo, & conversio ad creaturas, summúsque summi Boni contemptus.

Meditatio V. De horrendâ fœditate peccati, in Angelis, & animâ hominis.

Considerationes antemeridianæ: ex eodem Ioan. Gersen.

Digressio IV. De infinitis damnis, & inexpiabili gravitate peccati mortalis.

Meditatio VI. De ijsdem damnis peccati.

Considerationes pomeridianæ: ex eodem.

Die Tertia De pœnis peccati futuris, & consideratione Novissimorum.

Meditatio VII. De Morte, & ejus accidentibus.

Digressio V. De morte impiorum tam Laicorum, quàm Sacerdotum, aut Regularium, malè viventium pessimâ: Cosmophilorum periculosissimâ: & quandoque etiã Sanctis formidolosâ.

Meditatio VIII. De Iudicij particularis rigore post mortem.

Considerationes antemeridianæ: ex eodem.

Digressio VI. De rigore Iudicij Discussionis, & horrore Iudicij Reprobationis, secuturi post mortem.

Meditatio IX. De inferno, ac ejusdem pœna damni, & sensûs.

Considerationes pomeridianæ: ex eodem.

Die Quarta. De incuria, & curaminimorum.

Meditatio X. De Venialium peccatorum gravitate.

Digressio VII. De eorundem Venialium peccatorum incomprehensibili fœditate, & gravitate.

Medi-

Meditatio XI. De eadem gravitate peccati Venialis in Sacerdote & Religioso, ex conditione statûs, futuri judicij, & pœnarum purgatorij.

Considerationes antemeridianæ: ex eod.

Digressio VIII. De cura Minimorum, in malis ad vitandum, propter purgatorij acerbitatem; & in bonis ad operandum, propter incomparabilis meriti pretium.

Meditatio XII. De Confessione culpæ, & infinita misericordia Dei erga peccatores pœnitentes.

Considerationes pomeridianæ: ex eodem Ioan. Gersen.

Die Quinta. De Perfecta Conversione Morum.

Meditatio XIII. De renovatione hominis, per passionum animi mortificationem.

Digressio IX. De Voto Conversionis Morum per mortificationem inordinatorum appetituum animi, & exteriorum sensuum corporis.

Meditatio XIV. De eadem morum conversione, per sensuum exteriorum, maximè oculorum, aurium, & linguæ custodiam.

Considerationes antemeridianæ: ex eod.

Digressio X. De Voto Stabilitatis, seu fervore perseverantiæ, contra tepiditatem.

Meditatio XV. De ejusdem pernicioſiſſimæ Tepiditatis reformatione.

Considerationes pomeridianæ: ex eodem.

VIÆ ILLVMINATIVÆ.

Die Sexta. De Voto Paupertatis.

Meditatio XVI. De præstantia, & conditionibus tum Religiosæ Paupertatis, tum generosi contemptûs divitiarum in Ecclesiasticis.

Digressio XI. De Voto, seu observatione voluntariæ paupertatis in re, sive in spiritu: & vitijs proprietatis, avaritiæ, , superfluitatis, ac prodigalitatis, ipsi contrarijs.

Meditatio XVII. De Paupertate Spiritûs; humilitate, ac vili æstimatione sui ipsius, ejúsque conditionibus.

Considerationes antemeridianæ: ex eodem.

Digressio XII. De eadem Humilitate; & vitio vanæ gloriæ ipsi contrario.

Meditatio XVIII. De utraque paupertate amplectenda, exemplo Christi Domini.

Con-

Considerationes pomeridianæ : ex eodem.

Die Septima. De Voto Castitatis.

Meditatio XIX. De incomparabili excellentia Voti Castitatis.

Digressio XIII. De eadem præstantia &c. (de turpitudine Luxuriæ) de medijs Castitatis: quæ sunt memoria præsentiæ Dei; & resistentia primis contrarijs cogitationibus facienda: fuga otij, & conversationis mulierum.

Meditatio XX. De conditionibus, & gradibus consecratæ Deo Castitatis.

Considerationes antemeridianæ: ex eodem.

Digressio XIV. De Oratione, puritate conscientiæ; sobrietate; & discretâ corporis mortificatione, Castitatis præsidijs.

Meditatio XXI. De alijs adjumentis Castitatis, à doctrina, & exemplis Christi & Sanctorum.

Considerationes pomeridianæ : ex eodem.

Die Octava. De voto Obedientiæ.

Meditatio XXII. De eminentissima præcellentia virtutis Obedientiæ.

Digressio XV. De eadem præstantia, merito, & perfectione virtutis Obedientiæ.

Meditatio XXIII. De gradibus, motivis, & conditionibus virtutis Obedientiæ.

Considerationes antemeridianæ : ex eodem-

Digressio XVI. De pessimis vitijs Propriæ voluntatis; perinacis judicij; zeli indiscreti; murmurationis; & refractariæ inobedientiæ.

Meditatio XXIV. De alijs motivis Obedientiæ, maximè ab exemplo Christi.

Considerationes pomeridianæ : ex eodem.

VIÆ VNITIVÆ.

Die Nona, De multiplici sacrificio Laudis DEI.

Meditatio XXV. De præstantia, utilitate, & necessitate Orationis mentalis, & vocalis.

Digressio XVII. De sanctæ orationis; & Angelicæ psalmodiæ eminentissimâ præstantiâ.

Meditatio XXVI. De ejusdem Divinæ laudis per Psalmodiam excellentia, utilitate, atque devotione.

Con-

Considerationes antemeridianæ: ex eodem.

Digressio XVIII. De infinitâ præcellentia Sacrosancti Missæ Sacrificij, & incomparabili dignitate ac potestate statûs Sacerdotalis.

Meditatio XXVII. De infinitâ excellentiâ Sacrificij Missæ.

Considerationes pomeridianæ: ex eod.

Die Decimâ. De perfecta Viatoris Vnione cum DEO.

Meditatio XXVIII. De proprietatibus, gradibus, & motivis Amoris DEI super omnia.

Digressio XIX. De Amore Dei, & Proximi, ejúsque primario effectu, qui est zelus animarum.

Meditatio XXIX. De perfectione, gradibus, & motivis Conformationis voluntatis humanæ cum Divina.

Considerationes antemeridianæ: ex eodem.

Digressio XX. Continet utilem doctrinam, & praxin quotidianæ oblationis seu puræ intentionis; Resignationis suæ voluntatis &c. pactique, magni peccatoris cum Iustitia Divina.

Meditatio XXX. De ineffabili desiderio, gaudio, ac fruitione Dei in cælesti Patria.

Con-

Considerationes pomeridianæ: ex eodem,

Devota Oratio, initio Exercitiorum præmittenda.

Oratio nis formula pro exercitijs.

DOmine Deus Omnipotens, cæli, terræque Conditor; adorandæ, atque tremendæ Rex Majestatis, qui me de nihilo ad imaginem, & similitudinem tuam creâsti, & constituisti super omnia opera manuum tuarum, ut psallam, & laudem dicam Nomini tuo Altissime; tibi quoque fideliter serviam, ac toto mentis affectu te quæram, & diligam tanquam ultimum finem meum, Deum meum, & omnia. Ecce ego omnium tuarum creaturarum ingratissima, & indignissima compareo coram infinitæ clementiæ & Bonitatis tuæ throno, ut tecum per hoc tempus acceptabile, & dies salutis, non solùm intimè ac familiarissime conversari merear, in unione secessûs Vnigeniti Filij tui, & Domini mei IESV Christi in desertum ibique quadraginta dierum spatio in jejunio, & oratione perseverantis, sed etiam, ut liberrimè aliquando de maximo æternæ meæ salvationis negotio tractare valeam. Ex quo enim, ô Pa-

Intentio exercitantis.

te

ter misericordiarum, & Deus totius consolationis! sola inexhaustæ misericordiæ tuæ dignatione per amantissimum meum IESVM ac Salvatorem eruisti animam meam de statu sæculi nequam, de lacu miseriæ, de luto fæcis, & ex ipso inferno inferiori, in tantam, prô dolor! beneficiorum tuorum oblivionem, incuriam, pernicioſissimam tepiditatem, ac negligentiam sensim deveni, ut vehementer expaveſcam, ne citò, citò nimis incipias me evomere de ore tuo sacrosancto, & benedicto, nisi me quantocyùs festinem emendare, & serió tandem; ah! tandem aliquando recogitare corde, unde exciderim. Idcirco ô Deus meus! ô Amor meus! qui tamdiu sustinuisti peccantem, exspectâsti differentem, repugnantem invitâsti, torpentem excitâsti, & quasi nolentem compulisti; suscipe nunc revertentem, parce pijſſimè pœnitenti, & totã non solùm tot pretioſissimi temporis horarum, sed tantam bene merendi & proficiendi in statu meo (Clericali) (Religoso) substantiam; tamque innumeros ferventiùs tibi inserviendi, crebriùs te laudandi, & ardentiùs longè amandi occasiones, ita luridè dissipantem, tanquam alterum filium prodigum, clementissime Pater, pietatis tuæ brachijs amplexibus

Accusatio propriæ negligentiæ.

Deprecatio veniæ.

Petitio luminis divini.

amplexare. Da obsecro mihi, ô benignissima cordis mei dulcedo! contemplari te in mentis excessu, ut intellectus meus cognoscat te, memoria mea recogitet te, meditatio mea exquirat te, anima mea inveniat te, affectus meus suspiret ad te, voluntas mea, & cor meum fortissimis charitatis tuæ mirificæ vinculis constringat te, neque dimittat te nisi abundanter benedixeris mihi. Concede etiam mihi misericors Deus, quæ tibi placita sunt, ardenter concupiscere, prudenter investigare, veraciter agnoscere, & perfectè adimplere ad laudem, & gloriam nominis tui, per Iesum Christum Dominum nostrum, Amen.

INTRODUCTIO PRÆLIMINARIS

Ad Tabernaculum Moysis in via Purgativa.

THEOPHOBVS.

(I.)

ILle Caroli Imperatoris re, & nomine Magni beatissimus nepos & monachus Sant-Gallensis Notkerus (quem idem

idem Augustus, *quia scientia, intelligentiáque & spiritualium disciplinarum, virtutumque cœlestium religiositas abundantiùs inventæ sunt in eo, amplioris dilectionis privilegio amabat*) cùm aliquando ab Imperatore per litteras rogaretur, nonnullos sibi de virtutibus, & vitijs quæstiones enodare, ac singularum solutiones enucleatiùs exprimere, in hortum secedens cœpit varias enascentes, ac repullulantes herbas evellere, eradicare, extirpare, ac evulsas præsente, & vidente Cæsaris nuncio velut inutiles horto ejicere. Alias verò ceu utiles, aptas, atque salubres transplantare, impinguare, & aquarum affusione rigare. Quærente interim nuncio longioris moræ pertæso, ecquid responsi daret Domino suo? subjunxit Notkerus: *Ea, quæ me vides facere, dic ei, & nihil aliud.* Quibus verbis à nuncio relatis Imperator respondens: *Satis mihi dixisti, prudenti hoc viro sufficit*: agnovit extirpanda priùs esse sive de corde, seu de republica quævis carnalia, ac spiritualia vitia, & vitiosos; dein implantanda virtutum ac virtuosorum hominum germina, ut per incrementa divinæ gratiæ uberes fructus succrescant.

Eckerb. De cæn. S. Gal. in vit. S. Notk.

S. Notkerus symbolicè docet vitia eradicare, &c.

Et plantare virtutes ac virtuosos.

II. Decrevimus unà Philothee & Monophile mentes vestras Deo sacra-

tas

tas velut hortum amœnissimis virtutum floribus excolere, ut omnium potentiarum & sensuum vestrorum areolæ mera deinceps spirent sanctitatis aromata, ac devotionis odores. Vnde necesse est, priùs salutaris doctrinæ vomere duriores, si quæ sunt, cordis ad plurimos defectus habituati glebas terreas proscindere; postea verò profundiores contritionis sulcos arare, spinas inde, lolia, & tribulos omnes vitiorum interiorum eradicare, vel suffocare, exteriorum autem destruere ac dissipare, quod non minùs, quàm evoluto quinque dierum spatio absolvetur.

Viæ purgativæ symbolica cordis aratura.

III. Veruntamen nunc ad magni illius Israelitarum Ductoris & Doctoris tabernaculum accedamus, quem nostis post 40. dierum facta in monte Sinai exercitia non priùs ad Dei conspectum admissum, non citiùs suavissimo ejus alloquio fruitum, aut radiante à consortio sermonis Dei facie quasi transfiguratum descendisse, quàm calceamenta de pedibus solverit, mare rubrum transierit, aquas de petra elicuerit, hostes Amalecitas devicerit, ac per prævia, diversissimáque mortificationum genera, quasi viam Purgativam omnem emensus, meruerit in Illuminante de manu Altissimi Decalogi legem accipere tan-

Moyses symbolicè viam purgativam emensus.

re, tanquam novæ professionis ac vitæ regulas; donec in earum observantia ritè exculto licuerit ad intima demum familiaritatis divinæ adita penetrare.

VIÆ PVRGATIVÆ

Die Prima

De ultimo fine hominis, & medijs ejus universalibus ac specialibus.

MEDITATIO I.

De creatione Mundi, Angelorum, & Hominis.

OMnes sub uno Domino æqualem servitutis militiam portamus; ideo semper memores simus, quod ait Propheta: Servite Domino in timore: nihilque operi Dei præponatur. *Textus Regulæ cap. 2.* *Cap. 43.*

PRÆLVDIVM. Imaginare; te quasi in angulo cujusdam densissimi, & tenebricosi nihili abstrusum, videre, & audire tres personas SS. Trinitatis consultantes, & decernentes creationem vastissimæ alicujus rerum omnium universitatis.

Punct. I. Consid. 1. Omnipotentiam Patris

Creatio Mundi est opus omnipotentiæ Dei.

Patris prodijsse, & creâsse quædam in immensa magnitudine, uti cęlorum orbes, terram, mare, montes &c. Alia verò innumerabili multitudine, nimirum stellas, plantas, volucres, pisces, animantia &c. Ac omnia quidem solo verbo: FIAT. 2. Sapientiam deinde Filij omnia pulcherrimo ordine distinxisse, & separâsse ab invicem terram, ignem, aquas, aerem, montes, valles, regiones; assignando aerem volucribus &c. cum admirabili varietate, & mutua dependentia. 3. Bonitatem S. Spiritûs omnia largissimâ benedictione repleviſse; terram, ut fructus copiosè proferret &c. Aquas; ut pisces, gemmas &c.

Et Sapientiæ.

Et Bonitatis.

Admirationis affectus

O millies adoranda, tremenda, & ab omnibus creaturis glorificanda majestas! *quàm magnificata sunt opera tua Domine? omnia in sapientia fecisti, impleta est terra possessione tuâ. Benedicite omnia opera Domini Domino &c.*

Psal 91.

Cant. Puer. Dan. 3.

Punct. II. Consid. SS. Trinitatem inito quasi altero consilio 1. creâsse innumerabilem cælestium Spirituum multitudinem, omnes purissimos, lucidissimos, velocissimos, sapientissimos. 2. Illos distinxisse in novem Choros tam quam suæ Majestatis Familiares, Assistentes, Milites, Legatos, Ministros,

Angelorum creatio; inobe-

Officia-

Officiales. 3. Omnibus proposuisse Filium Dei quasi incarnatum, ut adorarent, & tali actu gloriam æternam mererentur. 4. S. Michaele id cum suis sequacibus faciente, Luciferum ex superbia, inobedientia, & propria voluntate cum suis complicibus id renuisse, & sic rebellionem excitâsse contra Deum. 5. Primos fuisse confirmatos in gratiâ, & gloria; istos ad æternos ignes detutbatos. dientia, lapsus.

O Altitudo divitiarum, sapientiæ & scientiæ Dei, quàm incomprehensibilia sunt judicia ejus! ergò Lucifer ille, qui oriebatur uti sol, cecidit? & tertiam partem stellarum secum abstraxit? Ô casum terribilem! *Væ terræ, & mari! quia descendit Diabolus ad vos habens iram magnam.* O pessimum omen! Affectus deplorationis & timoris.

Punct. III. Consid. SS. Trinitatem post hæc ita deliberâsse: *Faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram:* & ſ. formâsse ex limo statuam carneam omnibus membris pulchrè compositam. 2. Suo anhelitu insufflâsse animam immortalem cum suis potentijs, ac dotibus omniscientiæ, sapientiæ, gratiæ, & immortalitatis. 3. Homini potestatem super omnia creata dedisse. Ac 4. ipsi pro ultimato fine seipsum æternaliter possidendum statuisse. 5. Vnicum Adami creatio.

hoc tanquam præceptum imposuisse, Deum Creatorem suum laudandi, amandi, ei obediendi, ac serviendi: idque sub spe præmij æterni; & contra, sub pœna mortis corporis, culpæ, animæ, & damnationis perpetuæ.

Affectus detestationis ingratitudinis.

Ah! quàm leve hoc præceptum! quis reluctetur? serviunt ipsi homini ad necessitatem elementa, plantæ, bestiæ; ad delectationem verò fructus, & volucres &c. Omnia autem Deo obediunt, & solus homo, pro cujus amore, favore & commodo omnia creata sunt, solus, solus iste recalcitret? iste se contra suum Dominum & pientissimum Patrem diabolicæ factionis complicem faciat? & ipsemet ego fuerim, ac sim talis? ego Deo meo non obediam, non serviam, non laudem, non amem? O indignitas, ô pudor! ô facinus mille gehennis plectendum! O Domine mi! quantum me nunc pudet enormis istius ingratitudinis.

Fructus.

At sanè sic deinceps non erit: sed attento, quòd præ alijs creaturis peculiarem tibi portem servitutis militiam, promptè, fideliter in timore, & tremore servire cupio, & obedire ex animo tuæque laudi, amori, & operi nihil unquam præponam.

Colloquium.

Rogo te igitur, ô SS. & Individua Tri

Trinitas, per omnipotentiam, sapientiam, bonitatem, & misericordiam tuam &c. digneris mihi gratiæ tuæ largissimam benedictionem conferre, ut ad te unicum meum, & excellentissimum finem, ac tuum honorem, & gloriam semper dirigantur omnes meæ cogitationes, eloquia, & opera. Per Iesum Christum Dominum nostrum, Amen. Pater noster. Ave Maria.

DIGRESSIO I.

De iniquâ MVNDI erga Deum ingratitudine, stultâ vanitate, & intimâ Essentiæ seu qualitatum ejus Exenteratione.

THEOPHOBVS.

(I.)

LVbeat vobis, perlustratâ jam totius universi creatione, per præsentem digressionem matutinam quaquaversum mecum excurrere; circumspecturis *primò*, quàm præposterè, iniquè & stultè excæcati Cosmophili suavissimâ ac regiâ servitute suo ter Opt. Creatori mille titulis debitâ, sed millenis vicibus & ultrà impiè denegatâ; aut putidæ carni, aut Mundo perfido, ipsique adeò execrando dæmoni, Numinis & hominis

Mundani relicto Deo diabolo servientes.

internecino hosti, & crudelissimo suorum sequacium tyranno pro mercede sempiternæ maledictionis & carnificinæ se mancipent. Et quamvis *pro secundo* in hac excursione nobis ad oram maritimam immanissima quædam bellua marina diductis latè faucibus ad vos devorandos sit occursura, macti nihilominùs animo estote; ego enim apprehendam branchiam illius, & omnia interiora ejus exenterabo, ut de excerpto ejusdem felle salutare contra humanam cæcitatem collyrium præparem.

Tob. c. 6.

S. Bern. serm. 3. Pentec.

II. Tria, inquit, Sanctissimus ille Claræ-vallis Archimandrita, in magno hujus mundi opere cogitare debemus; videlicet quid sit, quomodo sit, & ad quid sit constitutus. Et in esse quidem, rerum Factoris inæstimabilis potentia commendatur, quòd tam multa, tam magna, tam multipliciter, tam magnificè sunt creata. In modo, ipsa sapientia singularis elucet, quòd hæc quidem sursum, hæc verò deorsum, hæc in medio, ordinatissimè sint collocata. Si verò ad quid factus sit, mediteris, occurrit tam utilis benignitas, tam benigna utilitas, quæ etiam ingratissimos quosque ex multitudine, & magnitudine beneficiorum possit obruere; potentissimè (siquidem ex nihilo) omnia,

Attributa Dei ex mundi creatione elucent.

nia; sapientissimè pulchra; benignissimè utilia sunt creata. Veruntamen præposterа hominum studia cuncta sus-deque vertentia ita creaturarum finem, ac ordinem pervertunt, ut in bonis inferioribus sensibilis hujus mundi, jumentorũ more totâ sensualitate depressi inhient ijs, quæ facta sunt, *Quonam modo, vel ad quid facta sunt* negligentes. Grunnientium sanè animalium simillimi, quæ glandibus ex quercu decussis prono & avidissimo rictu ad abdominis sui impinguationem ac velocem interitum inhiantes, nunquam sursum ad deijcientem patronum oculos reflectunt.

Mundani ista non curant.

Porcis similes.

III. Quid istos nisi ingratissima capita, quid, nisi bruta animantia, & miserrima carnis, Mundi, ac dæmonis mancipia vocemus, homines phrenesi delitos, fascino præstigiatos, suaque ampliùs rationis minimè compotes? quibus inclamat mundus, ego deficio, caro clamat, ego inficio; diabolus clamat, ego decipio; Christus verò clamat, ego reficio, & tamẽ eorum superba mens magis vult sequi deficientem, inficientẽ, decipientem, quàm reficientem, salvantem, & vivificantem in vitam æternam. O verè stultos Cosmophilorum labores, sudores, algores, solicitudines, & curas

Idem S. Bern. in serm. Perituris inhærent.

curas pro honoris fumo, pro voluptat
siliquis, pro pugillo hordei, pro le
edulio, pro exhalatione terræ, pro
ris tenuissimo vapore, imò omnium
nitatum inanitate & nullitate coa
vandâ.

IV. Nostis, Mundum cum omn
substantia rotundum esse instar lin
O. multiplicet ergo Mundi sectator
tenos nominis, honoris, dignitatu
laudum titulos; centuplicet palatior
hortorum, fundorum ac terrarum
sessiones; pascatur omnibus exco
bilibus gulæ, sensuum, carnis & a
liculi delicijs, addat, accumuletqu
tegros aureorum aggeres &c. qua
obsecro, quantúmve ex omnibus
flabit numerum nisi merissimam
tatum. ooooooooooo. seriem, sine
numericâ vel unicæ unitatis substa

Omnium rerum mundanarum nullitas.

ASalomone agnoscitur.

Irrefragabile est Salomonis pro hac
ritate testimonium, qui omnes o
um rerum naturalium infusas scien
omnem oculorum, sensuum & c
deliciarum affluentiam, innumera
gemmarum, auri, argentique thesa
ipsósque etiam bis mille & quadrin
tos milliones sibi à Patre relictos
putare conando, non plus reperit, q
meras vanitatum vanitates, nu
túmque myriades. Quod nobil

Eccles. 1. & 2.

nerositate Godefridus Præmonstratensis Ordinis Religiosus Friderico Imperatori omnia suorum ædificiorum, suppellectilis, argenti, auri, gemmarúmque cimelia jactabundè ostentanti in faciem rotundo ore edicere non dubitavit, se pro ijs omnibus non putris calami pretium daturum. Verè igtiur inanis & stulta, insatiabilis & canina est mundanorum solicitudo, pro rodendis his ossibus, pro quibus tot invicem morsibus & latratibus contendunt.

B. Godefridus regiarum opum contemptor. *Polland. in Vit. 15. Apr. n. 2.*

V. *Vidi*, (ait supra memoratus Abbas in mundi stultissimam vanitatem, suorumque assectarum desideria Laconicè declamans) *Vidi ego aliquando quinque viros; quid nî phreneticos arbitrer? primus siquidem* (Avarus) *buccis tumentibus marinam masticabat arenam. Secundus* (Luxuriosus) *sulphureo astans lacui, exhalantem teterrimum, sœdissimúmque gestiebat haurire vaporem.* Porrò *tertius* (Iracundus) *fornaci incubans vehementer accensæ, micantes scintillas hiantibus excipere faucibus lætabatur. Quartus* (Superbus, & ambitiosus) *supra pinnaculum templi residens levioris auræ spiritum aperto attrahebat ore, & si quò minùs influere videretur, flabello sibi ventum ciebat, ac si totum speraret aerem deglutire. Quintus seorsim positus ridebat cæteros, ipse quoque ridendus,*

Visio S. Bernardi. *In declam. sup. verb. Ecce nos reliq. omn.* De avaris. Luxuriosis. Iracundis. Superbis.

Invidis. *& maximè; proprias enim carnes* (In
dioſus) *incredibili quodam ſtudio ſuge*
borabat, nunc manus, nunc brachia,
alias partes applicans ori. Quo para
mate ſubtiliſſimè Alumnorum mu
inſanias deſcribit, qui ſenſualium
rum fame, paſſionúmque indomita
phreneſi laborantes quaſi porcorum
liquis ventrem implere ſatagunt,
poſſunt. Vnde rectè, vir Dei ſp
plenus ſingulorum facies macilen
mas eſſe contemplatus, mundanæ
feriæ ſortem deploravit.

Mundanorum inſatiabilitas,

VI. Mirati eſtis & deteſtati ma
piorum Mundi ſtultitiam & imma
contra Opt. ſuum Creatorem ing
tudinem; nunc agite, & eam, qua
oculis noſtris occurrit, monſtroſum
put ex infernalibus abyſſis attol
belluam (ipſiſſimum *MVNDVM*) f
lentiſſimas infinitarum turpitudi
fallaciarum, perfidiarum, latrocinio
& ſacrilegiorum procellas deſpu
tem, aggrediamur, & exentere
Ac primò quidem à capite ſive f
MVNDI ingenio incipiendo, nemo
liùs illud penetravit, nemo cl
illud agnovit, quàm Petrus Gonzal
immundum porcorum volutabrum
inopinato dejectus. Is pari nobi
& divitijs, quàm mundanâ vanit

Mundus marinæ belluæ comparatus.

Petrus Gonzalez mundi Alumnus.

levitate spectabilis Canonicus Astorgæ in Lusitaniâ dum aliquando in sacris Christi Natalibus contra sui statûs Ecclesiastici decorem cincinnatus, calamistratus, ac pomposis vestibus indutus, altâ cervice, erectis supercilijs, capite velut ad astra protenso in empto generoso Bucephalo, & urbem & vicos, plateas ac pagos ad vanam ostentationem & captandum popularem plausum obequitabat, in medio alicujus rustici pagi, vidente confertissimâ rusticorum & plebis turmâ, à suo cespitante equo in profundam fœdamque suilis volutabri fossam excussus fuit. Vnde porcorum more turpissimè sordidatus hic nobilis Eques altissimis puerorum & villicorum cachinnis ac sibilis confusus, rabiéque perfusus dixit: siccine perfidissime Munde tuos clientes in sterquilinia deijcis? Iráne tuos nobiles Thrasones infimorũ hominum ludibrijs illudis? Iuro tibi, si te hodie non abjurem: Dixit, & domum reversus è sterquilinio ad purissimum S. Dominici Ordinem sine morâ transvolans Mundo propudiosè ludenti generosè illusit, & in virum miraculis clarum evasit.

Polland. in vit. 5. Apr. n. 16.

In cloacam ab equo excutitur.

Ord. S. Dominici ingreditur.

A ventre dissecto istius bestiæ, & fœcibus excrementorum Mundi exenterationem fecit Ethelburga Inæ Regis An-

Polland. de S. Ina. 6. Feb. n. 38.

Ethelburga Regina ostendit marito mundi fœditatem.

Angliæ conjunx: quæ cùm crebris ad hortationibus maritum Regem ad Mun di & carnis ſpurcitias contemnend perſuadere non poſſet, eidem aliquan do totum ſuum Regium conclave, i quo pridie regali magnificentiâ epula tus fuerat, ſtupendo auſu circumqua que recentibus beſtiarum ſtercoribus litum, imò & pretioſiſſimum conjug lem lectum impoſitâ porcâ recenter os fœtus enixâ, fœdiſſimè conſpurc tum oſtendit, atque ſub his olidiſſim delineamentis pomparum mundi ſpec exhibendo, maritum ſalubri horro concuſſum permovit, ut unà ſecum re no & regalibus abdicatis, regia palu menta cum Cucullo Benedictino perm târit, inter Beatos poſtea accenſitus

Ipſa cum ipſo O. S. Benedicti aſſumit.

VII. Videtur etiam accomm prænominatam exenterationem à c vice & collo incepiſſe, quiſquis MI DVM, truculentum carnificem appe vit, qui ſuos Amatores & Patronos honores, opes ac vitæ blandim quaſi per totidem ſcalarum gradus verſis oculis in ſublime ducendo, ad cam jugulat, & à ſcalâ ſublimitat fortunæ dejectos pedibus calcat; eorum oculos rubro alicujus æſtim nis humanæ pileolo obvelans, ne minente cervici ſolitæ mundanæ p

Mundus eſt carnifex ſuorum amatorum.

diæ machæram advertant, dum longiorem vitam promittit, illicò vibrato ictu caput obtruncat.

IX. PHILOTH. Tua Theophobe suspendij & carnificinæ similitudo, aliam non dissimilem mihi in mentem reducit, viguisse nimirum hunc in Persiâ morem, ut è captivis selectiorem sibi in Regem constituerent, quem regio sceptro ac diademate ornatum, opiparis quotidie lautitijs saginabant, & aliquanto mensium spatio totius populi homagijs adoratum, in festo denique *SACCORVM* nuncupato, furiosè arreptum, flagelliisque concisum suspendio publico necare solebant. Num & *MVNDVS* cum suis albæ gallinæ filijs talem ludit catastrophen?

Dio orat. 4. de regn. Pers.

Persæ Regem impinguant.

Postea suspendunt.

X. MONOPH. Talẽ prorsùs per omnia, imò multò deteriorẽ, uti tu Philothee in medio adhuc mũdani hujus theatri spectator, talia quotidie sibi succedentia intueris exempla Virorũ, quos Mundus etiã in vitos sibi servire cogit, dumq; aliquãdiu illos honoribus extulit beneficijs apparentibus affecit, subitò per calumnias circumventos, persecutionibus & odijs attritos, aut alio miserabili fortunæ casu dejectos, in extremam bonorum, honoris & corporis perniciem præcipites trudit. Vnde & ego Philothee talem

Mundus ingratus fit carnifex suorum.

talem Mundi Genium expertus, tan
dem propitiante Numine à laqueis ejus
extricatus agnovi, quàm sint vafra ejus
consilia, quàm fallaces servitutes, ca
lida blandimenta, viscosæ persuasiones
inania ejus promissa, fucati favores
pestiferi amores, & quàm truculen
tæ, implacabiles, & efferæ ejus per
secutiones, vindictæ, rancores.

Ejus fallaciæ.

XI. THEOPHOB. Congruentiss
ma subjecto nostro attulistis uterque, s
quia hæc magis exteriorem Mundi f
ciem & morem usitatum repræsentan
interiora monstri istius penitius sc
tando, prô quanta etiam in gene
entis eruitur amarissimi fellis copi
quantùm turget in genere moris, pes
feri veneni intestinum! Deum immo
talem! quanta sequitur perceptæ d
cedinis nausea & amaritudo? quàm g
vis post delicias & divitias accumu
tas spiritûs afflictio? quæ intolerab
malæ conscientiæ laniena? qualis m
riadum animarum mundi legibus &m
ribus confœderatarum incantatio,
toxicatio, pestis, interitus, & æterna
irreparabilis ruina? Sed quid mirum
siquidem inter mundanos ubivis lo
rum, tot reperire est infandas flagi
rum enormitates, obscœnitatũ occa
nes, peccandi pericula, turpitudin

Mundi fruitio amarissima.

Scelerum mundi sentina.

coriphæos, improbitatum complices, scelerum socios, ac pudendorum facinorum anteſignanos; quibus pro sancto, & inviolabili Numine est, corporis aquäliculum curare, dies, noctésque pergræcari, effræni licentiâ non nisi Bacchо & Veneri litare. Quibus dico, Decalogus est; Orthodoxam fidem pseudo-policismo & sathanici Machiavelli nequitijs adulterare, sanctissimum Dei nomen sacrilegis blasphemijs profanare, Sacramentorum honorem diabolicis linguis proscindere, vindicare duplicatis injurijs injurias, irridere simplicitatem, sanctitatem, & justitiam; calumnijs innocentiam circumvenire, lacerare proximi famam, virtutem, & veritatem exterminare, virginalem denique, & maritalem castitatem arte, vel Marte, malitiâ, sive blanditiâ, amore, aut furore expugnatum ire, ut, *qui in sordibus est, sordescat adhuc*, omni immunditiæ cæno immersus. Hæc sunt Epicureæ mundi Philosopiæ axiomata, in quibus ipsius *universa lex pendet, & Prophetæ.*

Flagitiosus mundi Decalogus.

XII. PHILOTH: O salubre ex tot spurcitijs, felle & toxico confectum oculis meis collyrium! Vtinam daretur & mihi vel ex hoc fluctuantis Euripi pelago ad Religionis portum eluctari,

aut

aut saltem evadare, heu! commune nimis mundanorum naufragium.

THEOPH. Vtrúmve malis; tuo stat arbitrio, aut eluctari velle è fluctibus ad portum, aut evadere saltem naufragium, si sæpius dicto utens collyrio mundum considerabis, non qualis apparet in larvâ, sed quis & qualis est in se; deprehendes enim, esse omnis fraudulentiæ conciliabulum, omnis nequitiæ barathrum, omnium turpitudinum cloacam, omnium confusionum chaos, omnium flagitiorum armamentarium, omnium monstrorum Chimærâ, & crudelem ex capitibus Leonis, Lupi, Vulpis, Canis, Porci, Draconis, & Tigridis Hydram, Cerberum triveneficum, præstigiatorem, omniúmque instructissimam ad animas perdendas dæmonum officinam. Vt proinde æterni Verbi incarnati irrefragabilis Veritas pro omnibus prædestinatis orans, per publicum sui Archi-Cancellarij edictum protesta sit, *non pro Mundo rogo*; quasi famoso omnium casuum reservatorum, ac censurarum, suspensionis, interdicti, irregularitatis, & excommunicationis Reo probato, convicto, judicato, condemnato, denunciato & contumaciter insordescente: ideóque ab omnibus & quibuscunque fidelibus sub pari anathema-

Malitiæ mundi descriptio.

Ioan. 6. 17.

Mundus est excommunicatus, cum suis asseclis.

thematis, æternæque maledictionis reatu, & latæ sententiæ pœnâ tantoperè vitando, ut *qui* solummodò *dixerit illi AVE, communicet operibus ejus malignis* 2. Ioan. Hæc de mundo in tuæ salutis & cautelæ, ô PHILOTHEE gratiam. A prandio pro MONOPHILI solatio, de incomparabili Religiosi statûs fælicitate agemus. Nunc ad alteram de Redemptionis humanæ per Christum beneficio meditationem vos accingite.

MEDITATIO II.

De lapsu Hominis, & universali remedio Incarnationis Filij Dei, ac Redemptionis humanæ.

SVccinctis ergo fide, vel observantiâ bonorum actuum lumbis nostris, &c. passionibus Christi per patientiam participemus, nihil amori ejus præponere (tentantes,) *ut regni ejus mereamur esse consortes.* Ex Prolog. Reg. & c. 4. instrument. 21.

PRÆLVD. Imaginare tibi, ex subito, novo, & insperato casu gravissimi lapsûs totius humani generis, convocari quasi ad diætam, totam curiam cæleſtem, ad consultandum de remedio.

Punct. I. Consid. Adamum apostatantium Angelorum suasu, parem inobedientiæ contra Deum rebellionem mo- Lapsus Adami cum consequentijs.

moviſſe, tractâ ſecum omni poſteritate, ut non eſſet, qui faceret bonum, non uſque ad unum. Cainum fratricidam impiæ cohortis anteſignanum; inde Babylonicæ turris gigantes, luxuriosos Sodomitas, omnéſque idololatras, blaſphemos, ſacrilegos &c. contra Deum inſurrexiſſe. 3. Sed à divinæ potentiæ, & juſtitiæ manu, omnes, nullo excepto, æternis ignibus fuiſſe deſtinatos.

O veſana ingratitudo! auſine ſunt viliſſimi pumiliones contra Dei Majeſtatem inſurgere, & dicere: *Si eſt ſcientia in excelſo?* ô anima mea, nunquid & tu cum rebellibus per peccata tua aliquando ſtetiſti? examina ſeriò teipſam. *Pſal. 72.*

SS. Trinitatis conſilium de remedio.

Punct. II. Tantam ſtragem miſerata SS. Trinitas, comitia in cælis habuit de recuperanda homini ſalute. 1. Propoſuit Miſericordia, humani generis Advocata ſuæ infinitati convenienſ eſſe, ſi concederetur generalis amniſtia, & abſoluta remiſſio. 2. Oppoſuit Iuſtitia, gloriæ Dei Advocata, hoc repugnare divinæ authoritati. 3. Spopondit miſericordia ſatisfactionem per aliquem Angelum, vel hominem ſanctiſſimum ab Adamo independentem. 4. Replicavit Iuſtitia, nullam talem ſatisfactionem

Actio inter Dei Miſericordiam & Iuſtitiam.

nem fore condignam. 5. Pro justitia stabat Pater æternus; pro misericordia Spiritus S. & tunc lite quasi pendente, Filius Dei tanquam Arbiter: *Omne enim judicium dedit ei Pater in manus suas* sponte sese obtulit ad plenissimã satisfactionem, per Incarnationem; & passionem suam. Vnde hæc fuit acceptata, acclamata, decreta. *Ioan. 5.*

O ter amabilissime IESV Fili Dei! quid erat homo in oculis tuis, ut memor esses illius? nunquid bonorum ejus indigebas? ô mira dignatio! an non potiùs prævidisti passionis tuæ oblivionem, contemptum; & sanguinis conculcationem? & tamen te obtulisti? ô ineffabilis bonitas &c. Affectus.

Punct. III. Consid. Majorem adhuc amoris Filij Dei erga humanum genus excessum. Nam 1. Incarnationem maturavit per legationem Angelicam ad MARIAM Virginem. 2. Homo ex homine nasci voluit. 3. Pro homine labores à juventute, itinera, fatigationes, jejunia sustinuit. 4. Prædicationem, & vitam pro homine consummavit per mortem humillimam, ignominiosissimam, dolorosissimam &c. ac ita pro omnibus, ac si pro singulis, ut pro cunctis abundantissimè satisfaceret, infinito sanguinis sui pretio, cùm suf- Amor Filii Dei ex Incarnat. & circumstã.

feciſſet unicum ſuſpirium, vel una lacrymula &c.

S. Anſel. lib. medit. c. 1.

O amoris prodigium! hominem Deum, velle damnari uſque ad omnem ſanguinis ſui effuſionem cum latronibus, ut ſalvaret hominem damnatum cum dæmonibus; Deum hominem animam emittere, animam innocentem in tormento, ut innumerabiles animas nocentes extrahat ex inferno. Ah Ieſu mi Salvator! exſpectabas forſan ex tantâ tui humiliatione pro tam amarâ paſſione & morte aliquod à me ſervitium, laudem, amorem, & perpetuam gratiarum actionem? O ingratiſſimum me! qui potiùs pro immenſo hoc beneficio infinita tibi peccatorum meorum rependi maleficia.

Affectus admirationis bonitatis Dei.

Nunquid non erubeſces anima mea, quidquam magis aliquando æſtimare, quàm IESVM ita extremè te amantem? Abſit procul, ô pijſſime Domine! ſed potiùs *oblivioni detur dextera mea, ſi non meminero tui*, & cum fide, & obſervantiâ bonorum actuũ, me tibi gratum exhibeam, ut tuis paſſionibus per patientiam participare, & regni poſt mortem conſors eſſe merear.

Pſal. 136.

CON-

CONSIDERATIO I. ANTE-MERIDIANA.

De Agnitione Beneficiorum Dei.

Ex Ioanne Gerſen Ordinis S. Benedicti Abbate Vercellenſi de Imitat. Chriſti l. 1. c. 10. n. 1. 2.

NVnc iterum loquar Domine, & non ſilebo. In hoc maximè oſtendiſti mihi dulcedinem charitatis tuæ, quia cùm non eſſem, feciſti me: cùm errarem longè à te, reduxiſti me, ut ſervirem tibi, & præcepiſti, ut diligam te. Quomodo potero tui obliviſci, qui mei dignatus es recordari, etiam poſtquam contabui & perij?

CONSID. II.

De obſequio Servitutis, & Laudis Divinæ.

QVid dabo tibi pro omnibus iſtis millibus bonis? Vtinam poſſem tibi ſervire cunctis diebus vitæ meæ! utinam vel uno die dignum ſervitium exhibere ſufficerem! Verè tu es dignus omni ſervitio, omni honore & laude æternâ. Verè Dominus meus es, & ego pauper ſervus tuus, qui totis viribus teneor tibi ſervire, nec unquam in laudibus tuis faſtidire. Sic volo; ſic deſidero: quidquid mibi deeſt, tu digneris ſupplere. Ioan. Gerſ. ibid. n. 4.

DIGRESSIO II.

De elogiis, eminentiâ ac summa & solâ in terris Religiosi statûs beatitudine.

THEOPHOBVS.

(1.)

Visio S. Anselmi de qualitate mundi.

HOdiernæ Divi Bernardi de mundi sectatoribus visioni non absimilis alia refertur à clarissimo illo Benedictini Ordinis, & Orbis universi Lumine Anselmo Cantuariensis Ecclesiæ Archiepiscopo, in hunc sensum ab Auctoribus conscripta. Vidit B.mus vir totâ aliquando mentis intentione ad contemptum mundanæ vanitatis compositâ, in solo rerum divinarum studio defixus (infirmitate, quâ tenebatur, non nihil remittente) fluvium rapidum vorticibus, & præcipitio furioso tremendum, in quem omnium immunditiarum purgaturæ, cloacæ, atque sentinæ sordium totius orbis exonerabantur. Visæ igitur sunt aquæ illius turbidæ, fæculentæ, immundæ, fœdissimam mephitim exhalantes, omnique spurcitiarum genere horridæ; totóque rapiebantur impetu quaquaversum, ut quos vel le-

Tilman. Breden. collat. Sacr. l. 8. c. 34.

Mundus est cloaca omnium sordium.

vissent

viter alluebant, mox in voragines devolutos, viros, fæminas, senes ac juvenes, divites, inopésque secum vehahebant immersos: rursúsque eosdem refundebant in altum, nullâ interpolatâ quiete. Stupenti nimiùm Anselmo, & interroganti, quid hoc spectaculi portenderet? vel unde etiam gens illa fluctuans tamdiu sustentaretur, aut sitim restringueret? vox allapsa respondit: ex ipsa eadem, quâ trahatur, sordidissimæ aquæ illuvie non potari tantùm, sed etiam mirum in modum tanquam ambrosiâ, & nectare delectari, imò quemque eorum tantò se fæliciorem reputare, quantò vel profundiùs in illis lacunis innatare, vel exuberantiùs ibi se ingurgitare, vel polluere fœdiùs, aut alios, immergendo se, citiùs, prævertere queat. Hunc enim torrentem, mundum esse spurcitijs plenissimum, qui non alio, quàm graveolenti voluptatum, divitiarum, atque honorum fæce suos potare soleat, & tanquam opiparâ, & fæliciss imâ sorte contentos, inescare.

Mundanor. sitis spurcissima.

Fælicitas in cloacis.

II. Huic tetricæ visioni successerat alia longè suaviss ima: sibi enim videbatur constitutus esse in spatioso, & amæniss imo loco, quem puriss imus aer leni murmure perflabat, muris ex ar-

Visio ejusdem de fælicit. statûs Religiosi.

gento fabrefactis circumdato; in cujus meditullio pullulabant herbæ virentes, quasi inauratæ, molliter ad præbendam sessionis quietem se inflectentes, rursúmque sua sponte sine decoris, aut viroris jactura se elevantes: percontanti, ecquis tantarum deliciarum paradysus foret? responsum fuit, hoc esse verum Religiosi statûs archetypon, & figuram.

Ejusdem symbola ex S. Script.

III. Et sanè meritissimo jure; nam omnes inter hominum status solus Religiosorum est hortus conclusus, cujus emissiones paradysus; Lectulus floridus, ubi exemplis, & institutis Patrum, tanquam quibusdam bene olentibus respersa floribus Fratrum conversatio, & vita refulget. Est Bonæ Spei promontorium, pons securitatis, arca salutis, mons salvationis à Sodomæo incendio, mons Thabor novæ transfigutationis, thesaurus absconditus Ecclesiæ, margarita pretiosa Evangelicæ perfectionis, regnum cælorum in terris, quod violenti rapiunt, & denique refertissimum in sua paupertate gazophylacium: in quo singuli psalmi, preces, confessiones, lacrymæ, singula suspiria, jejunia, corporum mortificationes, laborum afflictiones singulæ acervum conflant, super omne totius mun-

S. Bern. serm. 46. in Cant.

Petr. Cell. Ab. lib. de discipl. claustr. c. 13.

mundi aurum, & topazion prorsus inæstimabilem. Vnde inter dictorum B. Ægidij socij S. Franciſci Seraphici oracula & illud refertur, Religionis statum intrare, esse pretiosum invenire thesaurum. Religio est thesaurus.

IV. MONOPH. Prô pudor & cæcitas pullorum mundi, qui velut anseres tam fœtentibus lacunis prono se capite immergentes, rostrisque omnes cloacas avidissimè lustrantes & penetrantes vitæ suæ summam fælicitatem, in depascendis & epotandis sordibus collocant; dum Religiosi, aut immunditiarum mundi contemptores, ex unico vero devotionis, vel amoris Dei actu intra cellæ, aut oratorij alicujus penetralia, sine arbitro oculo, sine sæculi strepitu elicito, plùs interni saporis, plùs cælestis dulcedinis, plùs veræ fælicitatis & satietatis animi deguſtent, quàm si omnium sensuum illecebris, omnium regnorum imperio, omnium honorum gloriâ, omnium divitiarum pretio, in unam quintam fælicitatis humanæ essentiam redactis, aut colliquatis simul & semel potirentur ac fruerentur. Quod uberrimè in sanctâ Religione expertus est ille quondã sereniss. Gandiæ Dux Francis. Borgias, qui, postquã Isabellæ Caroli V. Imperatoris pientissimæ Mundanorum sordida sitis. Religiosorum interna dulcedo.

S. Fr. Borgias.

ac formosissimæ in vita cõjugis, defuncta cadaver alió pro regiâ sepulturâ transvectum, tam horrendè deformatum, ut absque præstito juramento illud esse Imperatricis Isabellæ corpus, nec creditum fuerit, támque diram exhalans mephitim, ut nemo propiùs tolerando esset, defixo oculo contemplatus est, ac inde perspectâ cum horrore, mundi vanitate & putredine Societati Iesu se addixit, deguſtatâ solitariæ vitæ ambrosiâ in tales rapiebatur affectus, ut affirmârit *vitam Religiosam esse unicam in terris & summam fælicitatem.*

Bzou. ad annum 1539. n. 20.

Viso Isabellæ cadavere mundum deserit.

Religionis statûs unica fælicitas.

Caroli V. gloriæ.

V. PHILOTH. Caroli V. mentionem faciens mihi refricas memoriam nobilissimi illius quondam dicti & facti circa tam Mundanarum rerum vanitatem, quàm fælicitatem è contra vitæ claustralis. Hic glorioſissimus Princeps post subacta Africæ regna, defensas in Europâ provincias, prostratas ad pedes suos coronas, humiliatas sublimium cervices, fugato Solimanno potentissimo Asiæ Tyranno, plantatas in Hispania, Italia, Saxonia, Geldria, Peleponeso, & Tuneti altissimas tot victoriarum, quot commissorum præliorum palmas, nihilominus cùm Bruxellis in conſessu omnium Ordinum Philippo secundo regna committeret, illacryman-

do in

do in hæc verba erupit: *Compatior tibi fili mi, quia ingens onus humeris tuis impono, ego enim omnibus hisce annis, quibus illud sustinui, nunquam vel quadrantem unicum quietis & lætitiæ, quæ multis curis & fastidijs permista & falsa non esset, obtinere potui.* Quare sapientissimè de solidiori fælicitate sibi provisurus, abdicato omni Imperio & Mundo Monasticen amplexus, ejusdem prælibatâ dulcedine, dicere solitus erat, se *plùs voluptatis in suâ Monasticâ solitudine percepisse uno die, quàm ex omnibus suis victorijs & triumphis.* At in quo, vel quib', mi Theophobe, consistere potest, cum tanta Religiosæ vitæ austeritate, tam decantata fælicitas & voluptas?

Illacrymatur filio in traditione coronæ. *Cornel. à Lap. in c. 10. Eccli.* Mundana fastidijs plena. *Apud eundem in Eccli. c. 10. litt. B.* Dulcedo solitudinis Religiosæ.

VII. THEOPHOB. Vnâ inprimis Divi Bernardi sententiâ quæsitum tuum resolvo; ideo beatissimam esse talis vitæ sortem, quia ejusdem Professus *vivit purius, cadit rarius, surgit velocius, incedit cautius, irroratur frequentius, quiescit securius, moritur confidentius, purgatur citius, præmiatur copiosius.*

S. Bern. hom. simile est reg. cæl. hom. negot. Media salutis in Religione.

Vivit, inquit, *purius*, dum enim in mundo *inquinatæ sunt viæ illius in omni tempore*, ita, sicut in magnis urbibus, Romæ, Parisijs, Pragæ sive ad dexteram, luti vitandi causâ, sive ad sinistram declinare cupias, medio tamen spurcissimus ire compellêris; in Religione autem veluti co-

Mundi sordes, Religionis puritas.

Media contra lapsus Religioſor.

ti columba in arca Noe affectuum tuo
rum pedes mundos conſervabis. C
dit rariùs, ſurgit velociùs, quia ubi mu
ti per exactam diſciplinæ ſimilitudinem
& mutuam morum contemperationem
coaleſcunt quaſi in cor unum & animam
unam, ibi quiſque fratrum charitat
ſublevatur, ſeniorum conſilijs dirigitur
æqualium exemplis ſtimulatur, argu
tur de negligentiâ, probatur in virtute
omnes, habet quos diligat, in omnibu
videt, unde proficiat, ab omnibus di
cit, unde Deum glorificet? *Quieſcit ſ
curiùs, moritur confidentiùs &c.* liquidem
ubi juge ſacrificium, commune chari
tatis ſolatium, divinæ obſequium vo
luntatis, ſilentij cenſura, timor Dei
ctiones dirigens, amor omnia ope
perficiens, obedientia viam monſtran
caſtitas ſenſuum portis invigilans,
concordia totum conventum ordina
diſponens, ſuo quælibet virtutes mun
re funguntur, quid niſi talem Religi
nem, terreſtrem Paradyſum, cellam c
lum, & ſummam in terris beatitudine
omnibus ſceptris, coronis, tyaris
triregnis invidendam appelles? quæ
ſi mundus agnoſceret, næ ille totus cu
univerſo ambitu, atteſtante Diyâ Sch
laſticâ, in unum Cœnobium mutaretu
Hinc *conſultò Deus (ajebat S. Lauren.*

Religionis virtutes.

Felicitas Religionis cur mundo incognita.

stin.) gratiam Religionis hominibus occultavit, nam si cognesceretur ejus fælicitas, omnes ad eam concurrerent. *Polland. in vit. 8. Ianu. n. 50.*

IX. Agnovêre sanè eandem illuminatissimo mentis oculo Beatissimi Patrum Patres Vrbanus PP. II. SS. Gregorius Magnus, & Petrus Cælestinus summi Pontificatûs apicem & gloriam humili Religionis statui postponentes, primus quidem ita ad Fratres Monasterij Cavensis in regno Neapolitano Ord. S.P. Benedicti differendo, *Agitate fratres, quanta sit dignitas atque majestas Religiosi, quia licèt in terris versetur, Cœlitum tamen Iura tenet, & jam quodammodo in Beatorum numero collocatur.* Et paulò post: *Onus nostrum*, inquit, *precibus vestris portate, & pietatis affectu vicem meam dolete.* Magnus verò Gregorius ita dolenter suam è Religionis cella ad Pontificium Conclave assumptionem deplorando. *Infelix animus meus meminit, qualis in Monasterio aliquando fuerit, nulla nisi cælestia cogitare consueverit: at nunc post tam pulchram quietis sanctæ speciem terreni actûs pulvere fœdatur. Perpendo, quid tolero, perpendo, quid amisi. Ecce nunc magni maris fluctibus quatior, &c. & quasi post tergum deductis oculis viso littore suspiro. Vix jam portum valeo videre, quem reliqui.* Quibus similia

Vrbanus PP. II. extollit fælicit. Religios. *Polland. in Vit. S. Petri Caven 4. Mart. n. 9.*

S. Greg. M. rememorat felicit. sui statûs Relig. *Polland. in Vit. 12. Mart. n. 4.*

lia altè animo revolvens S.mus P. Cælestinus, suavissimum Angelorum & Beatorum colloquium denuò de baturus in priscâ suâ Monasticâ solitudine, inaudito in Vrbe & Orbe exemplo, sex mensibus in summo Pontificatu expletis, eodem ultrò se abdicavit suámque in nemore cellam repetit. Ecce jam tantis authoritatibus canonizatam statûs Religiosorum in terris beatitudinem.

S. Petrus Cælest. Papatu relicto, ad cellam redit.

X. Supersunt ex præcitato (n. 7 melliflui Doctoris textu duo verba, æternam etiam Regularium fælicitatem propiùs attingentia, videlicet *purgatius, & copiosiùs præmiatur.* Quid enim Religioso Regularum suarum observatori, diu in altero mundo purgando remaneret, ubi sacra ejus professio instar Baptismi secundi omnia anteactæ vitæ peccata penitus abolet? ipse omnes conscientiæ suæ latebras quotidie discutit? culpas suas & defectus vel in loco Capituli, vel S. Tribunalis hebdomadatim, aut sæpius expiat? atque per omnem vitæ suæ normam dissimilis hominibus, & Angelis verosimilis efficitur? Sed quid ad copiosiorem in cælis remunerationem ampliùs desiderari possit quàm Martyrij Laureola, devotæ menti ob immaculatum Dei servitium de-

Religiosa Professio est alter Baptismus.

S. Bern. de præcepto dispensat c. 23.

Votorum observantia præmiatur martyrij coronâ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bita? paupertatis voluntariæ professioni promissa? Carnis afflictioni, libidinis expugnationi, & triumphis de mundo reportatis annexa? & promerita abnegationis suæ voluntatis ac promptæ obedientiæ corona? quâ B. Guilelmus Claræ-vallis Abbas cuidam S.mæ fœminæ post suam mortem in pretiosissima gemmis coruscante tunicâ apparens, aureóq; redimitus diademate dixit: hanc esse martyrij sui pro duris & perfectis Ordinis sui observantijs Coronam, séque inter SS. Martyres perenniter glorificatum. Concludamus igitur cum pijssimo Blosio ita loquẽte: *Beati, quos Dominus ex mari magno & spatioso, ex innumeris periculis hujus sæculi ad portum Monasticæ conversationis transfert, ubi in Congregatione Monachorum regulariter viventium omnia plena pietate, omnia plena sunt suavitate.* Quâ qui frui potest, fruatur; qui fruitur de facto, sic frui perseveret, ut illâ tandem perenni dulcedine ac fælicitate potiri mereatur.

S. Hier. ep. 27. ad Eustoch.
S. Bern. ser. 1. de Omn. SS.
in cap. 5. Matth.
S. Aug. ser. 2. de Martyr.
Itas. Theodor.
B. Guilelmi Abb. martyrij corona.
Elogium de fælicit Religios.
Blos. in stat. tutor. suorum prolog. apud Polland. 7. Ian. n. 56.

ME-

MEDITATIO III.

De divino inæstimabili benefic

Vocationis & Electionis ad Religio-nis, ac Sacerdotij statum.

Text. Regul. ex c. 72. *Est zelus bonus, qui separat à vitijs, ducit ad Deum, & ad vitam æternam hunc ergo zelum ferventissimo amore exer ant Monachi, Christo omnino nihil præp nant, ut nos pariter ad vitam æternam pe ducat.*

Exod. 14. Prælud. Imaginare, quòd vide Israeliticum populum sicco pede per u re rubrum educi; Ægyptios verò om nes submergi.

S. Bern. serm. 2. de verb. Apost *Punctum I.* assignat S. Bernard his verbis 1. Deus priùs creavit te. Posthæc vehementissimo amore inflam mata Majestas redemit te. 3. Non ve bi facilitate, sed triginta trium ann rum labore, & morte Crucis in med terræ. 4. De lata, & spatiosa semit quæ ducit ad mortem, digito suo tra te. 5. Et potuit *in consilio justorum & Co gregatione* ad dignitatem Angelorum imò ultra omnes Archangelos & Ser phinos, ad supremam ipsius Augustiss mæ Dei Matris (respectivè) emine tiam, prærogativam ac potestatem.

Beneficium Vocation. ad Relig. & Sacerdo-tium.

Psal. 110. 1.

Ps. 145. *Lauda anima mea Dominum, laudabo D mi*

minum in vita mea, psallam, & benedicam *Deo meo, quamdiu sum: Sacrificabo ei hostiam laudis, quia desiderium animæ meæ tribuit mihi. &c.*

Punct. II. Consid. Sacerdotum & Religiosorum parem quasi cum dilectissimo suo Israelitico populo fælicitatem. 1. Ille eductus est de Ægypto, & tenebris ejus, hîc uterque de peccati & ignorantiæ tenebris. 2. Illi de durissimo jugo servitutis, isti de gravissima tyrannide mundi, fœdâque servitute carnis. 3. Ibi prostratus est Pharao', hîc cum asseclis suis Diabolus. 4. Ibi subvertuntur currus Pharaonis, hîc carnalia & sæcularia desideria, & affectus. 5. Illi in fluctibus, isti in fletibus &c. 6. Ibi canticum, hîc Sacrificium gratiarum actionis refertur.

S. Bern: serm. in Cant.

Comparatio cum Israelitis.

Ergò, ergò *cantemus Domino, gloriosè enim* nobiscum *magnificatus est*; adorate eum, *qui statis in domo Domini, in atriis domûs Dei nostri*, facti enim sumus *genus electum, regale Sacerdotium, gens Sancta, populus acquisitionis.*

Exod. III.

Ps. 133. 1.

1. Petr. 2. 9.

Punct. III. Hebræos in deserto fuisse Lege Dei donatos; à Moyse, & Aaron instructos; in igne & luce perductos; hostibus superiores effectos; & cælesti manna refectos. Ita Religiosis, & Sacerdotibus 1. pro Lege sunt Regulæ

Aliæ comparation.

læ, sive statuta. 2. Pro Moyse Superio-
res. 3. Pro luce & igne Sanctorum
& majorum exempla. 4. Crebræ, &
generosæ, per Dei gratiam, victoria
& ineffabiles horum statuum animi dul-
cedines.

Affectus pius pro benefic. talis vocationis.

Ô Deus! cor meum & anima mea
quid ego omnium tuarum creatu-
rum indignissima merui, ut è tot ho-
minum millionibus, me in tuâ æterna
præscientiâ speciatim & nominatim
prælegeris, antequam essem, ad tan-
tam istius sacratissimi statûs excel-
lentiam & fælicitatem? Et cùm posse
in hoc mundo esse cœpissem, tam suâ-
viter & tam mirabiliter à juventute
meâ ad te attraxeris, tot centenis me-
rum æqualium in ignorantiâ & rudi-
te, in medijs periculis, & malis occa-
sionibus derelictis (qui tibi alias in h
meo statu longè ferventiùs & puriùs
servissent) O gratia super gratiam!
incomparabile beneficium!

Igitur ô benignissime Iesu suscep
meus! *suscipe me Domine secundùm eloqu
tuum, & vivam, & non confundas me ab
spectatione mea*; suscipe me quotidie
te currentem, & spiritum devotion
atque fervoris renovare cupientem.
cendatur obsecro in me sicut ignis
lus tuus, timoris tui, qui me separe
vi

vitijs; & amoris tui, qui me ad te perducat, ut nihil unquam præponam Christo meo, amori meo, Domino meo, ac Deo meo, & omnia &c.

CONSIDERATIO I. POMERIDIANA.

De digna Aestimatione Religiosi, & Sacerdotalis statûs.

O Grata, & jucunda Dei servitus, quâ homo veraciter efficitur liber, & sanctus! O sacer status Religiosi & Sacerdotalis famulatûs, qui hominem Angelis reddit æqualem, Deo placabilem, dæmonibus terribilem, & cunctis fidelibus commendabilem! O amplectendum, & semper optabile servitium, quo summum promeretur bonum, & gaudium acquiritur sine fine mansurum! *Io. Gers 1. 3. c. 10.*

Altitudo utriusque statûs.

CONSID. II.

De digna Gratiarum Actione, & totali oblatione sui.

O Fons amoris perpetui! quid dicam? quid retribuam tibi pro gratia istâ? fecisti ultrà omnem spem misericordiam cum servo tuo: & ultra omne meritum gratiam, & amicitiam exhibuisti. Non enim omnibus datum est, ut Sacerdotalem, *vel omnibus abdicatis, monasticam vitam assumant. Ex nunc igitur desidero meipsum tibi in simplici-*

Condignâ gratiarum actio.

plicitate cordis mei in ſpontaneam obla nem, in ſervum ſempiternum, in obſequ & Sacrificium Laudis perpetuæ offerre, & us perpetuò permanere.

Die Secunda.

De Receſſu hominis ab hoc fine p peccatum.

MEDITATIO IV.

De ſolius hominis inter om nes creaturas inobedientia erga um Factorem, & receſſu à debito fine.

Text. Regul. c. 73.

QVis ſermo divinæ authorit non eſt rectiſſima norma v ut recto curſu perveniamus Creatorem noſtrum? u autem deſidioſis, & mali ventibus rubor confuſionis eſt.

Prælud. Imaginare tibi duos l ges, Chriſtum Ieroſolymis reſidente & Luciferum in Babylone, leges c ſcribere, & milites conducere, om autem creaturas Chriſtum ſequi, ſol hominem Lucifero adhærere.

Punct. 1. Conſid. In omnibus cr turis ſenſu, & ratione carentibus p

fe
tia
Pa
Ch
ig
So
by
&
In
In
ga
lis
di
no
Cr
niu
ipſ
in
fac
rat
cre
tiæ
ſpe
piſ
am
off
per
re,
ado

fectissimam erga Deum obedientiam, etiam ad naturæ suæ contrarios effectus. 1. Patet in aquis, dum Moysi transitum, & Christo sese calcabiles præbuêre. 2. In igne; qui contra naturam descendens, Sodomam combussit, & pueris in Babylonica fornace pepercit. 3. In ventis, & aere ad imperium Christi sedatis. 4. In terrâ, mortuo Christo, concussâ. 5. In cete erga Ionam, in leonibus erga Danielem. 6. In sole, luna, stellis, quibus præceptum lucendi, crescendi, minuendi, influendi posuit, quod non prætereunt, suo quælibet modo Creatorem benedicentes.

Omnes creaturæ Deo obediunt

O quàm ergò conveniens! ut omnium creaturarum Dux, & Princeps, ipse homo, Conditorem suum laudet in operibus suis, in creaturis suis, & in factis operum manuum suarum &c.!

Punct. II. Solum hominem tantâ ratione præditum, ad imaginem Dei creatum, tot beneficijs naturæ, & gratiæ affectum, per innumeras scelerum species Dei mandata prævaricari; turpissimam ingratitudinem, inobedientiam, & malitiam committere, Deum offendere, contemnere, deserere, & persuasionibus diaboli adhærere, servire, & pro suo quasi Deo colere, & adorare, sicut Hebræi vitulum aureum.

Solus homo repugnat.

Ier. 2. 12. O scelus! ô facinus! *Obstupescite c li super hoc, & portæ ejus desolamini ve menter &c.* Cur non denuò inundat luvium? cur non ignis cælo delabit aut terra dehiscens absorbet tam gratum caput?

Omnibus creaturis abutitur. *Punct. III.* Eò etiam audaciæ p gredi hominem, ut 1. non solùm nimè illi sufficiat se erigere contra um, ac seipsum æternaliter damna sed etiam velit suorum scelerum soc habere, plurimos verbo, & facto sc dalizando, seducendo. 2. Omnibus am sensitivis, & insensibilibus cre ris abutendo ad gravissimam Num offensam: delectabilibus ad inhone tes, utilibus ad superfluitates, proc litates, vel avaritias, necessarijs ad pulam, gulam, fastum, superbia aliaque peccata. 3. Vt propterea om creaturæ licèt innocentes, & obedi tes, in fine mundi concremandæ propter aliena peccata. 4. Desce hîc ad particularia circa te, vitam tuam præteritam.

Affectus indignationis contra se. O insensate non expavescis? de te fiet, quando insensata elem tui causâ cremabuntur? quomodo omnia contra te justitiam, & v ctam inclamabunt, & contra te a buntur? eò quòd per impios abusu

lestia, terrestria, spiritualia & sæcularia, temporalia & quævis alia creata profanaveris.

Ergò ergò erubesce miser, animitùs dole, & revertere ad Deum per obedientiæ laborem, & pœnitentiam, à quo per inobedientiæ desidiam recesseras, assume divinæ Legis rectissimam vitæ normam, quâ rectiori cursu redeas ad Creatorem tuum, ne tibi ingrato & malè viventi, aliquando æternæ confusionis rubor contingat.

DIGRESSIO III.

De enormitate peccati mortalis, ut est aversio à Deo, & conversio ad creaturas, summúsque summi Boni contemptus.

THEOPHOBVS.

(I.)

EXenteratâ heri manè belluâ marinâ Mundi, longè ingentioris hodie molis opus aggredimur, anatomizandi videlicet monstrum, terrestre dixero, an potiùs infernale, horrendum, atrox, deforme, sævum, omni sphynge, hypocentauro, omni aspide, viperâ, basilisco, omni crocodilo, tygride & dra-

Mortalis peccati symbolica descriptio

dracone, imò omnibus inferni dæmo nibus & Archidiabolis turpius, ferocius truculentius, venenosius, detestabilius nempe Peccatum Mortale: quod à S Ioan. Chrysostomo Magnus Dæmon appellatum est.

II. Quamvis autem & te Philothe téque Monophile, ab hâc Belluâ imma nissimâ innoxiam hactenus vitam du xisse, & multò magis deinceps ductu ros esse confidam, juvabit tamen illius monstruosam enormitatem in præsen anatome vobis ob oculos ponere, tum propriæ cautelæ, tum lacrymabili compassionis gratiâ erga tam innume rabilem miserrimorum peccatorum mul titudinem, qui andabatarum more ce ci oberrantes & ridentes, in dilatat dicti monstri fauces irruunt.

III. Vix equidem primâ fronte cer ni potest, quid sit peccatum, cùm sit mer privatio, negatio, aut merum illud: Ni hil: quod factum est sine Verbo, pe quod facta sunt omnia. Aut, si mal mus ita definire cum Angelico Doctor *1. 2. q. 87. a. 4.* Ejus definitio. aversio à Deo, & conversio ad creа turas; aversio planè misera, conversi longè miserior, miserrima verò anim se avertentis, & tam præposterè conver tentis conditio. Aversio & Conversi heu! quantum temeraria & vesana a

Aversio & conversio horrenda.

om

omnium corporis & animæ sensuum & potentiarum luce ad tenebras, à visu ad cæcitatem, ab auditu ad obstinatam surditatem, à sanitate ad insaniam, à prudentia ad stultitiam, à bonâ famâ & honore ad pudendam infamiam, à dulci filiorum Dei libertate ad tyrannicam mancipiorum dæmonis captivitatem. Aversio & conversio nimis phrenetica, injusta & iniquissima, à bonitate ad effrontem malitiam, ab omni devotione & probitate ad effrœnem impietatem, à misericordia ad diram crudelitatem, à mansuetudine Christianâ ad belluinum furorem, à cordis humilitate ad cervicosam superbiam, à pudicitiâ ad prostitutas libidines, ab omni virtutum genere ad omnem scelerum impudentiam, & procaciſſimam perversitatem, donec deveniatur ab hac ad consuetudinis usum, insensibilitatem, obstinaciam, impœnitentiam, desperationem, ac sempiternam maledictionum congeriem. Quid ad hæc vos in sacris Paginis versatissimi?

Querelæ Dei de istâ aversione.

IV. PHILOTH. Hanc ipsam æquè injustissimam ac impijssimam *aversionis* insaniam sæpenumero insensatis hominibus exprobrant divinæ Scripturæ: exempli gratiâ *Elongaverunt à me: verte-*

Ierem. c. 2.

runt ad me tergum, & non faciem: dixit populus meus, receſſimus; non veniemus ultrà ad te: me dereliquerunt fontem aquæ vivæ, ac pluries alibi; qualis ſane extremа quædam creaturarum rationabilium dementia eſt.

Inſana converſio ad creaturas. *Ier c. 2. Oſe. c. 10. Thren. c. 4.*

MONOPH. Nec minor phreneſis convertere ſeſe *ad fodiendas ciſternas diſſipatas; ad bibendam aquam turbidam;* ad comedendas fruges mendacij; ad amplexanda pro croco ſtercora; ad maſticandam maris arenam: ad deglutiendos leviſſima venti (honorum) ſpiraculi; ad inhiandum porcorum ſiliquis; ad hauriendas ſulphureas libidinum exhalationes, atque ad fodienda cum talpis cubicula ſubterranea, ne peccantes, tam veſanè ſe avertentes & in quiùs convertentes ab eo, qui totus Oculus eſt, videantur, juxta illud: *Non videbit Dominus, nec intelliget Deus Iacob.* Sed num hîc enormis malitiæ ejuſmodi averſionis, ô Theophobe finis eſt?

Pſal. 93.

V. THEOPH. Quis finem ſperet in malo malitiæ, quod nec per ipſam damnatorum æternitatis infinitatem infinitas ſæculorum myriades extenſas terminari poteſt? Verùm, ut uno quaſi halitu effundam, quidquid humana mens de hoc ſubjecto ſupradictæ Angelicæ definitionis concipere poteſt

K

Replico; peccatum mortale, etsi non actu exteriori consummatum, sed solâ internâ deliberatâ, advertente ad gravem Dei offensam, adeóque voluntariâ cogitatione, delectatione, vel assensu commissum importare ingratam, injuriosam, impudentem, perjuram, perfidam & sacrilegam aversionem & conversionem à Magistro suo ad Iudam, à sanctissimo & æterno Pontifice ad Caipham, à Rege Regum ad Herodem, à Iesu ad Barrabam, à Christo ad Anti-Christum, ab æterno Patre omnium Conditore ad Sathanam orbis Exterminatorem; à Dei Filio Salvatore ad perditionis & diaboli filios, à Spiritu Sancto omnia vivificante ad spiritum nequitiæ omnia suffocante, à Deo solo Uno & Trino ad mille Deos falsos, adscititios, diabolicos, mendaces. Prô facinus nimis abominandum! Ab immaculatâ & clementissimâ Dei Matre ad furiosam Inferorum Megœram, à splendissimis Seraphinis ad teterrimos Orci tenebriones, a glorioſissimo Sanctorum cœtu ad maledictam Proscriptorum è cœlis colluviem; à Sanctissimis, & salutaribus Sacramentis ad illorum contemptum, profanationem, abusum & conculcationem, atque à sacrosanctâ omnium fidelium & Iu-

Aversio & conversio sacrilega.

à Deo.

à B. Virg. & Sanctis.

De Ecclesiâ. Iustorum Matre Ecclesiâ ad impiam, blasphemam & Deicidialem Iudæorum, Paganorum, Hæreticorum, Prastigiatorum, Veneficarúmque ac Sathanæ Synagogam, quæ est ipsissima exitialis pestilentiæ Cathedra.

VI. Hîc verò mihi non persuaserim, Vos mea vel hactenus dicta, vel mox ulteriùs prosequenda, velut quandam Hyperbolem, aut exaggerationem duntaxat Rhetoricam percepturos, cùm in Divinis Litteris apprimè vos sciam esse eruditos. Quòd si tamen alijs quibusdam de ejusmodi Theologicâ veritate cerebri scrupulus moveretur, talibus hæc genuina veritas de infanda & inexplicabili mortalis peccati abominatione, sequenti paradigmate inculcanda videtur: statuamus ob eorum oculos bilancem, ex cujus altera quidem parte Deum, cum omnibus gratiarum, & gloriæ thesauris; ex altera verò unicam v. g. morosæ delectationis voluptatulâ cum diabolo, igne, sulphure, & spiritu procellarum æternæ damnationis; medium autem hominem quendam (Veneris mancipium) deliberantem, cuinam adhærere velit pro modicissimâ illius obscœnæ delectationis fruitione capescenda, vel reijcienda.

Peccator deliberans in medio bilancis.

VII. PHILOHT. Est hæc insana animis

nimis, & furiosa, summeque impia deliberatio.

THEOPHOBVS. Si insana est, si furiosa est, si summè impia sola sola deliberatio, & sacrilega, quid erit ipsa adhæsio ad spurcissimã oblectatiunculam, ad Luciferum, ad æternæ perditionis barathrum, derelicto Deo, contempto Numine, vilipenso Conditore, calcato summo Bono? quæ vesania, præponere dæmonem, amplecti diabolum, & eligere malum summi, atque infinitæ malitiæ mali? Ecquid enim agit miserrimus hic trutinator? quid deliberat, quid judicat, & quid judicatum pronunciat, medius quidem, sed iniquissimus Arbiter, nisi his omninò similia? Tua (credo fideliter) ô Deus! Potentia ad imaginem suam me creavit, Misericordia redemit, Providentia conservavit, Bonitas liberalissimè ditavit, Charitas paterno sinu complexa est, Pietas recepit in gratiam, gratia adoptavit in filium, filiatio hæreditatis æternæ jus tribuit, hæc omnia indubitanter credo; scio, & fateor. Iste verò turpissimmus tuus apostata, tuus ac meus capitalissimus hostis Lucifer, omni me bono spoliare, omni me malo emulare, omni me veneno inficere, omni me horâ strangulare, omni me momento ad perpetuos ignes abripere, torquere, lania-

Præponit Deo diabolum.

Agnoscit Dei beneficia,

Et diaboli nequitiam.

re, & indefinenter excarnificare fatagit, & hoc æquè firmissimè novi, & expertus sum in me & alijs infinitis, & tamen, quia nunc me tentat, allicit, hanc Venerei poculi promulsidē propinat; istam sitio, cupio, amplector, & sequor; tuæque creatrici potentiæ, liberatrici misericordiæ, conservatrici Providentiæ, Bonitati inexhaustæ, Charitati immensæ, dulcissimæ Pietati, omnibus tuis divinis attributis, omnibus donis & gratijs, omni gloriæ cælesti, cunctis Sacramentorum thesauris, omnibus Ecclesiæ meritis, universis anteactæ vitæ meæ bonis operibus, operúmque acquisitis meritis totaliter ex nunc, pro isto momentaneo carnali gustu percipiendo voluntariè, sponte & deliberatè abrenuncio, abjuro ac abrenunciatum & abjuratum esse volo.

Omnibus divinis abrenunciat.

VIII. Tu Christe Iesu pro me incarnatus, & genitus, circumcisus, & in exilium pulsus, pro me fuisti in jejunando rigidus, in orando pernox, in prædicando perdius, in labore assiduus, fatigatus ex itinere, frequens me quærendo, solicitus in inveniendo, in reducendo tanquam Pater, & Pastor promptissimus; hic autem crudelissimus tyrannus in tentando, seducendo, perdendo, & mactando irremissus; tamen

Agnoscit Christi gratias.

tamen hîc nunc, simul, & semel nuncium tibi cum libello repudij mitto, isti verò me totum trado. Tu, Fili Dei, fuisti pro salute mea flagellis dirissimè cæsus, dolorosissimè in mortem actus; sed nihilominus suadente nunc diabolo, & alliciente hâc delectatione, quod Iudæi, & Gentes semel fecerunt, ego Christianus iterum replico, vulnera renovo, flagellorum ictus ingemino, passionem exantlatam restâuro, & crucifigens te mihimetipsi in hac concupiscentia mea (nisi impenetrabili imortalitatis loricâ munitus sis) hoc te pugione, hoc de cultro, hâc te mortalis peccati lanceâ in corde tuo de novo transfigo, & transfodio, ut novum faciam Iudæis, Gentilibus, diabolo & Angelis ejus plausum & jubilum, in tui contemptum, ignominiam, internecionem, & novam ex meâ parte crucifixionem.

Eum rursus crucifigit.

IX. Audite & horrete sequentia istius infallibilis veritatis testimonia: primum est Religiosissimi Abbatis Trithemij ita loquentis: *Qui semper peccat, semper Deum irritat, & toties manus injicit in Deum, quoties mortaliter delinquit. Nonnè manus injecerunt Iudæi in Deum, quando Iesum crucifixerunt? Sed non minùs peccant hodie, qui eum iterum peccatis*

Trithe. in prolo. Regul.

Sicut Iudæi.

suis

ſuis crucifigunt clarificatum & regnantem in cœlis, quàm illi qui occiderunt ambulantem in terris. Fidē adſtruit continuum illud Imaginis Chriſti Salvatoris, Sanctaremi in Portugalliâ, in pellucidâ cryſtallo aſſervatæ, ſummáque veneratione cultæ prodigium, quo dicta imago pro diverſis aſpicientibus diverſimodè viſendam ſe præbet, dum videlicet innocenti ac virginali puero (ita referente Cornelio è Lapide) inſpicienti, apparet uti Chriſtus duodecim annorum; intuenti viro probo & juſto, uti Salvator annorum triginta, quo prædicare cœpit: præſumente verò quocunque mortalis peccati reo eam inſpicere, lugubri ſpectaculo à tali cernitur in formâ pendentis in Cruce vulnerati & concilſ aut in formâ terrificâ venientis ad judicandum vivos & mortuos.

Imago miraculoſa Chriſti crucifixi variatur pro ſtatu intuentium

Cornel. à Lap. in c. 28. Exod.

X. Alterum Divi Gregorij teſtimonium ita ſe habet: *Quid eſt peccatum, niſi venenum quoddam, & gladius, quo interimitur Pater, & Filius & Spiritus Sanctus.* Tertium eò lamantabilius, quò infallibilius ipſius ter benigniſſimæ Genitricis Dei, quæ aliquando à B. Coletæ Ord. S. Claræ inſtantiſsimè rogata, ut efficaces ſuas ad Filium pro peccatoribus preces interponeret, vidit Clementiſsimam Dominam diſcum minutis car-

S. Coletæ apparet puer Jeſus frustatim concisus.

niun

nium frustulis plenum sibi ob oculos præsentare, ac dicere; *Quomodo orabo Filium meum pro talibus, qui quotidie per horrenda peccata minutiùs dilaniant ipsum, quàm sint hæ carnes dilaniatæ.* *Polland. in Vit. 6. Mart. n. 84.*

MONOPH. O infanda Deicidia, ac tyrannides in Vitæ Auctorem mille fulminibus illicò post factum plectendas, nisi infinita Dei commiserentis longanimitas fulminatricem dexteram à telorum jactu suspensam teneret.

XI. THEOPH. Sed adhuc plùs ultra pergit impius in impietate suâ, in suprà posito casu, interpretativâ & tacitâ mente ita cum Deo suo contendens. Spondeas tu mihi cælum, diabolus infernum; tu gratiam, ille maledictionem; tu amorem, hic odium, & plagas; tu risum, & gaudia; iste fletum, & stridorem dentium, tu æternitatis beatitudinem, ille flammarum, atque pœnarum æternitatem; nihilominùs obedio dæmoni, trahit me tentatio, trahit fœda voluptas: repudio te Christe, nolo te Christe, desero te Christe, & diabolo cum corpore, & anima herbam manumque porrigo. Sis equidem (quid mea refert?) Iudex omniscius, sapiens, potens, fortis, accuratus, justus, severus, tremendus, & inexorabilis; vetet lex æterna peccatum, Abjecto Christo peccator adhæret diabolo.

catum, prohibeant illud omniâ ju
divina, & humana, totaque individ
Trinitatis offendatur Majestas; nih
moror; non serviam, non serviam
si voluptati, nisi dæmoni, & carn
magis enim me, quod momentaneu
est, delectat, & minùs terret æte
num, quod cruciat.

Cupit annihilare Deum.

XII. Et si potestatis meæ ta
tundem foret, uti est voluntatis pe
versæ, ex hoc pariter peccati mei m
mento vellem tibi Christe tuam fasci
re, vel auferre Sapientiam, ut pe
catum meum nescires; vel addere
similem meæ malitiam, ut illud appr
bares; aut negligentiam, ut non cu
res; aut enervare potentiam, ne ill
castigare valeres. Desidero enim co
tra te Deum Patrem, & Filium, & Sp
ritum sanctum, contra omnes Sancto
contra cælos cælorum, & omnia, q
Isa. 28. in eis sunt, percutere fœdus cum mo
te & cum damnatis, totoque infer
facere pactum, & arcum, & scutu
& gladium, & bellum, ut te de c
celso Majestatis tuæ solio possim
turbare, destruere, annihilare, & h
meam Veneream delectationem ibid
cum dæmone collocatam pro Deo
adorare, gaudere, frui, & possid

XIII. PHILOTH. Exhorreo tur;

imis ossium medullis ad tua dicta. Veruntamen pace tuâ bonâ dixerim, videntur isti mihi vel hyperbolici, vel metaphysici conceptus, non enim crediderim, quemquam in toto orbe mortaliter peccantem hujus mentis esse, ut talia dicat in corde suo, nisi solus dæmon, & damnati, in odio Dei, & continuâ blasphemiâ obfirmati.

THEOPH. Rectè quidem arbitraris, neminem, excepto diabolo, & desperatissimo quovis, tam horrendas in Deum blasphemias effutire; sed num ignoras, quòd *peccatum ex hominibus dæmones facit*? num legisti, quòd, *qui facit peccatum, ex diabolo est, & desideria Patris sui diaboli perficit*? Imò credisne quòd *homo malus peior est, quàm ipse diabolus*? certè sicut diabolus internecinus Dei hostis infinita mala Deo desiderat & imprecatur, ita quilibet peccator tacitâ quâdam interpretatione, & implicito consensu, omnia suprædicta, & si quid enormius esse, vel excogitari potest, aut quod etiam ab ipsomet dæmone excogitari non potest, involvit, effutit, effundit. Quod sicut infinitæ est in Deum ter Max. injuriæ, ita infinitæ quodammodo in se malitiæ.

S. Chrysost. ho. 9. in 1. Cor.

1. Io. 3.

Chrysost. in Matt. ho. 47.

Peccator est peior diabolo.

XIV. Hinc Spiritus Sanctus testatur, quòd *impius, cùm in profundum venerit*

Prov. 18.

Omnia excogitabilia sacra contemnit.

rit, contemnit. Vbi, quia tantùm indefin
dictum est, *contemnit*, voluit idem Sp
tus indicare, peccatorem actu mortal
peccantem, omnia excogitabili
cælo, & in terra, & subtus terra
creata, & increata, (præter sui cri
nis objectum) contemnere, divin
humana, cælestia & inferna, tem
ranea & perpetua, sacra & profan
nita tandem & infinita. Videlicet,
mendam SS. Trinitatis potestatem,
SV Christi Salvatoris sui vulnera,
sionem, mortem, & sanguinem,
mentissimum MARIÆ Virginis p
cinium, Angelorum custodiam, San
rum intercessionem, Ecclesiæ Tr
phantis gloriam, Militantis suffra
fidelium communionem, & prec
ficaciam Sacramentorum, bon
operum participationem, meritò
valorem, gratiarum thesauros, p
rum exempla, concionatorum mo
animæ salutem, glorioſam corpo
surrectionem, æternam beatæ
fælicitatem.

Peccatum mortale est omne excogitabile scelus.

XV. Quapropter ut jam anat
zatæ istius Chimœræ, proh! ven
tas & pestiferas exuvias in inferna
lam simul projectas Lucifero auct
complicibus ejus pro condignâ
mittamus, finaliter sic omnia congr

dico & concludo, quòd mortaliter peccare, est æternæ Dei ordinationi resistere, judicia divina irridere, bonitatem, potentiam, justitiam, omniscientiam ludibrio habere. Peccare, est Sanctos accidentali gloriâ, Ecclesiam meritis, fideles suffragijs, vivos auxilio, defunctos refrigerio, creaturas omnes suo debito fine privare, totamque rerum universitatem turpissimo abusu æternæ maledictioni subjicere. Peccare, est polluere templum Spiritûs Sancti, profanare sanctuarium Deitatis, deformare imaginem, & similitudinem Trinitatis, projicere margaritas ante porcos, sanctum dare canibus, corpus Christi distrahere, carnem ejus dilaniare; sanguinem pretiosissimum quasi è visceribus evomere, rursumque immane Christicidium committere.

XVI. Peccare, est suimetipsius esse carnificem, sanitatem destruendo, corpori vires adimendo, sensus exteriores corrumpendo, interiores animæ potentias hebetando, mortemque præmaturam accelerando. Et hæc in quantum ad corpus. Quoad animam verò est, eam leprâ inficere, pestilentiâ corripere, servam corporeæ sensualitatis efficere, mancipatui diabolico devovere, Dei, totiúsque Curiæ cælestis inimi-

Et omne corporis & animæ malum.

cam, abominabilem, execrabilem, maledictam constituere, & in punc se, cum anima, & corpore, in temp ralis, & perpetuæ maledictionis cha præcipitare. Et hoc tandem est pec re. Propterea meritò lamentatur P

Ierem. 12. 11. pheta his verbis: *Desolatione desolata est nis terra, quia nemo est, qui recogitet de* tam horrendam peccati malitiam gravitatem.

MEDITATIO V.

De horrenda fœditate peccati Angelis; & anima hominis.

Text. Regul. c. 7. gr. 12. PEccati conscius *inclinato sit semp pite, defixis in terram aspectibus, um se omni horâ de peccatis suis existim* ac *dicens in corde suo semper illud, quod licanus ille Evangelicus, fixis in terram lis, dixit: Domine non sum dignus ego cator levare oculos meos ad cælum.*

Præludium. Imaginare, te vid exanime cadaver, in fimeto jace vulneribus confossum, vermibus, nie, putredine, & fœtore abo nandum, vel Iobum à Diabolo per sum, & sedentem in sterquilinio.

Iob. 7.

Punct. 1. Consid. Peccati fœditas ex eo, quòd solâ cogitatione com

sum splendidissimos Angelos in adeò turpes, & horribiles species transmutârit, ut beata Catharina Genuensis (veluti & altera Senensis) unum aliquando diabolum per raptum videns, maluerit deinceps potiùs usque ad diem judicij per ignem nudis pedibus ambulare, quàm illum iteratò cernere: imò si quis eundem uno solo oculi ictu conspiceret, præ nimio fœditatis horrore repentinâ morte corrueret.

Effectus peccati in Angelis. *In vit. Cath. Genu. c. 37.*

O Deus meus! quis non timebit *quasi à facie colubri fugere peccatum*? quod simul, ac semel tot pulcherrimorum spirituum milliones tam infandâ fuligine tinxit, & transformavit in turpissima monstra? quibus nec tota natura creata, nec humanum, vel Angelicum ingenium aliquid fœdius aut horribilius concipere, vel exprimere valeat. *Eccl. 21.*

Punct. II. Consid. Alteram peccati enormitatem: ex eo, quòd naturalis animæ pulchritudo, quâ Immortalitatis, Bonitatis, Sapientiæ, & infinitæ Dei pulchritudinis effigies est, ita contaminetur, ut non modò pro immortalitate mortem, pro bonitate malitiam, pro sapientia stultitiam, amentiam, & cœcitatem contrahat, sed etiam pro pulchritudine execrabilem deformitatem.

Animæ fœditas ex peccato.

2. Ex eo, quòd peccati fœditas, si ip-

sam quoque Beatissimam Virginem po
set inficere, redderet illam cacodæm
ne fœdiorem. 3. Si econtrà auferret
aliquando ab ipso Lucifero, prima
suâ pulchritudine Archangelos supe
ret.

Vah! quis non detestetur, & ho
reat tam monstruosam animæ transm
tationem? per quam in illa pro cha
ctere Agni, & effigie Deitatis, imp
Apoc. 16. mitur character bestiæ, & sigillum d
boli?

Horrenda transmutatio.

Punct. III. Consid. Etiam alteram,
supernaturalẽ Animæ formositatem p
quam mediante gratiâ sanctificant
Ex S. Anselm. de similit. c. 190 constituitur *sponsa Altissimi, templum*
vivi, vas electionis, thalamus æterni
gis, sedes sapientiæ, soror Angelorum, &
res regni cælorum, peccato deturpan
Idem. tantùm, ut fiat *adultera diaboli, spe*
ca latronum, cathedra pestilentiæ,
dæmonum.

O anima mea peccatrix! ô misc
num & tu fortè tali diabolicâ fœd
S. Anselm. te contaminata es? heu! *quàm gr*
mihi sunt angustiæ, si te (ô anima mo
Affectus doloroſi planctûs. struosa) *inspicio, non tolero meipsum,*
te non inspicio, nescio meipsum; si te
sidero (tam abominandam) *terret*
facies tua, si te non considero, falli
damnatio tua; si te video tantâ turpitu

ne deformem, *horror est intolerabilis, si te non video, mors est inevitabilis* Ah! plange igitur, quia te plangunt lacrymæ, imò sanguineæ guttæ Christi.

Et num erit possibile, ut præ confusione & erubescentiâ fœditatis tuæ non semper deinceps incedas inclinato capite, & defixis in terram oculis, ac dicas? ô Domine! non sum digna ego peccatrix, levare oculos ad cælum; sed parce mihi, & propitius esto secundùm magnam misericordiam tuam &c.

CONSIDERATIO I. ANTEMERIDIANA.

De insania Peccatoris.

O *Insani, & infideles corde, qui tam profundè in peccatis jacent, ut nil nisi carnalia sapiant! sed væ non cognoscentibus suam miseriam: & amplius væ illis, qui diligunt hanc miseram, & corruptibilem vitam; miseri adhuc in fine graviter sentient.* *Gerf. l. 1. c. 22. n. 4. n. 3.* Insania peccatoris. *n. 4.*

CONSID. II.

De Miseria, & Inconstantia peccatoris.

M *Iser es, ubicunque fueris, & quocunque te verteris, nisi ad Deum te convertas: & verè magna miseria est, quia fragilitas tua semper prona est ad vitia. Hodie* *Idem lo. cit. n. 1. 2. 6.* Ejusdem in constantia,

die confiteris peccata tua, & cras iterum perpetras confessa. Nunc proponis cavere, & post horam agis, quasi nihil proposuisses.

DIGRESSIO IV.

De infinito damno, & inexpiabili gravitate peccati.

THEOPHOBVS.

(I.)

AD cognoscendum plenissimè miserandum peccatricis animæ naufragium, statum, conditionem, & jacturam: nonnulla de inæstimabili damno & gravitate peccati Corollaria loco præsentis Digressionis subnectam. Divinitus de gratiâ sanctificante, & animâ hominis scripsêre duo magni Ecclesiæ Patres, Augustinus & Chrysologus, iste quidem his verbis. *Quod anima corpori, hoc est animæ, Christi gratia, sine anima corpus non vivit, nec vivit anima sine gratia.* Alter verò, *sicut anima*, inquit, *decus facit in corpore, sic Deus in anima* mediante gratiâ. Imaginemini Vobis omnes in sacris Scripturis pulchritudine celebrium fœminarum (uti Saræ, Rachelis, Esther, Judith, Abigail, Abisag, Susannæ; omnium profanis scriptoribus nominatissimarum

Gratia sanctif. est animæ vita.

Serm. 16.

S. Aug. in Ioan.

Fœminæ pulchritudine celebres.

rum, uti Lucretiæ, Cleopatræ, Cassandræ, Penelopes, Helenæ, Rossanæ, Polixenes; omnium de facto in hoc orbe existentium Reginarum, Principissarum, aliarúmque mulierum & Virginum) quas mundus adorat formositates, in unam à Deo & naturâ congestas esse personam, quid nisi tenuissima umbra sunt splendoris animæ, uno solo gratiæ sanctificantis gradu dotatæ? Hæc gratia dat animæ (sicut anima corpori) vitam, vigorem, motum, speciem, sensationem, sanitatem, robur, ut possit moveri, ambulare, videre, audire, odorare, & operari fructuosè perfectè & meritoriè ad gloriam cælestem. Vnde per hanc gratiam *in Patre sumus, in Filio vivimus, in Spiritu Sancto movemur & proficimus.*

Pulchritudo animæ in gratia.

Gratia vigor animæ.

S. Cyprian.

II. Obruat improviso casu humanum corpus febris maligna, præcipitium fatale, ictus mortalis, lues venenata, pestis contagiosa, videbis tabescere corpus, corrugari frontem, profundari tempora, oculos cavari, obtenebrari pupillas, aures surdescere, denigrari labia, manus tremere, caput vacillare, omnes potentias, sensus ac motus hebescere, aliúdque ad mortem non deesse, nisi funestissimum mortis ictum; quo secuto, quid supersit, nisi hor-

Status corporis morituri, & mortui descriptio.

horror exsanguis immoti & trunc
corporis? quid nisi ejusdem in fossa
projectio, corruptio, fœtor, putredo
vermes & cinis. Sic vergat anima pe
incuriam sui, aut perversam malitiam
sensim ad diminutionem & amissionem
gratiæ, gratum, justum & sanctum fac
entis, donec per mortale peccatum in
terijt, quid in animâ remanet, nisi pe
stiferum ulcus, *fœtor peccatorum*, *co
ruptio criminum*, *vitiorum putredo*, *con
entiæ vermis*, *vanitatum cinis*: quæque pe
gratiam fuerat divinæ sapientiæ sedes
supernæ Majestatis thronus, sponsi cæ
lestis thalamus, Deitatis domicilium
adorandæ Trinitatis templum; Reg
Regum amica, Patris cælestis adoptiv
Verbi divini spõsa, Christi soror, Spiritu
columba, divinæ naturæ consors, sanc
& hæres omnium divitiarum glori
magni Dei, in ictu oculi facta est cap
talissima Dei inimica, magistra malitiæ
inventrix nequitiarum, vorago scel
rum, cloaca turpitudinum, infamis Cir
prostibulum diabolorum, meretrix B
bylonica, adultera dæmniorum, à De
à cælo, à Sanctis proscripta, proclama
excommunicata, extrusa; *plange ita
(monet S. Anselmus) super te ô misera a
ma! plange; quia te plangunt cæli, q
te plangunt Angeli, quia te plangunt om
Sancti; te plagunt guttæ sanguineæ Chr

Animæ typus recedente gratiâ.

S. Crysol l. c.

Animæ dignitas in gratia.

Ejus monstruositas sine illa.

S. Anselm. l. de similitud. c. 90.

Domini, quia peccâsti, & mali illius, quod commisisti, pœnitentiam non egisti.

III. Quantum verò ad animæ in gratia existentis opera, quemadmodum una auri potabilis gutta majoris pretij, virtutis & efficaciæ est ad vitam corporis conservandam, quàm integra vini Cretici plaustra, ita tantum est unius gradûs sanctificantis gratiæ pretium in ordine ad meritum & gloriam, ut omnes mundi favorum, gratiarum & thesaurorum cumulos infinito valore antecellat. Econtra possideas, absque illâ solâ aureos montes & gemmeos, margaritarum & adamantum acervos, id est, exerceas quæcunque vel Angelis, vel hominibus possibilia opera, subeas omnium Sanctorum equuleos, ungulas, tormenta, martyria, prout illa secundùm suam subsistantiam, & tanquam actus à libero hominis arbitrio emanantes considerantur, nec hilo tenus condigna sunt ad promerendam cæleſtis gloriæ fælicitatem, ob inæqualem finiti ad infinitum proportionem.

Opera facta in gratiâ.

S. *Tho. 12. q. 114. a. 3.*

Facta extra statum gratiæ.

IV. Ex his consequitur, qualis & quàm insana phreneticæ mentis protervia sit, stolam tam pretiosam, & candidã ex vellere Agni immaculati confectam, in sanguine Christi dealbatam, tam Regiam dotem Spiritûs Sancti, tam fulgen-

Symbola gratiæ.

gentem annulum ſubarrhationis cæleſtis & tam inæſtimabilem margaritam à divinissimo Negotiatore IESV trigin tribus annis quæſitam, in altitudine d mum maris (paſſionis ſuæ) inventam ſanguine ſuo dilutam, venditis om bus animæ, & corporis ſui ſubſtanti homini comparatam, & gratioſiſſim donatam pro unica voluptatula prop ctiſſimâ impietate ad procos abjicere diſſipare, diſtrahere, conculcare? quan tamen ipſe Tartareus Nundinator ta facit, ut pro uno gratiæ gradu recup rando, (ſi poſſibile foret) unus om um reliquorum dæmoniorum, & dam natorum pœnas uſque ad extremum j dicij diem ſuſtinere paratus eſſet; n ignorans, quòd per unicum illius gr dum rurſus æternam ſibi fælicitate comparare, & ex turpiſſimo deformi tis monſtro in Seraphinum, vel Ang lum Lucis transformari poſſet.

Ad porcos abijcitur.

Quanti gratias æſtimetur à diab.

V. Quódque magis mirum vide tur, ſi unica talis gratiæ ſanctificant & glorificantis gutta in infernum ſtilla poſſet, omnes ejus dolores mitigaret cruciatus dulcoraret, & ſuſtolleret to menta, ignémque perpetuum delere

Vnicâ gutta ejus infernum extingueret.

PHILOTH. Condolenda hinc ſors Gentilium & Paganorum, imò hæreticorum, qui ſtupendos virtute

Opera Heroica Gentilium.

moralium fortitudinis, justitiæ, temperantiæ, charitatis proximi actus exercentes, destituti tamen à fide & gratiâ, inaniter pro suâ salute laborant?

Omni mẽ rito vacua.

MONOPH. Miserabiles isti, sed longè magis deploranda illorum Catholicorum conditio, qui fide illuminati, sacro Baptismi fonte lustrati, nihilominùs pro teruncio omnibus divinæ gratiæ thesauris se spoliant, aut à longanimi Dei Opt. misericordiâ millies oblatos aspernantur.

Pecc. mort. transformat in diabolum.

VI. THEOPH. Pro secundo ex supra memoratis Corollario sit, tantam esse mortalis peccati perversitatem, ut hominis ad imaginem Dei creati speciem, non solùm in diaboli formam & filium (nam *qui peccat, ex diabolo est*) *1. Io. 3. 8.* sed etiam in ipsissimum teterrimum diabolum transmutet, ipsa infallibili Veritate de Iuda sic pronunciante *unus ex his diabolus est*: & de Iudæis *vos ex patre diabolo estis*: & aliquando ad B. Catharinam Senensem, peccatorem esse diabolum incarnatum. Rectè igitur illud Græcæ eloquentiæ flumẽ appellavit peccatum: *magnum dæmonem; dæmonẽ voluntarium: dæmone majus*; animámque hominis per peccatum *converti in dæmonem, non quidem substantiâ, sed voluntate, & voluntatum individuâ conjunctione.*

Ioan. 6. 7. Ioan. 8. 44.

S. Ioan. Chrysost. hom. 28. in Epist. ad Rom.

VII. Ter-

Ejus gravitas inexpiabilis.

VII. Tertium, Gravitatem cujuslibet peccati mortalis talem esse, tantæque, ut, licèt per mille annorum myriades continuam panis, & aquæ inediam tolerares, assiduo planctu universum mundum compleres, Adriaticum mare guttatim ex oculis lacrymando profunderes: licèt omnes Angeli simul & homines pleni, & perfecti in gratia integra diluvia sanguinearũ lacrymarum deplueren, licèt ad æqualificandam, vel superandã mortalis criminis gravitatem ex unâ parte stateræ hoc solum & unicum collocaretur, ex alterâ verò stateræ parte omnia omnium Sanctorum merita, & opera, omnes craticulæ ignitæ, & sartagines, catastæ, equuleus rotæ, aut quidquid SS. Christi Martyres sive à barbarâ crudelitate Tyrannorum, sive inhumanâ impietate carnificum seu rabiosâ voracitate belluarum pertulerunt, totum quantum non esset condignum pondus ad pondus peccati æquandum.

Etiam per omnia SS. merita.

VIII. Congerantur ad Dei Majestatem adorandam omnes actus Latriæ adorationis, laudis, benedictionis, glorificationis, amoris omnium existentium & possibilium cælestium & terrestrium creaturarum, & adijciatur ipsius etiam Matris Dei Mariæ gratia, sine

Omnes per que actus à B. V. M. elicitos.

ctitas, virtutum actus & merita, nihilominùs ad plenam pro unica mortali noxâ expiandâ satisfactionem non sunt condigna, vel æqualia, mallétque divina Majestas non offendi uno peccato, quàm omnibus præfictis & excogitabilibus servitijs, laudibus, honoribus & amoribus coli ac adorari.

IX. Quartum. Quòd odium, quo infinita DEI Bonitas in peccatum mortale fertur, tam sit ferale, funestum, ac immensum, ut satis superque nullâ vel Angelicâ, vel humanâ linguâ proferri queat. Id vobis congruo problemate expono. Nôstis, quòd magni Principes terræ, si in vasis & poculis suis vel venenosam araneam, aut scorpionem, aut vinum, vel escam corrupta, squalida, fœtentia inveniunt, non idcircò vasa illa gemmea, crystallina, aurea, vel argentea in mare, in stagnum, aut fimetum projiciunt, sed solam materiam venenosam, aut corruptam, vasis integris retentis, & solicitâ dilutione purgatis, effundunt. Reperit ille supremus cæli Monarcha inter suæ aulæ cælestis innumera argentea & aurea, Angelorum & Seraphinorum Vasa, tertiam partem peccati toxico imbutam. Reperit inter crystallina, cœlorum, aliarúmque creaturarum, duo præcipua miræ ex-

Odium Dei contra peccatum.

Similitudines de vasis pretiosis veneno infectis.

Angeli sunt vasa aurea peccato intoxicata.

Homines sunt crystallina per pec cat. corrupta.

excellentiæ Vasa (primævos huma generis parentes) peccati squallore, co ruptione & fœtore contaminata: mox (ô tremendam resolutionem integros Angelorum, ceu Vasorum pretiosissimo auro, argentóque elabor torum integros, dico, milliones facto roris sui impetu è Paradysi sui Tri

Aurea in ignem projecta.

nijs eiecit in ignes fumantes & crepa tes, scoriâ tamen peccati per illos in inextinguibiles carbones nunquàm purgandâ. Illa verò crystallina qua tumcunque proprio suæ omnipoten artificio affaberrimè facta & expol

Crystallina in pulueres redacta.

cum omnibus suis cohærentijs in mi tissimos pulveres comminuit; con vit, in cineres ac favillas redegit, ventum, in mare, ignésque dispe

X. At quia nullus Phinees fle & furorem placavit, ideo necdum ce verat quassatio. Vnum supererat

Christus vas pretiosissimum.

(placeat illud Ostensorium Corpo Christi appellare) ante omnem æter tatem in mente Omnipotentiæ ac Sa entiæ Dei præconceptum, mille fig guris delineatum, conflatum ex pur simi auri materiâ, imperscrutabili S ritûs Sancti artificio in mundissimâ V ginali officinâ elaboratum, infin margaritis Orientalibus exornatu ordinatissimâ innumerabilium c

nis generis gemmarum serie distinctum, artificio quidem incomparabile, splendoribus gemmarum admirabile, valore verò sui ac pretio inæstimabile. Hoc, inquam, vas unicum supererat altissimæ Dei magnificentiæ, in quo infinitè sibi complacuit, Incarnatus videlicet æterni Patris Filius: Et tamen hoc ipsum toti Orbi creato obstupescendum vas, seu dixerim Ostensorium, omni prorsùs maculâ & nævo carens, ex eo solùm, quòd Mundi petulantia suas fæces eidem à tergo adjecit, implacabilis suæ Majestatis ira, furor & odium peccati, tanquam vas perditum mille ictibus confregit, conquassavit & in altitudinem maris demersit.

Ob alienâ peccata contritum.

XI. Pari suæ Divinæ Justitiæ furore & impetu ipsammet suæ Deitatis Aulam, individuæ Trinitatis domicilium, suæ Majestatis triclinium, dictámque artificij sui officinam, excellentissimam Filij sui Matrem, cum perpetuâ infamiâ demoliturus fuisset, ignéque inextinguibili exustùrus, si in eâ finaliter peccati mortalis sordes inveniisset: uti per hoc formale Decretum ex S. Spiritûs Archivo extractum, & è cælo promulgatum constat:

B. V. æternæ perditioni obnoxia, si peccâsset &c.

Si Mater Domini Virgo Beatissima peccâsset mortaliter, ac sine contritione mortua

In libro rê. vel. S. Bri. l. 4. c. 7.

apud Ludov. Blos. In monili spirit. cap.

esset, cælum nunquam obtinuisset, sed [illegible] dæmonibus in inferno æternùm cruciarem[illegible] An potest quid gravius, & formidabi[illegible] us in detestandum mortale facinus [illegible] ci, vel excogitari.

PHILOTH. Omnia planè intest[illegible] ra mea horrore concutiuntur ad hæc [illegible] quidem Patribus & Theologis indeb[illegible] tata, verùm à me rarò, aut perfunctor[illegible] duntaxat perpensa, vulgò autem pro[illegible] sùs inaudita.

XII. THEOPH. Et hoc ipsum [illegible] ploranda hujus sæculi calamitas est, [illegible] ex parte Concionatorum, quibus [illegible] tissimæ in concionando curæ est, [illegible] quomodo puros suis populis Divi[illegible] Scripturæ fontes propinent, sed q[illegible] modo mulsum ementitâ dulcedine v[illegible] borum auribus infundant, non quali[illegible] corda fervore dicendi, sed autes de[illegible] re garriendi demulceant. Tum ex[illegible] ex parte Auditorum, qui convenie[illegible] visuri & percepturi, qualiter con[illegible] Oratoris sacri Rhetoricæ artis fuc[illegible] mendacijs quasi quædam cerussata[illegible] comptula meretricula procedat in p[illegible] licum *non tam eruditura populos, quàm [illegible] lorum quæsitura favorem*, applausum, & [illegible] clamationes *Euge, Euge*: fructuosiùs ta[illegible] & pastorali suo muneri convenient[illegible] agent, si dimissis omnibus verborum [illegible]

Concionatores Rhetorum flosculos sectantes.

S. Hier. in præfat. l. 3. ad Gal.

Veri Concionatoris officium.

aurium lenocinijs, moralia tractent, ulcera animarum attingant, monstruositati mortalium peccatorum larvam detrahant, diaboli turpitudinem nigerrimis coloribus depingant, & synceram ac candidam de prædictis veritatem suos doceant.

Culpa peccati mort. excedit omnes inferni pœnas.

XIII. Quintum & ultimum de peccati gravitate Corollarium ita declaro; quãvis justitia Dei atrocissimis, atque sempiternis supplicijs, omnibúsque alijs, si adhuc graviores excogitabiles forent, puniat, & semper punitura sit lethale peccatum per sexcenties mille annorum myriades, & millies mille millionum cubos, *in æternum & ultra*; tamen unius solùm mortalis peccati culpam suâ gravitate excedere, & perpetuò excessuram esse omnium possibilium pœnarum gravitatem. Hinc consequitur id, quod B. Catharina Genuensis dixit: peccati malitiam, & cruciatum talem esse, ut infernus, ac alia tormenta sint in comparatione illius solatia. *Exod. 15.*

S. Thomæ horror peccati.

XIV. Hinc meritò B. Thomas Angelicus cane pejus & angue peccatũ odio prosequens, in medio malarũ occasionũ Parisijs versando in ætatis suæ flore tã singulari studio præcavit, ut purus & innocens virgo ab omni impudicæ cogitationis assensu immunis è vitâ excesserit.

Ex Menol. Bened. 16. Nov.

S. Edmundus cur sic dictus.

Cui subjungo S. Edmundũ ideo sic nom natum (quia præter omnium mortali legem mundissimus totus, & omnib naturalibus sordibus immunis ex mater alvo prodijt, sicut post mortem in sec dæ suæ matris uterum receptus, quat ab obitu mensibus totus flexilis, m lis, & incorruptus repertus est) tant

Ejus horror peccati mort.

peccatum abominatione ferebatur, assimare sit ausus: malle se insilire in gum ardentem, quàm peccatum ull scienter admittere. Exarsit etiam horrore peccati, tam ardenti anim peccatorum sordibus eruendi zelo,

Zelus peccatores per confessionem expiandi.

tantus Præsul in itinere constitutus, portunissimo quovis loco, viâ, tem state & tempore, si quis obvius pec ta sua confiteri vellet, mox equo d lierit, & neque per minimam mora licèt diversorio proximus, ipsius c fessionem excipere, & pœnitentem hoc malo summi mali liberare dil lerit.

XV. PHILOTH. Rara hoc tem re erga peccatores charitas. Sed illam B. Catharinæ Bononiensis (c

B. Carhar. Bonon. optat sola pro peccatoribus damnari.

Corpus à 200. & amplius annis inc ruptum & flexile est) satis superque miretur, dum instantissimis in vita cibus à Deo postulavit, ut pro sui d natione (sine tamen mortalis crim

noxâ) novum & terribiliorem conderet infernum, ac ſe pro incude ſtatueret, ſuæ rigoroſiſsimæ juſtitiæ ictibus tundendam, modò per ejus miſericordiam cæteri mortales aut à peccando præſervarentur, aut à commiſsis ſceleribus citò expiarentur.

XVI. Pro materiæ iſtius coronide gravitati peccati mortalis ultimum pondus adijciat Cantuarienſis Archi-Præſul Anſelmus, qui non dubitavit ſequentia verba tum voce, tum ſcripto poſteritati notificare, & peccatorum cordibus inſculpere: *Si hîc peccati pudorem, & illic cernerem inferni horrorem, & neceſſariò uni illorum haberem immergi: priùs me in infernum mergerem, quàm peccatum in me immitterem; mallem enim purus à peccato, & innocens gehennam intrare, quàm peccati ſorte pollutus cœlorum regna tenere.*

S. Anſelmus mavult infernum, quàm peccatum.

S. Anſelm. de ſimilit. c. 160.

MONOPH. Actum eſt: conclamatum eſt de anima peccatrice, ſi ad hæc audita, & cognita non tota præ contritione, metu, & dolore liqueſcat.

(IESVS)

MEDITATIO VI.

De ijsdem damnis peccati mortalis.

Text. ex prologo Regulæ. ITA Deo omni tempore de *suis bonis* par *dum est, ut non solùm, ut iratus Pater aliquando suos filios exhæredet, sed no metuendus Dominus irritatus malis nost ut nequissimos servos perpetuam tradat pœnam, qui eum sequi noluerint ad glori*

Præludium. Imaginare tibi fæd *Luc. 15. à v. 12.* simum Filij Prodigi statum in do patris sui; è contra extra illam, ap porcos miserabilem ejusdem conditi nem.

Filius prodigus peccatoris typus. *Punct. I. Consid. 1.* Filij istius le tatem, & temeritatem in discedend à suis parentibus contra ipsorum mon ta, in terram ignotam, & lubricam, qua omne patrimonium, & vestes p tiosissimas dissipavit. 2. Sic peccat rem contra legem Dei, inspiration monita, propriam conscientiam, & c bra bona proposita recedere à Deo, domo, nempe cælo, & gratia, valed

Peccator Deo & cœlo valedicit. cendo Patri Creatori, Filio &c. B. V gini ceu Matri, & Sanctis tanquã fra bus, & amicis, ac abeundo post con piscentias suas dissipare omnem gra

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

am, & fructus passionis, & sanguinis Christi, sacramentorum, & omnium bonorum operum totius suæ vitæ.

O deplorandum naufragium! ergo *omnes justitiæ ejus, quas fecerat, non recordabuntur amplius?* itáne perierunt omnes communiones, orationes, merita &c. imò omnia suspiria, & guttæ sanguinis Christi? &c. *Ezec. 18.* Affectus deplorationis.

Punct. II. Consid. 1. Prodigum depauperatum, omnibus invisum, omnibus ædibus more canis expulsum, è civitate ad porcorum stabulum extrusum. 2. Sic peccatorem post commissum vel unicum mortale scelus quasi expelli è domo, regno, gratia, consortio, amicitia Dei, & Sanctorum, omni participatione precum, & suffragiorum Ecclesiæ, atque meritorum Christi privatum, veluti aliquem excommunicatum. Expellitur è gratia &c.

Quid ergo fecisti infæliciſsime? Estne gutta Christiani sanguinis in te, ut non præ dolore contremiscas? itáne, ô excommunicate! à Deo ad diabolum, à Sanctis ad porcos, à cælo ad cœnum, & stabulum? Affectus increpationis propriæ.

Punct. III. Consid. 1. Prodigum repudiato patre, factum esse rigidiſsimi heri mancipium, à quo duriſsimis verberibus pro pane saturatus, famelicus, nudus in stabulo, fœtore, & frigore Fit dæmonis mancipium.

pernoctans, siliquas manducare co
ctus est. 2. Ita peccatorem diaboli ma
cipium vendi quasi suis concupiscenti
torqueri in anima sicut energumeni
corpore; deletâ Dei imagine, diabol
inuri stygmate, uti veneficæ, & co
ipsum adorare; novis semper pecca
fœdari, pro executoriali sententia dam
nationis postulari omni momento, i
ne tandem, & sulphure æternali
pasci.

Apoc. 3. 17. Ah peccator! *miser, miserabilis, p
per, cæcus, & nudus*: incidisti in latro
nes, qui te spoliaverunt, & mortuâ a
mâ, semivivum te reliquerunt, Ah! *Ibid. 2. 4.* *mento, undę excideris: age pœnitenti
revertere ad Patrem, prosterne te in
ciem, veniam tuæ temeritatis depreca
re, & dicas, ô pater mi! pater pienti
sime dimitte mihi *delicta juventutis mea
& ignorantias meas ne memineris.*

Hortatio ad revertendum.

Verè, verè agnosco commissa mea
& pavesco; ne me projicias, ô Deus
meus! ut iratus Pater à facie tua, ne
que me tantis meis enormibus malis
ritatus hæreditate cælesti prives, & vo
lut inutile terræ pondus, ac servum
nequissimum, imò diaboli mancipium
æternam tradas ad pœnam: sed parce
pijssime Salvator, qui latronem in cru
ce exaudisti, ac Petrum lacrymanem
tem

tem, & Magdalenam pœnitentem susçepisti.

CONSIDERATIO I. POMERIDIANA.

De Compunctione Cordis, & dolore de peccatis commissis.

BOnus homo semper invenit materiam dolendi, & flendi; & quantò strictiùs se considerat, tantò ampliùs dolet: materia enim justi doloris, & internæ compunctionis sunt peccata & vitia, quibus involuti sequentes suam sensualitatem maculant conscientiam, & perdunt Dei gratiam. *Si vis utiliter aliquid proficere, conserva te in timore Dei. Da te ad cordis compunctionem. In sola compunctione est locus refugij à facie iræ inimici. Ibi emendatur, & abluitur, quidquid aliunde contractum est, & inquinatum.* *Gers. l. 1. c. 12.* *Ex eod. l. 1. c. 1.* *l. 1. c. 21.* *l. 3. c. 52.*

CONSID. II.

De actu Doloris de Peccatis. &c.

DOmine; si ad instar maris lacrymas meas effundere possem, adhuc nihil dignus sum, quàm flagellari, & puniri, quia graviter, & sæpe te offendi, in multis valde deliqui. *Quid merui pro peccatis meis, nisi* *Idem l. 3. c. 52.* *n. 2.*

v. 4. *nisi infernum, & ignem æternum? sed h*
milis peccatorum contritio acceptabile tibi
sacrificium; quia cor contritum, & humil
tum nunquam despexisti.

CONSID. III.

De proposito Emendationis, & satisfactionis.

Ex eod. l. 1. c. 22. *SVrge, & in instanti incipe, & dic: nu*
tempus est emendandi, nunc tempus fa
faciendi. Quare vis procrastinare propo
Ib. c. 23. *tum tuum? Nunc tempus est valde pret*
sum; nunc sunt dies salutis; nunc tem
c. 24. *acceptabile. Nunc labor tuus fructuo*
letus acceptabilis, gemitus exaudabilis,
c. 23. *lor satisfactorius, & purgativus. Va*
quando unum diem, seu horam pro e-
mendatione desiderabis, & nescio
an impetrabis.

Die Tertia.

De pœnis peccati futuris, & consideratione noviſſimorum.

MEDITATIO VII.

De morte ſtipendio peccati, & ejus accidentibus.

Onorum operum inſtrumentum, numero quadrageſimum in S. P. Benedicti regulis eſt: *Mortem quotidie ante oculos ſuſpectam habere.* *Text. Reg. c. 4. inſtr. 40.*

PRÆL. Imaginare te in lecto fatali decumbentem, à Medicis deſperatum, aſtantibus fratribus, ſive amicis, accenſâ ad lectum candelâ, poſitâ ad pedes aquâ luſtrali, & imagine crucifixi ad caput, animam agere.

Punct. I. Conſid. I. Certitudinem tuæ mortis, nam lex Dei, & Naturæ, ætas, propria corruptio, experientia, prædeceſſores, parentes, & fratres, medici, Confeſſarij, mundúſque totus quotidie deficiens clamant contra te: *Reus eſt mor-* Horror ex certitud. mortis.

Matth. 26. Ioan. 19. *mortis; nos legem habemus, & secundùm legem debet mori.* 2. Mortis legati, prodromi jam eandem denunciaverunt nimirum præcedentia funera, camp næ, anniversaria, & tot commemor tiones pro defunctis. 3. Ipsius quoq mortis executores, apparitores, j proximè imminere cervicibus vide tur, uti quotidianus defectus, senius morbi, & varia accidentia testantur.

Affectus horroris.

Ergo moriendum? ô qualis horro ergo valedicendum mutuò corpori, animæ, amicis, fratribus? *ſiccine ſe* 1. *Reg.* 15. *ras amara mors?* quò me duces ad t ram ignotam, sine comite, sine so tio, ad æternitatem vel semper bon vel semper infæliciſſimam? Ah! Q deveniam mortuus?

Ex incertitud. circumstantiar.

Punct. II. Consid. Mortis horror graviorem reddi, 1. ex incertitud loci, temporis, modi; an scilicet m te naturali sedatâ, vel violentâ, ac pentinâ; an febri, apoplexiâ, hec &c. an cum usu rationis, vel sine An cum perceptione omnium Sa mentorum, an in gratiæ, finalisque severantiæ statu, vel non. 2. Morte reddi adhuc formidabiliorem ex incer titudine statûs futuri, semperque æ naliter duraturi post mortem.

Cur ergo ô nimis incuria & v

anima! non omnem locum, diem & horam suspectam habes? Cur non attendis & recolligis sæpe illas Christi paternè prænonentis voces: *Vigilate, quia nescitis diem, neque horam.* Affectus increpationis suæ incuriæ. *Matth. 42.*

Punct. III. Consid. Mortem horribilissimam esse ob ea, quæ accidunt. 1. corpori ante mortem per anxietates, dolores &c. In morte per dissolutionem ab animâ tot annis sibi sociâ & intimè conglutinatâ; post mortem verò, quia ejicietur è domo, exportabitur uti sordes & fæces, terræ infodietur uti fœtens cadaver, corrodetur à vermibus & putrescet. Horror ex accidentibus corporis. 2. Horribiliorem fore animæ, propter conscientiæ remorsus, peccatorum omnium repræsentationem, dæmonum aspectus, Iudicij metum, sententiæ dubiæ exspectatione &c. Et animæ. 3. Quia in mentem recurrent omnes bonæ inspirationes, occasiones & media promovendæ salutis neglecta, actionum & operum bonorum tepiditates, temporis perditiones, quæque levia videbantur, tanquam immensa moles gravabunt.

Quid tum velles Anima! tantis circumvallata angustijs in illo horrendo æternitatis bivio constituta non fecisse? & quid velles fecisse, aperi tandem, Ah! aperi cæcutientes oculos &c.

Con-

Considera tandem aliquando, tempus enim tuum nimis breve est, & fortè tibi vix modicum vitæ & inducarum pro pœnitentia restat. Mortem ante oculos tuos semper suspectam habe; & disce moriendo bene vivere.

DIGRESSIO V.

De Morte impiorum tam Laicorum: quàm Sacerdotum in genere, malè viventium pessimâ: Cosmophilorum angustiosâ: & quandoque etiam Sanctis formidolosâ.

THEOPHOBVS.

(I.)

NOlite animo cadere, priusquam vulneribus saucij corruatis, etiamsi Vos hodie telis, gladijs, & romphæis bis acutis, eminùs, comminùs punctim, cæsim, & decussatim aggrediar. En in pharetra ad dexteram pendentia mortis spicula; ad lævam vem feralis judicij gladium, & super scapulas horrendam, flammigerantem, & mis acutam sententiæ æternæ maledictionis romphæam. Morti Vos hodie dabo, ut vitam tribuam, deducam ad inferos, ut ad cælum reducam. Prima

velitationis congressum à mortis sagitta volante exordiar, quæ, trisulca sive triplex est; furoris, horroris, amoris; seu impiorum, Cosmophilorum, atque justorum. Prima occidit immedicabili vulnere; altera fauciat periculosè, & longo dolore; tertia verò tanquam amoris, & salutis sagitta, illita melle, leviter, ac blandè perimendo justos vivificat. Nos in præsenti Digressione ad finem, brevissimè aliquid de morte Iustorum attingemus, priùs autem de horrendâ impiorum tam sæcularium; quàm Sacerdotum indignè Sacrificantium, aut viventium: ac deinde angustijs & periculis plenâ Cosmophilorum morte agemus. Mors trifaria.

II. Prodeat ad teli jactum omnium scelestè viventium, & desperatè morientium Antesignanus, ille inter Apostolos diabolus, inter discipulos proditor, eleemosynarum fur sacrilegus, avarorum coriphæus, suo Creatori perfidus, suo Magistro refractarius, suo pientissimo patri nefariè impius deicida Iudas, qui semel à consortio Christi transfuga, pro pecunijs Auctorem vitæ divendere, & adeò horrendum committere malitiæ infinitæ parricidium (more aliorum, & quorumcunq; obstinatè viventium peccatorum) floci fecit Iudæ epitheta.

pati-

Iob. 5. patibularius trifur, ſed *quaſi in nocte palpat in meridie*, & juxta quod hem
Prov. c. 18. ctum: *impius, cùm in profundum ven contemnit*: donec urgentibus jam
Actor. c. 9. auctorem fatis, *ceciderunt ab oculis tanquam ſquamæ.* Nimirum veri
Diabolus extenuat vi vis peccatis dæmon, quemadmodum peccatori to ſanitatis corporalis ſpatio mor peccati gravitatem adeò extenuat, eandem vel fictitiam eſſe, vel leti & proximâ quâvis occaſione, atqu feſſione expiabilem perſuadere c
Morituris exaggerat. tur, ſecus autem in mortis hora, illam in pondus immenſum exagge quò ad deſperationem fortiùs impe ita caligantes invidiâ, & avaritiæ obcæcatos Iudæ oculos tandem collyrio inunxit, ut facinorum ſuo enormitatem perſpiciens cœperit, proximè mortem ſecundam oppe rus, deſperare.

Iudas conſcientiæ furijs agitatus. III. Videas igitur proſtitutum feris caput, furijs infernalibus cumagi, fodicari in pectore, ſtim conſcientiæ laniari, hinc terribilibus gitiorum monſtris circumveniri, omnes Tartari larvas in eum infre re, fractiſque inferorum repagulis, ſtinatam Orco victimam, quà data ta, irruere; ſedem rationis occup illam inſano delirio faſcinare, in

rè in suâ malitiâ voluntatem, memoriam infinitæ misericordiæ Christi auferre, turbulentissimas ingerere cogitationes, furijs omnibus circumagitare, omnem spei consequendæ remissionis aditum intercludere, & stridulo clamore auribus jam non occlusis nec surdis: insussurare, actum est; perijsti; impijssimè vixisti, divinos favores sceleribus recompensâsti, Sacrum Apostolicum Collegium profanâsti, Verbum Dei alijs prædicando flagitiosa tuâ vitâ contaminâsti, alijs conferendo sanitates te ipsum mortalibus noxis interemisti, diabolos è corporibus expellendo animam tuam dæmoniorum speluncam feciſti, pias aliorum eleemosynas ad Sacrilegam proprietatem usurpâsti. O fur! ô latro, ô traditor abominande! Dominum tuum prodidisti; Christi sanginem innocentem, infiniti valoris pretium pro teruncio distraxisti, ad Apostolicam, imò divinam mensam accumbere, manus prædatrices in patinam ejus immittere, vivificum Dominici Corporis & Sanguinis Sacramentum de manu illius sumere, putidissimos tuos pedes ad effundendũ sanguinem veloces ad abluendum extendere, demum perfido simulatæ pacis osculo & amplexu conjuratis inimicis Deum tuum tradere

Ex suorum scelerum memoriâ.

non horruisti. Quin mille te fulm
feriant? Quin terra dehiscens tuum
fame corpus & animam deglutiat? Q
omnia elementa te disperdant? per
nefarie, perijsti.

IV. Ecce omnis concilij Iudæor
iniquitas, Pharisæorum invidia, Sc
rum blasphemiæ, Iudæorum injust
Pontificum sacrilegia, Gentilium imp
peria, militum crudelitates, totius
bis scelera tibi soli nunc imputant
Perijsti. Inclamant tibi Pontifices &
risæi, si perijsti, *tu videris;* Iudæorũ co
liabilum, *tu videris,* mundus clamat
ad me, tu videris. Clamat contra
vindictam justitia Patris, Filij Dei
guis, præclusa Spiritûs Sancti bon
Clamat Mater, cujus innocentem N
tradidisti, clamant Angeli, quorum
gem prodidisti, clamant Apost
quorum Magistrum vendidisti, clam
Patres ex limbo, quorum stirpe
sanctissima prole exterminâsti, clam
Prophetæ, quorum sexcentas mal
ctiones incurristi; clamant Cæli
superi, terrestes, inferi, homines
monésque ipsissimi, quòd, quem
pro Filio Dei confessi sunt, tu scele
mis filijs hominum in sacrilegas m
consignâsti: clamant denique univ
in caput tuum creaturæ, *ut ora*

Omnes contra Iudam conclamat.

fiat tibi in peccatum, ut maledictionem induas sicut vestimentum, ut diabolus stet à dextris tuis, & suspensus crepes medius, & anima destinata Lucifero victima, non per os, quod ter sanctissimum Christi os tetigit osculando, sed per disruptum ventrem, cum intestinis diffluat. *Psal. 108.*

V. Ergò perditissime Filij Dei desertor, ex Apostolo apostata, ex Christi Vicario siccarie parricida, ex Angelo dæmon, abrumpe invisam superis vitam, extrude coarctatos damnatæ animæ spiritus, sis tibiipsi lictor & carnifex, suspende te in infami ligno, funem feralem mille diabolorum cohortes jugulo adaptent, præstat subire citam, quàm funestam in longum protrahere mortem. O furiæ! ô acuti conscientiæ stimuli, & illita mortis veneno sagitta! Quæ tantò feraliùs Iudæ animam peremit, quantò majori Dei beneficio electus è millibus Apostolicæ, ac Sacerdotalis dignitatis honore insignitus quidem fuit, sed omnibus laicis perfidiorem vitam ducendo, sceleftiorem quoque mortem oppetijt. A conscientia stimulatur ad suspendium.

VI. MONOPH. Tremendus casus! deploranda ruina! quis non pertimescet impenetrabilem judiciorum Dei abyssum; ad summum Apostolatûs apicem Iudicia Dei timenda ex Iudæ casu.

extollentis, quem prævidet gravioribus ... su ad ima ruiturum?

Expediret aliquibus remansisse Laicos.

PHILOTH. Valde timeo, idque plurimis è Sacerdotali collegio in ... tis articulo eventurum, ut meritò ... vitæ tanto statui nimis indignè transi... conscientiæ remorsu stimulante, & ... thanâ suggerente, ad desperationem ... gantur, quibus sine dubio melius fuit ... in humili gradu suorum populare ... vitam cum placidâ morte commu... & salvari, quam in Cleri sublimitate ... teriùs vivere, periculosiùs mori, ... ctiùs judicari & damnari profunde...

Religiosi & Sacerdotes malè viventes.

VII. THEOPH. Rectè times mi P... thee, & si, ut spero, non tibi, nec pro... te, saltem alijs & pro alijs, qui (quod ... lem longissimè abesse à quibuscun... Religiosis & Clericalibus Ministris ... tissimi) qui, dico contra eminen... mam Angelici, Apostolici, imò Sa... atque Divini statûs dignitatem in... dendorum facinorum cœno volutan... Vnde ut juxta nominis mei etymo... salutarem, talibus ad emendationem ... probis autem ad cautelam, Dei ti... rem incutiam, adduco terrificam S... Chrysost. sententiam in hæc verba: *Non temerè dico, sed ut affectus sum, ac ...*

S. Chrysost. hom 3. in Act. Apost. Pauci sacerdot. salvantur.

Non arbitror, inter Sacerdotes multos ... qui salvi fiant, sed multò plures, qui ...

ant: & alibi causam unam tantæ ruinæ insinuans: *Quid*, inquit, *miseris illis dixeris, qui se conjiciunt in tantam abyssum supplciorum? Omnium, quos regis, mulierum, & virorum & puerorũ, à te reddenda est ratio. Tanto igni caput tuum subjicis. Miror, an fieri possit, ut aliquis ex Rectoribus sit salvus?* Altera talis perditionis assignatur causa ab Auct. Oper. imperf. quia *Laici delinquentes facilè emendantur, Clerici autem, si mali fuerint, inemendabiles sunt.*

1. Ob rationem pro aliis dandam.

2. Quia sunt inemendabiles. *Auct. Op. imperf. in Math. ho. 43.*

VIII. Aliam verò refert S. Gregorius Mag. ita loquens: *Nullum, puto, ab alijs majus præjudicium, quàm à sacerdotibus tolerat Deus, quando eos, quos ad aliorum correctionem posuit, dare de se exempla pravitatis cernit.* Sed propiùs de Sacerdotibus in genere, ad rem nostram accedit alius purpuratus Doctor, dum ait: *A nullo planè Omnipotens majoris injuriæ præjudicium tolerat, imò deteriùs nemo peccat, quàm Sacerdos indignè Sacrificans. Aliter in quocunque modo peccantes, quasi Dominum in rebus ejus offendimus: indignè verò sacrificantes velut in personam ejus manus injcere non timemus:* en Iudæ traditoris, Christóque sacrilegas manus injicientis peccatum; cujus demum qualia putatis, quámque tremenda fore mortis fata; quàm desperatos rodentis & corrodentis pessimæ conscientiæ aculeos,

3. Propter malum exemplum. *S. Greg. ho. de Offic. Pastor.*

S. Petrus Damian. Opusc. contra instit. Cleric.

4. Propter indignã celebration.

leos, ejuſmodi morſibus eam fodi
tes? Huc age ſceleſtum caput, ſatis
ſiſti cum adorandâ Dei Majeſtate:
gitioſe, perfide Dei Miniſter, imma
lati Corporis Chriſti contaminator, la
guinis ejus conculcator, profanator
cramentorum, & animarum tibi co
miſſarum ſeductor, perditor, mac
tor; quid mortem vitâ peractâ melio
exſpectas? quid cœlum in cœno, & vi
rum volutabro ſperas? mortis telo
jam confixus es, deſperatus es, ac
ſatus, judicatus, reprobatus es & d
natus ad æternæ infamiæ & maledic
nis ſuſpendium.

Remorſus conſcientiæ in morte.

Vſque ad deſperationem.

IX. Nil tibi cum cœlo, cum Deo
Superis, ſuperbe, arrogans, prod
ebrioſe, blaſpheme, luxurioſe, f
daloſe, & impie Sacerdos: in con
Sanctorum, & congregatione ab
nanda geſſiſti; honoris & gloria
zelum ſtatui, & vocationi tuæ co
tentem tuo faſtu, ac vanæ gloriæ
ruptelâ adulterâſti, dignitates &
mina, aurum, & argentum, prop
que corporis commoditates, non
mas tibi concreditas quæſiſti, ea
diviniſſimi ſanguinis Chriſti pre
demptas ac partas, ſcandalis, & pe
ſionibus peſſimis ſeduxiſti, in lu
otio, in commeſſationibus, & eb

Remorſus de alijs peccatis commiſs.

tibus diurnis atque nocturnis pergræcatus es. O Dei, labia Salvatoris, labijs venereo osculo profanatis libâsti; carnem Virginem de Virgine carne purissima assumptam pollutis attrectare manibus præsumpsisti; roseum, & vivificum incarnati Dei sanguinem in impuram cordis tui cloacam haurire non erubuisti; Altaris sacrificium, & tremenda vel ipsis Angelis Sacramentorum mysteria cum mortalis peccati conscientia toties, & toties tractare, & sacrilegè profanare, non horruisti. De impuritate vitæ. Indignâ celebratione.

X. En modò os illud, en caro illa, en sanguis ille, humanæ redemptionis pretia, facta sunt tibi sententiæ æternæ damnationis, & maledictionis instrumenta. Tot clamant contra te furiæ, quot seductæ à te sunt animæ. Abi, abi à tota stygiorum hostium phalange circumvallatus; abi ad horribilissimum fatalis judicij consistorium, ferali, & bis acutâ divinæ justitiæ machærâ trucidandus, fulminandus, maledicendus, atque præ cæteris solo nomine Christianis, Iudæis, ac Gentilibus, cum Iuda, cum Apostatis, cum Hæresiarchis indelebili charactere, ac stygmate in perpetuis stridoribus, & igne internoscendus, & per omnem æternitatem mactandus irrevocabili anathemate. Tales erunt malorum Tremenda finalia fulmina.

lorum ac solo nomine sacerdotum, m
ximè indignè sacrificantium circa my
tis tempora, conscientiæ remorsus,
fata; qui de nocte contaminati, pollu
sacrilegi, manè ob vile lucellum sac
ficuli, absque prævia confessione
mero imaginario suæ famæ respectu
vina mysteria tractare non erubesc
Sed de hac materiâ ulteriùs infrà.

Polland. in Vit. 20. Febr. n. 27. Visio S. Vdalrici Presbyt. de 2. Sacerd. Suspensis.

XI. Interim non omittenda
visio, quæ S. Vdalrico Presbytero
Angliâ contigit, dum tres jure
Sacerdotes in Ecclesiâ juxta altare
funestâ trabe suspensos, & jam jam
tremè strangulandos, intercisis tan
vocibus opem illius efflagitantes, &
licò conscenso altari à se liberatos
per dictam visionem agnovit: stup
ti post somnum, ecce summo m
tres Sacerdotes inhonestatum com
ces advolantes, ad genua ejus pro
luti, pœnitentes, sacrâ confessione
piati, & absoluti sunt. Quapro
consecrate Deo Sacerdos, quisquis
tasse Reus es, his tibi seriò insculp
ac cum tremore perpensis, *intellige*
quæ ego loquor ad te, & sta in grad
siquidem *mors peccatorum pessima &*
eorum secundùm opera eorum.

Per confessionem liberatis.

Dan. 10.

Psal. 33.

2. Cor. 11.

XII. Sed abhinc nos confer
ad alicujus sæcularis Cosmophili,

ita tamen ex asse nebulonis agonem. Videsis illum, frigido sudore jam undique per tempora defluente, pallido vultu, fractis oculis, intercisâ voce, mutescente linguâ, congelatâ manu, collisis genibus, emortuis pedibus, anhelo pectore, colluctante spiritu, palpitante, & jam ultima trahentem corde suspiria, quaquaversum conari oculos flectere, manus protendere, quærere super stragulam laciniolas, sive pulviculos, volutare ad omne latus debilia membra, movere exsucca labia, opem quasi postulaturum, atque visurum, si cubi dolorum suorum levamen, effugij locus, aut ulterioris vitæ radius affulgere dicatur. Implorat charissimam conjugem, sed ea vultu squallida luget; vocat dulcissima pignora, & filios, illi soluti in lacrymas ejulant; solicitat Medicos, sed desperârunt; inclamat amicos, at *relicto eo omnes fugerunt*; propinquos, natos, affines, socios, combibones, assecias, sed omnes *quasi alieni recesserunt*; sperat in pecuniæ thesauris, sed *relinquet alienis divitias suas*; confidit in honores, atqui *omnia vanitas & afflictio spiritûs*, in voluptates & gaudia, sed, heu! *extrema gaudij luctus occupat*. Vnde accisâ omni auxiliorum spe, obversantibus rerum præteritarum

Mundani hominis moribundi descriptio.

Accisæ undique spes.

Matth. 26.

Iob. 19.

Psal. 48.

Eccles. 1.

Prov. 1.

um-

Angustiæ animi.

umbris, præsentium imaginibus, fu
rarum terroribus, tandem adhortan
forsan fideliori aliquo, suspicit cæl
quod rarò cogitavit, & timet fulmi
despicit terram, cui nimis adhæsit,
metuit dehiscentem; retrò conspici
prô dolor! temporis pretiosissimi
dissimè consumpti recordatur; ant
prospicit, & videt longissimam, æt
namque æternitatem. Intùs se oc
convertit, & non nisi malè cauter
tam, plenamque vitijs conscientiam
perit, horretque vel perpetuos infer
vel atrocissimos purgatorij ignes,
quos jam jam præcipitandum se for
dat, & exspectat.

Separationis dolores.

XIII. Has inter angustias exclam
re nititur, sed non valens, suspi
1. Reg. 15. in hæc verba: *Siccine separas amara m*
ab amantissima thalami consorte? à d
cissimis filijs oculorum meorum d
cijs? à cognatione, à domo, ab o
nibus congestis pecunijs, & posses
nibus, agris, vineis, latifundijs, q
tanto sudore, & pretio comparavi?
ne separas ab urbe & orbe univer
mittisque in terram miseriæ & tenebr
Petr. Cellens. Abb. de discipl. claustr. c. 23. rum? O Anima sine corpore! ubi
corpus tuum? Ecce putredo in o
bus tuis: ubi deinceps habitabis?
in cælo, an in paradyso, an in pur
tor

torio, an in inferno? habebisne flammam supplicij in parte, vel in toto? eritne spes evadendi? Ecce Æthiopes crudelissimi jam ligna, fœnum, stipulã & picem, & rogos insistunt subministrare &c. Quid hîc agat moribundus undequaque pressus angustijs, nullóque apparente solatio? spemque metumque inter revocet oculos ad Crucifixi imaginem? Ecce *videre eum, quem contempsisse se meminit, Iudicem formidat.* Talia sunt communissima & quotidiana mundanorum hominum fata; quibus proinde talis Lessus mortualis competit: *ô mors! quàm amara est memoria tua homini habenti pacem in substantijs suis.* Iis enim amara est mortis certitudo, amarior incertitudo, amarissimus incertus, & irrevocabilis exspirantis horulæ terminus, & præ apertis jam foribus instans incertæ conditionis ac statûs æternitas.

Timor inferni.

S. Gregor. hom. 13. in Evang.

Eccli. 41.

XIV. MONOPH. Sed nunquid præ istis fæliciores vitæ exitus sortientur Religiosi, ab omnibus rerum mundanarum impedimentis, periculis, curisque soluti, quibus plerumque mors est melioris vitæ mutatio, non corruptio, progressus ad patriam, non transitus ad ruinam; sed omnium finis laborum, quietis æternæ principium?

Mors piorum fælicior.

THEO-

Formido mortis aliquorum SS.

THEOPHOB. Veriſſima ſubi-
fers; & mille piorum Religioſorum
gaudiosâ & beatiſſimâ morte defu-
gentium exemplis, in comperto e
Veruntamen nôſti etiam, Sanctiſſimos
viros Auguſtinos, Bernardos, Hilario-
nes & Agathones ſub mortis horam
tremuiſſe, multóſque alios primæ a
miſſionis apud Deum amicos, ſcien-

Propter diſtrictam inliquiſit. futuram.

ſe mox ab animæ à corpore diſceſſu
æternitatis adhuc ignotæ viâ immani-
mis teloniarijs & exactorib' portas or-
nes occupantibus violentiſſimè coactos
iri, ſarcinas omnes in quinque telo-

S. Cyrill. orat. de exitu an.

deponere (uti S. Cyrill. ſcriptum re-
liquit) ad luſtrandum & accuratiſſime
perſcrutandum, quid mercium Re-
gioſis prohibitarum, in linguâ, vi-
auditu, odoratu, vel tactu ſecum g-

S. Greg. l. 4. dial. c. v.

rant. Vnde ſi eapropter *tremebant colu-*
næ, quid facient tabulæ? Et ſi hujus par-
ris turbine etiam Cedri quatieba-
tur, quomodo virgulta immobilia
bunt? Fervorem igitur Religioſum
mortis præparationem quotidie inſtau-
ra, & talis eſto in vitâ, qualis
optares inveniri in
morte.

M

MEDITATIO VIII.

De Iudicij particularis rigore post mortem.

ALiud bonorum operum instrumentum est: *Diem Iudicij timere.* Et ut quilibet, ubicunque *sedens, ambulans, vel stans &c. jam se tremendo judicio Dei præsentari existimet.* *Text. Regul. c. 4. instr. 44. ib. c. 7. grad. 12.*

Prælud. Imaginare, quòd videas manum in pariete cubiculi tui insperatò apparentem, tibique scribentem illa verba, MANE; THECEL; PHARES. sive NVMERATVS es, APPENSVS, DIVISVS. *Dan. 5. 25.*

Punct. I. Consid. Primum verbum: NVMERATVS es: nimirum. Numeratos esse vitæ tuæ dies, & completos: simúlque unà cum illis exspirâsse omne tempus gratiæ & bonarum occasionum. 2. Nunc tempus esse, ut anima tua rapiatur ad Dei tribunal, deducentibus hinc, & inde Angelo, & diabolo. 3. Et ut sistatur tanquam rea coram Iudice Christo, accusatore dæmone, Advocato Angelo Custode, patefacto libello propriæ conscientiæ, tot verò testibus, quot creaturæ fuerint malorum

Iudicij divini post mortem processus.

rum tuorum instrumenta, vel comp
ces. 4. Factâ longissimâ, & vehem
tissimâ scelerum narratione, & pos
latione finalis sententiæ, proferri en
tua paucula bona opera, remissa,
pida, &c.

Heu! mihi, Domine, tremens
ctus sum, & timeo, dum hæc treme
da discussio venerit, atque ventura
quid faciam miser? ubi fugiam à fa
peccatorum meorum, & à vultu
tuæ?

Punct. II. Consid. Alterum verbum
APPENSVS es: scilicet rigoro
post accusationes examen. 1. De om
bus acceptis talentis naturæ, in anim
& corpore &c. 2. De donis gratiæ,
dei, Sacramentorum, inspiration
exemplorum, instructionum, & m
ximè VOCATIONIS RELIGI
SÆ, vel Sacerdotalis; è tot millib
&c. 3. De omnibus è contra pecca
cogitatione, verbo, opere, omissio
patratis contrà Deum, proximum,
periores, Regulas, VOTA, statu
&c. 4. De peccatis alienis ratione
ficij, animarum curæ, negligentiæ,
dulgentiæ, consilij, jussionis, auxi
scandalive imputatis. 5. Etiam de
justitijs, & bonis operibus, uti
Sacramentorum perceptio, adminis

Ejusdem rigor propter examen

tio, preces &c. denique illorum fervore, diligentiâ, attentione, & intentione; vel econtra.

O Dominus meus, & Deus meus! quid erit in Babylone, si scrutaberis Ierusalem in lucernis? quid fiet de horribili gravitate, & multitudine peccatorum, si etiam ipsa bona opera tam districtè examinabis, judicabis, ventilabis, & fortè plurima reijcies? *Sophon. 1.*

Punct. III. Consid. Circa tertium verbum: DIVISVS es: scilicet à Deo, & cælo, si reperiat te Iudex minùs habentem &c. hic verò Iudex omniscius est, cui nihil potest occultari; infinitè sapiens, ut non decipi; justus & rigidus, ut non inflecti; severus & constans, ut non exorari; omnipotens, ut ei non resisti; supremus, ut ab illo appellari non possit. Er ratione Iudicis.

O qualis de me erit sententia! ô sententia omnium terribilium terribilissima! *Discedite à me maledicti in ignem æternum*: quis non tremat, & properet, ut convertatur? O vocem illam alteram Salvatoris dulcissimam! *Venite benedicti Patris mei &c.* *Matth. 25. 41.*

Ah anima mea! Quàm igitur salutare, & necessarium, districtissimum hunc Iudicij diem semper timere, quàm salubre, in quocunque loco, situ, motu, & tem-

& tempore existimare, se jam jam
mendo nimis judicio Dei præsentand
abripi? OIESV mi Domine, m
misco tanquam reus, culpâ rube
tus meus, supplicanti parce Deus &

CONSIDERATIO I. ANT MERIDIANA.

De frequenti memoria Mo tis.

Gerſ. l. 1. c. 23. *VAlde citò erit tecum hîc factum; aliter, quomodo te habeas. Ho mo est, cras non comparet, sic ergò omni facto & cogitatu deberes tenere, hodie, vel statim esses moriturus. Beatu horam mortis suæ semper ante oculos & ad moriendum quotidie se disponit. mane fuerit, puta te ad vesperum non venturum. Vespere autem facto, mane tu audeas polliceri.*

CONSID. II.

De sedula præparatione ad Mortem.

Ib. n. 4. *QVàm felix & prudens, qui tali nititur esse in vita, qualis optat i niri in morte! Dabit namque magnam ciam feliciter moriendi perfectus conte mundi, fervens desiderium in virtutibu ficiendi, amor disciplinæ, labor pœnite*

pr

promptitudo obedientiæ, abnegatio sui, & supportatio cujuslibet adversitatis pro amore Christi.

CONSID. III.

De prævisione, & timore futuri judicij.

O miserrime, & insipiens peccator! qualiter ante districtum stabis Iudicem, cui nihil est occultum, qui muneribus non placatur, nec excusationes recipit? quid respondebis Deo omnia mala tua scienti? Vt quid non prævides tibi in die judicij, quando nemo poterit per alium excusari, vel defendi; sed unusquisque sufficiens onus erit sibi ipsi? Igitur time judicia Dei, & expaveſce jram Omnipotentis: Idem c. 24. 1. Idem l. 3. c. 4. 4.

DIGRESSIO VI.

De rigore Iudicij Discussionis contra Personas Deo sacras; & horrore judicij Reprobationis contra præscitos post mortem secuturi.

THEOPHOBVS.

(1.)

ILle quondam ætate, vitæ austeritate & miraculis prodigiosus Anachoreta Abb. Elias tria timuit;

centum & decem annorum sene
Abbas Elias dicere solitus erat, m
expavescere suprà modum ; discess
nem animæ à corpore ; inevitabilem
ram supremo Iudice comparendi n
sitatem ; & finalem de se sententi
Concussos horrore sagittæ mortis
hodie reliqui , dilectissimi ; nunc
dius Iudicij seu discussionis divinæ
mortem fulgore suo mentis vestræ
Religiosæ & timoratæ oculos perf
get : Reprobos autem fulmen R
pheæ (exitialis videlicet senten
morte sempiternâ mactabit. A p
discussionis seu indignationis Dei
cio, quâ omnipotens ejus Iustitia,
tra statûs sui exigentiam incurios, n
gentes & tepidos Christianos, ab
mortalis quidem culpæ , cum ing
tamen venialium reatu hinc decede
in piaculares flammas detrudit, ab
inquam , judicio exordiamur ; q
cum tanto rigore districtissimus Iud
maximè contra consecratas suæ di
Majestati personas exequetur, ut &
columnæ (Sanctissimi quique) ab
tanquam imminente cervicibus suis
gure contremuerint.

Rigor Iudicij divini contra personas sacras & cur ?

II. Et hoc idcircò, quia tali
personarum Regularium & Eccles
carum *tam excellens est electio , ut, q*

aliis Ecclesiæ membris non vocantur ad culpam, in illis tamen habeantur illicita; & *plerumque quod in laicis culpa non est, hoc Crimen est in Sacro ordine constitutis:* omnium verò gravissimè apud S. Bernard. *Inter sæculares nugæ, nugæ sunt, in ore Sacerdotis* (& Religiosi) *blasphemiæ. Consecrâsti os tuum Evangelio* (ac Votis) *talibus jam aperire illicitum, assuescere Sacrilegium est: fœdè ad cachinnos moveris, fœdiùs moves.* Deum immortalem! si nugæ in tanto rigore pro blasphemijs & Sacrilegijs discutientur, quis sustinebit? aut quis Dei omnipotentis oculos aquilinos (tametsi non furiosos, aut fulminantes, fulgurantes & iratos tolerabit? aut quid tandem Vos peremptoriè ad ejus Tribunal citati respondebitis, dum reos plurimorum etsi venialium duntaxat piaculorum tremebundos hisce verbis adorietur.

S. Leo epist 84. ad Anastas. S. Greg. epist. 5 l. 18. Lib. 3. de consid. c. 13.

III. Reddite & Vos duo Evangelici Debitores rationem villicationes vestræ: ordinati & professi estis, sacris tunicis induti, attonsi, in partem sortis Sanctorum selecti, segregati à peccatoribus & cælis excelsiores facti estis, at quia nec vestis Clericum, nec habitus facit Monachum, cujus est hæc imago, quam præfertis & superscriptio? Si Sacerdotis, si Religiosi, ubi est ve-

Rigorosum examen super statu vocationis & ejus requisitis.

ſtra ſæcularium morum converſio? m
di, rerúmque mundanarum conte
tus, vanitatum ſæcularium abdica
carnalium refrœnatio cupiditatum,
perbiæ, vanæ gloriæ, avaritiæ, g
ſitatis, immunditiæ, pigritiæ, ſo
quædam mortificatio, edomatio, ex
minatio? Cujus eſt hæc Votorum, to
propoſitorum veſtrorum ſubſcripti
confirmatio? ſi Veſtra, ubi ergò
maculatus candor caſtitatis? ubi ora
nis fervor, ſolicitudo operis Dei, h
litas divini ſervitij? ubi vigilantia
ſtoralis, animarum zelus, cond
ſacrorum myſteriorum tractatio? h
ne omnia in Vobis in torporem,
curiam, meram ſuperficiem, n
gentiam, & ex Ore meo evome
luriditatem abierunt? ſiccine obſc
tum eſt aurum, mutatus eſt digni
& fervoris veſtri color optimus?

Iudicij rigor contra Sacerd.

IV. Ecce, ecce Veſtrarum confe
tiarum libros, ecce integros dæmo
Vos accuſantium, ignaviarum & d
ctorum veſtrorum exaratos Codi

Petr. Bleſ. Tu PHILOTHEE in alto ſedens:
S. Bern. ta, & non humilia ſapiebas: ela
Idem. quàm melior eſſe quærebas, mundo
gis, quàm Deo placere ſtudebas; Ec
fiaſticos proventus, in ſuperfluitat
gulam, & vanitates diſſipabas, &

gis inhiabas lucro divitiarum, quàm saluti animarum. In te fuit *Sacerdotis nomen inane, & delictum immane, honor sublimis & vita deformis, deifica professio & indigna actio, gradus summus, & animus infimus, sermo multus & fructus nullus.* O, pudor! ô facinus! *S. Ambr. de dign. sac. c. 2.* *S. Bern. l. 2. c. consid. c. 7.*

V. Et tu Monophile velox eras ad mensam, tardus ad Ecclesiam, pervigil ad fabulas, somnolentus ad vigilias, & præceps ad loquendum, invitus & rarus ad tacendum; promptus ac pronus ad iram, contentiones, & murmurationes, insuetus ad patientiam, mansuetudinem ac humilitatem; libertatis amator, licentiarum inventor, regularum transgressor, disciplinæ prævaricator, quietis, silentij, solitudinis, orationis, &c. confratrũ tuorum disturbator. ! O scelus! ô criminum farrago! Facessite hinc uterque, immundi, tepidi, vecordes, vagi, incircumspecti, dissoluti, leves, ut quid sæcularis status vos sibi non servavit? ut quid habitum mutâstis, non animum? ut quid terram sanctam incoluistis? eleemosynas & fundationes piorum devorâstis? loca vobis multò sanctiorum occupâstis? Angelica officia vestris vitijs profanâstis? Si vestro arbitratu vivere, genio & libertatibus indulgere, in pigri- Et contra Religiosum. Severæ objurgationes iudicis contra utrosque.

Expediret fuisse Laicum.

tiâ & socordiâ delitescere delectab in mundo, in loco sordium, in Cu in trivijs, in popinis sordescere p stabat. & simplicem gehennam, aut p gatorij pœnam in statu sæculari m vivendo vobis comparâssetis, nunc habitu Sancto duplicis supplicij r Vos feciſtis.

Traduntur ad pœnas purgat.

VI. Ite ergò, ite Tortores, ab pite animas habitu, quàm vitâ sc tiores; trahite sine morâ, trahite in i terraneos carceres, duplicate dupl

Apoc. 18. *Deut. 25.* *Luc. 12.*

secundùm opera eorum; *pro mensur catorum, erit & plagarum modus enim Vobis, non exibitis inde, donec novissimum minutum reddatis.*

Timor judicij post mortem. *S. Aug. l. medit. c. 29.*

PHILOTH. Heu nos! quàm rè fulminas, quàm horribili tuba ad dicium nos vocas: *Væ misero mihi, adveniet dies judicij mei, & aperti sun libri conscientiæ meæ, & dicetur de Ecce homo & opera ejus: ecce nihil resp dere potero, sed demisso capite præ co sione stabo trepidus & confusus.*

VII. THEOPH. Non dirè fulmin nec in furore arguo, sed pro parte C sti Iudicis increpando duras fulguro ruscationes, & *metuentibus do significa nes, ut fugiant à facie arcûs & liber dilecti Dei.* At nunc in reprobatio æternæ judicio furor iræ ejus app

hendet impium, & *mittet contra eum fulmina, & voces tonitrui sui in rotâ.* Igitur sedebit contra Reprobum, ille *Rex tremendæ Majestatis*, qui quondam jacuit ut infantulus, seque passus est fugari, ut imbellem, capi ut debilem, calcari tanquam vermem, trahi velut jumentum, ligari ceu mancipium, illudi ut stultum, accusari, ut reum, judicari tanquam blasphemum, condemnari ut malefactorem, in crucem denique agi, non secùs ac profligatissimæ vitæ latronem. Hic, hic jam vice versâ sedebit, ut judex, eruntque illius *oculi tanquam flammæ ignis, pedes sicut in camino ardenti, vox tanquam aquarum multarum, & de ore ejus procedet gladius ex utraque parte acutus.* O qualis horror & tremor! quando sedente hoc Iudice infrà infernus hians, supernè cælum clausum, foris mundus deserens, intùs conscientia rodens, à dextris peccata accusantia, à sinistris dæmonia terrentia, antè æternitas longa, retrò voluptates præteritæ peccatorem terrebunt, omnesque contra eum armatæ creaturæ ad judicium procedent, quod ipse non prævidit, rapiendus per viam, quam non exploravit, in orbem, quem non cognovit, ad Iudicem, quem contempsisse se meminit, interrogandus, quod

Iob. 41. Ps. 76. Iudex olim parvulus.

Apoc. 1. Nunc sedet tremendus.

Terror reprobi ex circumst.

non credidit, re[s]ponſurus, quod non
ravit, rationem redditurus, quam n
computavit, ſententiã percepturus, qu
non exſpectavit, deprecaturus, qu
non exorabit, luiturus, quod per
le millionum circulos nunquam exp
bit.

Ex qualitate Iudicis.

VIII. Circumſpice miſer, ſic
prehenſus; quò fugies, dum latêre
poſſibile eſt, apparere intolerabi

S. Aug. l. 3. de ſymb.

En Iudicem, qui nec gratiâ prævenit
nec miſericordiâ flectitur, nec pe
corrumpitur, nec tuo jam ampliùs
factionis, aut pœnitentiæ promiſſo m
gatur. En fumus in ira ejus aſcendit, &
nis à facie ejus exardecens tanto fur
deſtinatum tuum inferis caput invad
melius tibi foret, illicò infernales po
quàm Domini judicantis ferre pra
tiam, ita enim in furore ſuo arg

Auct. imperf. hom. 49.

te: *Ego propter te homo factus ſum, pr*
te alligatus, & deluſus, & cæſus, & cruc
ſum. Vbi eſt tantarum injuriarum me
fructus? Ecce pretium ſanguinis mei,
dedi pro redemptione animæ tuæ, ubi eſt
vitus tua, quam mihi pro pretio ſanguinis
debebas? Ego ſuper gloriam meam te hab
cùm eſſem Deus apparens homo, tu autem
liorem me omnibus rebus feciſti: à ſa

Exprobrationes ex paſſione Chriſti.

Ier. 2.

confregiſti jugum, rupiſti vincula mea,
tiſti ad me tergum & non faciem,

litus es Domini Salvatoris tui, nunquam me nominâsti nisi blasphemando, nunquam meum Corpus susceptisti, nisi in cordis tui cloacam sepeliendo, nunquam aliter sanguinem meum, passionemque meam tractâsti, nisi conculcando; quod præceptum non es transgressus? quem dæmonem in animam tuam non admisisti? quibus nefandis cogitationibus non consensisti? quæ impietatis opera non perpetrâsti? Nunc sanguis meus contra te clamat, vulnera mea contra te allegant, cicatrices conqueruntur, clavi loquuntur & probant, crux mea portatur in testimonium. Ingratitudinis expro bratio.

IX. Ecce jam contra te dilatavit infernus os suum, jam patet tibi carcer æternus, jam horroris caverna, jam fornaces ardentes, jam desperatorum vorago, jam chaos maledictionis, vastum sine mensurâ *profundum sine fundo, plenum ardore incomparabili, fœtore intolerabili, dolore innumerabili.* I igitur maledicte in hunc ignem æternum, sævissimè urentem, vermem corrodentem, sulphur fœtens, torrentes flammas, in antrum maledictionis, in anathema oblivionis, in funestissimam omnium pœnarum officinam. I maledicte in lacum picis, in stagnum sulphuris, in puteum in- Inferni vorago aperta. *Hugo de S. Vict. l. 4. de ani.* Inferni descriptio.

interitûs, in foſſam buffonum, in ſ
luncam draconum, in cloacam ſordi
in abyſſum inferni inferioris: ubi a
cisà omni redemptionis exſpectatio
deſperatio totam ſibi malitiæ conſu
mationem vendicabit. Ibi portio
ſint atrociſſimæ flammæ, denſiſſi
tenebræ, carbones inextinguibile
planctus inexorabiles, aſpectus dæ
num horrendiſſimus, ſtridor dent
rabioſiſſimus, crudeliſſima fame
atrociſſima ſitis, implacabilis exec
tio, & deſperatio prorsùs irremedi
lis.

Ejuſdem pœnæ.

X. Ibidem ingemiſces malediſ
& nemo compatietur; clamabis,
nemo flectetur; lamentaberis, & n
lus eripiet; ululabis, ac plangeſ, &
mo miſerebitur. Perpetua tua ſoci
tas erit diabolorum ſine divortio, h
ſtiarum ferocitas ſine effugio, m
ſtrantium crudelitas ſine clementia,
laniatio vermium ſine conſumptio
dolor ſine remedio, captivitas ſine
laxatione, pœna ſine remiſſione, ſu
plicium ſine redemptione, defectus ſ
defectu, cruciatus ſemper præſen
Hodie ſemper durans, Cras nunqua
ſuperveniens, præteritum nunqua
abſens, annus nunquam tranſiens
morſque & morſus ſine morte, quia

S. Cyril. Alex. orat. de exitu anim.

Pœnarum omnium æternitas. *S. Aug. l. de triplici habitaculo c. 49.*

mors vivet, & finis semper incipiet, & deficere nesciet defectus in æternum & ultra. *S. Greg. l. 9. mor. c. 49.*

XI. O furor! ô indignatio! ô tonitrua! ô fulmina! extruditur, eliminatur, laceratur, cruciatur, dilaniatur & abripitur anima illa immortalis, illa Dei filia, illa S.mæ Trinitatis imago, illa pretiosissimo IESV sanguine redempta, dealbata, purpurata, & sanctificata quondam Dei sponsa. Expellitur uti canis, maledictis, & execrationibus oneratur, diris omnibus devovetur. Quisnam vel obstinatissimus peccator hæc audiens, sciens, & credens non contremiscat? O homo stulte! & absque consilio, quando tandem sapies, & intelliges, & novissimam providebis æternitatem, digito modicum ignem tangere metuis, & quomodo non formidas in ignis perpetui rogum ligatis manibus, & pedibus conijci? Quòd si te formidare dicas, age ergò, ut ad evitandam istam pœnosissimam æternitatem, quotidiana lectione hoc volvas & repetas *in illo æternæ damnationis supplicio, quidquid potest excogitari, adesse semper, & adesse etiam semper, quidquid non potest* excogitari. *Exod. 15. 18.*

Anima cũ furore abripitur.

Consideratio inferni.

Cassian. in confess. Theolog. part. 3.

S. Ambr. in c. 58. Isai.

ME-

MEDITATIO IX.

De Inferno; eiusdemque æternâ pœnâ damni & sensûs.

Text. Regul. ex c. 4. instr. 45. & c. 7.

VNusquisque curet ad suæ Conv sionis initium *gehennam exp cere, & sit semper memor omnium, præcipit Deus, qualiter contemnentes um in gehennam pro peccatis incidum.*

Prælud. Imag nare tibi divitem E lonem, videntem Lazarum in sin brahæ, se verò in flammis toſtum d julantem: *crucior in hac flammâ.*

Luc. 16. 24.

Punct. I. Consid. 1. Malitiæ pecc ut est aversio à Deo, correspondere nam damni, quæ est æterna priva gratiæ, hæreditatis, & gloriæ cæle consortij omnium Sanctorum, Visio que beatificæ. 2. Est exclusio per tua à Dei providentia, sapientia, bo tate, misericordia cum perenni sol ctione ipsius tremendæ indignatio inimicitiæ, vindictæ, abominatio execrationi, & maledictioni à p sanctissima Trinitate, à Matre Dei tota Curia cælesti. 3. Hanc solam po talem esse, ac tantam, ut licèt mille ferorum pœnæ sensibiles essent unus sola hæc omnes cruciatus excederet

Pœnæ damni in inferno.

S. Chrysost. to. 2. c. 7. Matth. hom. 24.

Miserrime, desperatissime peccator, quò te vertes aversus à Deo, invisus Deo, inimicissimus Deo, execrabilissimus Deo, projectissimus à facie Dei; convertere citò ad Dominum, & convertetur ad te.

Punct. II. Consid. Alteri malitiæ peccati, quæ est conversio ad creaturam, correspondere pœnam sensûs in orco. Hinc 1. oculi dæmonum aspectu, aures ejulatu, odoratus fœtore, gustus buffonum, & serpentum escâ, & sulphuris, picisque potu, tactus igne vivacissimo torquebuntur. 2. Memoria recordatione elapsi temporis, occasionũ &c. intellectus apprehensione amissi boni infiniti, & mali acquisiti in infinitum: voluntas autem tali obstinatione, ut nullus damnatorum per totam æternitatem possit, aut velit aliquando dicere hæc sola verba: misereri mei Deus. 3. Cor etiam tali rabie & odio; ut incessanter sint blasphematuri Deum, Deiparam, Sanctos, & maledicturi parentes, filios, socios, complices, diemque nativitatis; & anima suum corpus, & corpus ipsam animam sine fine.

Pœnæ sensûs.

O miserabilissimum damnatæ animæ cantum, *Lamentationes, carmen & væ* Ez. 2. 9. ex tam perenni maledictione; cur non citiùs in vita maledixit sensuum suorum

rum effrænem peccandi libertatem, luntatis obſtinaciam, & obduratam tius vitæ impœnitentiam?

Pœnarum æternitas.

Punct. III. Conſid. Malorum omni deſperatiſſimum eſſe, pœnarum æter tatem. Ibi enim ſunt tenebræ palpa les æternæ, fletus, & ululatus horri lis, ſtridor dentium terribilis, fam ſitiſque incomprehenſibilis, fœtor incr dibilis, conſcientiæ morſus intolera lis, ardor incomparabilis, ſocietas d monum formidabilis, carcer miſera lis, locus impermutabilis, decretum revocabile, deſperatio interminabi & mors ſine principio, medio, & ſemper immortalis.

Pſal. 54. Iſa. 33.

I nunc mea peccatrix anima, d cende in infernum vivens, & prob an poſſis habitare *cum igne devoran cum ardoribus ſempiternis*; ſi enim hîc mo uno temporis momento in igne (reſpectivè pictum) poſitus exſpirat, crematur, & dolet, & tamen neq quam, quod crematur, conſumi Sed reviviſcit, ut iterum moriatu & iterum reviviſcat ad ignem. O ta æternè volubilis! ô omnium ma rum fons inexhauribilis! ſi hîc, ô ternitas! tui ſolâ memoria cor me dilanias, quantùm ibi tuâ furiâ anim meam diſcruciabis?

Cruciatus max. æternit.

CO

CONSIDERATIO I. POMERIDIANA.

De memoria Pœnarum inferni.

QVid aliud ignis ille devorabit, nisi peccata? *In quibus homo peccavit, in illis graviùs punietur. Ibi acedioſi ardentibus ſtimulis perurgentur, & guloſi ſiti, ac fame cruciabuntur. Ibi luxurioſi & voluptatum amatores ardenti pice, & fœtido ſulphure perfundentur. Nullum vitium erit, quod ſuum proprium cruciatum non habebit. Ibi nulla requies eſt, nulla conſolatio damnatis, ſed una hora gravior ibi in pœna, quàm hîc centum anni in amariſſima pœnitentia.* Gerſ. l. 1. c. 24.

CONSID. II.

De agenda pœnitentia pro Peccatis.

IN *omnibus rebus reſpice finem; & eſto modò ſolicitus, & dolens pro peccatis tuis,* Ib. n. 1. 4.
Diſce te nunc in modico pati, ut tunc valeas à gravioribus liberari. Certè *quanto amplius tibi ipſi nunc parcis, & carnem ſequeris, tantò duriùs poſtea lues, & majorem materiam comburendi reſervas. Hîc itaque primò proba, quid poſſis poſtea. Si nunc tam parum vales ſuſtinere, quomodo æterna tormenta poteris ſufferre? ſi modò modica paſſio tam impatientem efficit, quid gehenna tunc faciet?* n. 6. n. 3. n. 6.

Die Quarta.

De incuria, & curâ minimor

MEDITATIO X

De Venialium Peccator gravitate.

Text. Regul. c. 6.

Erba otiosa; & risu ventia; æternâ claus omnibus locis damna & ad talia eloquia d lum os aperire; non pe timus.

Prælud. Imaginare, ſpecioſiſſi Regis filiam, & ſponſam; per ſubi um leve accidens deturpatam horr ſcabie, & ulceribus plenam app re.

Damna venialis peccati in anima.

Punct. 1. Conſid. Peccatum vën quamvis mortem non inferat, l mam tamen turpiter coinquinare luti ulceribus, & ſcabie fœdetur. andem tot ſucceſsivè quaſi vulner parvis afficit, quot venialia delib committit, quæ illã faciunt langui deficientem, & moribundam. 2. dit quoque proximè diſpoſitam ad tem ſpiritualem per peccatum mor

namque *qui spernit modica, paulatim decidet.* Eccli. 19.

Quomodo ergò non erubescis misera tuam horribilem fœditatem, quâ tot pustulis, & ulceribus plena es? qualis tibi confusio & pudor, ad suavissimos speciosissimi Filij Dei amplexus sic anhelare?

Punct. II. Consid. Tantam esse, minimi licet peccati venialis culpam & malitiam, ut 1. potiùs subeunda esset atrocissima mors corporis, quàm illud committendum. 2. Imò etiam citiùs permittendum, ut omnia corporea, & totus mundus iterum annihilarentur. 3. Vt potiùs Angeli omnes, & animæ creatæ perirent & damnarentur, quàm Deus unico v. g. mendacio jocoso offenderetur scienter, ac deliberatè. Ejus gravitas.

O maximam cæcitatem! quòd hactenus talem gravitatem non agnovi. O detestabilem temeritatem meam! quòd audeam in singulos dies, & horas, sine ulla consideratione, tot venialibus culpis in illud bonum infinitum delinquere.

Punct. III Consid. 1. Tantumdem esse unicò veniali peccato Deum offendere, quantum omnes homines, qui fuerunt, sunt, & erunt, imò omnes creari possibiles, numeróque infinitos, uno levi Est æquivalenter infinita.

vulnere, aut impacto singulis colet
afficere. Peccatum veniale ex eo, qu
offendat Bonum simpliciter infinitu
& quòd sit aversio aliqua à Bono infi
to & incommutabili, habere quant
malitiam (extrinsecè, & terminativ
infinitam.

S. Tho. 3. p. q. 1. a. 2. ad 2. & 1. 2. q. 87. a. 4. in corp.

O Deus meus, & omnia! cur
totus exhorresco tantam, & tam in
cogitabilem malitiam? tantumque
lium peccatorum numerum, de qu
hactenus nihil fermè curabam?

Quàm igitur meritò me oportet
inceps aliâ censurâ meos defectus m
re, non enim fruſtra Sanctissimus n
Pater ipsa etiam, quæ levissima vi
tur, otiosa, & ridicula verba tam rig
sè vetuit, damnavit, & quasi æ
clausurâ, omnibusque in locis (nullo
cepto) ab ore Religiosi proscripsit.

DIGRESSIO VII.

De eorundem venialium peccatorum incomprehensibili fœditate & gravitate.

THEOPHOBVS. (1.)

INter cætera, quæ passim tradun
ve Religiosæ, sive Christianæ p

ctionis, & sanctitatis consequendæ media, principale est, solicita & diligens rerum minimarum cura, in amplectendis, quæ bonæ sunt, & fugiendis, quæ malæ; cùm enim nemo repente fiat vel pessimus, vel optimus, idcircò periculosis erroribus se implicant omnes, quotquot credunt, perfectionis vel incrementum, vel decrementum, non primariò, & principaliter pendere à minimis quoque, sive virtutum, sive vitiorum actibus frequentatis; parum memores illius, quod S. Dorotheus tradidit, virtutes, & vitia à parvis incipere, & ad magna vel bona, vel mala perducere.

Cura minimorum quàm sit momenti.

S. Doroth. sermon. 3.

II. Et certè omnium sive Religionum, sive statuum in suo gradu, & robore firmitatem, seu ruinam soli minimorum curæ, vel incuriæ adscribendam esse, gravissimo suo testimonio asseverat ille Angliæ Primas, & Præsul hisce aureo charactere dignissimis verbis: *Certissimum est, quod in multis Ecclesijs experimento didicimus, quia in Monasterio* (& quovis regulato, ac bene ordinato statu, maximè verò Sacerdotali) *ubi minima districtè custodiuntur, ibi rigor Monachorum inviolabilis manet, ibi pax inter Fratres, ibi in Capitulo proclamationes quiescunt: ubi verò* Minimi Excessus

Illor. incuria est omnium ruina

S. Anselm. Ex. 6. ad Monach. Cistert.

cessus *negliguntur, ibi totus* Sacer Ordo p
larim dissipatur, & destruitur. Ver
tamen ne temetipsum, Philothee (re
Monoph) inani ampliùs opinione fa
cens dicas in corde tuo: levia sunt
non curo corrigere: non est magn
si in his maneam venialibus, minim
que peccatis, non magni refert ho
ve, vel committere vetitum, vel o
tere præceptum: hodiernum diem
irrefragabili necessitate, & utilitat
us materiæ (è quâ omnis tua defec
sive profectus exoritur) differend
pendemus: ac primitùs de minim
malorum fuga ex venialium pe
rum fœditate, gravitate, damnis
pœnis eorundem quoque in purg
rio sustinendis; deinde è contra
minimorum bonorum operum p
cutione & studio, ex incompara
lorum valore.

Falsa opinio de levitate venialium.

III. Filia fuit, uti præclaris
libus orta, ita tam rarâ formos
tantâ oris suavitate, loquelæ grat
celsûs ac gestuum urbanitate, no
honore ac nominis famâ passim
celebris, ut non modò omnium,
bus nota fuerat, præconijs extol
tur, omnium in se oculos rap
cunctorum sibi conciliaverit fav
affectúsque ad sui amorem &

Problema de anima, & filia formosiss.

rium suavi quâdam violentiâ attraxerit, sed etiam præ reliquis potentissimi cujusdam Monarchæ benevolentiam intimam tantopere sibi devinxerit, ut ab eo in filiam, nurum, hæredemque omnium suorum thesaurorum ac regni adoptata fuerit & instituta. Suprà modum autem Filio Principi tam in affectuosâ animi complacentiâ, tam delicatis sui cordis amoribus fuit, ut ejus præsentiâ frui, frontem illius stellato firmamento sereniorem intueri, oculos solis instar splendoris radios diffundentes admirari, genas liquefactis rubinis & adamantibus tinctas, labia corallis Indicis purpurata, collum lilijs & ligustris candidiùs collaudare, pretiosissimis monilibus cingere, aures inæstimabilibus margaritis ornare, membra omnia, totúmque ex candidissimo ebore compositum corpus cyclade, auro gemmisque prætextâ vestire, cum eâ conversari & colloqui, eidemque indissolubili desponsationis & amoris nexu conjungi summas suas delicias esse reputaret.

Adoptata, & despons. Regis filio.

Ejus pulchritudo ad amata à Principe.

IV. Sed ecce, ô infortunium, ô inconstantiam muliebrem! hæc serenissima Principissa, ex merâ quâdam vecordiâ cœpit, contra sexûs sui morem, exiguam suæ pulchritudinis illibatè con-

servandæ curam & rationem habe-

Fit suæ formæ incuria.

fastidire regium sponsi consortium, ces conjugis amores, etiam flocci cere; eidem stomachosas creare de centias, vnde excellentissimæ suæ nitatis oblita, & formæ speciosiss incuria; sensim leviter evagari, le sorum frequentare contubernia, ja sa cum ijs commercia miscere, de ex multiplici, & incauto consortio afflatu eâdem contagione afflata, repta fuerit & corrupta. Luges

Et leprosa deformissima.

æquè temeritatis ac infælicitatis ca Videas illicò roseum vultûs colo tabescere, succedere squallidum lorem, lipitudinem in oculis, imp ginem in capite, fœtorem ex ore facie postulas, scabiem mordentem membris, in corpore ulcera, ac de in diem per omnes artus infectos d ere marcidam tabem, saniem puru tam, & fæculentissimos humores. hîc agat speciosissimus Regalis Sp sus, dic PHILOTHEE?

Digna repudio ad le prosorium.

PHILOTHEVS. Quid agat quantocyus temerariam, stultam, in tam, deformem, indignam horre averśari, & ab amore, amplexu, lamo atque palatio repudiatam, e natam, velut marcidum & putre car ma ad leprosorij ergastulum extru re?

MONOPH. Inauditæ factum clementiæ foret, si hæc contaminata, & à mundorum castris ejecta, Sacerdote lepram ejus (uti præceptum est) recognoscente, lavante, & Agni immaculati sanguine expiante ac mundante, à suo Sponso in pristinos favores, honores & amores reciperetur.

Lepræ recognitio & mundatio in Lege. *Levit. 13. & 14.*

V. THEOPH. Rectè judicâstis uterque. Sed jam applicate parabolam. Memineritis, quæ de pulchritudine animæ per divinam gratiam sanctificatæ, ac de ejusdē superveniente ex mortali peccato horrendâ deformitate & funesto exitio diximus suprà *Digress. 4. n. 1. & 2.* & indubitanter concludite, (exceptâ solâ totali illius morte, quam Venialia peccata non inferunt, etsi quàm proximè ad eam disponant) haud multò inferiorem esse ejusdem animæ peccatis venialibus deformatæ turpitudinem, horrorem lepræ abominabilis cælesti sponso causantem. Vnde Os hominis scurrilia loquentis, illud os aureum & sacrosanctum, comparavit fæculentæ sordium cloacæ, & quâvis latrinâ abominabiliori sentinæ.

Venialia pecc. sunt animæ lepra. *S. Chrysost. hom. 44. in 1. Corinth. & hom. 3. ad pop.*

VI. Ne autem ista vel hyperbolica, vel nimis paradoxa reputes, adduco gradatim irrefragabiles demonstrationes, & Sanctorum testimonia: primum sit S. S. Macarius

Illorum fœtor.

Macarij asserentis, quâvis peccati v
nialis labe animam reddi sordi
detestabili fœtore oppletam. Alter
S. Philippi Nerij, ordinem sæculans
cerdotij mirificè illustrantis; qu
Venialium solu modò peccatorum
vis, quandoque in aliquibus suor
liorum spiritualiũ sensit exhalan
rimum fœtoris odorem. Tertium e
tâ S. Franciscæ Romanæ, quæ cũ
miliarissimo Archangeli sibi cont
assistentis uteretur aspectu, si qu
coram illa quispiam aliquem ven
defectum commisisset, visus est ill
lestis Paranymphus tanquam vel r
re suffusus, vel hujus peccati fœ
perculsus, faciem suam manibus te
& occultare; imò etiam ipsâ ob
quentes sæcularium accursus, in
simam fortè imperfectionem labe
idem Archangelicus Ephæbus
nantis in modum e Franciscæ cons
se proripuit, tamdiu non amplius
etabilem se præbens, donec ipsa
profunda mentis humilitate, susp
lacrymis, & veniæ deprecatione,
modici piaculi noxam diluisset.

S. Philippo Nerio sensibiliter perceptus.

l. 1. Vit. c. 14.

S. Franciscæ Rom. Angelus familiaris faciem abscondit præ peccato veniali.

Cap. 25. Apud Lancic opusc. 36. c. 1. n. 7.

VII. Sed ea nimiùm obstupe
da, quæ in Vitâ B.æ Catharinæ Gen
sis leguntur: *Cognitissimum mihi e*
quit illa, *quòd quando amor pur*

exiguissimam imperfectionem deprehendit, si Deus non averteret, in pulverem redigeretur corpus & etiam anima, nisi esset immortalis. Amplius illa: Certum habeo, quòd si quis cerneret, quàm enorme unum tantùm peccatum sit, potius eligeret, animâ & corpore in succensâ fornace vivus consistere, quàm in se peccatum tolerare: & si universum mare ignis esset, ad effugiendum peccatum sese in medium ejus usque ad fundum demergeret, & neque inde prodiret unquam, si sciret, quòd prodiens, peccatum in se esset conspecturus. Adhuc gravius illud ex ejus vitâ: quòd aliquando ostensâ sibi cælitùs ad unicum temporis momentum minimæ actionis Deo displicentis quasi umbrabili deformitate ac turpitudine, adeò fuerit consternata, ut in has voces proruperit: Quando mihi concessũ fuit intelligere, quàm pavescenda sit umbra minimi actûs, qui sit contra Deum, nescio, cur è vivis non excesserim. Si hæc sola, sola, inquam, obscura visio, quæ non nisi momentanea fuit, diutiùs durásset, licèt corpus habuissem prorsus adamantinum, interyssem. Adeò jam mihi terribilis apparet vel umbra saltem venialis peccati, ut videatur mihi, quòd Deus multò minorem ipsi inferno horrorem indiderit.

Illa enormitas descripta à B. Cathar. Genuensi. *c. Vit. 12. apud eundem.* *Cap. 24.* *Lib. vit. illius c. 24.* Inferno horribilior.

VIII. Vnde, tametsi parata fuerit, potiùs usque ad extremum judicij diem per flammas, & prunas deambulare, quàm Horribilis diaboli aspectus. *Ibid. c. 20.*

diaboli ſpeciem vel ſemel tantùm ſpect
re, obtulit tamen ſe ad libentiùs videnc
Horribilior peccati Venialis in morte omnes dæmonum, ſupplicio
atque terrorum infernaliũ copias, qu
minimam ampliùs peccati turpitudi
ſemel conſpectam iteratò aſpicere. Su
junxit & illud : quòd ſi B.mæ Virgi
MARIÆ gloria, ex divinæ diſpen
tionis privilegio, alicui poſsidenda
ferretur, ſicut Ipſa eâdem perfruit
illâ tamen conditione, ut cum tam
Infernus præeligendus, ſine pecc. ven. quàm gloria B. Virg. cum illo. menſa gloria unico veniali peccato co
taminatus eſſe deberet in cælo ;
omnem ſanctiſſimæ iſtius Genitr
gloriam repudiaret, imò citiùs infe
pœnas præeligeret, quàm cum tali
cula in cælo beatus eſſe.

IX. Cui ad hæc non arrecti qu
præ ſtupore capilli rigeſcant? aut q
Contra non curantes illa. ab indignationis motu ſe temperet,
ſtiſſimo zelo ductus, adversùs eos,
ſimilia delicta tanquam minima,
contemnenda reputantes non curi
deliberatè totidem quotidie mac
animam ſuam deturpare, & innume
ictibus tremendi Numinis Majeſtat
impetere, cogitantes, aut (quod d
terius foret) jactitantes: hoc leve,
nihilum eſſe? quo modo enim id le
1b. c. 24. aut nihilum, quod præfatæ Virgini
monſtratum fuit divinitus, eſſe intro

rabilius ipsis inferni pœnis? & Seraphicæ Matri Theresiæ: ab uno peccato veniali majus malum provenire posse, quàm à toto simul inferno? Sed ut conspectâ jam summo cum horrore Venialis culpæ fœditate, gravitatem quoque enormem ejusdem ponderemus, & phreneticam plurimorum imaginationem de illorum iocosâ & explodendâ levitate opportuno alterius problematis helleboro sanemus. Vos ambos sequentis facti, & ejus qualitatum, constituo Iudices.

S. Theresiæ judicium de peccat. Ven. *Invit. S. Theres. c. 25.*

X. Filius fuit; amantissimi Patris delicium, & quasi pupilla oculi sui. Is, nescio, quâ temeritate ductus, consilium secum inivit, quòd quamdiu maneat in paterna domo, nunquam velit quidem lethali pugione Patris sui cor, & viscera transverberare, ne tanquam impius parricida omni non solùm hæreditate privetur, sed, more veteri, culeo insutus demergatur in profundum maris. Cæterùm omni posthabito Patris dulcissimi, & amantissimi, licèt prohibentis, indignantis, & pœnas acerbissimas minitantis, respectu, incepit eundem nunc irridere, nunc oculis subsannare, nunc illudere ac ludibrijs exponere, nunc percutere, & ad latera pungere stylo ferreo, tandem perfrictâ audaciâ

Problema de gravitate illius ex filio patrem vulnerante.

dacià multis parvis vulneribus ſaucia
Cùm autem acriter & à Patre, &
Magiſtratu eapropter correptus
intentatis etiam gravioribus
pœnis, ille in riſum ſolutus, &
Et hoc pro nihilo ducente.
nans, re velut optimè geſtâ, ſequent
eaſdem omnes injurias reiteravit,
& tertiò, & quartò, contumelias
melijs, & plagas plagis ſuperaddidit
res, ridendo, jocando, & dicendo:
poſtea, ſi ſubſannavi, ſi irriſi, ſi
citer vulneravi? quid hoc ſit? non
terfeci illum, non multùm curo,
volo corrigere, levia tantùm ſunt
nera, &c. Quid jam cenſetis? Num
tervulus iſte reus eſt conſilio, &
judicio? imò reus centum annis,
uno ad triremes condemnari?

2. Reg 12. 3. & 6. PHILOTH. *Vivit Dominus!*
niam Reus gehennæ, *& Filius*
vir, qui fecit hoc, plagas luet *in*
plum, eò quòd fecerit verbum iſtud,
pepercerit.

Sententiæ de ſupplicio promerito.
Prov. 30. 17. MONOPH. Si *oculus*
Patrem, Salamone Iudice, dignus
ut *effodiant illum corvi de torrente,*
dant eum filij aquilæ; quo dignus
plicio filius, ſi contumelijs in
patrem adjungat etiam vulnera?
ego propè propiùs ad malam
& corvos abigerem.

XI.

XI. Considerate bene, qualem, & contra quem feratis sententiam: quid enim, *si tu* PHILOHEE *esses ille vir?* quid, si & tu MONOPHILE? *Hæc dicit Dominus Deus Israel*: Ego vos tuli de domo Patris vestri, & erui vos de manu diaboli & de luto fæcis è mundo & laicali statu, unxique te oleo misericordiæ in Clericum, in Religiosum, constitui te in regali Sacerdotio, in mea mihi desponsata Ecclesia, in vineam Domini Sabaoth: ego te (Religiose) in hac monastica domo, in ista sacratissima Religione, in hoc Sancto-Sanctorum posui, ut essetis Ministri fideles in conspectu Domini Dei vestri, vicarij, successores, filij & hæredes omnium divitiarum gloriæ, & Majestatis paternæ; *& si parva sunt ista, adjiciam vobis multò majora.* *loc. cit. v. 7.* Beneficia Dei erga Sacerdot. & Religios. *Ib. v. 8. 9.*

Quare ergo contemnitis verbum Domini, ut faciatis malum in conspectu meo? Quare mihi quotidie injurias, contemptus, & plagas multiplicare non cessatis, & dicitis per risum, & jocum, quid hoc sit, quid illud? quid referat venialiter peccare? quid magni multoties in die, sed leviter tantùm vulnerare Deum? esto sit Deus, esto sit infinities infinitæ, ac tremendæ potentiæ, immensitatis, & gloriæ, nunquid propterea crimen læsæ Majestatis erit, ter- Iniquis. venialium extenuatio.

Max.

Max. ter Opt. ter potentiſsimum, q
que pijſsimum Regem, Amicum,
Patrem multis quotidie offenſis, m
tis ſæpenumerò levibus injurijs, co
phis, aut vulneribus fauciare? Quid m
in ſacris, religioſis, aut parochialibus
ctionibus, in officio Canonico, Miſ
precibus, alijsque diverſimodis op
bus divinis (licèt in oculis ejus, i
in conſpectu Domini, licèt volunt
ac deliberatè) eſſe deſidioſum, o
tantem, ſomnolentum, pigrum,
dum, tædioſum, vagum, riden
confabulantem, incompoſitum, d
ctum, & inattentum? Quid inc
Superioribus, tametſi Dei Vicarijs,
loqui, refragari, obedientiam detre
re, juſſa diſcutere, diſpoſitiones car
re, murmurare, invitum obtemp
re? &c. Ecquis iſte tam devotu
aut ſanctulus, qui pro enormi flagitio
putet, Religoiſum ſilentij tempore
nihil confabulari, garrire, ridere,
mare, cœptumque ſermonem profe
& finire, ſeu aliorum quorumvis d
& facta ſugillare?

Catalogus venialium in perſonis ſacris.

XII. Quis denique (ſubinfe
Clero nonnullus) talis Stoïcus ſit,
Cato, qui exiſtimet hoc grande n
& morte piandum; ſi quis Sacer
Parochus, Canonicus, aut quiſcu

alius Presbyter, persolutis horis Canonicis, & absoluto rei divinæ penso, festinet ad reliquas diei, noctisque horas in longum tempus protractis deambulationibus, colloquijs, prandijs, cœnis, convivijs, lusuque vetito (temporis, ô pretiosissimi temporis! fallendi gratiâ) comburendas? Aut, sub honestæ familiaritatis titulo, cum utriusque sexûs hominibus more illorum, sales, jocos, facetias, turpiloquia, scurrilia verbis, factisque misceat, & (citra solummodò mortale peccatum) hæc talia etiam pro laude, & laureâ dignâ recreatione ducat?

XIII. An non hoc est contemnere verbum meum, mihique impingere mendacium? dicit Dominus omnipotens: dum ego signanter & expressè monui: *Omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die judicij*, & rursus: *Qui irascitur fratri suo, reus erit judicio*: & iterum; *Nolite jurare neque per cœlum, neque per terram, neque per caput vestrum.* Et vos verba nugatoria, risum moventia, scurrilia, mendacia jocosa, iracunda, contentiosa, contumeliosa, murmuratoria, imprecatoria, & execratoria sine numero multiplicatis: per nomen meum, per crucem, per elementa, per animas vestras absque

Dicere, ven. peccatum nihil esse, est Deum arguere mendacij. *Matth. 12. 36.* *Matth. 5. 22. v. 34.*

que neceſſitate, utilitate, vel etiam
ritate juratis, & irriſoriè dicitis,
eſt hoc leve? nihil eſt hoc, nugæ
crepitacula ſunt, jocus & recreatio
Hæc ad Vos, ô Clerici, ô Regulares
culares! Dominus Deus Iudex iuſtus
tis & patiens; qui dum Vos inpenſa
illis ingentibus Mundi ſtateris inp
plauſtra peccatorum venialium ap
ditis, nullâ drachmarum, aut ſcr
lorum, nullâ unciarum, vel aliqu
brarum ratione habita, ipſe in
liſſimâ croci, vel auri libella, etiam
nima grana, ſtipulas ac pilos expen

Pſal. 6. 10.

XIV. Sed adeſte, adeſte *mo*
filij hominum in ſtateris, & quotquot
rerum graviſſimarum incurij calcu
res, ſi Vobis divinæ bilancis trutina
mis ſtricta videtur, attendite,
nam in pondere & menſurâ Sanct
amici Venialia delicta penſent, ac
ment. Iam ſupra *Digreſſ. 6. n. 2* ad
memorabilem illam Divi Clara-v
ſis Cœnobiarchæ cenſuram, quòd
in ore ſæcularium nugæ, in ore
cratæ Deo perſonæ ſint blaſphem

Graves cenſuræ Sanctorum de ſcurrilibus verbis.

os nugis ejuſmodi aſſueſcere, Sacr
um ſit, cui optimè conſonat S. P.
nedictus in ſua regula: ſcurrilitate
verba otioſa, & riſum m oventia
nâ clauſurâ in omnibus locis damn

Cũ allegato Bernardi coincidit illud Trithemij: *Qui os suum Domino consecratum vaniloquis, aut scurrilibus verbis polluit*, quid aliud, *quàm* Sacrilegium facit, tollens *membra sua* Deo dicata, *& instrumenta* faciens *diaboli*? Ita ergo secum velle ratiocinari: quid tum, si centies verba otiosa, & venialia peccata dè die committam, omnia simul neque unicum peccatum mortale conflabunt; *Levia quippe sunt ista, non curo corrigere. Hæc, dilectissimi, in corde suo dicere, impœnitentia, hæc blasphemia in Spiritum Sanctum, blasphemia irremissibilis est.* S. Bern. *Serm. 1 de Convers. Pauli.*

XV. Adstipulantur huic veritati exempla eorum, qui levissimos nævos inconsideratè commissos gravissimis in se pœnitentijs mulctárunt, è quorum millenis duo duntaxat attulerim. S. Eusebius Abbas Syrus in campo quodã cum S. Ammiano in legendo Sacro Evangelio occupatus; dum casu supervenientibus aratoribus intentus, mente à sacra lectione distrahebatur, tam severè dictam distractionem castigavit, ut per 40. reliquos vitæ annos, nec ad campum illud, nec ad astra, nec extra semitam unius duntaxat palmi latam, oculos emitteret. S. Eusebius Abb graviter punit in se aspectũ curiosum. *Polland. in Vit. 23. Ian. n. 8.*

De B. verò Susone Ordinis S. Dominici dignissimo & pijssimo Alumno re- *Idem in Vit. 25. Ian. n. 36.*

Sic B. Suso inconsideratum tactum fœminæ manûs.

refertur, quòd, cùm aliquando ... duarum virginum juxta se in loco ... lico assidentium arripuisset ex ... ac nonnihil tenuisset, citra ullam ... strâm cogitationem, in tantum ... hanc visam sibi gravissimam noxam ... sævijt, ut primò per acerrimam ... tionem affixi aculei & clavi cute ... netrarent; inde semetipsum exco ... nicando locum Capituli, in quo ... quenti SS. Angelorum inter or ... assistentiâ fruebatur, ingredi nol ... demum per triginta alias disciplina ... ctorum diversorum intercessione ... mereri, & illud expiare delictu ... geret. Hos dixerimus æquos ... natores.

XVI. Verùm quia jam nobis ... sermo est, cum illis duntaxat, qui ... talia peccata cane quidem pejus ... gue vitant, suos tamen quotidian ... niales lapsus, vel nihili ducunt, ... rissimâ confessione expiant, con ... mus in ordinatam argumentorum ... em, quidquid nobis de hac ... reliquum est. Prodeat Angelicus ... mas, qui præter attributam ... venialibus quandam gravitatis ... tem (uti in superiori *Meditat.* *punct. 3.*) alibi docet, Omne ... peccatum quâvis morte violentâ ...

Censura S. Thomæ Aquin. de infinit. gravit. pecc. Ven.

S Thom. 2. 2. q. 110. a. 3. ad 4.

uando m
e in loco
et ex in
ra ullam
tantum
m noxam
mam fa
vi cuten
m excom
in quo
ter ora
edi no
sciplin
ssione
delictu
æquos
m nob
cat, qu
pejus
otidian
ucunt,
nt, con
entorum
hac
gelicus
tam p
tatis in
editatio
mne v
lentâ &

ssimâ etiam millies illatâ, pejus ma-
am esse. Quibus accedit gravissima
Beatissimi P. Ignatij censura, dicentis,
ab infinitate objecti, contra quod sunt
venialia peccata, illa quoque aggra-
rari in infinitum. Consonat & Ioan-
nis Gersonis Cancellarij Parisiensis judi-
cium his verbis: *Adeò peccatum etiam ve-
niale contra Deum est, ut is ex sua justitia
hominem pro illo damnare posset in æternum,
quòd autem homini illud ad damnationem
non imputet, non de justitia, sed de sua in-
finita bonitate procedit.*

Eadem S. P. Ignatij Loiolæ, & Gersonis.

Tract. de spir. vitæ.

XVII. Præ omnibus autem, uti Petro, ita aureis characteribus digna est sancti Cantuariæ Antistitis Anselmi proposita Thesis hoc tenore: *Si videres in conspectu Dei, & aliquis tibi diceret; respice illuc. Et Deus è contra; nullatenus volo, ne aspicias.* (Ecce Charissimi casum unius alicujusmodò curiosi aspectûs) Hoc posito: *quid si* (inquit Anselmus) *necesse esset, ut totum mundum, & quidquid Deus non fecit, perire, & in nihilum redigi, aut te facere tam parvam rem contra voluntatem Dei? Et quid, si plures essent mundi pleni creaturis, sicut iste est? & quid, si infinitis numero multiplicarentur?* (Hactenus hypothetica S. Antistitis propositio, cui sequentem adjungo, menti ipsius, & omnium quoque Theologorum doctri-

Et S. Anselmi.

S. Anst. l. 2. Cur Deus hom. c. 21.

Veniale non est committ. pro mille mundis salvandis.

næ conformem.) Et quid, si tu contra Dei voluntatem curiosè circumspiciendo posses omnium Iudæorum, Paganorum, & Hæreticorum populos Orthodoxam fidem convertere, omnium peccatorum indurata corda ad pœnitentiam emollire, omnes è purgatorij flammis animas liberare, cunctos æterno supplicio damnatos salvare, ipsos quoque dæmones rursum in angelos lucis transformare, verbo denique omnes creaturas rationales tam præsentes, quàm creari possibiles, uno momento deliberato, ac venialiter tantùm in caminoso conspectu, cælestibus sic inferre: *Fateri necesse est, quia præservanda tota creatura, nihil deberet fieri contra Dei voluntatem.* Tantò quidem majus malum est offensa Creatori illata, quàm omnium creaturarum salus, aut perditio æterna, tò major finiti, ad simpliciter infiniti est distantia. *Sic graviter peccamus, tiescunque scienter aliud quantumlibet vum contra Dei voluntatem facimus, niam semper sumus in conspectu ejus semper ipse præcipit nobis, ne pec-*

Idem S. Anſel. ibidem.

S. Anſelmi rationes.

Idem loco cit.

Hæc ille Sanctissimus Præsul.

Ioan. 9. 7. XVIII. PHILOTH. *Durus sermo, quis potest eum audire?*

THEOPH. *Durus quidem,*

(ex eodem illustrissimo Archi-Episcopo) *adhuc aliud. Secundùm quantitatem peccati, exigit Deus satisfactionem.* Pone igitur, quòd omnes creatæ potentiæ, fortitudo, vires, ac virtutes simul collectæ velint Deo satisfactionem sufficientem, pro uno peccato veniali offerre; mactentur omnes bestiæ in holocausta, & victimas, incarnentur omnes Angelici Spiritus, & singuli tam homines, quàm Angeli se offerant ad omnem satisfactionem; nec non omnes Cælites simul, ac terrigenæ unitim, & divisim tot sanguineos ploratus edant, tot calentes lacrymarum guttas profundant, quot stillæ continentur in Oceano, tantumque insuper patiantur, quantum omnes Martyres, quantum damnati; quantum dæmones; hæc omnia cùm sint limitata, & finita, per illa secundùm se, & in sua solùm substantia considerata non satisfieret condignè pro curiosa visione contra DEI voluntatem facta. *Quia non reddis aliquid majus, quàm sit id, pro quo peccatum facere non debueras.* Ita concluſit ipse, conclusionem firmante æternâ Verbi divini Veritate cum dilecta sua sponsa Catharina Senensi sic differente: *Omnes pœnæ, quas anima sustinet, vel sustinere potest, nullo modo condignæ sunt ad culpam etiam*

Anſel. loc. cit.

Omnium SS. opera non sunt condigna satisfactio pro uno ven. pecc.

Vnicum veniale satisfactionem exigit infinitam. *Idem ib.*

minimam puniendam, quoniam offend
mihi fit, qui sum Bonum infinitum,
cui dubio satisfactionem exigit infin

Ex eod. ibid.

XIV. MONOPH. *Nimis gra*
hæc sententia; & nisi fides me consola
atque infinitus meritorum Christi
hoc solum cogeret me desperare. V
propono firmissimè (ad imitatio
nostri Villariensis Waltheri Abb

§. VValtherus Abbas per 40. annos nullum fecit voluntar. ven. pecc. *Ex Menol. 13. Nov. Ex Reg. c. 4. Instr. 58.*

Qui; stupenda res! intrà quadr
annorum spatium nullum venial
catum deliberatâ voluntate comm
memoratur) mea præterita tam
mera mala *cum lacrymis, & gem*
tidie Deo in oratione confiteri, & plan
quòd ego negligentissimus (& u
non plures mei similes) hactenus
um noxarum curam adeò flocc
rim, imò & gloriatus de ijs sæp
merò sim, ut accenseri merear illi

Prov. 2.

lætantur, cùm malè fecerint, & exul
rebus pessimis.

MEDITATIO X

De eadem gravitate peccati
malis in Religioso, & Sacerd
conditione sui statûs, futuri judicij,
pœnarum purgatorij.

STante prædictorum, & adhu
quentium veritate, consultur

mala ſua præterita, cum lacrymis, vel gemitu quotidie in oratione Deo confiteri, & de ipſis de cætero emendare. *Text. Regul. c. 4. inſtr. 58.*

Præludium. Imaginare, Regem illum Evangelicum cum ſervis ſuis rationem debitorum ponere: veniam deprecanti, pœnas intentatas, & omne debitum dimittere, recidivum verò & ingratum carceribus & tortoribus tradere, *quoadusque reddat universum debitum.* *Matth. c. 18. 28.*

Punct. I. Consid. Quælibet peccata aggravari in Religioſo, ac Sacerdote reſpectu Laici. 1. Ratione votorum. 2. Ingratitudinis erga plura accepta beneficia. 3. Ratione ſcandali. 4. Ex alijs circumſtantijs ſanctitatis ſuæ conditionis, loci, finis, majoris obligationis, mediorum, adhortationum, lectionum, Sacramentorum opportunitatis, & vel defectûs malarum occaſionum &c. vel debitæ fugæ illarum. Examina in particulari te ſuper ſingula. Venialia cur in ſacris perſonis reputentur graviora. *S. Thom. 2. 2. q. 186. a. 10.*

Fateor, pijſſime Domine! meam ſupremam ſanctioris vitæ obligationem, & è contra luridiſsimam negligentiam, & offenſarum multitudinem. Ah! non ſatis eſt, quòd ſæculares tam libere contra te peccent? aut quòd ego in laicali, vel ſæculari ſtatu adhuc exiſtens infinities te offenderim? habes

confitentem, & dolentem Reum: p
ce; parce mî Deus &c.

Punct. II. Consid. Venialis peccatigra
tatem etiam ex illo jam suprà in Digni
ne allato dignosci, quod Christus a
mavit; *Quoniam omne verbum otiosum, q
locuti fuerint homines, reddent de eo ra
nem in die judicij.* Quid levius verbo
*quod aut justæ necessitatis, aut piæ uti
tis intentione caret?* Ita enim defini
verbum otiosum, & tamen quodli
tale tam rigoroso judicio subjicienda

Matth. 5. 2. Sit autem sermo vester est, est non, n
quod autem his abundantius est, à malo e

Ib. v. 22. 3 *Qui iratcitur Fratri suo,* (vel) dix
Raca, (vel) *Fatue. Reus erit judicio, q
cilio, gehennæ ignis.* Quid gravius
formidolosius dici potest?

O amabilissime Domine! non
tres, quæso, in judicium cum se
tuo, quia torrentes iniquitatis con
bant me: si tu minutias iniquitatum
servaveris; Domine quis sustinebi

Iob. 9. 3. ego certè non respondebo tibi unu
pro mille.

Punct. III. Consid. eandem gravi
tem ex acerbitate pœnarum purgato
quibus 1. animæ etiam justorum, sp
cæ, sponsæ, filiæ, hæredesque re
cælestis ab eodem exclusæ, licèt

Verbi otiosi definitio. *S. Greg lib. 7. mor. c. 17.*

Venialium gravitas ex purgatorij pœnis metienda.

debito, pœnâ ineffabili damni afficiuntur. 2. Pœnis etiam sensûs omnium excogitabilium tormentorum; quæ à pœnis inferni, solâ desperatione, maledictione, & æternitate discrepant. Hinc illæ voces, *miseremini mei &c.* *Iob. 19. 21.*

Et me quoque tam miserandæ sortis acerbitas manet? & fortè opinatò citiùs instat, & non convertar? ô mentis meæ cæcitas!

Absit, absit tanta meæ salutis incuria: juravi planè, & statui, omnia mea mala præterita cum humilitate, (ah vtinam etiam possem cum lacrymis!) Deo confiteri, pœnitentijs expiare, orationibus deprecari; & seriò tandem aliquando emendare.

CONSIDERATIO I. POMERIDIANA.

De prona facilitate hominis ad lapsus quotidianos.

REverà peccator es, & multis passionibus, ac imperfectionibus obnoxius, & implicatus. Ex te semper ad nihil tendis: citò laberis, citò vinceris, citò turbaris, citò dissolveris. Cogita peccata tua cum displicentia magna, & mœrore. Atque nil sic timeas, sic vituperes, & fugias, sicut vitia & peccata (quantumvis levia) *quæ magis* *Gerf. l. 3. c. 4.* *Ib. n. 3.*

gis displicere debent, quàm quælibet tem
damna.

CONSID. II.

De agnitione delictorum, & [illegible] gligentiæ minimorum.

Ex eod. l. 3. c. 52. QVid dicam reus, & omni confusione [illegible] nus seu plenus? non habeo os loqu[illegible] nisi tantùm hoc verbum: Peccavi Dom[illegible] peccavi; miserere mei, ignosce mihi. [illegible] pertus (nimis jam) sum, quòd, qu[illegible] Idem l. 1. c. 25. vos non vitat defectus, paulatim labim[illegible] lib. 1. 21. majores. Sed propter levitatem cordis, negligentiam defectuum nostrorum sæp[illegible] sentimus animæ nostræ dolores, sed vu[illegible] demus, quando meritò flere deberemus.

DIGRESSIO VIII.

De curæ Minimorum malorum [illegible] vitandum, propter purgatorij acerb[illegible] tem: & bonorum ad operandum, prop[illegible] ter incomparabilis meriti pretium.

THEOPHOBVS.

(I.)

Petr. Ca nis. Soc. Iesu de S. Bernardo. CLara-vallensis Archisterij An[illegible] quem omnes (sic attestante Petro [illegible] nisio) meritò suspiciant, & reverea[illegible]

quove uno nemo melius scripsit, aut vixit: animadvertens olim apud nonnullos de suis Monachis rerum minimarum curam vilescere, proindeque circa regularem disciplinam agi remissius, ita suos aliquando ingemiscens affatus est: *Fratres; mihi tristitia magna, & continuus dolor cordi meo est, quòd nonnullos tam pronos ad levitatem, ad risum, ad scurrilia video: ut pertimescam valde, ne fortè plùs, quàm expediat, divinæ misericordiæ immemores, & ingrati tantis beneficijs deserantur à gratia, & in deteriora labantur.* Quemadmodum enim non pauci mortem sibi per neglecta vulnera accersunt, ita ad eundem modum, qui minima vitia, & peccata nihili pendunt, graviora sibi invehunt, Ecclesiastico dicente: *Qui spernit modica, paulatim decidet*, ita Damascenus. Vnde qui conscientias suas per minima licèt errorum piacula conculcantes, dicere non verentur: *Quid est hoc, si hoc verbulum, si hoc minimum locutus fuero? quid est hoc modicum, quid hoc, quid illud? sensim, ac pedetentim in majora, gravioraque per partes proruentes periclitantur, donec in perfectam insensibilitatem decidant, mortemque animæ ex minimâ unius acûs quasi punctura incurrant.*

S. Bernard. deplorat in suis incuriam minimorum.

S. Bern. serm. 8. de septem. panibus.

A minimis fit lapsus ad majora.

S. Io. Damasce. in vit. Barl. & Ioasaph. Eccli. 19.

S. Dorothe. serm. 3.

II. Versutissimus dæmon & in tentando versatissimus, si quos Ecclesiasti-

carum

carum, Religioſarum, aut aliàs dev
tarum perſonarum animas mortalis po
cati nece perimere ſe non poſſe cerna
Nero Imp. puncturis acuum plurimos occidit. Sic diabolus. *Xiphilinus.* ſceleſtiſsimum Neronem imitatur, o
odio internecino proſequens Cives h
manos, cùm optando, ut omnia illoru
capita in unum coaleſcerent, quò u
nico tantùm ictu omnes decapitare
tur, nihil tamen iſtiuſmodi ſangui
rio voto proficeret, acubus venenop
ſimo tinctis juſsit obvios quoſque pu
gi, quo facto innumerabilem hom
num multitudinem tales ictus vel m
dicè ſentientes, vel parùm curantes
cidit. Applicatio uti clariſsima, ita nim
prô dolor! quotidiana & frequens e
inter perſonas etiam oppidò pias, i
minimarum incurias noxarum.

Solicitudo in alijs minimis corporalib. PHILOTH. Videtur commu
hæc eſſe mortalium cæcitas, quòd
minimam muſcam in vinum, vel
lum in offam, pulveris atomum in o
los, vel in digitum ſpinæ feſtucam
ſu illapſa, cum magna ſolicitudine
trahant, infixas verò animæ Venialiu
peccatorum feſtucas negligant, ex
opinione, quòd nunquam in mort
coaleſcant.

III. Veriſsimum quidem eſt,
quantumcunque multiplicatis veni
bus nullum conflari poſſe mortale p
ca

catum, æquè tamen est verum, ex ijsdem proximas mortiferi lapsûs dispositiones introduci. Siquidem per illa intellectus obnubilatur, ratio mentis excæcatur, ac voluntas à mortificationibus sensuum, à solitis exercitijs, & rerum spiritualium gustu rapitur, & trahitur ad affectanda laxa, remissa, curiosa, & sensualia vitæ oblectamenta; quodque mali caput est, tandem pravâ consuetudine, levia ampliùs non curandi, quasi callo obducitur. Videas igitur, hodie torpescere internos mentis affectus, cras deficere externum inceptæ conversationis cursum, perendiè languere consueta spiritualium devotionum exercitia, sacras lectiones nauseari, inspirationes divinas præteriri, opera (nedum ampliùs supererogatoria) sed ipsa quoque obligatoria prætensis excusationibus vel intermitti, vel perfunctoriè, cursim, & luridè solummodò peragi. Ita cernitur statuæ hujus caput ex auro optimo, pectus autem, & brachia de argento, ventrem, & femora ex ære, tibias ex ferro, tandem desinere in pedes partim ferreos, partim verò fictiles, ac luteos, donec unico tentationis lapillo in pedum, & propositorum fragilitate concussa hæc magna moles corruat, & miserando lapsu comminuatur.

Gradus à minimis ad mortal. lapsum.

Dan. 2.

Similitudo à statuâ Nabuchodon.

IV. Et

Minimar. culpar. contemptus est Ordinum ruina.

S. Anselm. l. de similitud. c. 122.

IV. Et hoc non de quovis solùm i particulari, sed de integro quoque M nasterij statu verificari affirmatissim verbis ita testatus est ille Cantuarien Hierarcha: *Omnis Religio Monastici Ord funditùs perit, si custodia ejus per modic culparum contemptum paulatim tepescit*: T multùm Venerande Sacerdos, qui ali sive Clericis, sive subditis, seu famili seu animæ tuæ propriæ præstas, aut pr sides, ita appositè hoc tanti Præs (Delphico verius) oraculum per arg mentum ad hominem verte: si om

Et animæ cujusvis.

Religio Monastici Ordinis extra om infinitarum malarum occasionum pe cula constituta, in ipso tamen quasi p tu, adhuc funditùs perit; si custodia e per modicarum culparum contem tum tepescit, si obstructio ejus per m nimarum rimarum neglectum paula deficit. Ergo decuplo magis omnis n tor, honestas, & decor commissi m Ecclesiastici statûs; ergo omnis disci na subditæ mihi familiæ, & parochi

Periculis circumdati Sacerdotes sæcul.

ergò omnis mea corporis, & tempor lium fortunarum, imò & tota anim meæ salus tot undique periculis expo sita, tot gravissimis perditionis occas nibus circumvallata, & velut, in ip altitudine maris, ac in medio aby constituta, funditùs pereat, & miser

do

dum patiatur naufragium, necesse est, si solicita, si accurata, si debita custodia, per modicarum culparum, excessuum, defectuum, occasionum, & periculorum contemptũ (non subito quidem impetu prolabitur concussa) sed paulatim, ac sensim tepescit, flaccescit, deficit, & interit. Ecquid autem (ut S. Augustini similitudine utar) tum interest, utrùm uno grandi fluctu navis operta fuerit, & obruta, an paulatim subrepens aqua in sentinam, & per negligentiam derelicta, atque contempta impleverit navem, atque in abyssum demerserit?

Sint solicitè de minculpis.

V. Quid Nabuchodonosoris statuæ intererat, capite aureo, pectore argenteo, femoribus æneis, cruribus etiam ferreis diu erectam, altam, firmam, solidam, & quasi invictam stetisse, si pedes ex luto compacti fuerant, si casu lapillus illis allapsus luteam basin offendit, comminuit, dissipavit, totamque machinam decussit? Ita quid referret, statûs tui Sacerdotalis (velut alterum Solis) Colossum in sui initio caput habere ex auro optimo; manus, & brachia ad quodcunque objectum suâ integritate adhuc argentea, pectus & carnem ad omnes tentationum, sive sensualitatum illecebras, pœnè dixerim æneа: (qualem tamen

Sacerdos similis statuæ Nabuch.

men nec ille quondam de terra Hu
Iob. 2. 3. cui *non similis erat in terra, vir simp*
& rectus, ac timens Deum, & recedens
malo, & adhuc retinens innocentiam su
habuisse fatetur his verbis: *nec fortitu*
Id. 6. 12. *lapidum fortitudo mea, nec caro mea æ*
est) teque suris, & cruribus quàvis
conversationis lubricæ viâ hactenus
reis, & adamantinis stetisse: vel
Fragilitas carnis. per stare proposuisse? num idcirco
teos, & fragiles humanarum affec
num ad omne malum proclivium
non habes? an tibi firmam semp
luteo fundamento, quamvis (tua
Ex unico malæ occas. lapillo labilis. nione) sicco, & arido consilten
polliceris absque diligentissima mi
nescio unde vel unde, fortuitò a
dum tuorum naturalem infirmitate
labentis lapilli cautelâ, atque cuilo
O quantùm te fallis, & falleris! C
S. Augusti. illud Ecclesiæ Columen: *Experto, i*
crede, coram DEO *non mentior, Cred*
bani, Duces gregum sub hac peste m
quovis lapillo *concussos cecidisse rep*
quorum casu non magis suspicabar
aut Hieronymi, aut Ambrosij. Tale
Gradus minimar. occas. ad lapsum. rò minimum non minimæ offensio
pillum existima, unicum v. g.
tum aspectum, vel unicam debi
beriorem cum alieno sexu conver
nem esse; devolvitur siquidem co

satio, aut visus ad familiaritatem, & risum, risus ad potum & esum, esus ad lusum, lusus ad usum, ab usu ad tactum, ab hoc ad factum, donec deplorando casu, collapsâ in ruinam propriam, & alienam nobilissimâ statuâ,

Serò dolet, quisquis post factum pœnitet actum.

Ecce Colossum firmissimum, en lapillum levissimum: ecce secutam Regiæ, imò Angelicæ statuæ ruinam. Hæc in tui gratiam, & pro solicitâ, cui studes, intime mi Philothee, cautelâ.

VI. Sed jam ad te revertor, Monophile, quanam ex causa putas, sanctissimum Patriarcham Benedictum in sua Rgula, quantumvis admirabili discretione condita, tam paternâ solicitudine vetuisse, & rigorosâ valde censurâ notâsse minutissimos quosque defectus, errores, & penè dixerim, errorum umbras, ut nec apicem alicujus piaculi, vel jota unum impunè prætermitti statuerit? Quò existimas, omnia illa spectare, v. g. verba otiosa, & risum moventia æternâ esse clausurâ damnanda: Regulæ sanctæ in aliquo contrarios semel, iterumque admonitos, neque correctos excommunicationi subijciendos: leviorum verò culparum reos a mensæ, Oratorij, Fratrumque consortio cum

S. Benedi. regula accuratiss. circa minimos nævos.

Regul. c. 6. c. 23.

c. 24.

cap. 42. pœnis arcendos; prævaricatores
cap. 46. tij, semetipsos in quovis excessu,
cap. 54. occulto, suâ sponte non accusantes
liquid parvi sibi mutuò dare, vel
pere sine Superiorum licentiâ,
mentes, litteras, munuscula, vel
quidquam, etiam Rem Minimam
graviori disciplinâ & vindictâ
cap. 71. dos: ad pedes Superioris pro quar
nima causa corripientis, vel sola
Pœnæ pro minimis. stam commotionem ostendentis
volvi prostrato corpore, expulsio
monasterio plectendum; & plura
milia, vel graviora pro minutissi
choro, cantu, lectione, capitulo,
sa, & intra ipsius cellæ parietes
missionum, aut omissionum, etia
tra formalem culpam fortuitis
bus imponi solita, & ad plenam
factionem prostratim expiandam
donec ad Superioris beneplacitum
nia indulgeatur? quónam istorum
nium usus, observantia, &
Num quis temerè dicet,
hunc omnium Iustorum Dei
plenum nugas scripsisse, & tract
audacter dicere non dubitat, qui
istæ nugæ? quid tum, licèt non
Cur tanta minimorcura? quò ergo unius acûs, & fili, quo
phij tam expressa mentio, & cura
denique vel ipsæ micarum panis

ctiones in mensa solitæ collimant, nisi ut, ad sartum tectumque servandum Religiosæ disciplinæ vigorem, & sanctitatem primævam, *curentur levia, dum levia sunt, ne gravia fiant*, ad ordinis ruinam? Sed de hoc pluribus crastino die tecum in pomeridiana Digressione conferam.

S. Dorotheus serm. 3.

VII. MONOPH. Subito pavore consternor, dum micarum panis in mensa recolligendarum mentionem facis, refricatur enim memoria, diabolum quondam sub Bernone Abbate Gigniacensi, Religioso animam trahenti terrificâ specie, saccoque micis pleno (quas ille sæpenumerò sub finem refectionis aut non collegit, aut infrà mensam ex incuriâ delabi permisit) apparuisse, horribiliter minando, se saccum istum cum suis micis, numero penè infinitis, ad supremum Iudicem, pro extorquendâ æternæ damnationis sententia, portaturum.

Diabolus apparet moribundo cum sacco pleno micis.

Tum Monachus jam propè fatis suis defungens, distorquere oculos, exæstuare per artus, frigido sudore undequaque perfundi, spemque inter, & metum lacrymabili voce opem, & opem implorare tamdiu, donec omnium Fratrum fusis ad Deum precibus, stygius vexator abscederet.

Moribundi pavor ex visione dæmonis.

VIII. O Deum! ô Cælites! si patribus aliquando insidijs, aut pari me-

cum agetur judicio, quid de me fa
quantæ molis, & capacitatis facco
tidem, non panis, sed venialium
catorum (quæ semper levia duxi)
danis erratis, quasi neglectis micis
fertus, & coagitatus, oculis me
extremo animæ decessu objicietur
dum tenuissimas miculas in mensa
ligere studui, ne pereant, tot le
offensas (sed jam ut audio grave
contemptus & injurias) in singul
nè momenta reiterare nihil curav

Pavor Religiosi sani de minimor. neglectu.

PHILOTH. Si hæc in Ierusa
quid fiet in Babylone? si in Reg
tanta scrutatio minimorum, quid
de me erit, qui tantoperè illorum
vitæ meæ decursu incurius fui, ut
per capillos capitis mei multipli
raro examine conscientiæ discuss
rariore proposito emendare studu
Deus meus, quid de tot gratiarum
narum, occasionum bonarum, &
poris pretiosissimi non micis, sed
garitis fiet, quas neglexi, pro
è manibus elabi permisi. O m
pili, quàm turgentem & fastum
tis multitudine vestrà saccum,
ignibus excutiendum?

Pavor Sacerdotis de eod.

IX. THEOPH. Saluberrim
ritis, quid de vobis, vestrisque
erratis aliquando futurũ sit, Illud

Grave judicium super minimis.

Iudex ipse latâ his verbis sententiâ dudũ enunciavit: *quoniam omne verbum otiosum &c.* uti rectè meditati estis. Quo, quid gravius in venialia dici posset, ignoro, quàm quòd vox, quòd verbulum justâ carens utilitate, aut necessitate, ab ore ad jus, à lingua ad libram, à reo ad Iudicem trahi debeat, exactissimè trutinandum; districtissimè judicandum, & in selectissimis etiam amicis severissimè puniendum ab illo, qui *numerat arenam maris, & pluviæ guttas, & dies sæculi*: qui *scrutatur corda, & solus universas mentium cogitationes intelligit.* Certè Beato Notkero Sant Gallensi (qui formidabilis dæmonibus terror extitit) visus est infernalis tenebrio semel omnes characteres, & verba unius horæ Canonicæ, præ multitudine negotiorum oblivioni datæ, suis unguibus, extensim in tabula connotare. Et S. Aichardo Abbati tempore Nonæ decantatæ sibi capillos præscindi curanti, eodem modo spectatus est, singulos pilos resectos summâ diligentiâ colligere, numerare, & in ordinem redigere, districto Iudici præsentandos, ignique purgativo exurendos, nisi tantus vir insigni miraculorum gloriâ illustris, re divinitùs intellectâ, quantocyùs semitonso cum capite, ad Fratres ac-

Eccli. 1. 2. — *1. Paral. 28. 9. ex Menolog. 8. Apr.* — S. Notkeri visio super unâ horâ Canonicâ ex obliv. non dictâ. — *Ex eod. 15. Sept.* — Diabolus omnes tempore orationis resectos pilos colligit.

Per pœnitentiam S. Archardi restituuntur.

currens, humillimè culpam fassus, suas, & Fratrum preces obtinuisse illicò omnes, & singuli refecti sunt caput, & mentum, uti priùs erant, stituti fuerint miraculosè, ab eo, servis suis fidelibus dixit: *Capilli capite vestro non peribit*: beatissimus Notkerus mox omissioni satisfaciens meruisset intueri, tabulam cum scripturis à cacodæmone tabulato laqueari in pavimentum ma cum indignatione, ac strepitu arque confringi.

Luc. 21. 18.

Luc. 23. 32.

Graves pœnæ purgatorij prò minimis.

Ezech 5. 1. & seq.

X. *Si hæc in viridi, in arido qu* si tantus in vita rigor, post m qualis erit discussio, quando acc simus Iudex abrasos omnium hor rum capitum capillos (minimas cogitationes) in statera sua po bit, & tertiam partem concide tertiâ disperget in ventum, & re proijciet in medium ignis, & co ret? At ubi comburet? in clib dente, in igne excoquente, & adeò quidem acerbis, & crudel vientibus, ut ex revelationibus constet, omnes Sanctorum Mar craticulas, sartagines, laminas, las, ungulas, & æneos tauros, quoque plumbo, oleo, sive resi lientes ollas, aut lentissimo igne

Vnius diei purgatorium gravius

longatas exustiones, imò omnia quæ passi sunt Martyres, (respectivè) instar amœni horti esse, & in comparatione minimæ pœnæ purgatorij, mera solatia. Mallet enim quilibet viventium, si illa alterius sæculi nosset per experientiam tormenta, omnibus, quæ hîc pœnæ videntur, simul excruciari, quàs omnes homines ab Adâ hucusque pertulerunt, quàm unâ die in purgatorio, minori, quæ illic habetur, pœnâ torqueri.

omnibus simul mundi cruciatibus *In vit. Magdal. de Pazis. p. 2 c. 13. S. Aug. epist. 206.*

XI. Veruntamen penetremus paulisper ad inferiora terræ, ac pœnosissimi illius carceris mansiones; in quibus commissa per neglectum, exurantur ut stipula; quæ per contemptum, ut ligna; quæ per refractariam voluntatis contumaciam, uti ferrum: hic aspice torturas, carnifices, rogos, ignes, & liquidos fusilis æris torrentes, quibus immersæ amicissimæ Agni immaculati sponsæ volutantur, & tanquam in balneo abluuntur. Ibi irretorto oculo specta multos tibi coætaneos, propinquos, & notos in lacu picis, & sulphuris collo tenùs innatantes, & protensis manibus eluctari conantes, & inclamantes *miseremini mei, miseremini mei; saltem vos amici mei*; & altùm ingemisce, Deo dicatas quondam, & consecratas (heu quàm numerosâ multitudine!) animas,

Considerat. pœnar. purgat. *Bern. Abb. Cassin. & Cardin. in spec. monach. p. 1. c. 10.* *Iob. 19. 21.* Pœnæ personarum Sacrar. in purgat.

Vincent. Beluac. l. 7. hist. c. 109.

verubus, & contis acuminatis aff
instar anserum torreri, ipsosque cru
lissimos tortores sufflatorijs, alijs
igneis instrumentis miserorum torm
ta totis nisibus aggregare: sustine
bus interim illis hæc tam atrocia pr
rum genera, solummodò, quòd
Domino in timore, & tremore non
verunt; disciplinæ censuram non tenu
quietis & silentij patientes esse, non
rum, & orationum devotionem, neq
ris sanctæ psalmodiæ executionem
æmulari studuerunt, sed magis curio
ti, vagi, superflui, desidiosi, pigri,
lenti, signis, jocis, & levitatibus
tes, suæ professionis puritatem viola
muerunt. Ecce jam, quid efficiant
leves plumulæ, quid paleæ, quid
racteres, quid pili, vel ipsæ etiam
cæ, quibus congruè meum discurs
terpellâstis.

Idem ib.

Pro minimis erratis.

S. Odo solicitus in colligendis micis mensæ.

XII. Sed resumite spiritũ, refoc
jam vires vestras alijs micis, Sancti
rum Odonis postea Abbatis. Memor
eorũ, quæ cum Monacho illo contig
solitus fuit deinceps exquisitissima
gentiâ micas omnes, vel tenuiss
edere, ut ne una reliqua suo in
foret. Cùm verò vice quâdam sacr
ctionis auditu intensiùs animum
re curaret, illasque in manûs

là jam concluſas ſumere fuiſſet oblitus, ſolutâ mensâ ſupplex ad Abbatis pedes accurrens, expansâ manu, micas omnes in pretioſiſſimas margaritas miraculosè converſas deprompſit. Ex quo duplicem micarum ſenſum eruimus, alterum quidem venialium peccatorum, quæ fient olim meriſſimi carbones ignis ad pœnam, alterum verò minutiſſimorum bonorum operum, quæ in lucidiſſimas gemmas convertentur ad coronam. Etenim apud Deum (dicente Chriſto ad B. Brigittam) *non eſt aliquod minimum verbum, nec minima cogitata, ſine remuneratione, quia omnia, quæcunque quis fecerit pro me, in pœna ſua inde habet refrigerium, inde ſolatium, inde leniorem ſentiet ardorem, quàm aliàs ſentiret*; (nam) *ſicut uſurarius invitus negligeret, ſi ſaltem unum denarium lucrari poſſet, ſic ego multò invitiùs permitterem*, unum cogitatum, ſive motum extremi digiti tui propter me factum perire, *quem non in ſummam meam laudem converterem ad tuam ſalutem æternam.* Hæc ipſemet Chriſtus, ad ſuas, Brigittam, & Gertrudem ſelectiſsimas filias.

Micæ in uniones converſæ.

Minimæ cogitationes bonæ ingens præmium. *In revel. S. Brig. l. 6. c. 39. S. Gert. l. 3. Inſinuat. div. pietat. c. 54.*

XIII. Porrò iſtam poſteriorem juſsit aliquando ad immenſi meriti cumulum augendum, quotidianâ intentione offerre ad gloriam Dei omnes, quos

S. Gertrudis jubet omnia minima Deo offerre.

quos ſcriptura, aut lectura eſſet dif
etè characteres, & voces; omnes
cibo, & potu bolos, & guttas; in
gilia, & ſomno geſtus, motus, re
litus, greſſus, nictuſque ſingulos oc
rum ſuorum; quæ omnia ex ſe vi
obſcura, & imperfecta, nobiliſſi
clariſſima, Deoque gratiſſima re
Imò etiam dormiturus quiſque (do
te Bloſio) ſi deſideret, ut ſingula
ſpirationes, quas nocte illâ facie
tanquam eximiam ſui laudem h
at: *Ego* (revelabat aliquando B. Jo
tildi Salvator) *qui ſanctis votis pa
mantiſque animæ deeſſe non poſſum in
tate deſiderium ejus adimplebo.* Cui ve
ti ſuffragatur & altera ejuſdem
ctoris doctrina, dicentis: ſi duo h
nes eodem in itinere conſtituti ete
tem floſculum offenderet, quorum
ter cuperet quidem illum decerpe
meliùs deliberans diceret ſibi: d
te eum propter Deum. Alter ve
hil præmeditatus, carperet flore
quidem ſimpliciter decerpendo,
peccaret, ſed ille propter Deum
tendo florem, tantum præ dece
meritum obtineret, quanta eſt d
tia cæli à terra. Hæc in ordine a
ritum Minimorum.

Ludovic. Bloſſ inſtit. ſpirit. c. 9.

Minima actio indifferens pro Deo facta quanti meriti.

Idem loco cit. c. 2.

A ſimili de decerpente vel dimittente florem.

XIV. Quoad ſatisfactionem

pro reatu pœnæ, ex ijsdem proveniẽtem, ita Sapientia increata locuta esse introducitur per B. Henricum Susonem: Anima, quæ se multis obstrinxit peccatis, poterit ipsius meæ passionis thesaurum adeò sibi applicare, ut, etiamsi mille annis punienda sit in purgatorio, brevi tempore, & culpam, & pœnam omnem dissolvat, ita ut absque purgatorio libera commigret in cælũ: modò assuescat, omnes actiones parvas, internas, & externas, & minimos quoque motus membrorum facere simpliciter, & purè ad placendum Deo, & ad gloriam ejus, in unione intentionum, & meritorum, passionis, & sanguinis IESV Christi. Hoc enim pacto: *Quotiescunque creatura offert suis cum operibus hunc sanguinem, quo est redempta, æterno Patri, tale donum offert, ut quasi non habeat Deus pretium, quo illud solvat.* Vnde mirabilis illa Magdalena de Pazzis subjungebat, eum, qui sic faceret, iturum rectà ad cælum sine purgatorio post mortem. Hæc Vobis charissimi, tantò majori deinceps solatio erunt, quantò frequentiùs, juxta formulam inferiùs tradendam Vos in ijsdem exercitabitis.

Apud eundem Blosium in scriniol. spirit. Vnire mina sua opera cum sanguine Christi delet mille pœnas purgat.

Ex vita & doct. B. Magdalenæ de Pazzis. c 44. & alibi. Rectà mittit ad cœlum.

ME-

MEDITATIO XII.

De confessione culpæ, & insti

Misericordia Dei erga peccatores pœ tentes.

Text. Regul. in Prol. EXurgamus ergo tandem aliquando, tante nos Scripturâ, ac dicente: est jam nos de somno surgere. Ideo propter emendationm malorum, dies ad inducias relaxantur. Nam, pius Dominus dicit: nolo mortem catoris, sed ut convertatur, & viva

Reg. c. 4. instr. 14. instr. 73. portet spem suam Deo committere, Dei misericordia nunquam desperare.

Præludium. Imaginare Filium digum squallidissimum, penè de raturum, secum ratiocinari, de stat præterito, præsenti; & futuri me

Luc. 15. 17. remedio, dicente Scripturâ: *In se reversus &c.*

Fil. prodig. agnoscit suas miserias.

Punct. I. Consid. 1. Filium p gum in extremas miserias redactum noscere cœpisse suam inobedient ingratitudinem erga Patrem, suam litiam pessimè vivendo, stultitiam nia dissipando, miserrimam condi nem porcos pascendo, ac è contra licitatem domûs paternæ, ubi serv

Est typus peccatoris dolentis.

si abundent panibus. 2. Ita peccato incipere deplorare sua crimina, q

do ex morsu conscientiæ recordatur vilitatis illarum rerum, ob quas peccavit; & gratiarum, ac operum bonorum, quæ amisit, de præterito: de præsenti verò qualiter jam sit mancipium diaboli: ac de futuro, quid sibi sit eventurum in morte, judicio, & inferno.

O miseram meam animam peccatricem! Ah quid feci, quid cogitavi, quid dereliqui, quantum bonum offendi, quid amisi? ô quoties! Heu! qualis mihi imminebit mors? quale judicium? qualis infernus?

Punct. II. Consid. 1. Quòd Prodigus tandem necessitate malorum compulsus resolverit se, reverti ad Patrem. Vnde porcos deseruit, domum Patris spem inter, & metum repetijt, statuens accusare seipsum, & emendare, dicendo: *Surgam: ibo ad Patrem meum; & dicam, Pater peccavi in cælum, & coram te: fac me sicut unum de mercenarijs tuis &c.* 2. Ita peccatorem conscientiâ, & metu gehennæ compulsum, ac gratiâ divinâ illustratum tandem incipere ad Deum reverti, dolendo, tremendo, confitendo, & veniam humiliter postulando, (Examina, & postula &c.)

Ibi v. 18. Revertitur ad Patrem.

O verè! Pater mi, & Deus totius consolationis, ego sum ille prodigus, ego ingratus ille Filius. O Pater! cujus

misericordiæ non est numerus, & bo
nitatis infinitus est thesaurus, quid fe
ci? Pater mi! quid feci? peccavi
cælum & coram te; peccavi super
merum arenæ, quæ est in littore m
ris &c.

Misericordia Patris cum recipientis.

Punct. III. Consid. i. Quomodo
jus prodigi Pater toto absentiæ filii
tempore, quasi miseriam illius dol
rit, & percepto ejusdem reditu gaude
misericordiâ motus, & accurrens ca
derit super collum ejus, annulo, cal
lo, stolâ, veste, convivio, ac hæc
tate in priorem statum restituendo.
Sic facit Deus. Ita infinitæ illius misericor
diæ Patrem omnia hæc præstare pec
tori converso &c. cum majori gau
SS. Angelorum super eo, quàm sup
nonaginta novem justis. (Applica sing
latim singula.)

Pientissime Pater! agnosco vec
quòd non vis mortem peccatoris,
magis, ut convertatur, & vivat.
nam confiteantur omnia opera Dom
Domino, quoniam in sæculum mise
cordia ejus.

Igitur, cum mihi tam multos hac
nus superstites vitæ meæ dies, ad em
dationis inducias, ex mera tua clem
tissima bonitate concesseris; nunc
dem exurgam de somno vitiorum,

totiùs meæ reliquæ vitæ spem in te committam, sperabo semper in misericordias tuas magnas nimis, ex animo te amabo, & ad vitæ finem, cum tua gratia, sic perseverabo.

CONSIDERATIO I. POMERIDIANA.

De tolerantia malorum huius vitæ, ad evadendas purgatorij pœnas.

SI futuras inferni, sive purgatorij pœnas cordialiter perpenderes, credo, quòd libenter laborem & dolorem sustineres, & nihil rigoris formidares: Oportet, transire per ignem & aquam, antequam venias ad refrigerium. Melius est modicùm purgare peccata, & vitia resecare, quàm in futuro purganda reservare. Habet verò magnum, & salubre purgatorium homo patiens, qui suscipiens injurias, pro contrariantibus sibi libenter orat; qui violentiam facit, & carnem omninò spiritui subjugare conatur. Gerf. l. 2. c. 21. 5. Ib. c. 22. 5. & c. 24. 2.

CONSID. II.

De humili Confessione suarum Culparum.

DOmine! nihil boni egisse me recolo, sed semper ad vitia pronum, & ad emendationem Idem l. 3. 52. 2.

tionem, pigrum fuisse. In veritate confit
quia dignus sum omni ludibrio & contu
tu, nec decet me inter devotos tuos com
rari. Et licèt hoc ægrè audiam, tamen
versùm me pro veritate peccata mea qu
diana arguam, ut facilius misericor
tuam merear impetrare.

CONSID. III.

De spe, & fiducia in Dei mi ricordiam.

Idem l. 3. c. 59. 1. SEd quæ est, ô Domine! spes mea, n
in hac vita habeo? aut quod majus
tium meum ex omnibus apparentibus su
nonne tu Domine Deus meus, cujus m
Ib. c. 52. 1. cordiæ non est numerus? Tu clemens
misericors es, qui non vis perire opus
ad ostendendum divitias bonitatis tuæ n
sa misericordiæ, etiam præter omne mer
Supr. cit. c. 59. n. 3. 4. In te ergo Domine Deus meus pon
spem meam. Ad te sunt oculi mei; in
fido misericordiarum Pater. Protege
serva animam servuli tui, ut nihil
inveniatur, quod oculos tuæ Maj
statis offendat.

(MARIA)

Die Quinta.

De perfecta Conversione Morum.

MEDITATIO XIII.

De renovatione interioris hominis per passionum animi mortificationem.

Text. Reg. c. 7. gra. 1. & 2.

QUOTIES *se* solicitus homo *omni horâ à peccatis, & vitijs, id est, cogitationum, linguæ, oculorum &c. vel voluntatis propriæ; desideria sua non delectetur implere; sed amputare festinet.*

Præludium. Imaginare tibi pictorum aliquem spongiâ pulverem, & maculas obsoletas à vetusta quadam regia effigie diluentem, illamque pulcherrimis coloribus renovantem. Ita juxta illud Apost. *Si is, quis foris est, noster homo corrumpitur, is, qui intus est, renovetur de die in diem.*

2. Corin. 4. 16.

Punct. 1. Consid. 1. Animam hominis fuisse à Deo conditam ad creatricis suæ Essentiæ imaginem; sicut enim illa est una simplicissima Essentia, & vita

Anima hominis imago Dei.

incommutabilis, ſed triplex in Pe
nis, quibus tribuitur potentia, ſa
tia, bonitas: ita hanc, licèt una
ſe, habere tamen quaſi triplicem
vegetativam communem cum pl
ſenſitivam cum animantibus, ra
lem cum Angelis, ac tres potentia
tellectum, memoriam, & volun
2. Eandem fuiſſe à Deo omnium
lium, & ſupernaturalium donor
rietate, tanquam ſuam effigiem
tam, ac immortalem. (Inquire
bus ſpecialibus donis te, ſine
tuis, Deus affecerit.)

Quantas, ô anima! teneris
agere grates, quòd ſis ipſius Dei
imagine, decorata ſimilitudine
ſponſata fide, dotata ſpiritu, re
ſanguine, deputata cum Angelis,
beatitudinis, particeps rationis.

S. Bern. l. medit. c. 2.

Deformata per peccatum.

Punct. II. Conſid. Hujus autem in
pulchritudinem. 1. Per unicum
tum mortale turpiſſimè deform
monſtruoſam pavonis, hirci, ca
ni, & aliarum beſtiarum, pro q
te, & ſpecie peccati, imò in
mam diaboli ſpeciem. Prô pudor
abominatio talis monſtri! 2. Eande
malos & vitioſos habitus, conſ
nes, paſſiones iræ, concupiſc
amoris, odij, &c. ſi rationi præ

hantur, quasi indecorâ vetustate, fuligine, & sordibus obscurari. (Scrutare, an etiam comparatus sis aliquando per peccata bestijs, & qualibus &c.)

Quis non horreat, execretur, & detestetur talis nobilissimæ, pulcherrimæ, & immortalis creaturæ, & reginæ tam subitam, voluntariam, & malitiosam deformitatem? ô dedecus! ex Angelica specie in porcum, in caprum mo-lè-olentem, in buffonem &c. degenerare?

Punct. III. Consid. Sicut statuarius ad humanam statuam ex trunco formandã utitur scalpellis, malleis, dolabrâ &c. Vel pictor, primò sordes abluit, aut crassiores abradit, & novam novis coloribus efformat effigiem; ita oportere, animam peccatis deturpatam lacrymis, & operibus pœnitentiæ priùs ablui; deinde immoderatas, ac inveteratas passiones proprij judicij in intellectu, superbiæ, vanæ gloriæ, magnæ sui æstimationis; in voluntate autem proprij amoris, cupiditatum; in sensibus verò corporis, quidquid hæret vitiosum, aut irregulosum in oculis, auribus, lingvâ &c. erro mortificationis abradi, abscindi, amputari. In quo ad particulare examen tuarum passionum, & consuetudinum, sive habituum descende; & num

Debet renovari per mortificat.

aliquando seriò eas mortificare stud
ris.

Domine Deus, qui scrutaris re
& corda, si mitto manum meam
num meum, ingemiscere cogor,
post tot vitæ, vel etiam profess
meæ annos, post tot confessions
proposita adhuc tot malarum prav
nantium passionum leprâ infect
traham; planè me pudet, & erub
veterem hominem nondum exui
actibus suis &c. imò sensibus cor
libus tam effrenem usque modò
fisse licentiam ac libertatem &c.

Veruntamen denuò juravi &
omni me horâ observare, & cu
à peccatis, & vitijs inveteratis
nibus animæ meæ potentijs, co
nibus ac sensibus, tam internis,
externis, omniaque inordinata m
luntatis desideria per novam &
ventem mortificationem
amputare &c.

***

DIGRESSIO IX.

De Voto Conversionis Morum per mortificationem inordinatorum appetituum animi, & exteriorum sensuum Corporis.

THEOPHOBVS.

(1.)

DIfficillimas, scabrosas & pœnosas Viæ Purgativæ semitas hoc quadriduo emensi estis, restat adhuc una satis spinosa & pungitiva, donec ad Rosas virtutum in Illuminativâ propè Eliæ Tabernaculum pertingamus. Exspoliatio veteris hominis (ô quantæ molis opus!) morúmque Conversio (ô quàm acutis pungitiva spinis!) est aggrediendа: quæ *Conversio*, cùm ex sua etymologia sit *Cordis versio*, pro triplici sensu sumitur, videlicet *pro Conversione mentali.* (*Bern. Card. & Abb. Cassini in Spec. Monach. p. 1. c. 7.*) per inordinatorum appetituum, ac animi exorbitantium desideriorum circa res mundanas, oppressionem, aut correctionem. Pro *Verbali in ore*, per linguæ refrenationem: & pro *Exemplari in Opere*, per aliorum sensuum exteriorum mortificationem. De

Morum conversio quid sit.

quibus nos in præsenti. Et primò dem circa *Mentalem* cum amant meo Philotheo discurram; indè cum Monophilo sermocinaturus.

Clerici beneficiorum Ecclesiastic appetentes.

II. Inter omnes, quibus diver mani generis status afficiuntur, in natos appetitus, ac desideria, vi sacerrimus Clericalis status eâ po mùm laborare cupiditate, qua præcipitanter Sacerdotij officia amb beneficia, non discutiendo, pro mâ rei importantiâ, quid, quam quo fine, quâ virium sufficientiâ qualitatum suarum habilitate tam am, ipsisque etiam Angelicis hu formidandam appetant provinciam

Prima cor. quæstio de summa redituum. *Petr Bles. epist. n. 15. S. Bern. ep. ad Henr. Senon.*

Sed age Philothee, moderni re cursûs expertissime, dic, obsecro nam ex causâ hodie inter Clerico *ma sit quæstio, de summâ redituum vel alterius beneficij?* aut quo ex fin *ritur passim in Clero, ab omni ætate, dine à doctis pariter & indoctis ad En sticas Curas* & præbendarum digni

PHILOTH. Credo equidem tales Canditati pensantes proven summam ex unâ, & onerum offic nexorum gravitatem ex alterâ parte vidè deliberent, an tanto ponder

rendo vel redditus, vel ipsimet Competitores sint pares?

THEOPH. Prudenter factum. At quid si sæpenumerò etiam in gravissimas Curas quoquo modo se intrudant idiotæ, ignari, ignavi, vecordes, cupientes esse Magistri ad docendum, priusquàm fuerint Discipuli habiles ad discendum; his maximè temporibus, quo juniores Clerici sacram tunicam induti, studijs se abdicant, otia & evagationes sectantur, & fortè sæpius libellos fabulosos, lusorios, aut amatorios manibus terunt, quàm Divinæ Scripturæ, Evangeliorum & Canonum Codices?

Idiotæ, ignavi se intrudentes in curas animar. *S. Hier. ep. 4. ad Rustic.*

III. PHLOTH. De doctis & multâ scientiâ instructis loquor, non de idiotis & ineptis: illi enim affectant promoveri, ut *alios instruant & ædificent tam fidei scientiâ, quàm operum disciplinâ.*

Intentio bona aspirandi ad tales curas. *Conc. Tolet. 4. cap. 25.*

THEOPH. Sancta plenè intentio. At quid juvat bene docere & inflante scientiâ arroganter & malè vivere? quod valdè metuo, ne multoties fiat, ut more cereorum Parochi lucem alijs doctrinæ præstent, se verò in malis sive consumant & extinguant: *Bene docendo instruitur quidem populus, quomodo debeat bene vivere, at bene docendo & malè vivendo in-*

Doctrinæ conveniat vira. *S. Isido. l. 3. sent. c. 37.*

Auct. op. imperf. in Matth. ho. 43.

do instruitur Deus, quomodo talem Deb-
rem debeat condemnare.

Officium Parochi.

PHILOTH. Quamplures alii p-
bè & laudabiliter viventes aspirant
beneficia curata, ut curam gerant
tis animarum, aberrantes quærant
culas, devias reducant, morbidas sanc
famelicas pascant, & periclitantes a
ribus luporum tueantur. An non
summæ laudis, & meriti ingentis?

THEOH. Divinum opus: &
lorum præconio dignum; cælesti
præmiandum. Sed quid si vel tales
dilecti paulatim incrassati, impinge
& dilatati incipiant recalcitrare,
rata officia sine curâ negligere, C
toris animarum ministerium in tur
divitiarum quæstum vertere? non
sed boves, non Christum sed fisc
sed commoda temporalia, carnisque
cebras, quærere (utinam non &
chum & individuam ejus sociam
rem sectari) multásque suarum
cularum non reducendo, sed seduce
venundatas Orco victimas litare? p
pro cautelâ & animi tremore dic
qui stat, videat, ne cadat.

Parochi negligentes.

S. Bern. epist. 89.

Canonici officium.

IV. PHILOTH. Propterea
ti animarum Curas ambire formid
ad simplices, vel Canonicales præ
das aspirant, ut oneribus, periculis

risque aliorum soluti, Deo fideliter servire, soli suæ saluti invigilare, Sanctorũ Angelorum consortio & ministerio psallendo, & sacrificando fungi valeant. Ab his crediderim, alienam esse omnem inordinatam in prensandis ex ejusmodi fine præbendis cupiditatem.

THEOPH. Divinè judicas; & ego tales, quotquot sunt, non homines, sed Angelos dixero terrestres, & laudo: veruntamen in hoc laudo, si qui vel à pristino pietatis fervore declinantes per invisum Deo otium & socordiam, ex terrestribus Angelis degenerarent in homines animales aut terrenos, In hoc non laudo, si qui sitirent & *biberent mortiferas voluptates, quibus pars Calicis, Dominus est*; si qui per nimiam mundanorum & Laicorum familiaritatem conversarentur in trivijs, tonstrinis, aut popinis *in medio populi polluta labia habentis* suam Angelico-Sacerdotalem authoritatem prostituendo. Demum minimè in hoc laudo, si qui reperirentur, quoscunque inter Ecclesiasticos, non nisi aqualiculo suo curando & saginando intenti, vel cursim peractis Ecclesiæ ac obligationis suæ muneribus, totum reliquum tempus comburentes, in vagando & excurrendo ad socios, collegas, confabulatores, col-

Inconstantia in bonos

S. Aug. in Psal. 15.

Isa. c. 6. 5. Laicis nimis familiares.

Otiosè vegantes. colluſores & combibones. De quib illud vetus adagium: *Manè pſalterium, ridie convivium, veſpere tripudium, nocte pudium.* Tales, ſi qui forent, præ om bus converſionis remedio, ac totali dis & morum verſione indigerent: terùm timeant, veloces & horren æternæ maledictionis pœnas incurr

V. Ad MONOPHILVM meum vertor, quem ante omnia votis om bus deſiderarem, ut innatam illam & manæ naturæ nimis inolitam ſæcul ac ſenſualis libertatis & laxitatis cupiditatem, in annis ſui Tyrocin profeſſionis emiſſione, ita funditus exciſum iret, ne poſtea repullulans nem veræ Religionis ac Religioſi ſp tum ſuffocaret. Nimiâ enim prô d experientiâ compertum eſt, quam nocivus exitialis ac peſtifer homini ligioſo laxitatis ejuſmodi pruritus.

Senſualis libertas & vitæ Regularis laxitas.

Scherlog. to. 3. MONPH. At *gravis eſt arcta ligionis reſtrictio & humanis ſenſibus ra, non poſſe* aeris libertate gaude *nunquam domo pedem efferre, aut certe niſi ex Præſulis arbitrio; non contemp ſæculi voluptates, non intereſſe publicæ pæ*, non dulcibus amicorum, aut exi neorum converſationibus. Conditio mis dura, aerem non habere niſi ad ſpirandum, terram non niſi ad ſcip

Rigor vitæ Religioſæ.

intumulandum, imò sole non frui, nisi quantum sufficit ad discernendum diem à nocte. Videtur ergo arcus non nimis intendendus, ne rumpatur, vires non atterendæ & enervandæ, sed relaxandæ, ac genio, licentijs, & libertatì quandóque uberiùs indulgendum, præsertim in juventute, dum vegetior sanguis ebullit; veniet tempus, quo lubebit esse Lycurgos, & Catones.

Appetitus laxitatis in juvenibus.

VI. THEOPH. Perbellè agis libertinorum Advocatum, cùm alioqui te sciam, omnis in Religioso laxitatis esse osorem. Sit ergo Religioso concessa arbitrij sui ac vitæ libertas; ecquid hæc erit, nisi piscem ex aquâ extrahere, ut moriatur; plenis carbasis è portu evehi in altitudinem maris, ut præsentissimum naufragium sequatur? Quid erit nisi libertas effrenis hinnuli, ut quà datâ portâ ruendo præcipitetur; vel libertas febribus æstuanti concessa, ut ad gustum suum aquam, aut vinum bibendo mortem hauriat? Memineris Noemum Patriarcham ex Arcâ præservatrice, columbam emisisse & corvum, illam autem ne suum candorem foris contaminaret, postliminiò in Arcam redijsse; corvum verò patrono suo ingratum, putidæ libertatis amatorem, cadaverum carnibus allectum, fœdisque illis

Damnosa Regularibus libertas.

Columba & corvus ex arcâ dimissi.

ille-

S. Ambros. ad virg. dev. c. 2.

illecebris ineſcatum emanſiſſe. Ac
Noe comparavit Monaſteria S. Ambr
ſius, in quâ omnes profeſſi à fluctu
& communi diluvio ſalvi evad
Emittit Prælatus aliquem bene mo
tum, & diſciplinæ Religioſæ amant
pro quadam adminiſtratione extra C
nobium obeundâ. Et ecce colum
nitoris ſtudioſam, ſolitudinis zelo
exactæ regularum & aſſuetæ diſcip
obſervatricem, omnem mundi
brarum, omnem carnalis ac ſæcu
libertatis ſaporem faſtidientem, m
dúmque in mundo aſpernantem, &
tit alium eodem ex fine; & hem!
vum ſuper libertate ſuâ crocitare
omnem paulatim Monaſticæ vitæ r
rem & exercitia faſtidientem ac n
gentem, licentijs, diſpenſationibus,
gationibus, lautioribus cibis, d
tiori maſſico, mollioribus plumis,
tractiori ſomno, inhiantem, & a
ad plenam ſatietatem fruentem,
ti à ſuæ profeſſionis, morúmque
verſionis Voto extra ſui Monaſteri
ta, ſolutus foret & penitùs exles
proinde, & omnibus etiam intra Cæ
clauſtra immoderatas, ac Religio
mis indignas licentias, diſpenſatio
libertates & laxitates ambientib
non raro ab invitis Superioribus

Sunt Religioſorum ſymbola.

Laxitas quorundam.

torquentibus quid aliud Monophile (ni serio convertantur) imminebit, quàm infæliciſſima mors, & projectio ligatis manibus & pedibus in tenebras exteriores.

VII. Horrendũ & omnibus Religiosis ad tales licentiores vitæ laxitates pruri-entibus metuendum exemplũ reperitur in vita S. Elphegi de Ordine S. P. Benedicti, & pariter Cantuarienſis Archiepiſcopi, qui, cùm vidiſſet in uberrimâ ſegete plurimorum bonorum Religioſorum ſui Cœnobij, etiam non modica ſuccreſcere lolia fratrum, exoticam quandam per cibos furtivos, aut abſque licentia emptos, vel procuratos, per hauſtus extraordinarios, conventicula & garrulitates clandeſtinas &c. frequenter ſalubri eos exhortatione corripũit, ut quid Voto converſionis morum adſtricti, mores Religioſos in diſſolutos perverterent? ſi os, inquiebat vir ſanctus, quod mentitur, occidit animam, quantò magis occidet habitus, Monachum mentiens ſub moribus mundanis & profanis. Quare aut deſinant apparere & ſimulare, quod per vitam eſſe nolunt; aut ſint in facto, quod habitu ſimulant ſe eſſe.

S. Elphegus Abb corripit laxiratis amatores.

VIII. Hæ tam paternæ correptiones apud prædictos licentioſos jam induratos

Subsannatur à discolis.

ratos, uno præsertim magis discol... coriphæum & libertatis assertorem age... te, non nisi crabrones in caput opt... Præsulis irritare, suscitare murmura... nes, irrisiones & subsannationes: ... non impunè, prô dolor: subitanea... quidem morte extinctus Auctor, cu... horrendo ejulatu, ab accurrente Abb... te visus est à tartareis Æthiopibus, ... nitis serpentibus flagellari, lanian... cerpi, & abripi. Illius cadavere ... quam ampliùs apparente, factóque ... Abbate cæteris recensito, omnes pa... cere, trepidare, & complices in fi... em prosterni, culpas suas fateri, ... cum lacrymis pœnitentias emenda... ni proficuas subire. Talem sortitur ... tastrophen, irreligiosa, sensualis lib... tatis affectio, & malesana Voti conv... sionis morum violatio.

Auctor laxitatis à dæmonib. abripitur.

IX. MONOPH. Terribilem ... sum! cui non absimilem in Actis B... Bernardi Abbatis Tironiensis legen... jam extunc proposui, ut, qui m... dum ejuravi, nunquam deinceps m... danas libertates in Monasterium, aut ... res meos reducam.

THEOPH. Expediamus etiam d... alias conversiones, *verbalem in ere...* *exemplarem in sensibus*, & quidem in ... solummodò ocularem, seu oculor...

brevitatis, majorisque præ aliorum sensuum custodiâ necessitatis gratiâ. Prima itaque *verbalis in ore* sita est in observatione silentij Monastici, quoad Religiosos, & recto moderamine linguæ, quoad cæteros omnes: de quo agens Sanctissimus Pater Benedictus, non solùm verba scurrilia vetuit, sed illa æternâ clausurâ in omnibus locis damnando, voluit non unius diei, sed æternitate temporis apponere mensuram, nec uno in loco, sed in omnibus mirabilem dare clausuram; uti exponit Bernardus Cardinalis, & Abbas. Imò, quod plus est, tantam oris custodiam adhibendam esse, vir Sanctus præcepit, ut etiam *de bonis & sanctis ad ædificationem eloquijs propter taciturnitatis gravitatem interdum taceri, ac etiam perfectis discipulis raram loquendi licentiam concedi debere* mandaverit. Vnde passim in Regulis jubebat: (*cùm mors & vita sit in manibus linguæ*) *prohibere linguam suam à malo: os à malo, & pravo eloquio custodire: multum loqui non amare: verba vana, aut risui apta non loqui: ad tale eloquium discipulum os aperire, non permittere: taciturnitatem habendo usque ad interrogationem non loqui: cùm loquendum, leniter, & sine risu, humiliter cum gravitate, vel pauca verba, & non nisi rationabilia loqui.* De reliquo *omni tem-*

Custodia linguæ à S. Bened. commendata.

Bern. Cardin. loc. cit.

Reg. c. 6.

In prolo. Regul. c. 4. Reg. Instr. 52. 53. 54.

cap. 6.

c. 7. gr. 11.

cap. 42.

tempore *silentio debere studere Monachum*

Mala lin. quæ.

Quid clarius? quid possit manu exactius? & non immeritò; si quis

Iacob. c. 3. v. 6.

lingua cùm sit *universitas iniquitatis*, torumque officina malorum, ut

Eccles. c. 28. 25.

potiùs infernus, quàm illa, certè, *putat Religiosum*, aut probum Sacerdo-

Iac. 1. 27.

esse, non refrenans linguam suam, sed [illu]*cor suum, hujus vana est Religio*, & [ne]tita probitas. Vnde operæ pretium cêre veteres quondam Ascetæ, plurorum annorum labores, & curas im-

S. Paul. Eremita silentij studiosus.

dendo, ut qui suo nutu leones, pardos, ac lupos cicurant, etiam loquacitatem compescere possent.

Paulus Ægyp. Ps. 38 1.

qui undequinquaginta annis studu-

Lex silentij apud veteres rigorisa.

soli versiculo practicè discendo: *custodiam vias meas, ut non delinquam lingua mea.* Alij Religiosissimi Patres lentij observantiam, post vota, præcipua lege tanto cum rigore runt, ut, qui illud per paucissima verba, ac vix intelligibili voce prævaricatus fuisset, proclamatâ pitulo culpâ, detractisque à dorso bus prostratus in terram acri disc vapularet.

B. Suso arctus silentij Custos.

X. Vbi modò tales Sanctissimi nobitæ? Vbi Susones Dominicani, per internam pacem silentium annos, nunquam nisi semel cum

Patribus in navi, ad mensam infringendo. Vbi Andreæ Corsini Carmelitani, ob linguæ, & reliquorum sensuum accuratam custodiam muti, surdi & cæci cognomina gloriosa sortiti. Vbi Humberti Benedictini, in quibus nullus, tametsi curiosissimus observator, vel unici verbuli otiosi loquacitatem animadvertit. Prodeat etiam pijssimus ille juvenis Frater Rudolphus cognomento *Tacens*, qui sexdecim continuos annos cum nullo hominum locutus; orto in monasterio suo gravi incendio omnia depascente, post desperatam quamcunque extinguendi industriam, mutæ linguæ vinculum his verbis exolvit: *Stes ignis in hac hora*: divinoque miraculo assuetæ taciturnitatis meritum approbante Deo, sævientem ignem compescuit. Potuit ergo tam longo tempore prædictus juvenis Rudolphus; potuêre præfati Religiosi, alijque innumeri suis linguis frenum ponere; imò potuit S. Benno Episcopus & Abbas coaxantibus ranis, & Franciscus de Fabriano Ord. Min. garrientibus hirundinibus, & orationem eorum disturbantibus silentium sub obedientia imperare, ut mox tacerent, non possint Beatissimi Benedicti, aliorumque Sanctissimorum Fundatorum Regulæ, prohibitis saltem temporibus &

Polland. ad 25. Ianuar. in Vit. n. 32. Sic Andr. Corsin. Carmelit. mutus cognominatus.

Poll. ad 30. Ian. n. 23. Sic Humbertus. Rudolphus *Tacens* nominatus incendium verbo extinguit.

S. Benno ranis silentium imponit.

Francisc. de Fabria. hirundines tacendo obediunt.

Polland. 22. Apr. n. 39.

locis quorundam Religioſorum
à vaniloquijs & garrulitatibus
O tempora! ô calamitas!

XI. Sed ut etiam ad nonnullo
de ſui oris incurios & inconſid
Clericos, aut Sacerdotes ſtylum
vertam, non poſſit illa formi
Chriſti ſententia *de omni verbo*
ſuperiùs expenſa illorum male
tas, effrenes ac licentioſas ling
tantum compeſcere, ut aliquan
tuant, eaſdem in ſcandaloſa, &
Clerici turpiloqui. ingemiscens loquor, in pernicio
turpiloquia reſolvere: ſeque in
& honeſtis convivijs, conſeſſ
aut conventibus, quà inconditis
ribus, quà eructatis ex turgente
cho altiſſimis cachinnis, quà e
vialibus fabrorum proverbijs,
Scurriles. tatis complementum, pro Alph
mega conſtituere? O mi bone!
ricus es, quid tibi cum frabrilib
ſi Sacerdos es, quid tibi cum
bus, quas vocas, vexationibu
terræ es, ecquid tibi cum laſci
bus? Per Deum immortalem!
gitabunt de te ita garriente
niſi quòd ex abundantia cord
um loquatur? quid inter ſeſe de
S. Antonij dictum contra tales ſitabunt, niſi (quod magni Ant
bat, apophtegma fuit) noſtri

vel Clerici istius, *cor non habet januam, quicunque vult, intrat in stabulum, & solvit asinum.* Hæc satis ad correctionem, sicubi opus fuerit.

XII. Nunc ad *tertiam* morum Conversionis speciem, quæ est *Exemplaris in opere*, assiduæ scilicet mortificationis sensuum (maximè) oculorum, procedamus. Et quidem ad illos ubivis locorum debitè coercendos ita S. Bened. Regulæ monent: *Duodecimus humilitatis gradus est, si non solùm corde Monachus, sed etiam corpore, humilitatem se videntibus semper indicet &c. vel ubicunque sedens, ambulans, vel stans &c. sit defixis in terram aspectibus.* Quod admirando suo moderaminis oculorum exemplo, omni posteritati pro documento reliquit Alphonsus Rodericus è Societ. Iesu. Is quadraginta annorum spatio Ianitorem agens, nunquam in alicujus fœminæ obtutum oculos fixit, ut illam de facie nosset. Contigit, ut cujusdam Patris comes, per urbem Majoricam deambulans, indeliberato naturæ impetu, sublatis in altum oculis, mulierem de fenestra prospicientem conspexisset; unde quantumvis derepentè oculis aversis pœnitens de subreptitio errore severè in se animadvertisset, ipsi tamen à Beatissima Virgine defectus iste in visio-

Regul. c. 7. gr. 12.

Alphon. Rodriq. arctius oculor. Custos.

Arguitur à B. Virg. de fortuito aspectu fœminæ.

sione nocturna hisce verbis impr
ratus est: *Quando incedis per viam,*
magis oculos attollas; quàm sit neces
videndum, ubi pedes figas. Ad nentrum
convertas oculos, nec caput attollas,
hodie feciſti, quando vidiſti mulierem.
verba dignissima! ut non in palp
tantùm exterioribus cujuscunque
ronis, & Professi, sed in intimis
que pupillis oculorum inscriban

Hugo Cluniac mirus oculor. Custos.

Polland. in Vit. ad 1. Apr. n. 15.

XII. Inscripsit hanc legem p
ctò continentissimus Hugo Abba
niacensis, qui refertur per spatium
annorum sui Episcopatûs admi
unam solam mulierem ita aspexi
eam de facie nosset, si occurreret.
mile fœdus cum oculis suis pepig

Sic Seraphinus Ord. Minor. S. Francisci Capucin. *Bover. ad ann. 1604. n. 37.*

primævæ innocentiæ vir Sera
monte Granario, qui, licèt adeò a
ni impurâ cogitatione, motúque
li in carne immunis esset, ut nullu
quam pudicitiæ hostem sentiret, n
tamen unquam mulieris vultum
batur. Satiùs & sanctiùs hunc Ser
cum Patrem imitatus fuisset ej

Curiositas oculor. punita.

Capucinorum Ordinis consors Fi
lippus, qui immodicæ curiositati
ciendi quandam virginem specios
dulgens, ad omnes portarum Mon
rij ac templi januas & rimas accu
ut ejusdem visu potiretur, loco p

formosæ vidit teterrimi dæmonis speciem. Vidit, exhorruit, intremuit, dolensque pœnituit.

XIII. Cum duobus raris & admirandis oculorum custodiæ exemplis hanc Digressionem absolvo. Innocentio II. Pontifice Max. Monasterium Clarevallense sub S. Bernardo Abbate, cum multa Episcoporum catervâ visitante, ista narrantur. *Flebant Episcopi, flebat ipse summus Pontifex; mirabantur Congregationis illius gravitatem, quòd in tam solemni gaudio oculi omnium humi defixi nusquam vagabundâ curiositate circumferrentur, sed circumplosis palpebris ipsi neminem viderent, & ab omnibus viderentur.* Alterum de Conventualibus ad S. Gallum Benedictino-Helvetæ Congregationis Primatibus factum quoddam aureo dignum charactere, in hæc verba scriptum legitur. Otto Magnus Imp. invisens aliquando cum Brunone Archiepiscopo Colonienſi ad idem Archisterium, mox in Chorum se contulit; cujus in medio, Fratribus hinc inde ad latera ordinatè consistentibus, oculos in omnes circumversans, ut probaret, si etiamnum illa, quam ante noverat, disciplina vigeret, datâ operâ baculum è dextra in terrã labi permisit. Quo quantocyùs à Cunone Duce, & Genero suo

Bzov. ad annum 1131. Monachi S. Bernardi oculor. continentissimi.

Otto Imp. probat custodiam oculor. in Monachis.

accurrente ſublato ac reſtituto; E
inquiebat Cæſar, *diſciplinam horum,*
tu forſitan auditu nôſti; baculum mih
dere ſivi, nulliuſque illorum caput, a
los ad hoc motos vidi: dic ergo Ad
meæ, & filio verſutiam, quam feci. O
lia hæc ſæcula! quàm fælicia, qua
rea; & utinam à modernis mo
non tantopere, apud nonnullos
æquo oculis ſuis indulgentes, vag
incautos, aliena! Totis ergo vi
medullis exopto vobis, dilect
oculos in quâvis occaſione ſimplic
ritate claros, modeſtiâ humiles
ficatione demiſſos, ſemperque v
vel ſoli cælo intentos: aut ſi curi
ſe libet, in rugoſas ac lippientes
las (certa continentiæ remedia)
os, prout apud Fr. Ægidium S.
ciſci ſocium, alius quidam Frat
riabatur, ſe licèt aſpiciendo fœm
ſe ſequentem in viâ, omnis tam
tationis expertem fuiſſe, interr
cauſam de nullâ habitâ tentation
ſpondit, eò quòd fuerit vetula v
formis. Præclara (ſcilicet) re
ria! ab ipſo etiam B. Ægidio
ſeriò redarguta.

Adhortatio ad cuſtodiam oculor.

Polland. in Vit. 23. Apr. n. 27.

***

MEDITATIO XIV.

De eadem morum conversione, per sensuum exteriorum, maximè Oculorum, Aurium, & Linguæ custodiam.

Faciamus, quod ait Propheta: custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea: posui ori meo custodiam: obmutui, & humiliatus sum, & silui à bonis. Text. Reg. c. 6.

Prælud. Imaginare tibi Christum multis cæremonijs resanantem energumeni linguam, aures, oculos, à dæmone obsessos. *Marc. c. 7. Matth. 12. 22.*

Punct. I. Consid. 1. Ad perfectam imaginis Dei reformationem, etiam spectare sensuum exteriorum mortificationem. 2. Præ omnibus autem linguam peccatoris à diabolo quasi possessam, reddi in Dei laude, gratiarum actione, confessione, &c. mutam. 3. E contra verò in verba otiosa, nugacia, scurrilia, contentiosa, murmuratoria, detractoria &c. resolutam. (Fiat hîc examen particulare super proprios linguæ defectus.) Linguæ mortificatio.

Ingenuè ex conscienta mea fateri cogor, me in loquendi libertate habe-

re linguam nimis velocem, inconsi-
ratam, & promptam contra Supe-
res, Confratres, & Proximos: sed v
Eccli. 28. bis meis faciam stateram, & fr
ori meo rectos, ut considerare
sim deinceps omnes loquendi circu
stantias, temporis, loci, persona
Prov. 18. &c. *Mors enim, & vita in manu lingu*

Punct. II. Consid. 1. Etiam aur
Aurium ob turatio ad bonum. dæmone obsessas teneri, ne percip
divinas inspirationes, conscientiæ
morsus, mandata Dei, & Superior
aperiri è contra sibilo serpentis, sug
stionibus, murmurationibus, detra
nibus, novitatibus, rebus sæcularib
impertinentibus, curiosis &c. 1
Oculi clausi. culos claudi, ad videndos prop
defectus, peccata, inconstantiam
aperiri autem ad cernendas festuc
lienas, res curiosas, vanas, vagas,
decentes, & periculosas &c. In quo
sus examen particulare instituaturus
modo? quando? ubi? quoties? &

Sed quid erit tandem tecum,
ga, & incircumspecta peccatrix anim
si sensus tuos Deo concludis; & a
bolo, carni, mundo, quibus dud
renunciâsti, reseras? nescis, quòd
intret, & sæpissimè intrârit in te
feneſtras? Reformâre igitur in mo
te sensuum; & disce disciplinam &c

Punct. III. Consid. Ad hanc reformationē obſervanda eſſe eadem, quæ Chriſtus adhibuit in reſanatione illius muti, ſurdi, & cæci. Nam 1. ingemuit. 2. Ad Patrem oravit. 3. Lingvam ſalivâ reſperſit. 4. Digitum auribus, & oculis admovit. 5. Dæmonem expulit imperio ſuo, hominiqúe omnem uſum membrorum illorum reſtituit perfectè. Ita de tot vitijs & defectibus ſenſuum 1. Dolendum. 2. Auxilium Dei implorandum. 3. Linguam ſapientiæ, & diſcretionis moderamine tanquam ſalivâ reſpergendam. 4. Aures timore Dei, oculos mortificatione, ceu digito comprimendos. 5. Omnia vana, mundana, carnalia, & diabolica expellenda: ſic tandem ritè ſanabuntur &c.

Senſuum omnium reformatio.

Ah utinam! tam beata fias, ô anima mea! tam pacata & tranquilla; tamque perfecta, ut non offendas in verbo, ſed diſcas *os tuum à malo, & prauo eloquio cuſtodire.* Aures tuas ſepi reſpinis, ne audiant ſermonem nequam: & defixis in terram aſpectibus avertere oculos, ne videant vanitatem.

Reg. c. 4. Inſtr. 52. Eccli. loco cit.

Verè, Domine, dixi: cuſtodiam vias meas, ut non ampliùs toties delinquam in lingua mea. Verè, verè dixi: nunc cœpi. Sed tu pone, quæſo, in omni loco, & tempore debitæ circumſpectionis

Propoſita & vota circa cuſtodiam ſenſuum.

nis cautelam, & ostium circumstan
labijs meis; & ego, ut à malis ver
propter pœnam peccati possim cess
etiam à bonis eloquijs interdum, pr
ter taciturnitatem, silere studebo.

CONSIDERATIO I. A
TE MERIDIANA.

De inordinatis Passionum af-fectionibus mortificandis.

Gerſ. l. 1. c. 7. n. 1. 2. HOmo, *qui necdum in se perfectè mo-rtus est, citò tentatur, & vincitur à v parvis, & vilibus. Infirmus spiritu, & q dammodò carnalis difficulter potest se a renis desiderijs abstrahere.* Resistendo *passionibus invenitur vera pax cordis,*

Ib. c. 11. 4. *autem serviendo eis. Si tantùm in ista rioribus observantijs profectum Religio nimus, citò habebit finem devotio nostra ad radicem ponamus securim, ut purg passionibus pacificam mentem possid*

Ib. c. 17. 2. Nam alioquin *Habitus, & Tonsura cum confert: sed mutatio morum, & mortificatio passionum verum facit Religiosum & Sacerdo-tem.*

CONSID. II.

De pernicioso superfluæ confabulationis vitio.

QVare tam libenter loquimur, & invicem confabulamur? cùm tamen rarò sine læsione conscientiæ ad silentium redimus? Ideo tam libenter loquimur, quia per mutuas locutiones invicem consolari quærimus; & cor diversis cogitationibus fatigatum optamus relevare. Sed prô dolor! sæpe inaniter, & frustra. Nam hæc exterior consolatio interioris, & divinæ consolationis non modicum detrimentum est. Quoties enim inter homines fui, minor homo redij. Hoc sæpius experimur, quando diu confabulamur. Gerf. l. 1. c. 10. 1. Ib. c. 20. 2.

CONSID. III.

De Amore, & fructu silentij, ac solitudinis.

IN silentio, & quiete proficit anima devota, ut Conditori suo tantò familiarior fiat, quantò longiùs ab omni sæculari tumultu degit. Nemo securè loquitur, nisi qui libenter tacet. Si autem loqui licet, & expedit, quæ ædificabilia sunt, loquere. Ib. n. 6. c. 10. 2.

CON-

CONSID. IV.

De refrenanda Oculorum vaga curiositate.

Idem l. 3. c. 38. n. 2. FIli, ad istud diligenter attendere debe... in omni loco, & apparentia exter... Dominus (sensuum, &) actionum tuar... & rector, non servus. Nec oculo carna... l. 1. c. 20. n. 7. stres visa, vel audita. Quid vis videre... non licet habere? Trahunt desideria so... litatis ad spatiandum (curiositatis ad... gandum) sed quid nisi gravitatem in... n. 8. entiæ, & cordis dispersionem reportat... cuncta videres præsentia, quid esset, nisi... n. 6. vana? Dimitte vana vanis. Laudabil... homini Religioso, rarò foras exire, fugere... deri, nolle etiam homines videre.

DIGRESSIO X.

De voto stabilitatis, seu perseverantiæ in bono, contra tepiditatem.

THEOPHOBVS.

(I.)

Reg. c. 58. QVamvis S. Patriarcha Benedict... Ubi inter Religionis vota, pro... sionem Stabilitatis ponit, litteraliter...

stabilitate loci loquatur, quam alibi vocat, esse Officinam instrumentorum bonorum operum, de illa tamen in hîc vobiscum nunc agam, quatenus importat perseverantiam in bono, & excludit defectionem à fervore operis Dei, per supervenientem Vitæ *Tepiditatem*, morum perversioni, & sensuum libertati cognatam. Istius porrò pernicioſissimæ tepiditatis amicos, à concepto aliquando fervore deficientes Lætiensis Abbas Blosius sequenti censurâ perstringit: *Sunt adhuc alij divino obsequio mancipati, qui tamen nec infideles, nec fideles servi Dei dicendi sunt, sed ignava diaboli mancipia, quis eos jure appellârit.* Qui scilicet habitu, Ordine, & officio Ecclesiastici, & Religiosi apparent, sæcularium dissolutionibus abdicati, cæterùm quâdam mentis pigritiâ, sive segnitie affecti, conceptos devotionis spiritus relaxant, ac interiora sua prorsus negligentes, labijs quidem, & externis functionibus se Deum honorare simulant, sed cor eorum longè est ab ipso: in quodam tepiditatis profundo demersi, vix quidquam de propria salute cogitant; tales hodie, quales heri, tales in claustro, quales in sæculo, tales in Sacerdotio, quales olim in gymnasio, tales in senio, quales in juventa, nempe *luridi, immundi,*

Ib. c. 4.

Tepidorum censura.

In spec. Monach. Dacrya, Abb. apud Ludov. Blos.

di, tepidi, ſocordes, vagi, incompoſiti, timore, ſine reverentia. Hæc ille.

II. In iſtorum ſimilem, aut ſimi-

S. Bern. ſerm. 1. de inſtitut. Monach.

congruit ille mellificæ apis aculeus: *culo nuncium remiſiſti, ſed profeſſione, & tu tuo indigna committis, in Angelat dignitatis ordinem tranſiſti, ſed veter minis negligentijs vacando, Pardorum bus aſſimilaris, quorum ſetæ, nec ex to bæ, nec ex toto nigræ; ſed cùm ſint di lium colorum miſtione variegatæ, & punctæ, neq; in albis numerantur, n nigris.* Iſta Lactifluus Doctor; cæt

Sunt Pardis ſimiles.

S. Th. 2. 2. q. 184. a. 5.

Angelicus, inquirens, an Religioſi ſtatu perfectionis, ita reſolvit; tametſi ſe perfectos eſſe minimè teantur, in ſtatu tamen perfectio neri, eò quòd perpetuam obligat ad ea, quæ perfectionis ſunt, tend cum ſolemnitate contraxerint; & conſequenter ſubdit, illos mend mulatores, fictoſque Religioſos e ab intentione perfectionis anim vocârint. Gravis ſanè in Religio pidos, ac formidoloſa cenſura tamen obſervatu digniſſima, & ſaria illa alterius mellifici Eccleſiaſ ris ad Sacerdotes male-ſuadâ op ſemetipſos fallentes, & credentes perfectionem ſolis Religioſis & ſtralibus competere, non itidem

Regulares tenentur tendere ad perfectionem.

omnibus in ſæculo Sacerdotibus : ita enim ad ipſos ſermocinatur : *Audite me ſtirps Levitica, germen Sacerdotale, propago ſanctificata, Duces, & Rectores gregis Chriſti: nihil eſt in hoc ſæculo excellentius Sacerdotibus, ſi, quod ſumus, actione potiùs, quàm nomine demonſtremus, ut nomen congruat actioni, actio correſpondeat nomini: ne ſit nomen inane, & crimen immane: ne ſit honor ſublimis, & vita deformis; ne ſit deifica profeſſio, & illicita actio.* E quibus verbis infertur, tam grave & irrefragabile eſſe Sacerdotum ad perfectionem debitum, quantum eſt, & quàm infallibile eorundem, etiam ſupra Religionis ſtatum (ut ſic præcisè) ſublimius dignitatis faſtigium. Vnde quilibet *Sacerdos juge, & continuum debet eſſe perfectionis holocauſtum.* Alioquin tantundem in illos, ac in Religioſos negligentes illud fulmen quadrabit: quòd ſit *promiſſor largus, redditor avarus, mendax manifeſtus, diviſor peſſimus; Deo enim ſua dediſſe videtur, ſe verò diabolo; & quia Spiritui Sancto mentitur, mortem meretur æternam.*

Sic etiam ſacerdotes ſæculares. *S. Amb. lib. de dignit. Sacer.*

Heſych. in c. 6. Levit.

Tepidi increpantur.

Bernar. Cardin. in ſpec. Monach. p. 2. c. 2.

III. Quàdam vice S. Bernardus viſus eſt ſibi audire voces illas Luciferi inter Superos adhuc exiſtentis : *in cælum conſcendam, ſuper aſtra Dei exaltabo ſolium meum; Sedebo in monte Teſtamenti.* Ex quo juſtâ indignatione commotus ita in ſuper-

Iſaiæ. 14. 13.

perbiæ, & nequitiæ ſpiritum invehi
pit: ô imprudens! ô impudens! mi
millium miniſtrant ei, & decies mi
centena millia aſſiſtunt ei, ſine fi
centia Sanctus, Sanctus, Sanctus:
Sedebis? Omnes ſunt adminiſtra
Spiritus, Cherubim ſtabant, & no
debant, & tu ſolus Sedebis? q
hæc tua præſumptio! qualis inte
Dei Miniſtros negligentia, & i
prorſus vecordia? Eâdem omnino
reptione dignißimus eſſe videtur,
quis Sacerdotium, aut Monaſtice
feſſus, tot inter famulantium De
mina mente, & ſpiritu à ferventi
rum opetum exercitio torpeſcit.
enim improperari, & redargui
tißimè, & veriſſimè poteſt: tot in
ſtibus Hierarchijs Angelorum myr
nunquam ceſſant à divina laude;
Sanctorum utriuſque ſexûs, & i
centena millia triumphantis, ac mi
tis Eccleſiæ; tot in ſæculo infinitis
candi occaſionibus expoſiti conje
Lajci, atque fideles, die noctuque
in perpetuo ſervitutis Dei procinct
hominum milliones conantur in die
de virtute in vitutem, de profect
profectum, ſemper timentes in ſing
minimis Deum offendere, & tu
Sedebis?

Daniel. 7. 10.

Sedere & non ſervire cupiunt.

S. Anſelm. ep. 6. ad monach. Ciſtert.

IV.

IV. Considera bene operandi occasionem, quâ potiris, proficiendi obligationem, quâ teneris, proborum exempla, quæs stimularis, Sanctorum societatem, ad quam aspiras, ne malus in contubernio bonorum inveniâre, sicut diabolus quondam inter agmina Angelorum. Recogita, quæso, loci sanctitatem, quam calcas, fundatorum intentiones, quas agnoscis, legata pia, census, ac redditus, quos percipis, Reliquias Titularium Sanctorum, quas in altaribus prostantes colis; & erubesce, si imitari pigeat, quod celebrare delectat. Revolve, Sacerdos, Ecclesiæ Annales, & Martyrologia, recole Religiose sanctissimi tui Ordinis monumenta, ac menologia; Deum bonum! quot reperies viva in mortuis omnium virtutum exempla, quot stimulos fervoris, quot Sanctorum nomina, encomia, prodigia? Suspice cælum, & numera Sanctos Angelis familiares, aut pares, Deiparæ devotione insignes, ejusdem favoribus illustres, omni miraculorum gloriâ eximios Taymaturgos; mortuorum in vitam resuscitatores, locorũ, urbium, provinciarum, & quarumcunque necessitatum communes Patronos; invictissimos hæresum debellatores, regnorum, ac gentium Apostolos, Martyrum denique in-

Adhortatio contra tepidos.

Sanctor. Antecessor. fervor.

numerabiles candidatos excercitus
profectò non alio vivendi modo ad
tam perveniſſe ſanctitatis conſumm
nem noſſe debes, niſi quia (ut Tri
mij verba adducam) *magna in eis*
bat devotio, arſit in eorum mentibus
plinæ zelus commendandus, qui illos
quam ſinebat eſſe remiſſos, ſubdebant rub
regulæ, obédientiæ normam ſuſceperun
camino paupertatis, & adverſitatum
fide firmi, ſpe robuſti, geminâ cha
fulgidi, zeloſi, maturi, atque deif
mente puri, devotione præcipui, omn
virtutum honeſtate decori: Vobis q
fragilitate naturæ ſimiles, ac mor
cæterùm ſolo perfectionis conat
ſunt ſolidi, conſtantes, & immo

Trith. l. 1. de viris illuſt. c. 6.

Proponitur imitandus. *Climac. gradu 1.*

V. Quòd ſi igitur potuêre ill
iſtæ vim ſibi inferre, teporem e
re, ignem igni, calorem calori,
um ſtudio, deſiderium deſiderio
vitæ exitum, metamque ſemper
re, & augere; tu non poſſis, au
deſperes? Imò (quod deplorandu
nunquam velis, aut vix unquam
ris? ſed complicatis quaſi manib
brachijs, vel pedibus, genibuſq
pra ſe invicem decuſſatis, in pigri
terno *Sedere* tantùm cum Lucifer
ſumas? Non metuis, omnes ob
quam tuos accuſatores, & judic

velut inertem, vecordem, indignum, & degenerem filium, aut fratrem reprobaturos? vel te in sancta Religione, & Apostolico statu factum quasi proselytum, meræ tepiditatis vitio futurum aliquando duplò filium gehennæ? Si cui ista non intimas ossium medullas penetrant, sed adhuc, velut obducto obstinationis callo, rigescit, actum cum illo, conclamatum jam esse, vehementer pertimescendum est.

Tepidorum grave animæ periculum. *Matth. 23. 15.*

VI. Porrò prænominatus Trithemius assignat octo consecrati Deo hominis, sed merè in suis functionibus tepidi prædominantes inordinationes. *Prima* committitur in Deũ: ex ipsius servitutis incuriâ, divini operis negligentiâ, vanâ mentis ad creaturas, atq; sensibilia oblectamenta evagatione. *Secunda* in regulas suas, ac statuta: facili illorum transgressione, humilitatis contemptu, minimorum neglectu, libertatis affectatione, licentiarum ambitione, concessionum & dispensationum abusu, correctionis impatientiâ, & fugâ disciplinæ. *Tertia* erga Superiores: amoris filialis amissione, actionum simulatione, murmurationis frequentiâ, intolerantiâ pœnæ, cõtumaciâ vitæ. *Quarta inordinatio* se extendit ad confratres, & æqualis ministerij consortes, qui enim sibi malus,

Octo deordinationes Tepidi.

cui, obsecro, bonus erit? idque di
litudine morum, exempli pravi
conversationis seductione, probo
risione, atque despectu, irrogatione
tumeliarum, alieni defectûs inqu
ne, & cavillatione, fraternæque
ritatis invidentiâ, vel simulatione
ta reflectitur ad se ipsum: propri
cij, ac voluntatis amore, levitat
dis, morum dissolutione, risûs
ne, jocorum scurrilitatibus, inep
ani lætitiâ, stultâ boni jactanti
rum defensione, & præsumptio
excusandi. *Sexta* est in ordine
Monasterij, & proventus Eccl
cos, per luridam in Monacho
tractationem, temerariam dilac
nem, ac debitæ custodiæ negli
in Clerico autem, vel per nimi
scandalosam avaritiam, inten
corradendi studium, quo totus o
tur, Deo, & animabus negle
è contra per prodigalitatem, sup
tatem, bonorumque Ecclesiast
inutilem dissipationem. *Septima*
bitam sæculi renunciationem;
enim internæ dulcedinis expers,
na quærit solatia, vel cum laic
rentibus, cognatis, aut notis,
cibo & potu, somno, jocis, oti
exemptionibus, oculorum lice

Gradatim vergit ad ruinam.

effræni concupiscentia carnis; donec per *Octavam*, & externam inordinationem (quæ perfectæ morum conversioni contraria est, ac pœnitentiæ tollit stabilitatem, utinam tandem non etiam loci, ac Fidei) prolabatur istiusmodi in cæcitatem mentis, peccati complacentiam, & recidivam: post hæc in consuetudinem pravam, inde in timoris Dei oblivionem, emendationis dilationem, ac abyssum improbitatis; de pavimento in sterquilinium, de solio in cloacam, de cælo in cænum, de claustro in sæculum, de professione, vel Ecclesiâ in apostasiam, æternamque animæ perditionem. Ita assumente uno solo solius Tepiditatis diabolo septem alios nequiores se, in domum vacantem, & ab incepto fervore vacuam intrando, per *universitatem vitiorum fiunt talis hominis novissima peiora prioribus.*

S. Bern. Serm. 63. in Cantic.

Fit domicilium omnium vitiorum. *Matth. 12. à v. 43.*

VII. Hinc S. Cæsarius *hæc ait, sine dubio patiuntur Clerici, Monachi, virgines, superbi, inobedientes, tepidi. Cùm enim in primordijs conversionis suæ, relictâ sæculi conversatione, ad militiam sanctæ institutionis animo ferventi confugerint, per gratiam Dei evacuantur omnibus malis, postea verò dum per negligentiam ac desidiam non apponunt studium, ut repleantur spiritualibus bonis; vitia, quæ discesserant, invenientia eos*

S. Cæsar. hom. 35.

vacuos, eum multiplici remeantia com-
compellunt eos redire ad vomitum suum,
fiunt novissima eorum pejora prioribus.

pertus est hoc suo proprio gravis-
damno & infamiâ juvenis ille (de-

Massenius fol 368. Juvenis Societatem Iesu deserens.

A. R. P. Massenius in suo libro de-
citate Vitæ humanæ) venerandæ So-
tatis IESV alumnus, qui eâdem im-
bè desertâ, ad impiam aliorum co-
ens, mox velut à septem vitiorum
monibus occupatus, eò nequitiarum
lapsus est, ut in manus sæcularis
stratûs, & inde pro flagitijs suis ac-
tale, & infame supplicium à car-
ductus, utinam non ferò nimis in-
erit, culpam omnem suæ perdi-
publicâ confessione referendo in
glectum minimorum, vitæ socor-

Sui suspendij causam tribuit tepiditati.

defectionem à primo fervore, libe-
tis ambitum, & detestandæ tepi-
tis in Religione invalescentiam
quâ in talem cordis & corporis
stasiam; scelera, vincula, carcer-
que ad furcam incurrerit.

VIII. Veruntamen particularia
taxat, soliqúe tepido Religioso im-
dentia mala sunt ista: longè ac-
magis, & quidem sanguineis lac-
deploranda, quæ integris Episcopa-
Collegiatis & Parochialibus Eccl-
integris quoque Monasteijs ac Or-

bus per ſolam Tepiditatem originaliter invecta ſunt excidia: (juxta S. Anſelmi *in ſuperiore Digreßione Septima num. 11.* allatam præmonitionem ſeu vaticinium) Ex quo enim permiſſæ ſunt in florentiſſimas illas vineas parvulæ vulpes irrepere, impunè graſſari, & cuniculos agere; cœperunt paulatim regularum ſepem diſſolvere, bonæ diſciplinæ maceriam laxare, ſubruere, diſſipare: donec tandem, invaleſcentibus vitijs proprietatis, luxûs, faſtûs, levitatum ac libertatum carnis, vinea tota, Eccleſia tota, totúmque contaminatum, depaſtum, & exterminatum eſt Monaſterium.

Tepiditas & minimorũ neglectus ſunt ruina communis

MONOPH. Sed quænam ſunt iſtæ parvæ vulpeculæ tam furtivæ irrepentes, tam impunè demolientes, tam perniciosè deſtruentes?

THEOPH. Præter ſuperiùs jam demonſtratas, videlicet neglectum minimorum, affectum ad libertates, abuſum licentiarum, incuriam ſenſuum, laxitatem; ſequentes pariter recenſet Abbas Trithemius: Scientiarum defectum, & craſſam ignorantiam; ſacræ lectionis, & debitæ correctionis omiſſionem; diſciplinæ relaxationem, atque multiplices diſpenſationes; proprietatis uſum; ſuperfluitatis immoderatam cupidinem;

Aliæ cauſæ ruinarum Monaſteriorum.

Trith. in l. declamat. or. 5. de 12. excidijs. regul observ.

divitiarum, victûsque abundantiam; ternæ renovationis incuriam; vel lium, leviumque culparum cont tum; orationis, & Sacramentorum miniſtrationis, ac usûs negligen & hanc omnium iſtorum origi quam S. Bernardus appellat pern ſam, periculoſam, miſeriæ, & d

S. Bern. ſerm. 6. in Aſcenſ. Dom.

& INFERNO PROXIM VMBRAM MORTIS, TEPI TATEM.

Tepiditatis remedium ſunt annua exercitia.

IX. Vnde omnes, quotquot ſun loſi Viſitatores, Provinciales ac Sup res tantarum cladium memores, ac maximè remedia accuratiſſimo in intendunt, nimirum ut inprimis ſonæ ſive, Eccleſiaſticæ, ſive Relig ſibi commiſſæ & ſubditæ, monea inducantur, perſuadeantur, & aſſue ad annuas interni ſpiritûs recolle & renovationes per exercitia ſpirit ad excutiendam deterrimam & nabilẽ tepiditatem, ex humanæ ſtantiæ infirmitate quaſi inadver irrepentem; & illicò, ſumptis vir perniciosiſſimè invaleſcentem: ho tem pœnè ſolo & unico remedio pulſandam. In quo Religioſos inte

Lud. Bloſius fervens exercitiorum S. Ignatij cultor

vini ſpiritûs laude celebratiſſimus dovicus Bloſius S. Patri Ignatio fam riſſimus, ejuſque Societatis *Jeſu*

nium apud Belgas introducendæ enixissimus promotor mirifico præluxit exemplo, dum, ut (*qui Sanctus est, sanctificetur adhuc*) subitò ad novos novæ provinciæ colonos exercitiorum faciendorum causâ advolavit, & renovatus ipse in spiritu, publicæ dein & communi reformationi strenuam operam navavit. *Polland. in Vit. 7. Ianu. n. 59. Apoc. 22.*

X. Et pro altero, prædicti Visitatores & Superiores ad exemplum tot sanctissimorum suorum Pontificum & Pastorum; aut Ordinis fundatorum, ac Reformatorum summâ cum solicitudine insistunt annuis & fructuosis visitationibus obeundis, suorum subditorum defectibus emendandis, corrigendis excessibus, inflammandis ad solidam pietatem animis &c. In quibus de Regulari statu insigniter efferbuit S. Odo Abbas Cluniaci, ac suo tempore cujuscunque salutaris consilij promptuarium, totiúsque Christianitatis sacrum Ærarium appellatus, per Germaniam, Gallam, Italiam, Hispaniam, aliasque remotissimas orbis plagas tam indefessus Reformator, ut demum à tot laboribus superstes, suprà bina Cœnobiorum millia unus, & solus dirigeret; apparente ipsi & jubente Sanctissimo Patriarchâ BENEDICTO, ut obsequentes, & dis-

S. Odo Abb. Cluniaci mirificus Reformator.

disciplinæ capaces alumnos favor
refr ctarios autem, & discolos r
ctâ cælesti prosequeretur. Sed fi
mum est, ut unus superior tot Mo
ria regat, & uti quondam fuit,
quinque Monachorum millia, qu
nimirum Religiosi omnes ex se
tum moventur, tanquam scintil
arundineto discurrentes, solo ad
exhortationis igniculo; at quia di
& tepidi non moventur ab igne
tualis fervoris (quo ex propria lo
dia carent) intus latente, nec a
reguntur, hinc pro uno compesce
vix quandoque decem Superiores
cere possunt.

XI. Porrò in Ecclesiasticâ He
chiâ suo nitori restituendâ præ omn
excelluit stupendus Reformationis
SS. Concilij Tridentini leges intu
cendæ Zelotes Carolus Borromæus,
cùm talem præscripsisset Dei Mini
continuandi fervoris regulam: *Ad*
cerdotes perpetuum animi quendam ard
erga divina, zelumque gloriæ Dei, e
lutis animarum, tanquam ignem sacru
sacras actiones necessarium: id ipsum
formationis opus absolutissimis nu
ris complevit. Quò enim sex illa p
vincialia ab ipso celebrata Concilia,
undecim Diœcesanæ Synodi colli

Ex constitut. S. Caroli. reg. 2.

S. Carolus monet Clerum fervoris & zeli.

runt? quàm ut obscuratum domûs Dei decorem, quàm ut collapsam prorsus Ecclesiasticorum, ac Regularium disciplinam redintegraret. Quid existimas, hunc novæ Legis Phineem promovisse, ut tot nobilissima seminaria, collegia, & cœnobia pro Itala, Germana, Helvetica, Rhætica, & Valesiana juventute, nullùm profundendis opibus finem imponendo, intra sui Archiepiscopatûs terminos condiderit? extra verò non dubitârit tantus hic orbis Atlas per nivosa, & inacceſſa Rhætorum, & Helvetorum juga reptare magis, quàm itinerari, sarcinas suas proprijs humeris per devias, & avias montium salebras gestare, hæresum peste infectis medullitus condolore, solidare nutantes, instruere simplices, & quò æternùm istarum regionum incolis consuleret, tam insigne Collegij Helvetici, sic dicam, Areopagum erigere, è quo totidem successivè *adversùs principes, & potestates tenebrarum harum* invictissimi prodirent athletæ, quot olim ex equo Trojano pugiles; *per quorum doctrinam sanam laudabili conversationi conjunctam secundissimo eventu disceretur, & doceretur probitas, convellerentur hæreses, propagaretur fides, Ecclesiasticæ disciplinæ rigor, ac fervor vigeret, & animarum lucrum per amplissimas regiones usque ex ipsis fini-*

Reformator indefessus.

In Helvetos beneficus.

Eph. 6. 12.

Collegium Helveticum ab ipso institutum.

Ernestus Cholinus in ejus vita. c. 9.

finibus Germaniæ colligeretur? Num ro
Carolinæ ſoboles (Alumnos quon
illius, reliquorum paſſim Sacerdo
anteſignanos compello) tanti P
exemplo deeſſe patiemini, quin id
quod pro totius ipſe Eccleſiæ, &
triæ veſtræ reformatione immorta
riâ geſſit, vos pro impigri fervor
ſtauratione (proſcriptâ, damnat
anathematizatâ omni tepiditate)
ſtetis? Abſit tanti momenti omi
veſtra vocatione, & genio: zelus
ti Antiſtitis vos omnes ſocios qu
collegas ambit, rivales exoptat, n
modò ſuperſtes in ſe non eſt, ſup
tur in vobis reaccendendi divini a
negotium. *Bonus enim, & utilis eſt*
zelus in ſacerdote, ne negligens, ac
ſit in ſuo munere.

S. Ambr. ſerm. 18. in Pſ 118.

XII. Denique non minùs laud
liter faciunt etiamnum hodie Rev
diſſimi Viſitationum, Provinciarii
gregationumve Anteſignani, ac P
des, imò quotquot in oppidis, &
Clero præeminent Decani, qui præ
rum Sanctorum fervidi æmulator
accuratiſſimam minimorum cura
munere ſuo, omnes nervos intende
quà viſitationibus, quà ſalubrib
ſtitutis ad florentiſſimam vitæ reg
& Eccleſiaſticæ normam ſuorum

vel reformare, vel conservare irremissis itineribus, atque laboribus satagunt, ut uberrimos laborum, & fructuum manipulos reportantes cum mellifluo Abbate exultare possint, & de suis gloriari, ejusdem verbis: *Quanta audivimus & cognovimus ea, & Fratres nostri annunciant nobis, quemadmodum recaluistis igne Dei, convaluistis de infirmitate, reflоruistis in novitate sancta: digitus Dei est iste, subtiliter operans, suaviter renovans, salubriter mutans, non quidem* DE MALIS BONOS, SED DE BONIS FACIENS MELIORES: *quis dabit, ut vadam, & videam visionem hanc magnam? nec enim minus mira, minúsve jucunda ista promotio est, quàm illa mutatio, nisi quòd multò facilius reperias, multos sæculares converti ad bonum, quàm unum quempiam in Religiosis negligentem transire ad melius. Est autem necessarium ad cautelam defectui proximam,* MEDIOCRITATEM TRANSCENDERE, ET DECLINARE TEMPOREM, QVI DEO VOMITVM PROVOCAT. Ita ille.

Visitationum & reformationum fructus.

S. Bern. epist. 95. ad Richard. Abb. Fontan. & socios.

XIII. Quapropter Chariſſimi omnem deinceps irrepentē animo tepiditatē frequentiſſimis propoſitis reaccendite; cogitate ſæpius, quales fueritis primo die, quando vel exiſtis de ſæculo, & recepti fuiſtis in clauſtro, vel primitias ſacras

Adhortatio ad fervorem.

ras celebrando in partem sortis Sanctæ adsciti, quàm puri, ardentes, quam bonis propositis largi, prompti, & humiles, ac devoti, & liberales, qu ad omnia parva diligentes, attenti cogitate, quòd statûs vestri profe altissima sit, cælos transeat, par gelis, & Angelicæ similis puritati: o igitur diligentiâ procurate, foveret per in sinu vividum quendam, ctumque fervorem, quia rarum quod, & eximium facinus ex fer dimanatum antecellit sexcentis vulg bus minutis ac tepidis.

S. Ignat. Lojola in Epist. ad Lusitan.

XIV. Et ne vestras forenses, conomicas, aut alias commissas occ tiones in defectionis vestræ à fer operûm Dei excusationem adduc metuite illã, quam Hermanno Præ stratensi aliàs purissimæ Virgini M desponsato, eadem sanctissima Do dedit reprehensionem; nempe cùm sacræ supellectilis commissam sibi stodiam à solito suarum devotio fervore ac penso remitteret, & alio do ipsã beatissimam in forma defor vetulæ sibi apparentẽ horreret, inter ganti causam talis rugosi vultûs, sic illu spondit: *Talis appareo tibi, qualis in tuo sum: ubi enim est ille fervor juven*

Occupationes externæ non minuant illum.

B. Virgo apparet S. Hermanno uti vetula.

Propter remissionem à fervore.

& exercitia, quæ Me tibi, & te mihi juvenem reddiderunt? nolo, ut per occupationes à meo servitio remittas, & te excuses. Quâ monitione correptus, omnem ille fervorem restauravit. Charissimi mei, si occupationes tam sacræ, tam necessariæ non admissæ sunt in excusationem defectionis à benè cœptis, quâ ratione Superis placebunt voluntariæ omissiones, & otiositates? quibus aliquoties se fallunt seniores, dierum, annorumque numeros computando, quibus in Monasterio, vel Sacerdotio vixerunt, non curantes quo fervore, profectu, vel fructu: in quos recte illud Senecæ replices: *Nil turpius, quàm grandis natu, qui nullum aliud habet argumentum, se diu (in Sacerdotio, vel Religione) vixisse, nisi dies & annos, talis enim non diu vixisse, sed diu fuisse censendus est.*

Polland. in Vit. 7. Apr. n. 24.

Anni tepidè transacti non sunt computandi.

Senec. l. 1. de tranquill. vita.

MEDITATIO XV.

De eiusdem perniciosissimæ Tepiditatis reformatione.

QVoniam Otiositas inimica est animæ *&c.* ante omnia deputentur *&c.* qui circumeant Monasterium, *&c.* & videant, ne fortè inveniatur Frater acediosus, qui va-

Text. Regulæ c. 48.

ces

cet otio, aut fabulis, & non est intent
ctioni, & non solùm sibi est inutilis, s
am alios extollit.

Præludium. Imaginare; quo
deas, hominibus claro die sterten
diabolum in agro optimis semini
to superseminare zizania.

Matth. 13. 25.

Punct. I. Consid. I. Tepiditatem
ligioso, & non minùs in Eccleſiastic
summè propudiosam; quia reddit
illam 1. erga Deum veluti Patr
gratissimus, ad accepta tot speci
neficia, in amore debito inconst
laudibus negligens, in servitio, &
suo infidelis. 2. Erga Religione
Ecclesiam, ceu Matrem suam,
illum in susceptione, & studijs
pit, in Novitiatu, ac Ordinatione
in utero gestavit, in Professio
promotione ad beneficium pepe
vitæ decursu nutrit, vestit, toler
vat, extollit, summè iniquus, &
dator. 3. Erga communitatem, &
sibi commissas inutilis tanquam
infructuosa, quæ omnem terræ
dinem ad se attrahit sine fructu:
de etiam nocivus, scandalosus,
rumque infectivus, sicut aqua
nunquam mota, sed comput
& fœtens.

Tepiditatis mala publica.

O Anima mea, si talis es, contremisce ad illud æternæ Veritatis horribile maledictionis fulmen: *Nunquam ex te fructus nascatur*: succidatur, & in ignem mittatur. *Matth. 21. 19.*

Punct. II. Consid. Eandem tepiditatem esse summè damnosam. 1. Quia sicut favus sine melle, murus absque temperamento, & cibus sine condimento, ita vita Religiosa, vel sacerdotalis sine studio internæ devotionis, atque fervoris. 2. Talis hominis opera bona deficiunt, profectus impeditur, actus heroici languent, merita diminuuntur, gratiæ divinæ fontes obstruuntur. 3. Illius brevis & rara est compunctio, animalis cogitatio, lurida conversatio, obedientia sine devotione, sermo sine circumspectione, oratio sine cordis intentione, vita sine ædificatione. Ejus damna. *S. Bonav. l. 2. de profect. c. 6 p.* *S. Bern. serm. 6. de Ascens.*

Et quanta est hæc, ô Deus! miseria, & stultitia, orare, vigilare, jejunare, dies, noctesque ferre muneris sui pondus, & æstum, & tamen invito, subtristi, languenti, nauseabundo, & pigro spiritu? Putabis, quòd sis multorum bonorum operum dives, & locuples, & nullius egeas, & nescis, quòd taliter in fine vitæ eris *miser, & miserabilis, & pauper, & cæcus, & nudus*; *Apoc. 3. 17.*

ib. v. 18. igitur *suadeo tibi emere aurum ignitum p batum, ut locuples fias.*

Punct. III. Consid. 1. Quemcunque pidum adeò esse Deo abominabile sicut cibus nullo sale, & aromate c

Deo summè odiosa. tus stomacho nauseam creat, & n tum, ita esse tepidum, & opera in ore DEI, unde dicit: *Vtinam fr esses, vel calidus, sed quia tepidus e*

Apoc. 3. 15. *cipiam te evomere ex ore meo. 2. hi*

Dion. Carth. l. de reform. can. Ierem. 48. di Deo invisum, ut delpiciat in h sequio indevotum, ac negligente cut impium detestetur, & male dicente Scripturâ: *Maledictus, q opus Dei negligenter.*

Quale prô dolor judicium? q ergo in futuro maledictionis sen exspectabit Tepidum, si hîc jam mitur, & maledicitur? audi, pige

Apoc. 2. dicem increpantem: *Habeo adver quia charitatem tuam primam* (Nov & Ordinis tui fervorem) *reliquist mor esto, unde excideris, & age pœ am &c.*

Et cùm torpor, inertia, od inimica sit animæ, & omnium v rum fœcunda parens, fac, ut nun inveniaris acediosus, aut nugis & bulis vacans, & tempus inutiliter sumens, ne sis Religioni, & Ec tuæ inutilis fungus, & solùm fr

ac redditus pingves consumere natus. Alias *venio tibi citò, & movebo candelabrum tuum de loco suo*: portionemque tuam cum hypocritis in pœnæ æternitate constituam; nisi pœnitentiam seriam egeris, & maturam. *Apoc. loc. cit.*

CONSIDERATIO I. POMERIDIANA.

De Fervore Veterum SS. PP. & Religiosorum.

INtuere Sanctorum Patrum vivida exempla, in quibus vera perfectio refulsit, & religio. O quantus fervor omnium Religiosorum in principio suæ sanctæ institutionis fuit! ô quanta devotio orationis! quanta æmulatio virtutis! quàm magna disciplina viguit! quanta reverentia, & obedientia sub regula Magistri efloruit! Testantur adhuc vestigia derelicta, quòd verè viri sancti, & perfecti fuerunt. Vtinam etiam in te penitùs non dormitet profectus virtutum, qui multa sæpius exempla vidisti devotorum. *Gerf. l. 2. c. 18. n. 1. n. 3. n. 6.*

CONSID. II.

De magno defectu à novitiò fervore.

FErvor, & profectus noster quotidie deberet crescere; sed modò è contrario sentimus *Ex eod. l. 1. c. 11. n. 3.*

timus, ut meliores, & puriores in inst
versionis nos fuisse inveniamus, quàm
lb. c. 18. 5. multos annos professionis. O tepor, & n
gentia statûs nostri, quòd tam citò de
mus à pristino fervore! Quid fiet de nob
huc in fine, qui tepescimus tam manè!
opus esset, quòd adhuc iterum instituer
n. 6. tanquam boni Novitij ad mores optimos.

CONSID. III.

lb. c. 22. 7. *De Bonis propositis, & spiritu
voris, assiduè renovandis.*

L. 1. c. 11. 2. IDeo frigidi, & tepidi remanemus,
ad quotidianum profectum non accen
Secundùm propositum nostrum, cursu
lb. c. 19. 2. fectûs nostri: & multâ diligentiâ op
bene proficere volenti. Quòd si forsitan
ponens sæpe deficit, quid ille, qui rar
minùs fixè aliquid proponit. Igitur
renovare debemus propositum, &
fervorem nos excitare.

FINIS VIÆ PVRGATIVÆ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

INTRODUCTIO PRÆLIMINARIS

Ad Tabernaculum Eliæ in via Illuminativa.

THEOPHOBVS.

CVm Israelitica Gens pari felicitate, atque labore immundâ Ægypto pedem extulisset, ductuque Moysis sicco vestigio mare rubrum pervadâsset, cœpit divina Bonitas, consumptâ jam omni Ægypticâ farinâ, cælesti mannâ esurientis populi famem opsonare: jussitque, ut *sexto die parent, quod inferant, & sit duplum, quàm colligere solebant per singulos dies*: quibus tanquam novis terræ sanctæ prælibatis delicijs alacriores reliquũ viæ prosequerẽtur. Emensi estis hactenus, dilectissimi Fratres, difficiles viarũ anfractus per Mosaici Tabernaculi stationes mecũ digrediendo. Verùm *Sexta* dies vobis lætior, apponet divinæ consolationis manna, quod degustando sensim cognoscetis,

Israelitæ post transitum maris Mannâ refecti.

Exod. c. 16. v. 5.

quàm ſuavis ſit Dominus inquirent
ſe. Agite igitur, pergamus hilares.
alterum ELIÆ Tabernaculum in
ri. Fuit iſte ſacerdos magnus, a
Propheta, ſolitudinis incola, fide
nus, devotione ſummus, fortis in l
ribus, in meditatione aſſiduus, in
citatione diſciplinæ rectus. Et quem
modum Moyſes oppreſſos Iſrael
Pharaonicâ ſervitute exemit, ita El
Achab Tyranni, Sacrificulorum B
& petulantiſſimæ Iezabelis glori
mus victor exiſtens, vos docebit A
dum in Rege Achab, Carnem in R
na Iezabel, & Dæmonem in Sacer
tibus dæmonum triumphare. Do
vos quoque trium Votorum obſer
tiam; ac primò PAVPERTATIS,
dem ipſe congregatis centum cum
ſæo dicipulis, monaſticam vitam in
te Carmelo (unde Carmelitarum
ctor deprædicatur) profeſſus: Om
vites vincebat, quoniam pauper era
paupertatem ex mentis opulentia elig
Secundò CASTITATIS, nam Virgo
manſit, & illuſtris ſuarum Victor
num, qui nullis captus illecebris, omnem
ſecundùm corpus habitationem cælesti
tate converſationis obduxerat, mente
gens, carnem ſubjiciens, & regiâ

Eliæ virtutes.
S. Iſido. Peluſi. l. de ortu, & interi. Proph. c. 55.

Conſilior. Evangel. Religioſus Obſervator.
S. Ioan. Chryſoſt. homil. 2. ad pop. S. Amb. lib. 1. de Cain. c. 2.

authoritate castigans. Denique OBEDIENTIÆ; jussus enim tantisper à facie Achab, & Iezabelis insano furore se subducere, *abijt, & fecit juxta verbum Domini.* Vnde tandem in Illuminativæ stadio exercitatus promeruit, per Vnitivæ, ad Deum curru igneo triumphabundus evehi. Vos hoc triduo Elisæum imitando, ne latum unguem ab ejus tabernaculo discedite, priusquam, sicut ille duplicem Magistri sui spiritum postulando, ita vos triplicem PAVPERTATIS, seu frugalitatis, CASTITATIS, & OBEDIENTIÆ exercendo acquiratis.

Die Sexta.

De Voto Paupertatis.

MEDITATIO XVI

De præstantiâ, & conditionibus tum Religiosæ Paupertatis tum generosi contemptûs divitiarum in Ecclesiasticis.

Text. Regul. c. 33. PRæcipuè hoc vitium ampu[tandum] *ne quis &c. præsumat [ali]quid habere vel effectu, vel [ut]ilitate, immodico proprium: [ne]omnino rem. Et si cui [ali]quid* peculiare) *inventum fuerit, quod [ab]bate non acceperit, gravissimæ disciplinæ [sub]jaceat. Omni* (verò) *vilitate, & extrem[a] contentus sit.*

cap. 55.

c. 7. gr. 6.

Præludium. Imaginare Christ[um] suis Apostolis, & omnibus eorum [in] Apostolicâ dignitate, & officio succ[es]soribus paupertatem Evangelicam [sua] commendanten his verbis: *Nolite p[os]sidere aurum, neq; argentum, neq; pecun[iam] neq; peram, neq; duas tunicas, neq; cal[cea]menta &c.*

Matth. 10.

Punct. I. Consid. I. Christum ex tribus causis paupertatem suis Apostolis præcepisse. 1. Vt ab omni rerum temporalium cura, vel saltem cupiditate expediti totos se divinæ providentiæ committerent, tunc omnium ditissimi, quando erunt ab omni terreno affectu soluti, Deum habentes pro Oeconomo, & Conditorem suum pro censu. 2. Vt liberiùs ejus servitio, amplificandæ divinæ gloriæ, ac saluti animarum incumberent. 3. Vt omnibus hominibus contemptûs divitiarum, voluptatumque, insuper sanctæ simplicitatis, ac sobrietatis exemplum darent. Easdem autem rationes non pro Religiosis tantùm, sed æquè etiam pro Ecclesiasticis Apostolici officij munere fungentibus militare; unde Apostolorum Successores & Viri Apostolici nuncupantur.

Cur Deus Apostolis paupertatem præceperit.

Verè magna sublimitas, esse pauperis Christi discipulum, Apostolorum Successorem, Principum super omnem terram hæredem. Sed æquè ingens libertas, nullis, etsi aureis, vel argenteis compedibus esse illaqueatum; summa securitas, quies & cordis lætitia, spinis non pungi, curis non lancinari, & tamen nullius rei ad vitam necessariæ defectum pati! *Qui potest capere capiat, non enim omnes capiunt verbum hoc.* Matth. 29.

Paupertatis Evang. commoda.

Punct.

Punct. II. Consid. Innumeras h
geminæ sive corporalis, sive spirit
Evangelicæ & Apostolicæ paupertat
tilitates. 1. Quàm plurimas peccandi o
Illius prærogativæ. siones præscindit, revocat mentè à s
bia, avaritiâ, prodigalitate, gulâ, lu
tatibus, solicitudinibus, & contem
bus mei, ac tui, quibus perpetu
tricati sunt divites & sæculares, p
est prima omnium virtutum, servat
vini, puri amoris Dei, charitatis
proximum, misericordiæ in pau
devotionis & veræ Religiositatis,
perfectionis cuicunque statui com
Matth. 9. 21. tis parens, dicente Christo: *Si v
fectus esse, vade, vende omnia &c.*
bet singularem prærogativam om
bundantiæ & benedictionis divinæ
Psal. 33. 11. *Divites eguerunt, & esurierunt, in
tes autem Dominum, non minuentur om
no.*

O quàm bonus, & benignus
Deus! quàm laudabilis, & mirabi
ipsius providentia erga virtutis
Apostolicæ sequaces; quâ fit, ut e
S. Aug. de S. Paulino. 2. Cor. 6. 10. *lentissimi divites, sed voluntate paupert
hil habentes & omnia possidentes fur
sissimè Sancti,* & sanctissimè copios
nomen Domini benedictum in s

Punct. III. Consid. Hujus verò paupe
Spiritûs in Ecclesiasticis condition

1. inordinato affectu ad divitias expoliatum esse. 2. Avaritiam fugere. 3. à negotijs sæcularibus & litibus propter temporalia abstinere. 4. in victu, & amictu, non superfluum, sed frugalem, esse. 5. Misericordem in pauperes. 6. Sacra officia Ecclesiæ ex purâ servitutis, & gloriæ Dei, & salutis proximorum intentione obire, citra respectum alicujus stipendij, aut lucri præcisè temporalis. Conditiones spiritualis paupertatis Ecclesiastic.

Paupertatis autem Religiosæ conditiones esse. 1. Omninò nihil habere, quod Superior non dederit, aut permiserit. 2. Nullam omninò rem dare, aut accipere sine præcepto, vel licentiâ illius. 3. Nihil omninò peculiare habere, aut proprium dicere. 4. Omni vilitate, & extremitate contentum esse, adeóque non superflua, meliora, molliora, delicatiora, in victu, vestitu, aut quomodocunque desiderare. 5. Non contristari, aut murmurare, in defectu, vel subtractione aliquarum rerum, vel si cui alteri aliquid pro indigentia plus, vel melius detur. (Instituatur utrobique examen &c.) Condition. paupertatis Regularis. *Regul. c. 33.* *c. 7. gr. 6.* *Regul. c. 34.*

Planè doleo, & erubesco, quòd multoties has suavissimas leges non observaverim; erravi, & erro sæpius ex innata cupiditate, quæ omnium malorum radix est, semperque repullulat: sed dein-

deinceps cum divinâ gratiâ præcaveo
ne contra Deum, aut conscientiam
am, proposita & Vota mea, quidq
injustè ambiam, vel inordinatè co
tam, aut ut proprium possideam,
superfluis inhiem: futurus per co
Prov. 30. contentus, si bonus Deus *tantùm n*
meo tribuerit necessaria.

DIGRESSIO XI

De Voto, seu observatione Vo
tariæ paupertatis in re, sive n
ritu: & Vitijs Proprietatis, Av
Superfluitatis, ac Prodigalitatis
contrarijs.

THEOPHOBVS

(1.)

SAtis spatiosus & amplus hodie D
sionum campus aperitur, ad pau
tatis Religiosæ quoad temporalium
dicationem; ad Ecclesiasticæ, quoad
ordinati affectûs ad illa mortificatione
& tertiò quoad spiritualis paupert
quæ est contritio spiritûs alta lapsu
discutiendas essentias & præstantias
de verò ad exterminanda vitia illis
po

posita. De hac tertia sermo erit à prandio; nunc ad priores. Tres sunt in hac Ecclesiæ militantis Hierarchiâ Deo ex speciali Voto famulantium status, quos Evangelicæ & Apostolicæ paupertatis æmulatores esse oportet. Prior antiquitate, est status Religiosorum, qui illud Iobi animo revolvẽtes: *Nudus egressus sum de utero matris meæ, & nudus revertar illuc*, statuerunt etiam in hoc intermedio itinere, vitam omnibus bonorum temporalium impedimentis exutam ducere. Alter est præcellentior dignitate, videlicet Clericorum & Ministrorum Ecclesiæ, in Canonicatibus & Parochijs, qui Voluntariter in primitiva Ecclesia Voto speciali ad Apostolicæ paupertatis leges se obligabant, nihil proprij possidentes. Tertius est Canonicorum Regularium Sancti Augustini, qui Religiosos inter & Clericos sæculares intermedij, de utriusque prædictorum perfectionibus participant, Monachis autem in hoc præcedentes, quòd illi ex suo instituto non teneantur esse Clerici, isti autem immediati Apostolorum Successores Clericorum seu Regularium Canonicorum munere in Ecclesijs, unà cum vitâ contemplativâ, purè Religiosis communi, fungantur; qui eandem cum istis paupertatem profitentur.

Tres status pauperum Evangelicor.

Iob. 1. 21.

Clerici olim ad Votum paupertatis obligati.

Canonici Regular. S. Augustini.

II. Ho-

Pauperum Evangelic. gloria.

II. Horum omnium respective voluntariè pauperum gloria floret contemptu, honor in abdicatione, limitas in conculcatione, divitiarum cumulatio in dispersione, lucrũ in sione, usura in fœnerandò Domino, sus centuplicatus in cœlo, hæredit paradyso, patrimoniũ in ipsâ Divin

Felicitas : Deum habere pro possessione.

Quid felicius? quid glorioſius? quam bere in delicijs, delicias non amare, summis divitijs reputare, à divitijs possideri, nec eas possidere, de m nec teruncium habere, sed supra dum eminentiorem existere, p regnum Dei inopiâ laborare, & p inopiam regnare cum Deo. Eligan alij; inquit præfatus illuminatiſſi

S. Aug. in Psal. 15.

Ecclesiæ Doctor: *Eligant partes, quib antur; terrenas, & temporales, portu ctorum Dominus Deus æternus est: alij mortiferas voluptates, pars calic*

S. Isidor. l. 2. de off. c. 1.

Dominus est: & S. Hispalensis Anto *Qui Deum hæreditate possident, abiec impedimento sæculi, Deo servire studu pauperes Spiritu esse contenduni, ut cum illud Psalmistæ dicere possint; Dominus hæreditatis meæ.*

III. PHILOTH. Ostensa fuêre non dudum ab aliquo familiar mo mecum, Seraphici Ordinis P ex Chronicis Wadingi, hæc Paupertatis encomia, à S. Fran

suis FF. sæpius inculcata : Hæc est illa celsitudo altissimæ paupertatis, quæ vos charissimos, hæredes, & REGES REGNI cælorum instituit, pauperes rebus fecit, virtutibus sublimavit. Hæc est virtus, quæ animam adhuc in terris positam facit in cælis cum Angelis conversari. Hæc est, quæ dotem agilitatis, super cælos volandi, animabus ipsam amantibus etiam in hac vita concedit, cùm veræ humilitatis & charitatis alas se amantibus impertiat. Hanc scitote, Fratres, specialem esse viam salutis, humilitatis fomentum, perfectionis radicẽ, cujus fructus multiplex, sed occultus: est enim Evangelici agri thesaurus absconditus, &c. Hæc ille incarnatus Seraphinus.

VVading. in Annal. Min. ad annum 1210. n. 50. S. Francisci elogia de paupert.

MONOPH. Memini & ego, quòd legerim aliquando, eundem observantissimum Paupertatis Evangelicæ cultorem in omnibus pœnè sermonibus ad suos habitis, eandem tanto spiritûs fervore deprædicâsse, ut è facie ejus ignis emicare videretur ; eandem nunc matrem, nunc sponsam suam, modò Dominã & Reginam appellando, *quia in Rege Regum, & Regina Matre eius tam præstanter effulsit.*

S. Bonav. in Vit.

THEOPH. Scire desideratis, quanto splendore perfectionis hæc virgo in Cæli Dominâ effulserit? Audite ipsam

B. Virgo paupertatis cultrix.

ipsam suæ dilectæ Brigittæ sic de se
lare dignatam. *Omnia, quæ habere pot*
di indigentibus, nihilque nisi victum
& vestitum reservavi. Nulla mihi, ni
us, placuerunt. Ego semper optavi, u
rem ad tempus nativitatis ejus, si for
mererer ancilla indigna Matris Dei, f
etiam in corde meo, si esset ei accepta
vare virginitatem, NIHIL VNQ
POSSIDERE IN MVNDO. S
aliter vellet Deus, fieret voluntas e
non mea. Ecce vobis absolutissimam
fectionis & statûs vestri ideam in
ne Matre, quæ Voto castitatis
lis emisso, conformem divinæ
ti Obedientiam professa, tam
Paupertatis Votum adjunxit, ut
proprietate abdicatâ, ab omni
(quod principalius est) affectu ad
terrenas alienissima, omnem av
superfluitatem, victu & amictu
contenta, nec fortunarum, nec
ris, sed nec propriæ suæ voluntat
vitæ commoda sibi reservârit.

Religiosor. Vota implevit.

Religiosi proprietarij

IV. Hîc jam ad Monophilos
fermo dirigitur, cum magnâ animi
passione, si qui inter eos reper
juratæ paupertatis parum memor
vel proprietatis, vel superfluitatis,
splendoris alicujus sæcularis plus
studiosi, de quibus. Trithemius;

vobis, ait, qui votum vestrum infringitis, & iram Dei contra vos provocatis, quoniam levius habebunt fures, & meretrices in die Domini, quàm vos, si morientes in proprietatis nequissimo vitio fueritis deprehensi. Non enim simplex vitium in Monacho censetur proprietas; ubi multa in unum crimina concurrunt; pactum cum Deo initum frangitur, votum solemne violatur, charitas fraternæ unitatis spernitur, furtum committitur, sacrilegium perpetratur, dicente Augustino: Si aliquis rem sibi collatam celaverit, furti judicio condemnetur. Veruntamen observate SS. Patrum contra detestandam proprietatem tonitrua, atque statuta. Si quid *Peculiare*, aut aliquid inventum in aliquo fuerit, grandi eum Abbas, & diuturnâ excommunicatione condemnet. Sanctus verò Columbanus Abbas: *Operis* PECVLIARIS *præsumptio centum plagis emendetur.* Gravia quidem, sed leviora sunt Canonum decreta. *Si proprietatem aliquam habere deprehensus quis fuerit, regulari monitione præmissâ, de monasterio expellatur.* Et rursum. *Si proprietas apud quemquam in morte reperta fuerit, ipsa cum eo in signum perditionis, extra monasterium in sterquilimiũ subterretur: secundùm quod Beatus Gregorius Papa fecisse legitur.*

S. Aug. regul. c. 29. Pœnæ contra proprietarios. *Magist. in Reg.*

S. Columb. l. de quot. pœnitentijs Monach.

In Decretal. Can. Cùm ad Monasterium.

S. Greg. l. 4. Dialog. c. 55.

Ne verò quisquam seipsum præsu-
licentiæ excusatione seducat, ita
stitutum est. *Nec æstimet Abbas, quòd*
habenda proprietate possit cum aliquo
nacho dispensare ; quia abdicatio pro-
tis, sicut & custodia Castitatis adeò
est regulæ Monachali, ut contra eam
mus Pontifex possit licentiam indulge-
his omnibus supra memoratus T-
mius duo corollaria ponit. Pri-
Omnia vitia Monachorum levi q-
miseratione puniuntur ; sola pro-
est, quæ reum à communione S-
rum tanquam mendacem Spiritu-
cto eliminat. Vnde præcipitur v-
Monasterio projici, tanquam lep-
& mortuus extra Cœnobium in lo-
linio sepeliri. Alterum: Cæteror-
tiorum pœnitentiæ post mortem
deficiunt, hoc proprietatis vitium
solùm in hac vita districtissimè c-
tur, sed etiam in morte, & post m-
terribili animadversione punitur.

Proprietas Regular. indispensabilis. *cit. Can. Cùm ad Monast.*

Trith. loc. cit.

Proprietarius in Perquilinio sepeliend. *Can. Monachi. de statu Monachali.*

V. En lamentabile exemplum
provincia Siciliæ Fr. quidam Or-
nor. multis successivè perfunctus
cijs, existimando eapropter sibi
plura corradere ad omnem futurum
commoditatis eventum, pecu-
esculentis, vestitibus, strophiol-
bris, utensilibus, & cujuscunque

Religiosus Ord. Min. proprietati deditus.

reculis accumulandis deditus fuerat. Is ubi mortem oppetijt, & aliqui de Fratribus noctu ad Ecclesiam se contulerant locum pro sepulturâ corporis inquisituri, ecce istis spectantibus, apparent Divi Cœlites Franciscus, Ludovicus & Antonius, cum faculis accensis, ad locum miserandi cadaveris accedentes, ubi severâ voce interrogans S Franciscus, quis es tu mortue, mortuo respondente: *Ego sum Frater Ordinis Minorum, mi Sancte Pater*: replicavit Seraphicus: *Noli me Patrem tuum appellare scelestè, quia nunquam te filium meum demonstrásti, maledicte à Deo, Vota paupertatis, obedientiæ & castitatis jurata impiè violando*: & SS. Regulas temerè transgrediendo. Et conversò ad cæteros Sanctos vultu, quid faciemus (ait S. Pater) cum isto nefario statutorum prævaricatore? illis dicentibus, ecce in manu vestra sors ejus est, illicò Franciscus putido cadaveri, & capiti scelerato cappam habitûs Sacri abstraxit, & cum allatis è cella omnibus præinsinuatis rebus (ad sensuales commoditates asservatis) maledictum corpus, simulque omnia injecta in flammas & cineres redegerunt, prout prætacti Fratres præsentes spectaculo, & nimio terrore perculsi, cum accurrente P. Guardiano,

Mortuus non agnoscitur à S. Franc.

Cum omnibus suis rebus à Sancto concremetur.

no, nec in cella, nec alibi quidquam cadavere, aut rebus prædictis prætu neres repererunt.

VI. MONOPH. Tremendus, & omnibus Religiosis in studio cautelam formidabilis, sed eò magis anxietate perplexus reddor, eò quòd ignorem, quis talis proprietarius censendus sit, nunquid enim tantis minibus dignus exiſtat, qui aliquid vel accipit, retinet, occultat, vel alio permutat, non interrogatis, inſcijs Superioribus? Quis prælatus tam inurbanè, pro accipienda, vel da litterula, ſive munuſculo tenuis & exili, auribus illorum toties importunus eſſe? Quis pro oblato ab eo nummo, aut aliquo potûs vini, lenti, obſonij, condimentique genere tam ſcrupuloſus ſit? An ergo pro talis minutijs, & pro quavis, ſic dicta guncula ſunt moleſtandi? aut ſi hoc fiat, num propterea proprietatis, que graviſſimarum comminationum reus ero?

Dubium circa proprietatem.

VII. THEOPH. Nolo equidem hîc ſcholaſticè ventilare, quod forte jus, aut inſtituti noſtri non eſt, de re aut pœnis proprietatis in Religione; num prædicta omnia, in parva materiæ quantitate, de qua interro-

procedant; qualisve requiratur Superioris licentia, expressa, an tacita, seu prudenter quoque præsumpta: sufficiat enim dixisse, in dando, vel accipiendo, multò verò magis in tenendo, vel possidendo absque ulla licentia, ad committendum proprietatis leve, aut grave peccatum ex quantitate materiæ, eandem esse cum furto, aut sacrilegio proportionem. Cæterùm, ut audio ex temetipso, necdum Minimorum curam didicisse probaris, dum denuò antiquam illam crambem repetis: *Quid hoc? quid illud leve?* At cur amabò, rursus in disputationem, vel dubium trahis illa, quæ sanctissimus tuus Legifer conceptissimis verbis expressit: *Ne quis præsumat aliquid dare, aut accipere, sine jussione Abbatis, neq; aliquid habere proprium?* Et; quasi hæc dixisse non sufficeret, vehementiùs inculcavit *nullam omnino rem.* Néve parum, & parva pro nihilo reputandi daretur occasio, addit specificando: *Neq; codicem, neq; tabulas, neq; graphium, nec quidquam: sed nihil omnino: quippe quibus nec corpora sua, nec voluntates licet habere in propria potestate.* Ex quo deducitur, tam parum licere proprietatis contra Paupertatem, quàm parum corpore suo contra Castitatem, ac voluntate suâ contra Obedientiam abuti: videlicet,

Peccati proprietatis gravitas regulatur à quantitate materiæ.

Regul. c. 33.

Nec minimum quid proprij conceditur à S. P. Bened. *loco cit.*

Peccata contra castit. & paupert. pari passu ambulant.

nihil omnino. Quid clarius? Numquis-
S. Bern. go jam audeat excipere aliquid, ut
tam frequens negationis inculcatio.

Species pro prietatis.

VIII. Porrò nequissimi hujus-
ſpecies aliæ quoque enumerantur
mentalis rei cujuſpiam non neces-
concupiſcentia: importuna, & n-
rei alicujus à Superiore ſuo extor-
affectus, atque poſſeſſio rerum lo-
ſuarum, quæ à cæteris Fratribus
habentur: extraordinaria, atque
va cibi, vel potûs ſumptio: rei pe-
cujuſdam QUANTULUSCUN-
amor: & ſi quis rem ſibi collatam,
permiſſam celaverit, aut Superiori
um latêre deſiderat, proprietatis
um in pectore clauſum portat. Fo-
mò quicunque res Monaſterij ad
veſtitum, uſum, ſibi conceſſas, p-
bitu ſuo ſine cura, ſine ſolicitud-
& nitore, negligenter, ſordidè, l-
tractat, deliberatè maculando, lacer-
frangendo, prodigendo, ac diſſip-
(cùm omnia velut *altaris vaſa ſacra*
res Deo dicatæ cuſtodiri, & tra-
debeant) *in Regulam ſicut proprietas*
infidelis, falſarius, & ſacrilegus p-
dignoſcitur.

Heffeen. diſquiſ. monaſt. tr. 7. diſq. 2. Trith. loc. cit. Caſſian. l. 4. c. 16. Regul. Iſidor.

Res Monaſterij ſordidè tractare, quale peccatum.

Trithe. tr. de 1. Regione clauſtralium n. 6. n. 2.

IX. Nunc reſtat, ut proprietas
pugnatâ, alterum paupertatis ho-
aggrediamur, quæ eſt ſuperfluitas

quâ materiâ nolim equidem tam rigidum censorem agere, ut omnia quandoque in recreationibus, in victu, & amictu à Superiorum discretione concessa, indulta, vel data, pensatis Religionis, ætatis, personæ, temporis, officij, laborúmve circumstantijs, & *secundùm modum Congregationis, & positionem loci* solatia, inter superflua, & amputanda referre intendam, sed illorum (sicubi reperirentur) planè irreligosam præsumptionem meritâ correptione perstringere, qui, cùm victum, & tegumentum in claustro recipiunt, qualia nec in sæculo foris habere poterant, erigentes cervicem, unde solent in mundo divites contentari, inde ipsi murmurandi sumunt occasionem. Quibus sanè timendum, ne Sanctissimi Ordinis eorum Protoparentes omnis semper rerum omnium tenuitatis studiosissimi, si quem inter suos Religiosos deliciarum, vel superfluitatum sectatorẽ agnoverint, sub austero aliquando vultu & voce ita sint reprehensuri: Quid hoc audio, fili mi, quòd in domo paupertatis, in claustro pœnitentiæ ultrà constitutam tibi à me sufficientem annonam, plus semper, cibi, potûs, vestitûs, somni, & recreationum appetas? delicatiora conquiras,

Solatia indulta Regularibus. *Reg. c 35.*

Interpretatio Sancti Fundatoris contra ambientes superflua.

commodiora ambias? Recordare si quid ad sacrum meum Ordinem ve... utique non eâ intentione, aut peti... ut post sacram Professionem & em... sanctæ paupertatis Votum paulatim... pias delicatulum agere, gulam exac... orexi tuorum appetituum inserv... quia hâc tuâ intentione perversâ d... & capitulum, & confratres tuos p... mè decepisses.

MONOPH. Beatissime Pat... tentio & petitio & mea pura, simpl... recta fuit, in hunc Ordinem per ... specialem gratiam ingrediendi, ut in... nibus vilitate & tenuitate cõtentus ... meosque sensuales & animales p... mortificem. Veruntamen etiam ... Regulæ vberiora indulgent solati... Religiosi ijsdem indiget infirm... ætas, vel complexio, aut labor... defatigationes sive animi, sive corp... majores incumbant: quò naturæ ... maximè etiam in floridâ ætate no... terantur, & laboribus reddãtur inhab...

Excusatio palliata superflua appetentium.

X. THEOPH. Non imp... (respondet tuus Patriarcha) adducta ... tiones, non solatia, & quæcunque ... perioribus concessa, uti *Nº. prae... te* dictũ, sed is reprehensione mea ... dignus est, qui vel Ordinis mei leg... paupertate fundatas pervertendo, ... nu...

gnosa gulæ commenta, & adinventiones necessitatis centone palliat, vel qui cõcessis & appositis non contentus in omnibus fluvijs, agris, hortis, promptuarijs & cellarijs inquirit, quæ gustui suo sapiant; ille animadversione dignus non vulgari, qui putans non Monachum, aut Religiosum, sed Salernitanæ scholæ professum & Medicum se esse, *de omni victûs appositi qualitate & ratione*, dijudicare, quodque intolerabile est, murmurare præsumit dicendo, *legumina ventosa, caseus aut macilentus, aut durus stomachum gravat, lac capiti nocet, potum aquæ non sustinet pectus, caules nutriunt melancholiam, pisces de stagno, aut de lutosa aqua meæ non conveniunt complexioni?* Panis jam nimis niger, jam nimis est vetus, jam non satis pistus? Vinum nunc leve, acetosum, mutatum, permistum? pulmentaria sordida, insipida, insulsa; non pinguedine, butyro, pipere, aut aromatibus sufficienter condîta? ô miseria! istáne est tua, ô Fili mî, Monastica, vel medica professio? vel putas fortasse, te olim de complexione stomachi tui fore judicandum, non verò de professione? Mandavi, *delicias non amplecti: jejunium amare: desideria carnis non perficere: non esse vinolentum, non multum edacem*; & si tibi præscripta v. g. vini mensura inveniri

Gula sub necessitatis pallio.

S. Bern. serm. 30. in Cant. Murmuratio de qualitatibus ciborum.

C. 4. instrum. 12. 13. 39. 35. 36.

Regul. c. 40.

niri non posset, sed *multò minus, aut e*
nihil, benedicas Dominum, & sine m
murationibus persistas. Et tu sin m
sterio tanquam albæ gallinæ filius
ctari prætendas; an in morte de

Accusabit S. Fundator delicioso.

sperabis, quin te coram tremend
dice tanquam proprietarium, sup
um, delicioſum, inabstemium, irre
tum, molestum, murmurosum, m
tientem, & novellum paupertatis
varicatorem accusem? Dum, qu
omnibus mei instituti Ordinis
in numero Sanctis vel olus, vel
mina fuêre in cibaria, potúmve
pha præbuit, humúsque dura lect

Sanctorum victûs asperitas.

dum tot delicatissimè in sæculo e
ti Imperatores, Reges, Principes (
que sexûs personæ) Religiones p
si omni ciborum vilitate, & parsim
tot innumerabiles in exercitibus
tes solis sæpissime radicibus, allij
fumo; dũ denique tot pauperum m
nodochijs & trivijs millia solis vel
lis, vel mucidi panis frustulis
pauperem & afflictam trahunt;
omnia meliora, & abundantiora hab
etiamnum malè contentus, plura
dinatè concupiscis? & æquè ad c
cœlique perrennes delicias cum
aspiras? O tua fatuitas! & mea ju
ma indignatio, nî ocyùs resipiscas,

& talia Sanctissimus tuus, ô Religiose, Legifer.

XI. PHILOTH. Ecquid, mi *Theophobe*, de Ecclesiasticorum divitijs, aut bonis patrimonialibus? Quid de proventibus Ecclesiasticis, eorúmque dominijs, proprietate & usu decernis, cùm prædicta omnia principaliter Regulares præcisè concernere videantur.

THEOPH. Sed neque hîc Scholasticum agere intendo, cùm suppetant Theologorum copiosi de hoc themate libri. Cæterùm petitioni tuæ hoc etiam in puncto maximi ponderis, & summè considerabili satisfacere volens, præmittendo, Ecclesiasticos suorum bonorum patrimonialium absolutos esse ad disponendum Dominos, & ex aliquali apparente probabilitate etiam bonorum Ecclesiasticorum, cum suis limitationibus, & secundùm quid duntaxat: nempe Dominos, quoad usum regulatum & conformem ad sacros Canones: & SS. PP. opiniones (uti mox videbitur) Et certè quemadmodum Religiosus in proprietatis, & superfluitatis vitijs offendit, ita non minùs Sacerdos sive per avaritiam, sive prodigalitatem, utrinque impingit. Ad quod notanda sunt duo fundamentalia Canonum documenta. Primum: quia *Clyros græcè, sors latinè*

Clerici sunt bonor patrimonialium Domini.

Non verò reddituum Eccles.

Causa 12. q. 1. C. Clericus.

tinè appellatur, propterea vocantur Cl... vel quia de sorte sunt Domini, vel qui... minus sors, id est, pars Clericorum est. Q... tem vel ipse pars Domini est, vel Dom... partem habet, &c. si quidpiam aliud... buerit præter Dominum, pars ejus non... Dominus. V. g. si aurum, si argentum... supellectilem; cum istis partibus Dom... fieri pars ejus non dignatur. Secundò

Clericorum sors Deus est.

Ib. Cap. Duo.

Duo sunt genera Christianorum, V... nus, quod mancipatum divino officio, a... Clerici &c. hi *victu & vestitu contem... lam inter se proprietatem habentes, ... habere omnia communia.* Ecce con... mem Ecclesiasticorum cum Reli... regulam. Ex quibus, & plurimis ... Canonum decretis inferunt SS. Pa... (eligúntque sententiam contra po... bilitatem talis dominij, omnes ... rati Clerici tanquam securiorem) ... runt, dico, quòd beneficium Eccl... sticum possidens, vel quasi, illius ... minus non sit, sed solummodò ad... nistrator, & usufructuarius, cum ... ligatione restituendi ex justitiâ ... expensa (à qua Dominus absolutus, ... munis est) ideóque talis benefic... circa Ecclesiastica bona facilè ve... Scyllam, vel Charybdim, aut ar... proprietatis, aut profusæ superflu... allidi, & naufragari queat.

Sunt solùm administratores suor. reddituum.

XII. Avaritiam inprimis hâc lege B. Carolus à Sacerdote jubet esse alienam : *Avaritiæ quoque notam tanquam statui Ecclesiastico noxiam, & sordidam maculam inurentem, quantum possunt, fugiant, nec lucri cupidi habeantur.* En, ipsam sordidam Sacerdotalis dignitatis maculam appellatam. Quid si graviori notetur ab alio censurâ ? attende : *Quidquid præter necessarium victum, & vestitum de altari retines, tuum non est*, quia alijs debitum; *rapina est, Sacrilegium est.* Quid si talis congerro per eam fur, & latro, dispersor, mactator, & sanguinarius Dominici Gregis excoriator efficiatur ? Audi Prophetam. *Væ Pastoribus, qui disperdunt, & dilacerant gregem pascuæ meæ, dicit Dominus; quasi lupi, rapientes prædam ad effundendum sanguinem, & ad perdendas animas, & avarè ad sectanda lucra.* Et quid? si tandem eapropter tremendo illo Iudicis fulmine percutiatur : *Væ, qui prædaris, nonne & ipse prædaberis ? cùm consummaveris deprædationem, deprædaberis : pecunia tua tecum sit in perditionem.* Quare instanter te admoneo, Venerande Domine, *ut non plus pecuniæ, quàm animabus studeas, quia Redemptor noster è Sacerdotis officio non requiret aurum, sed animas.*

In constit. S. Caro. c. Regul. 8. Avaritia valdè indecens Sacerdoti.

S. Bern. Ep. 2. ad Canon. Lugdun.

Ierem. 23. 1. & 22. 27.

Isa. 33. 1.

Act. Ap. 8. 20. S. Greg. Epi. ad Marian. Episcop.

XIII. Alter scopulus sive Charybdis tantò periculosior, quantò in eum lon-

Sic & prodigalitas,

longè plures Eccleſiaſticorum im-
gunt, eſt ſuperfluus, nimius, & in-
lis bonorum ſpiritualium abuſus, e-
ſio, & prodigalitas: Væ enim, Ab-
S. Bona-ventur. *Domine Deus! quanti hodie infelices*
cerdotes ad ſacros Ordines, & divina
ſteria accedunt, non Chriſto ſervire
corde, & corpore, ſed deliciari, ditari,
perbire, luxuriari de patrimonio Chri-
eleemoſynis populi quærentes; non
S. Bern. *Deo, ſed impulſi à diabolo. Pro ben-*
& dignitatibus decertantes, ut Eccle-
redditus in ſuperfluitatis, & vanitat-
impendant.

PHILOTH. Avaritiam equi-
æquè ac luxum in Dei Sacerdote
approbo: verùm quis interdicat
qui altari inſervit, de altari &
1. *Cor.* 9. *18.* concedente Doctore Gentium? &
dem nonnihil ſplendidiùs, genia-
S. Amb. in Luc. lautiùs? aut, *quid injuſtum eſt, ſi cùm*
na non rapio, diligentiùs mea ſervem,
meæ, vel amicorum, & conſangui-
rum aliquando utilitati profutura?

XIV. THEOPH. Duomelli-
ctores ſuis aculeis objectiones tuas
figant. *Quid tibi* (inquit primus)
S. Bern. in decl. ſuper Ecce nos reliquimus. *piens deliciæ ſapiunt? quid divitiæ illæ*
delectant oculos, quibus mercaris tam
judicium, tam duræ temetipſum obliga-
tioni? Conceditur, ut, ſi altari deſervi-

altari vivas; non autem, ut de altari luxurieris, inebrieris, pergræceris, *& de altari superbias.* Conceditur, ô *Philothee*, *divitiarum possessio, sed non ab his possideri, ut eas possidendo, contemnere, & non sibi, sed alijs possidere.* Conceditur *divitiarum affluentia, sed ne cor apponatur. Porrò cor prohibuit apponere, non manum; potestis itaque licitè bona Ecclesiæ possidere, si tamen eorum vos non reputaveritis Dominos, sed Ministros: ut pauperum necessitatibus erogentur.* Conceditur, concedente S. Ambrosio, si aliena non rapis, ut propria conserves, sed *ô imprudens, vel imprudens dictum!* propria dicis? *quæ? ex quibus reconditis in hunc mundum intulisti?* aut quænam nuncupas tua, præter propria patrimonialia? *Vota sunt fidelium, pretia peccatorum, patrimonia pauperum* (definit Vrbanus Papa) *& ideo obligationes vocantur, quia non debent in alijs usibus, quàm Ecclesiasticis, & Christianorum fratrum indigentium converti. Nunquid tua possides?* (eloquitur Os Aureum) *Res pauperum tibi sunt creditæ, ut in eleemosynam erogares, non in delicias absumeres.* Omnia, *quæ habet Sacerdos, sunt pauperum*, (docet Augustinus) *idcircò quod supersit: pauperibus dare non differat. Clamant nudi, clamant famelici*, (& pro ipsis Bernardus) *nostrum est, quod effunditis, nobis crudeliter* sub-

De altari vivendum non græcandum. *Concil. Paris. 6. l. 1. c. 18. Biblioth. SS. P. to. 3. ex Concil. Turon.*

S. Amb. loc. cit. in Luc.

Beneficiorum redditus sunt bona pauperum.

Hom. 51 ad pop.

S. Aug. in Ps. 119.

S. Bern. Ep. 42.

ſubtrahitur, quod inaniter expend
& quidquid accedit veſtris vanit

Apud Carolum Andr. Baſſum p. 4. c. 14.

Denique *noſtrum eſt aurum, & a*
tum (clamant & exprobrant pau
tes in piacularibus flammis anim
quod *in arcis veſtris reconditis, avar*
cerdotes, aut diſſipatis prodigi, *&*
ge vobis datum eſt, ut peccata noſtra, e
bita redimatis: quare carnibus noſtr
turamini?

Super Eccenos.

XV. *Ergo res pauperum,* (concin
ſæpe citatus Bernardus) *non pau*
dare, & quidquid ſibi Miniſtri, & d
ſatores, NON VTIQVE DOMI
ultra victum, & veſtitum accipiunt, pa
legij crimen eſſe dignoſcitur. Quapropte

Pauperib. non dare quaſi Sacrilegium eſt.

meant, Clerici, & Eccleſiæ Mini
ſuperflua, quibus egeni ſuſtentand
rent, vel ſibi appropriare, & con
re per avaritiam, vel in uſus vanos
que profanos dilapidare per prodi
tatem (ne dicam per hoſpitiorum
daloſas frequentationes, alioſque
tos uſus) duplici iniquitate ſe obli
gentes, quòd & aliena ſibi corrad
& ſacris ad vanitates abutantur. De
liquo, ut mentem meam explicem
Eccleſiaſticis bonis in conſangui
impenſis, vel impendendis. Illud c
mune & graviſſimum Eccleſiaſtico
penè omnium onus eſt, & heu!

rimis proximæ ruinæ causa, quod (uti est apud P. de Ponte)

„ Cùm Factor rerum privavit semine Clerum;

„ Ad Sathanæ votum successit turba Nepotum.

Seu, quòd Clerici propriâ sobole carentes, ex Dei instituto, ut suo Sathanas voto potiatur, ijdem ordinariè nepotum catervâ prægraventur, aut aliorum propinquorũ molestijs. Quo casu ex Cõcil. Trid. sequens *Philoteis* porrigitur instructio: *Ne res Ecclesiasticas, quæ Dei sunt, consanguineis donent: sed si pauperes sunt, ijs ut pauperibus distribuant.* Assentitur mellifluus ille Mediolanensis Archipræsul: *Est & illa probanda liberalitas, ut proximos sanguinis tui non despicias, si illos* EGERE *cognoscas*: quemadmodum è contra detestanda crudelitas, vel intra loculos includere salutem inopum consanguineorum, & tanquam in tumulis sepelire vitam pauperum suorum; vel hisce derelictis, in alienos omnia, & maximè in divites, & potentes sæculi, ex splendidâ prodigalitate profundere, quod non est nisi in Danaidum dolia aquam comportare. Experieris enim certo certius, te in extrema aliquando necessitate cujusdam malignantis fortunæ, neque calicem aquæ frigidæ à similibus

Sess. 25 c. 1. de Reform. Quomodo liceat bona Eccles. propinquis dare.

S. Amb l. 1 offic. cap. 30.

sperare posse, imò non nisi vipe-
sinu foviſſe.

XVI. Ad ultimum meme-
cleſiaſtice, memento Religioſe
antiquorum; cogita generation-
gulas tuorum Anteceſſorum, &
cernes eorum vitæ cæleſtis faſtigia
am firmis mentis oculis rerum
& voluptatũ *inconſtantiam rejec-*
nem ſuam fame, ſiti, ac vigiliis
Spectate Sacerdotes Dei altiſſi-
cite à veſtro conſorte Marcia-
bytero utilem divitiarum ac
uſum & impenſam; dum ille
dibus, ac bonorum patrimoni-
hæredibus egenos adoptavit.
veſtro conſacerdote & Martyr
Nolano pro illatis temporalium
non contriſtari, pro recuperan-
litigare: pro reſiduis veſtris,
in ſocietatẽ aſſumere, velut ille
omnibus ſuis bonis ſpoliatus,
perſecutione, nunquam ablata, li-
nitus, repetijt, ſed unico agello
tulo contentus, eorundem fruc-
egenis communes habuit.

XVII. Imitemini denique,
conditione veſtrâ, & modulo
num illum & verè per omnia
gioſiſſimum Antiſtitem CARO
qui rejectis duodecim Abbatijs,

S. Ioan. Damaſ in hiſt. Ioſaph. cap. 12.

Contemptus divitiarum in ſanctis Presbyteris, Marciano, & Felice Nolano.

Polland in Vit. 10. Ian. n. 8.

Idem ad 14 Ianu. n. 15.

S. Carol. Borrom. divitiar. contemptor.

misque nobilissimis titulis, & officijs (qualia fuêre: summi Pœnitentiarij Romæ, Archi-Presbyteri S. MARIÆ MAIORIS, Ducis Auriacensis, Protectoris Portugalliæ, Germaniæ inferioris, diversorum Ordinum, & Congregationum Regularium &c.) Ecclesiasticos quoque redditus ad centies mille annuos coronatos generosissimo non solùm contemptu dimisit, unicè ad suos, & pauperum usus retentis laborioſissimi Archiepiscopatûs Mediolanensis proventibus. Sed & quadraginta aureorum millia ex vendito Vritano Principatu persoluta, ne uno quidem die in ædibus asservare, vel retorto contueri oculo dignatus est, quin omnia actutum pauperibus erogari præceperit: lautitias verò, ac rerum superfluitates adeò exosus, ut singulare abstinentiæ prodigium nuncupari queat, illud vobis quàm maximè commendandum subjungens; abstinere se à cibo & potu, non tam temperantiæ virtutis intuitu, quàm ob assequendam, & integrè retinendam pastoralium functionum facilitatem. Largus in pauperes.

XVIII. Non minùs adeste vos quoque Religiosissimi PP. & alterum Carolum Villarienſem Monachum pro Carolus Villarien. asper in victu.

exemplo vobis ſtatuite, qui de r
liſſima Germanorum proſapiâ or
cùm ſæpius ab alijs interrogaretu
modo fabarum jam, atque pilo
alijſque malè præparatis cibis vita
leraret in Monaſterio, priùs omnib
licijs aſſuetus in mundo; reſpond
piperis grana ſe omnibus cibis p
cere, quibus eos valde ſaporat
deret. Primum eſſe laborem aſſi
Alterum longas vigilias. Tertium
recogitet, ſapidiores cibos in
paupertatis expectandos non eſſe.
imitari ſtudete, obſervandiſſim
alijs diſpenſatores frugales, & d
pro vobis verò modico content
diſcite, aut pergite, ſacram auri, r
perfluitatum famem piâ fraude ta
obſonare in via, donec cæleſtium
rum affluentijs perfruamini in P

MEDITATIO XV

De Paupertate Spiritûs, ſeu h litate ac vilis æſtimatione ſui ejuſque conditionibus.

Text. Regul. Prologi. *TImentes Dominum, de bona o tia ſua non ſe reddant elatos,*

in se bona non à se posse, sed à Domino fieri existimantes, operantem in se Dominum magnificent. Malum verò semper à se factum sciant, & sibi reputent. c. 4 Instrum. 43.

Præludium. Imaginare tibi miserabilem Lazari mendici, famelici, nudi, ulcerosi, & sanie fluentis ante januam divitis jacentis speciem. Luc. c. 16. v. 20.

Punct. I. Consid. Christum, illos pauperes, dixisse, esse beatos, qui tales sint SPIRITV, per voluntariam humilitatem, & vilem sui ipsius existimationem mediante, cognitionei, 1. infinitatis absolutissimæ sui Creatoris in magnitudine, potentiâ, majestate, immensitate, sapientiâ, æternitate, & incommutabilitate &c. 2. Suæ è contra propriæ vilitatis, infirmitatis, ignorantiæ, corruptibilitatis, mortalitatis, & totalis nihilitatis. 3. Conditionis sui corporis, in quo nihil habet nisi cinerem, vermem, horrorem, fœtorem, & finalem putredinem. 4. In omnium suorum sensuum organis, nihil præter meras sordes, fæces, & plurimos defectus.

Alia paupertas Spiritûs, humilitas.

Inspiciendo defectus corporis.

Quid ergo superbis pulvis, & cinis, cujus conceptio culpa, nasci pœna, & gemitus, vivere miseria, mori angustia, post mortem vermis, & cibus vermium? S. Bern. l. medit. cap. 3.

Punct. II. Consid. Quid homo sit in ani-

Et animæ. anima, ejuſque potentijs. 1. In in-
ctu, nimirum inſipiens, ignorans,
libilis, cæcus, & erroneus. 2. In
moria labilis, vagus, immemor
& beneficiorum &c. 3. In vo
proprius, appaſſionatus, impati
cundus, ſuperbus, contumax,
ſpiritui, rationi contrarius, ſen
& carnalis. 4. In anima verò
fœdata miſerabilior cæco, claud
to, ſurdo; leproſo, dæmoniaco
deterior, & ingratior beſtijs.
ſis etiam bonis ſuis operibus
ger, negligens, diſtractus, inco
remiſſus, tepidus, inutilis. (Ex
te in ſingulis.)

O Deus meus! apparebo in
ctu tuo, & *loquar ad te, cùm ſi*
& cinis? ſi me amplius reputavero,
ſtas contra me, & dicunt teſtimo
rum iniquitates meæ, nec poſſum con
re, quia in veritate nihil ſum,
hil, & merum peccatum.

Gerſ. l. 3, c. 8.

Humilitas cordis, oris, operis.

Punct. III. Conſid. Hanc
paupertatem requirere triplicem
litatem. 1. Cordis: deſiderand
gaudendo vituperari, vilipendi,
ſupprimi; humilem eſſe, & hum
nolle videri, in laudibus non e
in vituperijs non iraſci, in cont
nibus, vel adverſitatibus non indig

bona, quæ in se viderit, Deo applicare, in illis non sibi complacere, mala verò sibi soli imputare. 2. Oris: in nullo gloriando, ostentando, alios contemnendo, judicando, carpendo, criminando, aut se excusando, sed semper, & ubique se potiùs accusando, aut humiliter tacendo. 3. Operis: in incessu, oculis, habitu, conversatione, & occasione quâcunque modestiam, morum compositionem, & submissionem præseferendo, vel propter Deum subjiciendo se Superioribus; æqualibus amicabiliter conformando; & inferioribus affabiliter condescendendo. (Super hæc examina te. &c.)

Mitis, & humilis IESV, utinam hæc omnia corde, ore, opere exequi possem, uti frequenter intendo: vide humilitatem meam, laborem meum, & adjuva, quæso, infirmitatem meam maximam &c.

Rursus igitur firmissimè propono, humilitatem toto mentis conatu amplecti, omnem de bonis actibus fugere elationem, stare in omni bonorum actuum observantiâ cum timore Dei, ipsius sanctissimo nomini omnem, & solam gloriam attribuere, Deumque, si quid boni in me, vel alijs mihi commissis præstitero, per me, & in me in-

dignissimo operantem magnificare, malis autem me solum confundere fiat: sic precor, & rogo &c.

CONSIDERATIO I. AD TEMERIDIANA.

De Sanctorum perfecto contemptu rerum mundanarum.

Gerſ l. 1. ſ. 18. n. 3. SAncti, & amici Christi omnibus dignitatibus, honoribus, amicis, & natis renunciabant, nihil de mundo cupiebant: vix necessaria vitæ sumebant corpori servire etiam in necessitate dolebant. Pauperes igitur erant rebus terrenis, valde divites in gratia, & virtutibus. egebant, sed intus gratiâ, & consolatione reficiebantur. Mundo erant alieni, sed proximi, & familiares amici.

CONSID. II.

De illorum victûs asperitate.

Id. ib. n. 2. O Quàm strictam, & abdicatam vitam SS. Patres peregerunt! præ magna dulcedine contemplationis etiam oblivioni tradebatur necessitas corporalis refectionis. famino servierunt in fame, & siti, in frigore & nuditate, in labore, & fatigatione,

vigiliis, & jejuniis, in orationibus, & meditationibus sanctis.

DIGRESSIO XII.

De humilitate, & vitijs ipsi contrarijs.

THEOPHOBVS.

(1.)

POst exactam paupertatis, & frugalitatis, quæ in temporalium rerum omnimoda abdicatione, vel contemptu saltem consistit, supereſt de altera ejus parte, quæ paupertas spiritûs vocatur, disserere; nam paupertas illa, quæ nec habet, nec habere quidquam desiderat, collateralem adjunctam sibi quærit paupertatem, VIDELICET SVPERBIÆ LATENTIS CONTRITIONEM, ut, qui membrum Dei est, pauper sit spiritu, id est, humilia, & abjecta de seipso sentiat, & judicet; non applaudat sibi, nec infletur de quocunque dono, aut talento naturali, vel supernaturali, spirituali seu temporali, sive animæ sive corporis cælitûs sibi concesso. Et certè si viam salutis com-

S. Bern. serm. 2 in Cœn. Dom.

Est certissima via salutis.

compendiosissimam quæritis, vel in tot viarum diversitates certissimam (quit Hipponensis Præsul) prima e lis est humilitas, secunda humil tertia humilitas, & quoties interr res, hoc dicerem, non quòd alia sint præcepta, quæ observentur, se si humilitas omnia, quæ bene fiunt, præcesserit, & comitetur, & subsequa jam tibi de aliquo bono facto gaud totum extorquet de manu superbi tia quippe cætera in peccatis, supe etiam in rectè factis timenda est, la, quæ laudabiliter facta sunt, laudis cupiditate amittantur.

Consistit in cognitione sui ipsius.

II. Vt verò perfectè cognosca quo humilitas consistat; noveris mam illius basin, ac fundamentum intellectu collocatum esse, sive in fecta, & propria sui ipsius, suarum imperfectionum, atque defectuum spiritualium, quàm corporalium cognitione, quódque adeò nihil ex sui ribus possit, ut non modò nec verbo IESVS, testante Apostolo, pron queat sine gratia Dei, & Spiritus S ecto, sed insuper omni momento abs divino influxu in nihilum cum anim & corpore prolaberetur. Hâc præ intellectûs cognitione, incipit homo actus, & affectus voluntatis sese vi

1. *Cor. c. 12. v. 3.*

& nihilum æstimare, omnibus Dei donis indignum, & non nisi pœnas, plagas, opprobria, vilipendia, tanquam mundi peripsema, promeritum: fitque, ut in bonis operibus se non extollat, minimè sibi in ijs complaceat, divinæ voluntati perfectissimè conformare se studeat: ac *pro Dei amore omni obedientiâ se subdat majori*, æquali, & infimo: *in duris, & contrarijs rebus, vel etiam quibuslibet irrogatis injurijs, tacitâ conscientiâ patientiam amplectatur*, in omnibus non nisi operarium malum, indignum, & *reum se omni horâ de peccatis suis, jam se tremendo judicio Dei præsentari existimet.* Porrò humilitatis praxin sequentibus observationum punctis tibi demonstro.

Ac vili æstimatione.

Regul. e. 7. gra. 3. & 4.

Ib. gr. 12.

Praxis & gradus humilitatis.

III. *Primò.* Omni conatu humilem esse, ac semper; sed nunquam humilem velle videri, aut prædicari. *Secundò.* Omnibus, etiam inferioribus se indigniorem reputare, nullique prorsus præferrre. *Tertiò.* Omnem contemptum, ignominiam, & vilem apud alios de se existimationem non modò hilariter & patienter sufferre, sed ultrò etiam appetere: nam, qui ægrè fert vilem de se hominum opinionem, talis, etiamsi miracula faceret, non est perfectus. *Quartò.* Ab omnibus libenti animo

S. Bern. serm. 16. in Cantic.

S. Thom. Aquin.

mo velle discere, & doceri, quam
sibi ipsi plus alijs, vel sufficienter
re videatur; ita Divus Chrysosto
non erubuit ab aniculâ objiciente
nimiam suorum conceptuum, & c
munitati inutilem sublimitatem,
concionandi modum doceri. Q
Neminem judicare unquam, aut
demnare erroris, præterquam se
continuè, magnum propriorum
ctuũ catalogum suis oculis præfer
do. *Sextò.* Nec in proprias suas
jactanter efferri, nec laudibus ali
extolli, vel illas appetere, aut sibi
placere, quasi aliquid sciat, vel ma
in se, vel alijs fructus fecerit, nam
erit doctior, vel in vita perfectior,
tò plurium, & longè plurimarũ
rerum ignorantiâ & multis prim
rum imperfectionum nævis se labo
comperiet. *Septimò.* In adversis,
probrijs, irrisionibus, illusionibus,
xationibus, aut contumelijs sibi
non excandescere, non vindi
minari, vel meditari, non in
erumpere, sed piâ taciturnitate &
tientiâ sufferre. Nusquam igitur in
mas ferveſcat, nusquam fumum ex
let, cervicem erigat, alijs arroganter
præferat, nusquam vanè de suis
tis sibi complaceat; *illa enim revera*

ſua, ſed Dei ſunt, ſolum peccatum in ſe ſuum eſt. *Bloſ. in Reg. ſpir.*

IV. Quod utinam aſſiduè recogitare ſtuderet, quiſquis inprimis religioſorum recenter, & modicè à ſæculi vanitate, & moribus converſus, ſive ex proprio ſuperbiæ ſpiritu, ſive diaboli, ejuſmodi ad meliorem frugem redacto inſidiantis ſuggeſtione ſeductus, ſi quando inſigne alicujus boni operis ovum peperit, mox illud gallinarum more decantat, & quaſi phylacteria ſua dilatans, dicit: *Dives ſum, & locupletatus*, devotus ſum, diligens ſum, perfectus, & jam penè ſanctus ſum &c. & neſcit, quia *miſer eſt, & miſerabilis, & pauper, & cæcus & nudus*; imò ineptus in hoc, & puer, & infans. Vidiſti quandoque, MONOPH. pueros pannoſos propter unam exilem rubeam ligulam laceratæ manicæ affixam, ſive novam laciniam veteri veſtimento aſſutam, valde ſepulchros, & decoros exiſtimare, circumquaque aſpicere, ſibi complacere, & oſtentare, gloriari, & credere ſe ab omnibus eapropter conſpici, placere, atque laudari. Quis niſi æquè infans infantilem gloriolam rideat, ne dicam, ſtultitiam? At certè vana gloria ſuos ſequaces iſtis ſimillimos reddit, dum videntur ſibi coram Deo magni devotione,

Stultitia propriæ complacentiæ in bonis operib.

Apoc. c. 3. v. 17.

Trith. tr. 1. de 1. regio. clauſt. n. 1.

Illius puerilitas,

Idem serm. 6. de cognit. gratiæ Spirit.

ne, atque præcipui, perfecti, & ſa
ctuli, ſenſibilem in orationibus de
tionem habentes, & lacrymanti
oculis jam Dei familiariſſimos ami
ſe putantes, cùm tamen in paſſioni
ſuis animalibus necdum ſint mortifi
quid enim illæ devotiones extra
niſi rubra ligula, ſeu nova lacinia re
ri centoni, & homini vetuſto, et
num mille defectuum centonibus co
ſuto ſuperinducta?

V. Huic puerilitati accedit & a
ra vanæ gloriæ, & elationis miſer
ſtultitia, & ſtultiſſima miſeria, q
ubi ſæculares per rapinas, uſuras, f
luxurias, carnis voluptates, adol
ſaltem per bonum utile, & delect
ſeipſos in perpetuas flammas præ
tant, hæc ipſa ſuos quoſcunque de
tos, ſed vanæ gloriæ cupidos per
ſimum mundi contemptum, paup
tem, obedientiam, caſtitatem; p
ſas ſuas auſteritates, vigilias, flag
tiones, inedias, jejunia; per long
orationes, & aſperas mortificatio
poſt mortem, tanquam è purgatorio
ſtrali eductos, æternis ignibus mancip

Illam ambientes ſunt aliis peccatoribus miſeriores.

S. Chryſ. hom. 35. in Epiſt. ad Corinth.

Vnde proprijſſimè, *mater gehennæ eſt ma
gloria ignemque illũ vehementer accendit
memque peſtiferum confovet.* Verùm
adhuc honorificè de vana gloria lo

tus sum, siquidem illa furtum est, & rapina omnium simul & semel thesaurorum, meritorumque gratiæ, & gloriæ. Vnde rectissimè à Divo Bernardo vocatur proditor, occultus sufflossor, negotium perambulans in tenebris, & sagitta leviter volans, leviter penetrans, sed non leve vulnus infligens: malum subtilissimum, secretum virus, pestis occulta, doli artifex, mater hypocrisis, virtutum exinanitio, laborum dispersio, sudorum perditio, thesauri proditio, infidelitatis proles, & omnis tinea sanctitatis.

Quale malum sit vana gloria. *S. Bern. serm. 7. in Ps. qui habitat. S. Cypr. l. de tent. & jejun.*

VI. PHILOTH. Existimârim, illam etiam furtum idcircò esse appellatam, quia se immiscet bonis operibus, & non per ostium, sed furum, & latronũ more, quasi aliunde, & clanculariò subintret in ovile humani cordis, ac rapiat, perdat, & mactet omnem rectæ, puræque intentionis fœtum. Ita enim mihi contingere solet, dum vel actum privatæ devotionis, vel publicæ erga Deum charitatis, aut officij mei perficio, radicem meæ intentionis inspiciendo, cognosco quidem me soli Deo placere voluisse, sed huic eidem intentioni, quâ Deo placere contendo; FVRTIM se, nescio quomodo, intentio humanæ laudis interserit, quod cùm postea tardiùs

Furtivè subintrat in bona opera.

diùs discerno, invenio me aliter ag
quàm sciam, me inchoâsse. Fatend
igitur, quòd rectam intentionem,
solum Dei beneplacitum quærit,
nunquam intentio minùs recta, q
donis Dei hominibus placere cupi
sidiando comitetur. Si verò hanc
adverteris miserentis Dei gratiâ pr
so, ecce mox aliâ deteriore vex
ribus meis ità insusurrante: Euge
ge: bene fecisti, quia gloriam
vicisti: adeóque mihi continua est
na, & utinam non rara victoria!

Assidua pugna cùm illâ.

VII. THEOPH. Optimè
ris: & gaudeo, te jam virtute ex
tiorum spiritualium eò processisse,
tentationibus diabolicis ad gravia p
ta immunis, per Dei miserentis gr
de bonis operibus impugneris,
non tua solùm, sed te longè q
sanctiorum hominum pugna est:
det enim desperationis spiritus,
videt multiplicari peccata, Ceno
verò gaudet, cùm virtutem m
cari videt. Beatissimus Zosimas S
dos, cùm quinquaginta tres annos
sanctè vitam solitariam exegisset,
modi vanæ gloriæ cogitationibus
stebatur: *Putasne in terrâ est Mon
qui possit me docere aliquod novum p*

S. Zosimas tentatus vanâ gloriâ

Polland. in Vit. S. Mariæ Ægypt. 2. Apr. n. 2.

ercitationis genus, quod necdum ipso opere expertus sum? Aut erit in eremo quispiam, qui me præcedat bonis operibus & sanctitate? Ad hæc talis vox ad eum allapsa est: *Bene certásti Zosima, verùm nemo est, qui se perfectum dicere possit*, jussusque Monasterium quoddam apud Iordanem ingredi, longè majora & sibi incognita perfectionis cœlestis exercitia fieri conspexit, & didicit. Sed & S. Gregorius Magnus ille Ordinis & Orbis splendor, eodem à te supra recensito modo hujus hostis insidias expertus est: & ita de se sanctissimus confessus est Bernardus; qui aliquando per suggestionem à dæmone laudatus, quàm insigniter, & fructuosè pro concione diceret, is autem ab hoc nihil ad superbiam moveretur, & idcirco quamprimùm malignus spiritus tentationē mutans suggeret: *Cessa, cessa, nihil est, quod agis*: diabolum hisce verbis abegit: *Propter te non cœpi, propter te non finiam.* Quoties itaque vos malus Genius animi elatione impugnat, toties eundem, aut illo veteris quondam Anachoretæ responso dispellite: *Avertantur statim erubescentes, qui dicunt mihi: Euge, euge.* Aut stultis extollentiæ cogitationibus arma humilitatis objicite, & frequentissimè intra vosmetipsos replicate illud Apostoli: *quid*

Sic etiam S. Gregor. Mag.

Et S. Bernard.

Ps. 69. 4.

Modi resistendi vanæ gloriæ.

1. Cor. 4. 7. li: *Quid habes, quod non accepisti? si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non accepisti?* Certè non movetur diabolus abscedat, nisi unde torquetur; pe tet vos vigilare, jejunare, & al orare, sed hæc omnia ipsi nõ sunt h dabilia, si vestram conversationem militas non commendet; at si co raverit, vos magna facere, & de humilia sentire: jam certè con movetur, quoniam vestris virtu & humilitate, quam ipse nec i potest, nec tolerare, ipsius sup maximoperè torquetur. Hæc a mum humilitatis hostem exp dum sufficiant.

VIII. Alter est, elata qu mentis arrogantia, humani respe & litigiosæ reputationis ambitio, stus, de quo illa gravissima Sanct gorij Magni lamentatio procedit:

S. Greg. hom. 17. in Luc. *lum majus præjudicium, quàm à tibus tolerat Deus, quando eos, aliorum correctionem posuit, dare empla pravitatis cernit. Quando ipsi ta compescere debuimus. Nulla*

Aliquor. Clericor. ambitio. *lucra quærimus &c. humanam verò intentâ mente captamus. Eo ipso teris prælati sumus, ad quælibet majorem licentiam sumimus, & benedictionis ministerium vertimus*

TIONIS *argumentum.* Et planè non leviter dolendum est, apud nonnullos præsertim juniores Sacerdotes invalescere, ut intrent in Sanctam Ecclesiam, per speciē regiminis gloriam affectantes honoris, videri Doctores appetant; transcendere cæteros concupiscant, primas salutationes in foro, primos recubitus in cœnis, primas in conventionibus cathedras concupiscant, sed tantò minùs susceptæ curæ pastoralis officium queant adimplere, quantò vel ad hujus humilitatis magisterium ex sola elatione, & aucupato hominum favore, non autem divinâ vocatione pervenerunt, vel in eodem non ministrare, sed ministrari, timeri, adorari, aut prædominari se extollendo, indignando, terrendo, minando, expostulando, atque conviciando quærunt, velut ipsorum ministerium non humile, pacatum, placidum, mite, ac divinum, sed *tri-*
bunitium quoddam, *aut civicum munus, imperium turgidum, & regnum inflatum pompis, ac insolens* foret, regno Manliano, aut despotico similius, quàm pastorali, sive paterno. Meminerint, quæso, tales, quòd forma Apostolica hæc est, ut dominatio interdicatur, indicatur verò ministratio, ac sentiat quivis

Idem hom 27. in Evang.

Isid. Pelus de grad. humil &c. 42.

Sacerdotes quærant magis amari, quam metui. *S. Bern. l. 2. consid. c. 9.*

vis Sacerdos, impositum sibi esse
sterium, quo amari; non datum
perium, quo metui debeat.

IX. PHILOTH. Si pauca qu
licet. Quid, obsecro, censes de mo
quorundam Clericorum, aut etiam
cerdotum exotico incessu, habitu
mâ, ac vestitu? quo similiores m
& joculatoribus, quàm Sacerdot
ab ipsa etiam plebe, nedum à
prudentiore, ipsorum, nescio, an
superbiam, an verò ridendam
& exsibilandam vanitatem trà
dijudicantur.

THEOPH. Dicam, quod co
quódque teipsum valde prudenter
fere, ex tuâ propositione adver
cam, quamvis idipsum quoque
dicere dubitem: quòd serpat hod
tida quædam tabes superbiæ per
corpus Ecclesiæ, & quò latiùs, eò
ratiùs; Sacerdotes nimirum, &
dam vix inter Levitarum numer
censos, debitæ gravitatis, honest
decoris, ac majestatis oblitos, no
reri in publicum prodire, vel co
strata, & sive per artem, sive idip
pulveres comptâ cæsarie nullâ app
te clericali tonsurâ: vel turgentib
prominentibus è subtiliori telâ ed
tijs, & ad manus defluentibus ma

S. Bern. serm. 33. in Cant.

Indecorus aliq. Clericor. habitus.

non paucos adeò laxis, dissutis, & penè integro palmo ultra vestem Clericalem protensis laciniatis, ac fibulatis caligis, non præcingentes juxta Dei mandatum lumbos, sed incompositos, solutos, discinctos, ac ita verissimè dissolutos, ut jurares, illos in theatrum, aut histrionicam scenam procedere, comicum, aut ludionem acturos. Alios etiam intueri licet, nimiùm exquisitè comptos, nitidos, circumamictos varietatibus, tanquam sponsos procedentes de thalamo suo. Inde videas splendidas mensas, cibos, & scyphos; inde cytharas, & tibias & lyras; inde redundantia torcularia, & promptuaria plena eructantia ex hoc in illud. Sed unde illis (interrogat Bernardus *loc. cit.*) exuberare existimas rerum affluentiam, vestium splendorem, mensarum luxuriam, congeriem vasorum aureorum, & argenteorum, de bonis Sponsæ (scilicet Ecclesiæ) inde est, quòd illa pauper, inops, & nuda relinquitur facie miserandâ &c. Hæc ille.

Idem serm. 1. Cant.

Et serm. 33.

Clerici splendidi; Ecclesia pauper.

X. Dixi, quod censeo: dicant SS. PP. dicant Canones, sive statuta, quid de istis censendum. Quid tibi de his videtur Ambrosi? Quòd sint insipientes, si credant, per hoc *se inter alios esse altiores, si vestem induerint clariorem, verbi gratiâ, casto.*

Notabile sententiæ SS. Patrum. *S. Ambr. de dign. Sacerd. c. 4.*

Concil. Const. sess. 43.

castorinam & sericam. Quid Concil. C
itantiense? *Spretâ in vestibus formâ E*
siasticæ honestatis, plurimi delectan
deformes: ergóne deformes, dum qu
esse formosi? Quid placet de his
ronymo? *Quibus omnis cura de vest*
benè oleant & niteant, tales cùm vi
sponsos magis existimato, quàm Cl
Quid tu Augustin judicas? *Qui immo*
to cultu corporis atque vestitu, vel u
rum rerum nitore præfulget, facile
citur rebus ipsis, pomparum sæculi s
ctator. Verùm quid de his S. Bern
Vanum cor vanitatem ingerit corpori,
terior superfluitas interioris vanitat
cium est.

S. Hier. Ep. 22. ad Eusto. Contra vanum vestitum Clericor.

Aug. l. 2. de serm. D. in mont. c. 1.

S. Bern. in Apol. ad Guil.

Graviores censuræ S. Bernardi.

XI. Sententiæ hactenus utcu
lenes. Sed quid ultrà Bernarde? *I*
indumenta animi mollitiem aperte ind
non tantum curaretur corpus, nisi pri
glecta fuisset mens inculta virtutibus.
ne sufficit tuæ censuræ? minimè:
ultrà: *Cernitur in nonnullis Sacerd*
vestium cultus plurimus, virtutum au
lus, aut exiguus. Non Christi stigma
hæc, muliebria potiùs esse noscuntur in
Sint muliebria, quid tum, si sic or
Clericis placet? Atqui sic eos ornari
est ornare sponsam (sive commissam
cleriam) *sed spoliare, non est cujusq*

S. Bern. Ep. ad Henr. Senon.

Idem serm. 1. in Cant.

sed perdere, non est restituere, sed prosternere, &c. mactare, & devorare. Sed nonnè habitus nitidus Sacerdotis est ingens honestas, decor & statui illustri, nobili, omnibusque sæculi statibus eminentiori conveniens? Bernarde, ne nimis rigidè: Dixi & dico, replicat ille: Si quid in habitu, gestu, incessu à Sacerdote præfertur nisi grave, moderatum pietate, ac religione plenum, totum quod video, *est meretricius nitor, histrionicus habitus, & apparatus.*

PHILOTH. Satis aculeata & amara videtur tam mellifluæ linguæ censura: sed quid circa hæc promanat ex illo aureo sacræ eloquentiæ flumine?

THEOPH. Quid ex auri fluvio nisi aurea fluenta, quid ex ore aureo, nisi verba exspectas aurea? attende. *Talis culturæ corporis cura, est meretricijs amoribus implicatorũ, ac perditorum scænicorum, mentisque deploratæ hominum.* Quos proinde si Sacerdos aliquis, Lux mundi, & Sal terræ nuncupatus, sæculari (quod absit) levitate ductus æmulari non abhorret, præterquam, *quòd Sacerdotij majestas, atque dignitas passim apud plebem non aliam ob causam vileat, contemnatur, & propemodum concidat, quàm propter multorum Ecclesiasticorum levem, & minùs probatam vitæ, & Habitûs rationem*: extimescat

S. Chrysostomi gravissima.

Constit. synod. Diœc. Const.

saltem terribilem illam sæpedicti
nardi censuram: *Qui honorati incedu*
bonis Domini, & Domino honorem
deferunt, at suismet vanitatibus ve
cant, *hi Ministri Christi sunt, sed ser*
Anti-Christo.

Bern. serm. 33. in Cant.

XII. Metuant pariter illum C
nem: *Nullus Clericorum, sagum, aut*
menta, vel calceamenta sæcularia; nis
Religionem deceant, induere præsumat.
CVS à Seniore ita coerceatur, ut tri
dierum inclusione detentus, aquâ tan
& modico pane diebus singulis susten
Horreant demum id, quod ex SS.
nonum Decretis concludit S. Raym
dus, his verbis: *Nunquid Clerici sæcula*
qui non portant coronam, vel Tonsura
vel Habitum congruentem &c. sunt a
mero salvandorum? Ad hoc licèt aliqui
dalizentur, volentes applaudere sibi in
catis, & dicentes, omnia Iura, quæ
hoc emanaverunt, esse de consilio intelli
dico, quòd non, cùm enim protali apo
pœna gravis & muliplex imponatur,
quòd non est consilium, sed præceptum.
ce apostasiam vocat, non portare
ronæ tonsuram, aut habitum cong
entem.

Pœnæ graves contra tales Cleric. Concil. Matiscon. can. 5. Anno 581.

In summâ.

Non portantes tonsuram & habitum decentem.

Apostatis accensentur.

PHILOTH. Sed quis tandem c
setur habitus iste congruens? Quæ
vestimenta Ecclesiastica?

Qualis habitus decens?

THEO

THEOPH. Respondeat tibi breviter Bernardus: *Illa, in quibus nihil possit notari curvitatis, nihil superfluitatis, nihil vanitatis, nihil quod pertineat ad superbiam & vanam gloriam.* *S. Bern. de Mod. bene viv. serm. 9.*

XIII. Tempus est, ut à calce ad caput revertamur, & quia Divinus sanè Bernardus per hanc totam dissertationem potissimùm Magisterij Cathedram tenuit, vanitatis ac superbiæ probra, fastûs & arrogantiæ dedecora, indecentis in Clerico vestitûs propudia, & vanæ gloriæ damna exponendo: eundem vobis pro absolutissimo perfectæ humilitatis speculo propono, & quidem tacendo repudiatas ab eo complures Episcopatuum dignitates; delatos ubivis honores, applausus, encomia; adeò in sui nihili abysso absorptus fuit, ut quamvis ob splendidissimos quaquaversum emicantes sanctitatis suæ radios, & patrata quotidie miracula totâ passim Europâ famosus impedire non posset, quin vestigijs ejus accidèrent, ea deoscularentur, certatim pilos vestium illius vellicarent, soloq; tanti viri visu, vel tactu sese beatos existimarent, in tanto tamen applaudentium accursu nunquam aliud de se senserit, aut dixerit, quàm se OPERARIVM INDIGNVM omnipotentis Dei esse. O summum humilis de se

Humilitas S. Bernardi.

se æstimationis prodigium! Quis
vestrûm præsumat, nova, & alta
sapere, jactare, ostentare? Proc
procul, ô Sacerdotes pars Domin
jssima indole vestra! procul, proc
Religiosi ab instituto, à mentibus,
ore, actibus vestris, omnis super
animositas, arrogantia, fastus, au
stitûs levitas. Insistite totis viribus
omnis humanæ gloriolæ vanitas,
vanitatis cupiditas, omnium vir
pestis, omnium meritorum rapin
gloriæ Dei furtum sacrilegum, ab
nibus deinceps functionbus vestris
motissimè proscribatur.

Vana gloria fugienda.

MEDITATIO XVI

De utraque Paupertate ampl dâ, exemplo CHRISTI Do mini.

Textus Regul. c. 7. gra. 7.

SEptimus Humilitatis gradus est: s omnibus inferiorem se, & vilior solùm suâ linguâ pronunciet, sed etia timo cordis credat affectu; humilians s dicens cum Propheta: Ego autem sum mis, & non homo.

Prælud. Imaginare tibi paupe nudum, & despectum IESVM,

è cunis vagitu suo, seu de Cruce tibi clamantem: *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.* *Ioan. c. 13. v. 15.*

Punct. I. Consid. Corporalem Domini IESV paupertatem, quam pro cælo, throno, corona, sceptro, purpura, divitijs, gaudijs, & voluptatibus elegit. 1. In nativitate extremam inopiam, stabulum, bestias, præsepe, stramen, laceros panniculos, famem, & frigus. 2. In vita summam austeritatem, eleemosynas, jejunia, vigilias, labores, pernoctationes in oratione. 3. In morte extremam nuditatem, flagella, spinas, crucemque, ut non haberet, ubi caput reclinaret. Extrema Christi paupertas.

Et non pudeat, sub Rege paupere, & nudo militem cupere mollibus vestiri, cubare, cibari, potari, abundare? non pudeat, sub capite spinoso membra esse delicata?

Punct. II. Consid. Ipsius quoque paupertatem spiritûs, infimam humilitatem, quâ, *cùm in forma Dei esset*, voluit 1. In nativitate exinaniri in formam servi, infantis, peccatoris, fugitivi, discipuli, subditi. 2. In vita, vivere ut mendicus, fabri filius, reputari ut blasphemus, dæmoniacus, prosterni ad pedes discipulorum in genua, illos lavando, tergendo, deosculando, etiam erga Summa ejus humilitas. *Philip. 2. 6.*

suum

ſuum proditorem Iudam. 3. In mu
capi, illudi, calcari, flagellari, c
demnari, crucifigi, ut mancipium,
mis, malefactor, & latronum p
mus.

O prodigia humilitatis! O Ie
humillime, qualia mihi dediſti ex
pla! Abſit ergo à me, ut ego ve
culus me velim magnificare ſuper
vel ambulare in magnis in ſpiritu
ſed elegi mihi, abjectiſſimus eſſe
mo tua, & viliorem me omnibus
putare.

Hæ virtutes ſunt baſes perfectionis.

Punct. III. Conſid. Chriſtũ hanc
cem paupertatem idcirco voluiſſe
primam, & totius vitæ ſuæ ſanctiſ
baſin. 1. Quia reverà omnis perfe
nis eſt principium. 2. Vt hominum
moderatas cupiditates divitiarum,
norum, & voluptatum ſuo exem
confunderet. 3. Vt omnes Religio
& pauperes animaret, omnia pau
tatis incommoda, & contemptus
enter ferre, amplectique vilia, abje
& infima. 4. Vt ſuos dein Apoſtolos
rúmque in officio & gradu ſucceſſ
ad eandem virtutem inſtitueret. Ad
illud: *Diſcite à me, quia mitis ſum & h*
lis corde. 5. Vt per Apoſtolos, Vi
que Apoſtolicos, (quales ſunt Sa
dotes) Eccleſiam ſuam in merâ

Matth. c. 11.

tate & paupertate Spiritûs fundaret, conservaret, omnesque fideles humilitatis suorum ministrorum exemplo ædificaret. Ah! dulcissime Domine, qui clamas ad nos, *discite à me* (non mundum fabricare, non cæcos illuminare &c. sed) *quia mitis sum, & humilis corde*: ecce de abysso nihilitatis meæ clamo ad abyssum misericordiæ tuæ &c. *Matth. c. 11. v. 29.*

Da mihi hanc gratiam, quâ pro statu meo possim perfectam semper paupertatem, & humilitatem amplecti, omnibus me inferiorem toto cordis affectu tenere, credere, & pronunciare, omnem arrogantiæ spiritum extinguere, omni mundanæ vanitati & levitati renunciare, inanem gloriam detestari, quia in veritate vilissimus vermis sum, & non homo, humiliatus, & confusione omni dignissimus.

CONSIDERATIO I. POMERIDIANA.

De vana elatione mentis cavenda.

NOn placeas tibi ipsi de habilitate, aut ingenio tuo: ne displiceas Deo, cujus est totum, quidquid boni naturaliter habueris. Non te reputes alijs meliorem, ne fortè coram *Gers. l. 3. c. 7. n. 2.* *n. 4.*

ram Deo deterior habearis, qui scit, qui in homine. Non superbias de operibus bo quia aliter sunt iudicia Dei, quàm homi Si aliquid boni habueris, crede de alijs m ra, ut humilitatem conserves.

CONSID. II.

De præstantia Humilitatis, cog tionis, & vilis æstimationis ipsius.

Ib. c. 2. 4. HÆc est altissima, & utilissima sui ipsius vera cognitio, & de De se ipso nihil tenere, & de alijs semp ne, & altè sentire, magna sapientia

Id. l. 2. 2. perfectio, Talem humilem Deus pro & liberat: diligit, & consolatur: homini se inclinat, humili largitur g magnam, & post suam depressionem gloriam. Igitur non reputes, te aliqu fecisse, nisi omnibus inferiorem te ess as.

CONSID. III.

De Exemplo humilitatis Sanc rum.

Id. l. 1. 26. 4. DEo proximi, & familiares amici fi sis videbantur tanquam nihil, & mundo despecti; in vera humilitate fund

& ideo quotidie in spiritu proficiebant. Sic etiamnũ hodie summi Sancti apud Deum, minimi sunt apud se, & quantò glorioſiores, tantò in se humiliores. Et, qui totum Deo adscribunt, quidquid boni acceperunt, gloriam ab invicem non quærunt. l. 2. 16. 4.

CONSID. IV.

Humilis confeßio suæ nihilitatis.

DOmine! hoc me coram te confundit, quia tam labilis sum. Ego vanitas, & nihilum ante te, inconstans homo, & infirmus. Nihil sum, nihil boni ex me habeo, sed in omnibus deficio: & nisi à te fuero adjutus, totus efficior tepidus & dissolutus. Vnde ergo possum gloriari, aut cur appeto reputari? Nunquid de nihilo? & hoc vanissimum est. Verè inanis gloria, mala pestis, vanitas maxima: quia à vera trahit gloria, & cæleſti spoliat gratiâ. Id l. 3. 20. 2.

Die

Die Septima.

De Voto Castitatis.

MEDITATIO XI.

De incomparabili excellentiâ Castitatis.

Textus Regul. in Prolog.

Vi malignum spiritum ... suadentem sibi, cum ... sione sua à conspectibus ... sui respuens, dedans ... hilum, & parvulos ... ejus tenuit, & allisit ... stum; requiescet in monte sancto Dei.

Prælud. Imaginare tibi, videre ... ab Angelo educi ab incendio Sod... & Gomorrhæ, & supra montem ... ri; sic homo eductus de sæculo in ... ligionem, sive abstractus de ... conjugio in sacerdotalem cælibatum ...

Gen. c. 19. v. 17.

Punct. I. Consid. Cælibem, sive ... ligiosum excellentiâ voti Castitat... quasi restitui in statum originalis ... centiæ Adami ante peccatum, nimir... in gratiam priorem, innocentiam ... tissimi, integritatem corporis, quasi ... poris expertem. 2. Obtinere spec...

Cæliebs sunt quasi corporis expertes.

Dei auxilia, ad domandos carnis stimulos; erui ex infinitis malis occasionibus, & consortijs; immunem fieri ab omnibus gravaminibus, & tribulationibus conjugij; allici meritis, conscientiâ tranquillâ frui, & minimè tot jactari concupiscentiæ fluctibus, quot sæculares soluti, & conjugati. *S Chrys. hom. 36. in Matth.*

O fælix, & beata generatio quærentium Dominum! ô singulariſſimam hujus virtutis, ac voti prærogativam! quis non aspiret? quis non, cùm potest capere, capiat? & quod accepit, intemeratè custodiat?

Punct. II. Consid. Cælibatum servantes 1. Angelos reputari, non quidem ex infimo quovis ordine, sed certè illustrissimos, & nobiliſſimos. 2. Illos quoque ipsorum Angelorum statui quoad hoc præcellere, nam illi sunt puri ex natura, fælicitate creationis, loco habitationis; pugnæ, & meriti expertes. 3. Cælibes è contra sunt casti ex virtute, quâ voluptates damnant: ex luctâ, quâ concupiscentijs resistunt: ex fortitudine, quâ diaboli tentationes vincunt: ex temperantia, quâ corpus vanè mortificant: & ex amore divino, quo Angelorum Domino copulantur. *S Basil. Angelis pares.*

Quid ergo Castitate decorius, quæ corpus, mundum de immundo concep-

tum ſemine, de hoſte domeſticum de
gelum de homine facit? quàm verò
ſeri, qui per momentaneas voluptat
mundi, diaboli, & carnis mancipia
dunt?

Punct. III. Conſid. Duas quoque
as ejuſdem excellentias. 1. Quòd
mortale corpus ad ſimilitudinem
rum Beatorum poſt reſurrectionem
quando vera quidem habebunt
ra, ſed *neque nubent, neque*
Quòd hominem proximè
in Deum, qui merus & puriſſima
ritus; unde illud: *Virginitas*
corruptibili Deo ſimillimum facit.

Matth. 22. 30. Et Deiformes.

Idem S. Baſil.

Amplectere talem, ô anima!
tioſiſſimam margaritam, amplectere
ctimoniam vitæ, quæ te efficit
rum ſimilem, & domeſticam
cente Scripturâ: *Incorruptio facit*
ximum Deo.

Sap. c. 5. v. 20.

Quidquid autem contra
gelicam virtutem malignus ſpiritus
geſſerit, totum à penetralibus
reſpue, & ad nihilum deducere
atque ut ſis Angelus in carne, ut
ta, mea anima, ut Deo incorrupti
ſimillima, parvulos cogitatus
dos ſine ulla mora ad IESVM
STVM allide, & expugna.

DIGRESSIO XIII.

De præstantiâ, & mediis Castitatis, quæ sunt memoria Omnipræsentiæ Dei, resistentia velox, fuga otij, & conversationis mulierum.

THEOPHOBVS.

(1.)

TAmetsi in commendationem Angelicæ virtutis Castitatis sat præclara meditati estis, facturũ me tamen operæ pretium confido, si adhuc nonnulla de ejus excellentia, & è contra de turpitudine vitij luxuriæ producã atq; ad hanc detestandam, illam verò illibatim conservandã per remedia è pluribus efficaciora & commodiora æquè Religiosum hodie ac Sacerdotẽ cohorter. Ac inprimis de ejusdem Castitatis ineffabili præstantiâ ita disserit exclamando S. Ephrẽ: *O Castitas mater dilectionis, & Angelicæ vitæ ratio! O Castitas, quæ Angelis similes reddis homines! O Castitas, quæ cor possidentis lætificas, animæque ad cælestia aptas subministras! O Castitas, quæ passiones minuis, & animum à perturbationibus liberas! O Castitas, quæ rosæ instar in medio animæ & corporis flores, universamque domum odoris fragrantiâ reples! O cælestis* V 2 *casti-*

S. Ephr. sermo. de castit.

Castitatis elogia.

castitas, quid de tua dicam dulcedine? quid
de tua incomparabili pulchritudine?
ecquid de inæstimabili pretio? Ille
octavum sæculum ferventissimus vir
nitatis cultor, & divinarum Scrip-
rum eruditione mirandus Aldhel-
familiæ Benedictinæ, è regio sang
Occidentalium Saxonum Episcopus
de laudibus Virginitatis, Castitat
scriptum reliquit: Cùm tres sint
in Ecclesia, Virginitas, Cælibatus,
& Conjugium, ex Angelica revela
ne didicimus, si meritorum ratio
benda est, has inter virtutes stat
dum esse ordinem, ut sit virginitas
rum, cælibatus argentum, conjug
æramentum: virginitas pax, cælib
redemptio, conjugium captivitas;
ginitas divitiæ, cælibatus mediocr
conjugium paupertas: virginitas
cælibatus lucerna, conjugium tene
virginitas Regina, cælibatus Dom
conjugium Ancilla.

Ex Ven. Beda & Menol. Bened. 25. Maij. S. Aldhelmus l. de laud. Virgin.

Comparatio ex S. Aldhelmo Virginitatis, cum cælibatu, & conjugio.

11. Sed & Divus Martinus Turon
siis aliquando videns pratum, cop
unam partẽ boves depaverant, secu
dam porci suffoderant, tertiam illa
quæ diversis floribus vernabat, in
stitatis elogium dixit: prima pars
ciem gerit conjugij, quæ à pecore
pasta, etsi non penitus gratiam am

Alia ex S. Martino de virginit. conjugio & luxuriâ.

herbarum, nullam tamen florum retinet dignitatẽ. Secunda, quam porci suffoderunt, fornicationis fœdam imaginem repræsentat. Tertia, quæ nullam sensit injuriam, gloriam virginitatis ostendit. Est autem in duplicis statûs hominibus, etiam in duplici differentia hæc cælica castitas. Altera quidem in abscondito, & altera in publico; una sub tecto & una sub dio; prima quasi lux sub modio, secunda quasi supra candelabrum, seu dicas, unam esse lilium horti conclusi, alteram florem campi. Illa est castitas Religiosorum in claustro; hæc Sacerdotum in sæculo custoditu difficilior, eò quòd pateat & prostet plurium oculis ad intuendum; plurium naribus ad odorandum, plurium digitis ad tangendum, & obvia manibus ad decerpendum. At neque Religiosus per hoc nimiùm sibi fidat, nec diffidat Sacerdos; quia & Princeps hujus mundi potest ejici foras; & callidus hostis etiam fortis armati domum occupare, & diripere spolia.

Comparatio castitatis claustralis cum sæculari.

III. Econtra verò de luxuriæ fœditate in genere, & quàm maximè in particulari personas Deo sacras inficiente satis excogitari, vel dici nunquam potest. Etenim non est fel, aut absynthium

thium amarius, non aconitum vir-
virulentius, non toxicum penetrab-
Luxuriæ turpitudo non pestis incurabilior, non cancri
bus edacior, non impetigo putri
non mordacior scabies, non ulcus
ruptius; non est fœtentior cloaca
porcus sordidior, non hircus male-
tior, non venenosior basiliscus, e-
nullus formidabilior; non viole-
ignis, non malum in orbe latius,
insatiabilior infernus, quàm luxu-
bes per incuriam irrepens, per negli-
tiam succrescens, per moram pra-
cens, per actus frequentatos robo-
per consuetudinem membris in-
carni infermentata, incorporata
ribus, & imis ossium medullis in-
cata: omnia tam in Micro- quàm
Megalo-Cosmo contaminans, pol-
Propter eam ex adultis pauci salvantur. consumens, depascens, exterminans,
condemnans. Vnde S. Remigius
mensis Archiepiscopus non dubitav-
lam formidabilem proferre senten-
Apud Cornel. à Lap. in c. 7. Eccli. *Demptis parvulis, ex adultis propter*
vitium pauci salvantur.

IV. Quàm ergò in consecra-
lo personis infinitè turpius, gravius, s-
dalosius atque detestabilius erit hoc
tium? Si sanctum, ac in para-
rerum Conditore institutum, & a
Salvatore sanctificatum conjugium

interdictum est: si licitus alioquin illius usus, in templo tamen vetitus, si seminis, aut sanguinis in Ecclesijs facta effusio, illas profanat & polluit, quid faciet hæc abominatio desolationis reperta in loco sancto, videlicet in corde Religiosi, vel Sacerdotis vivo templo Spiritûs Sancti? qui per elevationem sacrum Christi Corpus & Sanguinem attollit in Missâ, ut adorentur ab alijs, ille verò per actus luxuriæ ea projicit ad pedes, ut conculcet: qui de manè reficitur ad mensam Angelorum, & de nocte luxuriando cœnat ad mensam dæmoniorum. An ergò mirum, si exemplis terribilibus constet, Sacerdoti carnali ad sacrum Altare celebraturo, ex erumpente subito igne de ipso Altari, manus usque ad cubitos ambustas esse; alteri verò Missam facienti, illicò os, nasum, mentum, & linguam computruisse.

Horrendũ scelus luxuriæ in personis Sacris.

Cælestis vindicta contra tales. *Magn. spec. Exempl. verb. Missa.*

V. Sed jam ad expugnanda & restinguenda lasciviæ fomenta, & castitatem juratam illibatè servandam remedia investigemus. *Primum* est timor Dei, respectusque suæ omnipræsentiæ, de qua S. Pater Benedictus monet: *In omni loco Deum se respicere pro certo scire: æstimare, se de cælis à Deo semper respici omni horâ, & facta sua in omni loco; ab a-*

Castitatis tuendæ remedia.

Viva imaginatio præsentiæ Dei. *Regul. c. 4. inst. 49.*

c. 7. gra. 1. *ſpectu divinitatis videri, & ab Angelis*
horâ renunciari: in deſideriis carnis Dei
Ib. *bi credere ſemper eſſe præſentem.* V
hortatur: *Actus vitæ ſuæ omni horâ*
In Prolog. Reg. *dire.* Communi planè SS. Patres
culo, viva omnipræſentiæ Dei
natio fortiſſimum concupiſcentiæ
nalis frænum eſt. Dic enim, obſ
quis vel ſolis cogitationibus
(ut de gravioribus illicitis actibus
am) inhærere, non erubeſceret, n
ijſdem vel delectari, vel conſenti
vel unicum virum honoratum,
gioſum, & gravem talis cogitation
ſpectorem haberet, aut ſuæ imp
S. Greg. l. 2. Mor. c. 12. tiæ teſtem. Quantò igitur magis
tet Religioſum, aut Clericum vot
ſtitatis obſtrictum ab omni volu
corporis inquinamento ſe contine
oculis omnipræſentis Dei, qui non
lùm, ut teſtis oculatus, & ſcrutato
da, ſed etiam ut diſtrictus Iudex
nibus cogitatis, & factis eſt intimè
ſens, ac intra omnia, extra omnia
pra omnia, & infra omnia manet
ſum regens, deorſum continens,
tra circumdans, interiùs penetrans?
Dan. c. 13. v. 23. VI. Potuit ergò illa caſtiſſima
ſanna eligere, citiùs probroſiſſim
mortem oppetere, quàm peccare,
motis licèt arbitris, IN CONSPECT
D

DOMINI; potuit illa profligatissimæ vitæ mulier Thais Alexandrina ab impudico opere per S. Paphnutium; & altera prostituti pudoris fœmina per B. Ephrem à flagranti facinoris desiderio arceri, & converti ad frugem, ex solo hoc pronunciato: DEVS OMNIA VIDET, à Sanctis illis istarum auribus inculcato; quis dubitet, personam Deo sacram, atque diligentem posse *custodire se omni horâ à peccatis, & vitijs cogitationum, oculorum, ac manuum*? posse *Castitatem amare*: & immunda *carnis desideria non perficere*, si ijsdem pulsata, sibi dicat: ô cave; DEVS OMNIA VIDET; videt purissima, & immaculatissima Dei Mater; videt Angelus Custos; videt purissimorum spirituum, & Sanctorum cohors? Ergò, ergò, *desideria carnis amputare* FESTINA.

Illius imaginat. efficacia exemplis ostenditur.

Regul. c. 7. gra. 1.

c. 4. instr. 64. & 50.

Cap. 7. Gra. 1.

VII. Hoc porrò efficacissimum inviolatæ Castitatis præsidium juvabitur ab altero: nimirum *ut solicitus sit circa cogitationes suas perversas semper utilis* Frater, & Clericus, respuendo, quod immundum, & suscipiendo, quod castum est, atque sanctum. Sicut enim molendina nullatenus cessare possunt ab opere suo aquarum impulsibus circumacta; in ejus autem situm est potestate, qui præest, an triticum malit, aut hordeum

loc. cit.

Expulsio subita primæ cogitat. inhonestæ.

deum, loliúmve comminui, ita ut
humana undique ingruentibus tenu-
num torrentibus acta, vacua quæ
cogitationum æstibus esse non pos-
quales verò admittere, quales rei-
debeat, solicitâ providebit indu-

Regul. loc. cit.

Nam quia *mors secus introitum delibe-*
nis est posita, idcirco propulsanda et
ne mora omnis, vel minima oblo-
cogitatio, & mens sanctioribus in-
enda; quod aliud non est, quàm pa-
los cogitatus allidere ad petram, q
est Christus. Memineritis, quæ
rius in Digressione octavâ circa ap-
ctum minimorum dicta sunt de lon-
nariâ strage innumerabilium homi-
per solas & unicas acuum veneno
ctarum infixas membris & corpo-
puncturas. Quid acu minus? quid
cturâ levius? Ita dico, quid subti-
mâ aliquâ cogitatione castitati e-
riâ, vel incauto fœmineæ venustat
spectu tenuius? Attamen & iste, h
la, quantumvis minimæ acicula, n
mortifero veneno illitæ, à mente
punt in venas, & membra, memor
rerum visarum, seu delectabilium
cupant, movent phantasiam, moto
causant, & ardores, inferiorem p
portionem ad appetitum apparen-

Damna invalescentis talis primæ cogitat.

ni delectabilis inflammant, superiorem dein tacitâ violentiâ trahunt in periculum, fortissimèque tandem alliciunt, atque impellunt voluntatem ad consensum, & actus illicitos, quibus inficitur, & contaminatur corpus; anima verò in momento ex Dei sponsa fit teterrimum diaboli prostibulum. Quamobrem beatus est miles Christi spiritualis, qui semper in timore Domini vigilat, & omnes inordinatos motus carnis statim à principio refrænat. *Veram enim castitatem illæsam custodire non sufficit, quisquis eum immundis cogitationibus quasi deliberans ludit.* *Trith. de vera castit. hom. 21.*

VIII. Subsequitur tertium Castitatis adjumentum; Otij nimirum fuga, & ex eo consequentis otiosæ, & nimiæ circumvagationis, atque ad trivialia plebeorum consortia frequentationis. Commune laicorum proverbium est; vitam Sacerdotum jucundissimam esse, quòd amplos beneficij sui redditus merè cantando, vel deambulando, otiandóque lucrentur. O insensatæ linguæ! quid dicitis? ô inconsideratum, & longè miseriorem Ecclesiasticum! qui hæc credit, atque credendo, & sequendo in æternæ perditionis barathrum sese præcipitat. Ausculta VIR DEI: nónne propter officium datum est tibi beneficium

Parochi tituli & officia.

neficium? Quodnam verò est Sacerdotis (maximè Curatoris animarum) officium? Nónne Regis Regum esse carium, divinæ Majestatis Minister cum potestate Legati à latere Nuncii legis ipsius promulgatorem, arcanorum S. Scripturæ interpretem, rerum in terris gerendarum plenipotentiarium, mediatorem, & sequestrum Dei inter & homines, mysteriorum ipsius dispensatorem, rectorem immortalium animarum, Dominici gregis pastorem, Ecclesiæ sanctæ custodem, speculatorem domûs Israël, & vineæ Dominibaoth cultorem? Quàm igitur inexpiabilis culpæ, quantæ in suprem

Gravis culpa neglectûs.

um Principem injuriæ, quàmque abnabilis negligentiæ, in gravissimis commissis negotijs deesse à debitâ rà, soliciudine, studio, vigilantiâ, re; verbum divinum assiduè prædi; tribulatos, ac viduas consolandi pauperes sublevandi: visitandi infirmos administrandi sacramenta, reducendi errantes, arguendi, obsecrandi, & increpandi peccatores, & quovis modo possibili modo innumeras Deo animas lucrandi, illiusque promovendi honorem & gloriam? Hoc nempe est Sacerdotis officium, hoc illius esse debet quotidianum exercitium; non otium

vel (uti in superioribus jam monui, & nunc iterum omnes præsertim Curam animarum habentes, per æternam animæ salutem precor) ne velint totis pœnè diebus & medijs noctibus, artificum, aut mercatorum officinas, tabernas, atria, compita, vias, domos suspectas, pontes, vineas, diversoria, vel hospitia vagari, deambulare, discurrere, tempus terere, colludere, commessari, seu compotare, (quod utinam nullorum, vel pauciſſimorum duntaxat Sacerdotum, vel Parochorum esset.)

Et otiosæ vagationis.

IX. Expendant (per viscera Christi eos rogo) *quàm immumera Gregis ipsorum gratiâ Dominus fecerit. Annon pro frenò sanguinem pro eo fuderit, ipsi verò requiem quærant,* & otium? Dicant amabò, si stillantem è latere Christi sanguinem collegissent, illumque in vitreo vase repositum circumportare in periculosissimis locis, & tempestatum procellis oporteret, eâ quidem severissimâ cautione, & lege, ut si per incuriam suã illius divini liquoris vel unica gutta periret, æternæ maledictionis rei esse deberent; quid animi habituri essent in tanto discrimine? num talem thesaurum circumferre, ac custodire pro ludibrio, vacatione, vel otio reputarent? annon

S. Chrys. hom. 29. in Epist. ad Rom.

Sanguis Christi in ampullâ vitreâ quâ curâ portandus?

anxij

anxij omni die, loco, periculo, ſ
tiſſimam adhiberent cautelam, c
diam, ac vigilantiam? Atqui ſciãt
tutelam ſe id accepiſſe ſervandum
quidem in vaſis fictilibus, pro quo
genitus Dei, non tantummodò ſang
nem ſuum ſemel profudit, (a
nempe immortales) ſed etiamnum
ratus eſſet pro earum ſingulis rursus
ginta trium annorum labores, ſ
& algores (ſi opus foret) cum cru
ſimâ morte ſubire. Etiſtiimpro
ſtores requiem affectent? otia qu
aut, quod dicitur, in utramque
dormitent? Dolendum eſſe, a
ctor Oper. imperf. *Multos eſſe Sacer*
& paucos Sacerdotes: multos nomine,
cos opere; multos ſtipendiarios;
operarios, multis dictum eſſe: *C*
rum iſtum (gregem commiſſum) quòd
ſus fuerit, erit anima tua pro anima
multos autem, à ſuomet grege paſ
hilominùs illud Caini replicare,
verbis, ſuo ſaltem torpore, otio &
gligentia: *Nunquid cuſtos fratris mei ſum*
Deplorat idipſum Divus Gregorius
verbis: *Meſſis quidem multa, operar*
pauci. Ecce mundus Sacerdotibus plen
ſed tamen in meſſe Dei rarus invenit
rator; quia officium quidem Sacerdotale
cipimus, ſed opus officij non implemus.

Sic animæ curandæ.

In Matth. hom. 43.

3. Reg. 20. 39.

Pro quibus reddenda ratio.

Gen. 4. 9.

Greg. hom. 17.

X. PHO

X. PHILOTH. Dic, age THEOPHOBE. Quid Sacerdoti Curato, vel non Curato post omnia divina ritè expleta, ne otiosus sit, toto reliquo diei & longarum noctium tempore agendum: nunquid aucupio, vel venationi se dédat? Nunquid assiduè simul deambulando colloquantur? an non liceat, ad hominum consortia domo exire & exesse recreationis, fallendique temporis gratiâ?

Venationum genera Clericis prohibita.

THEOPH. Neque honestæ, & Clericum condecentes prohibentur occupationes, neque animi relaxationes. At aucupia, vel venationes sectari, Sacr. Concil. Aquileiense primum Clericis inhibuit: *Indignum existimans clericali modestiâ, qui paulò ante Breviarium manibus tractabat, publicè accipitrem deferre* (vel Sclopetum) *quique cum Angelis laudes Deo persolvebat, eum inter canum latratus versari. Esau venator erat, quoniam peccator erat. Et penitus non invenimus in Scripturis sanctis sanctum aliquem Venatorem,* inquit Purpuratus Eccles. Doctor, Piscatores quidem sanctos novimus, at Salvator noster potiùs voluit, eos esse hominum, quàm piscium piscatores.

Concil. 2. Aquil. de Vit. honest. Cleric.

S. Hieron in Psal. 90.

XI. Illud verò penitùs improbat melleus Archiepiscopus, Sacerdotes niminm suam dignitatem, authoritatem &

Maj-

Majestatem prostituere per plebeios rusticorum, aut aliorum laicorum mias conversationes. *Quomodo enim* *potest observari à populo, qui nihil* *secretum à populo, nihil dispar* *titudine? Quid enim in te mirat* *sua in te recognoscat; si nihil* *aspiciat, quod ultra se inveniat; si* *se erubescit, in te etiam offendit? Et* *sobriam à turbis gravitatem* (pergit *riam vitam, singulare pondus digni* *bi vendicat dignitas Sacerdotalis;* inconveniens, lapides Sanctuarij *esse in capite omnium platearum* *indecorum, quàm periculosum,* *cæ, Apostoliæ, atque divinæ* *tiæ virum, inter scurras, lixas, rab* (velut inter cacabos & ollas) *rimùm procaces, obscœnos, &* *discursus, medium considentem,* *dentem inveniri? Qua de causa* *simâ reprehensione corripuit olim* Anachoreta juvenem Monachum *licam Alexandriæ tabernam ingr* his verbis, cuivis quoque Sacerdo *tandis: Nescis Frater, quòd Angelum* *stes habitum? Interim tu tabernas ingr* *des, ubi multa audis, quæ nec decet* *multa cernis, quæ nec cernere licet!* *ibi inter viros ac mulieres. Obsecro te* *sto, mi Frater, desine his in locis*

S. Ambr. Epist. 6. ad Ireni.

Valde indecens, Sacerdotem plebeis commiscери.

De hoc ipso redarguitur à sene juvenis Monachus.

Ex Prato spirit. Sophr. c. 194.

ri. &c. cùm verò juvenis indignãter respondisset: *Vade senex viam tuam, Deus non quærit, nisi cor mundum, & purum:* subjunxit: *O Domine Deus! tibi laus, & gloria; ecce quinquaginta annis in solitudine dego, & cor mundum non habeo; hic verò juvenis in locis dissolutis frequenter agens cor purum, & mundum illibatè conservat.* En oppidò benè perstrictam incauti juvenis præsumptionem. Quòd si dein occupationis Clerico competentis, & utilissimi impendij temporis modum desideras, accipe congruentissimum a duobus sacris Doctoribus traditum. *Eccur non,* dicit primus, *illa tempora, quibus ab Ecclesia vocas, lectioni impendas? cur non Christum revisas? Christum alloquaris? Illum alloquimur, cùm oramus; illum audimus, cùm divina legimus oracula: Quid nobis cum alienis domibus?* Alter: *Divinas Scripturas sæpius lege, imò nunquam de manibus tuis sacra lectio deponatur; disce, quod doceas, ut possis exhortari in doctrina sana.* His tempus falle, ne cum irreparabili damno salutis fallaris à tempore.

S. Ambr. l. 1. Offic. c. 20. Occupationes Sacerdotum sunt Sacræ lectiones.

S. Hieron. ep. 2. ad Nepotian.

XII. Vltimum mali caput, est Hydra: Mulier videlicet *laqueus comptus, & splendidâ facie, collo excelso, oculis annuens, genis arridens, linguâ dulciter canens, voce decipiens, sermone pelliciens, veste trahens, pedibus ludens, formâ placens, corpore ad*

S. Ephr. contra improb. mulier. Procacis mulieris malitia.

fornicationem illiciens, factisq; occidens
incautos Sacerdotes. O mulier mag
malum ! & quidem pro domûs
niſtratione Sacerdotibus neceſſar
quis malitiam tuam ſufficienter
ploret, ſive deſcribat? quale ſis m
dum tuâ contubernalitate tibi
Cypr. lib. de ſingular. Cleric. libertatis audaciam, & audacia
tatem: dum ſub famulandi pr
nunc lacertos denudas, nunc æ
detegis colla, nunc blanditias e
nunc cum veſtimentis, Sacerdo
que verecundiâ herum tuum e
nunc in conclave nocturnum vel
vel admitteris, etiam ad madentis
ſe vino Sacerdotis lectum appro
re non erubeſcens. O Carole,
cur non redivivus tale profli
diaboli ad labefactandam Sacerdo
ritatem ingreſſum expellis, ut
dam in juventute tua generosè
A SS. propulſata. O Bernarde! non denuo clamabis
TRONES, LATRONES? O
gelice Doctor! eccur ſtygiam iſtam
gæram, hoc noctium phantaſma,
ſpectra, has furias nocturnas, re
ſo titione expellis, Sacerdotis
tuo candido puritatis balteo præ
atque præmunis à negotio per
lante in tenebris?

XIII. PHILOTH. Ignosce, quòd interrumpam. Ego, inquiet aliquis Dei Minister, non nisi mulierum consanguinearum, aut alioquin sobriarum, honestarum, pudicarum, & spiritualium contubernio, famulatu, seu familiaritate utor, proinde periculum nullum est; sum extra teli Cupidinei jactum, & extra occasionem proximam, etsi autē talis familiaritas videretur esse occasio quædam remota, tantò magis habeo, quòd certem, quòd vincam, hostemque captivando triumphem; sum enim per Dei gratiam obarmatus, præmunitus, & fortis; *Sufficit mihi conscientia mea; habeo Deum Iudicem, qui vitæ meæ testis est.* Potuit olim Simplicius Episcopus cum conjuge suâ ijsdem in ædibus, eodémque in cubiculo cohabitans, velut cum sorore intemeratam servare castitatem, prunis ardentibus ab utroque in manibus illæsè, toto spectante populo, perfectam gestatis & retentis comprobatam; cur non possim & ego, cum amicâ, vel famulâ conclavi & mensâ à me sequestra longè remotiorem illæso pede transire callem?

S. Hier. ep. 47.

S. Simplicij Ep. cum coniuge co habitantis castitas.

MONOPH. Non ita semper proximus ardet Vcalegon, etiamsi quis familiaritate utatur cum fœminâ, præsertim sciat ipsam benè moratam, modestam

verecundam, & totam devotio
ſpiritualitati addictam, ſiquidem
Ordinis Prædicatorum ſplendo
centius Ferrerius potuit etiam
poſitus, non comburi: nam cùm
tiæ in Hiſpania quædam nobilitat
gis ac venuſtate, quam honeſt
ſignas fœmina morbo ſimulato
quaſi pro confeſſione ad ſe acc
præſentem, impudentiſſimè de
ad deteſtabile facinus ſolicitaſſe
lumniam ipſi attentaræ oppro
ſtructura, ni conſentiret, illo
lapſo, nefarius dæmon impudi
cò diriſſimè exagitavit, à nem
pellendus, niſi à Sancto præno
qui, uti ipſe conteſtabatur in
hoſpes, *in igne poſitus comburi non po*
de adſtipulor dictis PHILOTHE
tati periculum non ſubeſſe apud
& ſpiritualem fœminam, ſi abſ
proſtituti pudoris lenam.

S. Vincent. Ferrar. ſolicitatus à fœmina, ſed illæſus.

XIV. THEOPH. Quemad
ex imis animi medullis compun
cunque Sacerdoti, cui ſors inſ
lam, ſuperbam, clamoſam, pro
bibulam, & ebrioſam (quod
libiliter ſemper conjunctum eſt)
recundam, audacem, effront
impudicam, ſervam (imò magis
nam) in ædes conduxit, ità e

Famula improba, ſummum Sacerdotis infortunium.

cordis affectu illi congratulor, qui vel spectatæ frugalitatis, sobrietatis, pudicitiæ, atque integritatis (raram avem in terris) Oeconomam nactus est; vel tantam etiam in proximâ malâ occasione securitatem assecutus, quantam nec Divus Hieronymus in sylvis & antris, ex deformibus horrido sacco membris, in squallida cute, in exsucco corpore, & præmortua carne obtinuisse fatetur, quin *æstuum illicitis mens desiderijs æstuaret, atque libidinum ebullirent incendia*: Verumtamen attende; quàm *lubrica spes est illa, quæ inter peccati fomenta salvari se sperat: impossibilis est liberatio, flammis circumdari, & non ardere.* Nunquid enim, si illam pudicam, & te fortem, imò ferrum, ac ferreum esse periculosè præsumis, illa magnes non est, ut attrahat? Tu stupa non es, & fœmina flamma, ut accendat? tu sal non es, & mulier aqua, ut dissolvaris, si ferro magnes, flamma stupæ, & sal aquæ jungantur? *Quantos* (Cypriano teste) *Leones domuit una mulieris infirmitas delicata? quæ, licèt sit vilis & misera, de magnis efficit prædam.* Certè nec *sanctior Davide, nec Samsone fortior, nec Salomone potes esse sapientior*: hi tamen Cedri libani, & plures altissimæ contemplationis homines ex fœminarum consortio corruêre.

S. Hieron. in asperâ solitud. tentatus.

Idem in reg. mon. S. Cyprian. loc. cit.

S. Cypr. de singular. Cleric.

Exempla ruinar. ex consortio mulierum.

XV.

XV. Esto PHILOTHEE, sit fœminæ propinquæ, sint sanguine etæ, nunquid propterea interest abesse periculum? aut illam Ec columnam Augustinum, sive eum lud æquè candidissimum ac fragr mum Societatis Iesu lilium Alo Gonzagam trepidasse timore, ubi erat timor? dum ille etiam pr sororis, & fratris sui filiæ contube vitavit; iste verò multo tempore la Regis Hispaniæ conversatus, n dianis Reginam videndi occasi nunquam in facie conspexit; m cum propriâ suâ matre solus ac bitro stare, colloqui, aut versari nuit, *mulierum* idcircò *inimicus* appellatus. Sit præterea, ut sti, sit conscientia tua tibi sufficie non ignorabis tamen illud Con quòd, licèt *castitas utut servari quea liebri consortio, rarò tamen bonum retineri potest.* Non illud Hieronym minarũ sexus reprehensibiles exhibet te cuncti in publico, te in agro rustic ac vinitores quotidie graviter lacerab contra depositum fidei cum fœminis viter habitare contendis. Demus etiam Monophile, quòd sint illæ fœminæ tuales, devotissæ & sanctulæ; nec

Sancti etiam proximas consanguineas vitant.

Saltem ob periculum boni nominis.

Concil. Cameracc. c. 3. de Vit. & honest. Cleric.

S. Hieron. ep. ad Oceanum, apud concil. Aquisgran.

quia tales sunt, ideo minùs cavendæ: quò enim fuerint sanctiores, inquit Angelicus, *eò magis (ad sui amorem trahunt) & alliciunt, & sub prætextu blandi sermonis immiscet se viscus impÿssimæ libidinis:* & dat rationem; *nam quamvis principium eorum videatur esse purum, frequens tamen familiaritas domesticum est periculum, delectabile detrimentum, & malum occultum bono colore depictum.* Quamobrem expedit magis in hac lubricâ materiâ plùs benè timere, quàm vel sibi, vel alijs multũ periculosè & malè fidere. In hoc genere pugnæ non est securior palma, quàm more Parthorum *apprehendere fugam, si vis obtinere victoriam.* Quòd si quis è Clero hoc malo necessario pro familiæ ministerio carere non potest, illius saltem approximationem, blanditias, insinuationes, tanquam Syrenum cantus refugiat, & *tale se præbeat castitatis exemplum, ut & ipse & familia ejus semper ab omni permaneat suspicione libera.*

S. Tho. Opusc. de mod. confit. & pur. consc. art. 22.

Idem ibid. Conversatio etiam cum devotis fœm. periculosa est.

S. Augustin. Castitatis præsidium fuga.

Ex constit. S. Carol. c. 2. Reg. 7.

MEDITATIO XX.

De conditionibus, & gradibus consecratæ Deo Castitatis.

CAvendum est malum desiderium, quia mors secus introitum delectationis posita est:

Textus Regul. c. 7. gr. 2.

est: (quapropter) *solicitus circa cogitationes suas perversas dicat semper utiliter: tunc immaculatus ero, si observavero me ab iniquitate mea.*

Prælud. Imaginare, te cum magno periculo, & solicitudine per vias difficiles peregrinantem, quasi in manibus gestare terssissimum, & nitidissimum speculum, è crystallino tamen vitro confectum, positum, fragile, & leviss. affl. maculosum. *Speculum sine macula, etc.* Sap. c. 7. sitas Deo consecrata.

Speculum crystallinum castitatis symbolum. *Ex dictis B. Ægidij socij S. Franc.*

Punct. 1. Consid. Castitatis votum strictum, esse similem tali speculo perfectissimo 1. Quia similitudinem Dei se, velut in speculo mundissimo, imaginem suavissimi radij ab ipso Deo cum gratijs suis influentem suscipit. 2. Sicut speculum est pulchritudinis, vel deformitatis humanæ certissimus index, ita accuratam observantiam, vel negligentiam castitatis, quoad cogitationes, verba, & opera esse indicem sanctitatis in persona Deo dicata. 3. Quemadmodum speculum lapsu frangitur; attactu rei alienæ atteritur; afflatu maculatur, ita se totum habere cum castitate, per lapsum, malum consortium, vel afflatum scurrilis sermonis, aut diabolicæ suggestionis.

O utinam! anima mea consideret

ses, vel adhuc sæpius considerares, quam pretiosum thesaurum portes in vasis fragilibus tuorum sensuum, & carnis; plane cautior esses ubique, & semper.

Punct. II. Consid. Sicut templum materiale consecratur Deo quinque modis, sic animam castitatem voventis dedicari in templum vivum, & sanctum Spiritûs Sancti. 1. Aspersione: hyssopi pœnitentiæ, & lacrymarum. 2. Inscriptione: scilicet suæ professionis, vel characteris impressione in ordinatis. 3. Vnctione: olei gratiæ divinæ generalis, & specialis. 4. Illuminatione: instructionum, inspirationum, admonitionum & exemplorum. 5. Benedictione tum divinâ, tum Episcopi, Abbatis, aut Superioris.

Cæremoniæ consecrationis templi castitati accommodæ *S. Bern. serm. 1. de ded.*

Væ ergò insensatæ animæ, quæ nesciens, quia templum Dei est, & spiritus Dei habitat in illo, templum Spiritûs Sancti violat, quoniam disperdet eam Dominus.

1. Cor. 3, 17.

Punct. III. Consid. Septem assignati gradus castitatis. 1. Nullâ minùs honestâ cogitatione, vel sensualitate vinci. 2. Nec minimam moram in tali nectere. 3. Visâ quâdam externâ specie non alterari in mente. 4. Constanter cum timore Dei, & confusione propriâ resistere motibus sensualitatis. 5. Ememoria ejicere omnes rerum auditarum, vel

Cassian. collat. 12. Abb. Cheræmonis. Castitatis septem gradus.

vel lectarum, vel antiquarũ ſpecies, p
tẽ ſubitò ad alia divertendo. 6. Dic
cis illuſionibus non inquietari, aut
immorari cogitando: tales enim
vinces contemnendo, quàm attend
Bloſ. in regul. brev. Tyro, ſpirit. do, & cum eis quaſi altercando. 7.
vigilantem, nec dormientem ullat
pliùs motus inordinatos ſentire. C
ca hos ſeptem gradus examen inſ
in quoto conſiſtas &c.

O infelix ego homo! quàm l
abſum à tanta puritatis perfectio
Rom. 6. rè non eſt ſanitas in carne mea.
me liberabit de corpore mortis hujus?

Saltem ego ſciens, mortem e
introitum delectationis poſitam,
nia deſideria carnis amputare
bo, ſemperque Dei gratiâ com
ſolicitus ero circa cogitationes,
neam immaculatus ab omni
mento carnis, & ſpiritûs &c.

CONSIDERATIO I. ANT MERIDIANA.

De reſiſtentia primarum cogit num contra Caſtitatem.

Gerſ. l. 1. 23. 5. VIgilandum eſt præcipuè circa
tentationis, quia tunc facilius hoſ
citur, ſi oſtium mentis nullatenus int
mitur; ſed extra limen ſtatim, ut pul

illi obviatur. Nam primò occurrit menti simplex cogitatio, deinde fortis imaginatio, postea delectatio, & motus pravus, & assensio. Sicque paulatim ingreditur malignus hostis ex toto, dum illi non resistitur in principio. Et quantò diutiùs ad resistendum quis torpuerit, tantò in se debilior fit, & hostis contra eum potentior.

Resistentia ad primam malam cogitatio.

CONSID. II.

De otio pestilenti vitando.

NOn est homo securus à tentatione totaliter, quamdiu vixerit: quia in nobis est, unde tentamur, ex quo in concupiscentiâ nati sumus. Quare, accinge te sicut vir, contra diabolicas nequitias. Nunquam sis ex toto otiosus, sed aut legens, aut scribens, aut orans, aut meditans, aut aliquid utilitatis pro communi laborans.

Ib. n. 3.

Fuga otij. *Ib. c. 15. 4.*

CONSID. III.

De cavenda extraneorum, & maximè mulierum familiaritate.

CHaritas habenda est ad omnes, sed familiaritas non expedit. Non sis familiaris alicui mulieri, sed in communi omnes bonas mulieres Deo commenda. Putamus ali-

Et familiaritatis mulierum. *Ib. c. 8. 2. n. 1.*

aliquando alijs placere ex conjunctione nupt.
& incipimus magis displicere, ex morum p
probitate, in nobis consideratâ.

DIGRESSIO XIV.

De reliquis Castitatis præsidi
nempe studio Orationis; Puritatis
scientiæ; Sobrietatis; & discretæ mo-
tificationis corporis.

THEOPHOBVS.
(1.)

PRæter recensita Castitatis præ
supersunt alia, ijs, quibuscum
quor, accommoda, in præsenti Digr
sione discutienda; videlicet Ora
nis; puritatis conscientiæ; sobriet
& corporalis mortificationis
quia enim castitatis hostes alij
sunt, atq; domestici, alij verò extra
& adventitij; idcircò contra eos
nùs, & eminùs assiduè pugnandum
Nonnunquam enim à naturali
complexione prosiliunt, frequenter
cibi, potûsque superfluitate, nõ rarò à
gligentia, ac debitæ puritatis
plerumque verò à maligni spiritûs
gestione: quod postremum facilè

Castitatis hostes.

indè dignoscitur, quando tentationes insurgunt sine ullu respectu, vel sacro in loco, vel orationis tempore; aut cùm quis omnium minimè vellet. Id verò his verbis ipsemet Christus suæ lectissimæ Sponsæ Virgini Senensi manifestavit dicens. *Frequenter diabolus orationis tempore animam variis imaginationibus, & phantasmatibus magis infestare conatur, quàm extra tempus orationis.* At mox ita subjunxit præsentissimum Orationis antidotum docens: ORATIO, quæ in vilitatis propriæ, & bonitatis meæ cognitione peragitur, est *armatura fortissima* adversùs omnes inimicos; armatura, dico, impenetrabilis, flagellum dæmonis, certum perfugium, securus portus, tutissimum asylon. Hæc una mala omnia tollit, pravas concupiscentias extinguit, effrænatas animi passiones domat, hostes prosternit, tentationes superat, cogitationum muscas expellit, phantasias corrigit, & carnis desideria profligat.

Blos. in monil. spir. c. 3.

Orationis antidotum contra eas.

Idem in canone vit. spir. 17.

II. Quòd si stygius molossus pro more suo impuris latratibus vos orantes infestet, quantocyùs signum S. Crucis efformate, & Angelicâ salutatione purissimæ Virginis opem implorate, certo certiùs victores evasuri, majoraque gratiæ, castitatis & meritorum percepturi

Blos. in farrag. utiliss. instit.

ceptûri incrementa. Deinde jurta
plurimùm contra periculum abomin
delectationis diabolum instigantẽ, q
si præsentem corporaliter, conspue
in faciem suam, & illudere verbis
sañativis dicendo: apage cruenta be
deformis, immunda, & fœtens. Obm
tesce canis impudens; non te audio
hil mihi tecum, ô infælix. Tu ne
apostata, ex purissimo Angelo pro
ter tuam rebellionem in turpissim
& abominabile monstrum conve
es, dejectus es, maledictus es, dam
tus es, & ecce velles quoque anim
meam pretiosissimo IESV Christi
guine dealbatam, tuis immundiis
quinare, & tui similem facere. Abi
leste: abi sus lutulente, & grunni
multiplicentur tibi pœnæ tuæ quinq
gesies centies, pro tam abomin
tentatione mihi immissa &c. Hisce
similibus objectis, cùm impudi
spiritus inveterato superbiæ typho
tus tumeat, illicò omnis confusio
exprobrationis, ac vilipendij impat
tissimus, ringendo, & crepando, q
si fulmine ictus evanescet. Quòd si re
rò etiamnum impudenter redux e
dem, vel aliâ vice vos persequen
aut suis sordibus spiritum vestrum a

Diabolum spuere improperando.

Blos in can. vit. spir. c. 2. Trith. in cap. 7. regular. 6 & Rodriq. part. 3. tr. 4. c. 8.

Blos. loc. cit.

get, quamvis fortè per nonnullos prioris vitæ actus (uti cæteroquin evenire potest) occasionem eorum, quæ nunc patimini, dedisse tis, ne cadatis animo, neque enim vobis Deum reddet offensum, quidquid præter voluntatem vestram sustinetis, si, quod sordidum est, ejiciatis; & anteactæ vitæ sarcinam deposueritis. Quare voluntates vestras solummodò à consensu servate liberas, & sinite deinceps diabolum & carnem furere: quod magis pro juniorum informatione, aut solatio scrupulosorum, quàm ad vos, hîc dixero.

III. Orationis præsidium firmabit conscientiæ nitor, candor, & puritas, illiusque diligens studium per Sacræ Confessionis lavacrum. Qua in re duos Sacerdotum errores præterire non possum. Prior illorum est, qui quidem nullâ mortalis peccati lue Sacris peragendis indignos se reddunt; cæterùm cùm in sæculo, tanquam Cimmerijs tenebris obvolutâ Ægypto, vel quasi in putidissimâ Sodomæi incendij fornace, versentur; vix adeò immaculato calle (quantâvis etiam diligentiâ adhibitâ) transire possunt illæsi: quin vel tenebris illius nonnihil obfuscentur, vel illius quaversum exhalantibus scintillis, aut fumo attingantur; veniales tamen macu-

Confessio frequens.

Incuria nitoris conscientiæ.

maculas flocci habentes, rariſſimi
mologeſi conſciētiæ ſuæ latebras
ri, ſordeſque contractas expiare
dent. Ejuſmodi inprimis illa
rum Digreſſionum contenta de
noxarum gravitate, & curâ
rum replico; dein illud Divi
ſtomi pronuntiatum inculco:

Hom. 87. ſuper Matth.

quiddam, & inauditum dicere audeo,
mihi nonnunquam videri, non tam
magna eſſe peccata vitanda, quam

Venialia magis vitanda, quam gravia.

& vilia. Illa enim ut averſemur,
cati natura efficit: ad hæc autem,
va ſunt, deſides ſumus, & dum
tur, non poteſt ad expulſionem
mus generoſus inſurgere.

IV. Vnde ob talem
peccatorum quandoque etiam
um, & de mortali gravitate
neglectum, & confeſſionis
nimis pronâ facilitate in
talia prolabuntur: & niſi
Dei miſeratio parceret, cum
infectâ animâ (etſi non
celebrantibus, vel alia gravi
tē cæleſtis vindicta frequentius

Polland. in Vit. 20. Mart. n. 24.

geret, quæ refertur in vitâ S.
berti Epiſcopi cuidam Presbytero
diſſe, qui de nocte cum
parùm honeſto uſus commercio,

de mane, ad aliquorum nobilium instantiâ, Missam sive sub dubio, sive sub conscio mortalis impedimenti reatu, non prævia confessione, celebraret, in sacra communione Corporis Domini vidit particulam hostiæ calici immissam in teterrimam picis formam, sanguinem verò sensit in amarissimum fellis potum esse mutatum.

Vindicta in celebrantem sine prævia confess.

V. Alter error, imò non error, sed sacrilegium immane, atrox, & nefandum Judæ scelus eorum est, (absit Deus! ut nulli similes toto orbe reperiantur) qui, quod horreo dicere, non horrent, nec contremiscunt, cum gravatâ certo mortali crimine conscientiâ nequidquam murmurante, rodente, reclamante (aut, quod desperatissimi mali foret, callo jam obducta) sine prævio impurati animi, & corporis lavacro SANCTA SANCTORVM introire. *Ad vos, ô Sacerdotes! dicit Dominus exercituum, qui despicitis nomen meum, & dixistis: In quo despeximus nomen tuum? Offertis super altare meum panem pollutum, & dicitis: In quo polluimus te?* At quâ, dico, ratione panis ille polluitur, aut pollutus offertur, qui nullâ potest contagione labefactari? Imò (quod horribile dictu, quomodo Dominus ipse, quomodo immaculatissimus Dei, & Virginis

Malach. 1. 7. & 12.

Sacramentum polluitur ab indignè celebrantibus.

Filius pollui dicitur, nisi quando
cerdotes fœdissimmo libidinis
os, linguam, labia, manus, cor,
pus, & animam contaminati, atque
rupti, præsumunt panem illum, &
nem illam, quæ omnigenæ
fons est, illoti contrectare, offere,
videre, sumere, ac populo indig
mè administrare?

VI. Quòd si Africanus Præsul
mat, *Si quis agnoscens reatum suum,*
se se humiliter ab altari Ecclesiæ
datione vitæ removere voluerit, ab
illo, & cælesti convivio excommunicari
non timebit: Ergò è contra, quic
agnoscens suum mortalis sceleris
tum, ab Altari divino se non subtra
rit, eundem ab illo cælesti con
excommunicari penitus continget.
de, væ tibi (invehitur Purpuratus
clesiæ Doctor) *Væ tibi Sacerdos! qui*
dem ore oscularis filiam Veneris, qui
ante sumpsisti filium Virginis. O impi
osculo Filium hominis tradis? Tales
digniùs, multòque rectiùs ad carcerem,
tastam pœnalem, quàm ad Sacerdotium
tracti fuissent. Quapropter ô Sacerdo
ô Religiosi ad tantum dignitatis
gium evecti; ô populus acquisitus
divinæ! recogitate, (per salutem

S. Augusst. serm. 152. de temp.

Abstinendum ab indigna celebratione.

S. Hier.

Gyldas Sapiens. tom. 5. Biblioth SS. PP.

stram) recogitate, quia *membra Christi, templum estis Spiritus Sancti, nolite ergo facere membra meretricis. Non enim corpori vestro injuriam facitis; quia non est vestrum corpus, sed Christi. Et ideò Fratres charissimi, unusquisque consideret conscientiam suam, & quando se aliquo crimine vulneratum esse cognoverit, priùs* confessionis lavacro, *orationibus, jejuniis, & eleemosynis studeat emundare conscientiam suam, & sic Eucharistiam præsumat accipere.*

S. Chrys. in 1. Cor. 3. hom. 15.

S. Aug. loc. cit.

Confessio celebrationi præmittenda.

VII. Ad tertium, & quartum Castitatis munimentum contrà tentationes ex ipsamet hominis carne provenientes digrediamur, quod est sobrietatis; & corporalis afflictionis seu discretæ mortificationis, siquidem enim à planta pedis usque ad verticem capitis non est in homine sanitas, quam non inficiat concupiscentia, & lex peccati adeò regnet in omnibus membris, ut unusquisque suum circumferat laqueum, carnem scilicet totius nequitiæ fomitem; de peccato natam, ipsâ origine suâ corruptam, peccatis innutritam, illecebris infectam, libertate effrænem, & quandoque pravâ consuetudine vitiatam, plane sine continuo, & diligenti mortificationis studio, quocunque se verterit homo, proficere non poterit. Ipsa enim est hostis internecinus sine pace, intus

Caro concupiscentiæ illecebra.

perniciosissimè blandiens, foris p
culosissimè sæviens, cui si plus, q
oportet, tribuas, inimicum nutris; c
tra si necessitati ejus plus, qu
res, subtrahas, civem necas; unde
quid agas, illam cum spiritu in
tiam conciliare non potes, semper
hi duo conjunctissimi fratres,
quidem liber, rationis compos, &
dens, alter verò totaliter infa
stultus, ac servus inter se dissiden
cente quasi altero ad alterum, *n*
sum tecum vivere, nec sine te. Q
go in tam ancipiti contentione
dum? si Scripturam sacram con
ecce tibi oraculum: *Cibaria, &*
& onus asino; panis, & disciplina, &
servo. De onere & opere contra
(pulvinar diaboli) dictum superi
cibarijs & pane, de virga, & di
na restat agendum.

Abstinentijs mortificanda. *Eccli. c. 33. v. 25.*

VIII. Nôsti, duobus modis
tes flammas restingui: materiæ
cet, ac fomenti subtractione; &
affusione aquarum, vel quâvis vi
suppressione. De primo ita Mag. G
gorius; in durissimis omnium C
tis prælijs *nullus palmam spiritualis*
taminis apprehendit, qui in semetipso
per afflictam ventris concupiscentiam
incentiva non devicerit. Lamentari

S. Greg. 30. mor. c. 26.

solet de innumeris mundi illecebris, de infinitis occasionibus malorum, de prava societate, de diaboli astutia, de carnis infirmitate, de humanæ naturæ fragilitate, dicendo: castus esse vellem, sed nequeo; irritat mundus, instigat dæmon, occasio suadet, societas impellit, natura provocat, fragilitas deficit resistendo: miserum me, & infelicem; *quis me liberabit de corpore mortis hujus?* Sed agis incassum, quisquis es, cui *Deus est venter, pulmo templum, aqualiculus altare, Sacerdos coquus, Spiritus Sanctus nidor, condimenta charismata, & ructus Prophetæ:* incassum; ubi Fides in culinis calet, Spes fervet in cacabis, Charitas æstuat in cadis, & poculis, devotio flagrat in poru, extatici excessus fiunt in ebrietate, patientia, & abstinentia exercentur in distenti ventris nausea. Tu ipse excessibus tuis carnis fragilitatem confortas ad vitia, tu roboras, *tu armas, tu facis potentem, cùm eam carnibus satiam vino nimis inundas, omni mollitie palpas, & ad illecebras nutris.*

Castitas undique impugnata.

Rom. 7. 24.

Tertul. l. de jeiunijs.

Gula libidinis fomentum.

Origen. hom. 9. in Lev.

IX. Volve, mi chare Philothee, vitam Bedæ junioris, Sacerdotis primò sæcularis, dein Regularis, qui in aulâ Caroli Magni, inter mundanas delicias, occasionum illecebras, aliorúmque societates, pro castitate inviolatè servanda

Poll and. in Vit. Apr. n. 23. Beda Jun. Sacerdos in aulica vita semperans.

omnia hactenus recensita remedia
fructuosè ac studiosè executus, suo ex
plo docuit, etiam regales aulas (ver
domicilia) posse fieri castimoniæ
rúmque virtutum sanctuaria. Is e
eleemosynis largus, in victu parc
sobrietate exercitatus, in jejuniis a
us, in vigilijs pernox, à cultu co
alieniſsimus, à fœminarum co
profugus, orationibus adeò indefes
ditus erat, ut duriſsimo brachia
nua callo fuerint obducta. Ecce
cerdote teſtiſsimam puritatis cry
Simile tibi ob oculos pono M.
PHILE, ex innumeris Relig
unicum hîc B. Dodonem, uti
Præmonſtratenſis, ita & corporalis
tificationis pro caſtitatis tutela
lum: præterquam enim quòd
diebus & noctibus quingentas
das fecerit genuflexiones; corp
um medium ſeptem circulis ferre
brachia duobus circumcinxit,
deſuper cilicio, ſuperinductâ en
loricâ, cum duabus tunicis lan
interulâ & extimâ veſte prædict
periente: non niſi mattâ pro ſtra
pro cervicali, ligno concavo ad
miendum uſus. Vnde, quia concup
tias carnis vivus ſic crucifixit,

Poll. in Vit. 30. Mart. n. 34. S. Dodo mortificationis ſpeculum.

it, ut etiam in mortui corpore sacra vulnerum Christi stigmata apparerent.

X. Sed si vobis hæc admiranda potiùs, quàm imitanda videantur exempla, en MONOPHILE imitabilia quoad abstinentiam ex SS. Hilarione & Hieronymo, qui carni suæ, & corpori, tanquam jumento insipienti frequenter ingeminârunt: *Ego aselle, faciam, ut non calcitres; non te, hordeo pascam, sed paleis, fame te conficiam, & siti, gravi onerabo pondere, ut cibum potiùs, quàm lasciviam cogites.* Ita saltem ordinata tuæ Religionis jejunia cole, vigilias ama, quandoquidem sicut *somnus somnum adescat, ita vigiliæ vigilias pariunt*; inordinatos superfluitatis in cibo potúque appetitus coerce, famem duntaxat in mensa communibus, non gulam delicatioribus ferculis obsonare assuesce, & facilè obtemperantem tuum senties asellum. Tuque PHILOTHEE prudentissimum sobrietatis, frugalitatis, & abstinentiæ modum pro castitate conservanda disce à Purpurato Antistite Carolo, qui primò unius per hebdomadem diei jejunium inchoans, successivè adjiciendo secundum, dein tertium hebdomadatim diem, & quartũ, abinde gradatim progressus ad neglectum carnium, quandoque ad vini, & melioris ferculi carentiam, ita sese ad

Facilis modus mortificationis Religiosæ.

Abstinentia S. Caroli gradatim.

perfectæ abstinetiæ rigorem assue-
ut deinceps non nisi semel in die,
plerumque solo pane, & aquâ con-
tus, nullâ interim pastoralium fun-
num parte intermissâ, reficeret. Nec
non ignorabant hi Sancti, *quid ab-*
stinenti procedunt castæ cogitationes, bo-
voluntates, salubria consilia, ac pro-
tariæ afflictiones; caro concupiscentijs mi-
tur, & virtutibus spiritus innovatur. Ho-
quoad remedium subtractionis fomes
ad restinguendum ignem.

S. Leo serm 2 de ieiun.

XI. Supereſt, ut de affusione ac
in voraciſſimam Veneris flammam
ter insinuata priore N. VIII.) aliud
adijciamus, quæ est afflictatio corpo-
per vigilias, humi cubationes, algor
æstus, urticas, flagella, cilicia, lorica
aliaque similia; quibus inprimis
memoratus Sacerdos, & Pontifex
rissimè castigavit corpus suum, &
solùm asseribus nudis, aut paleis
miendo, somnique tempus noctu
ad quatuor duntaxat horas restringe
sed etiam sævissimis flagellis dor
purpuram proprij quoque sangu
ostro tingendo, in servitutem re
Alijs stupendis mortificationibus us
cratissimi Religionum Antesigna
Benedictus impudicâ tentatione v
tum juvenile corpusculum in v

Illius, aliorumque SS. mortificat. corporal. exempla.

Sua

Seraphicus P. Franciscus in nives ; S. Ignatius Lojola non proprij , sed alieni incendij causâ in stagnantes, gelu que rigentes fluvios, prodigiosissimus Paduensis Antonius in ardentes prunas titillata corporis membra conjicientes, per ignem, aquam, & effusum largissimè cruorem eduxêre in castitatis refrigerium. Quibus denique Thavmaturgus ille Dominicus accensendus , qui non modò ter singulis noctibus flagellando, sed per quadragesimam ad prolixissimas preces quadragies quinquies mille ictibus in innocentes suos artus desævijt. Quid tu ad ista PHILOHEE? Ecquid tu MONOPHILE?

XII. PHILOTH. Sit verbo venia, dicam , quod censeo, videntur hujusmodi Sancti nimis atroces, ac prorsus inhumani carnis suæ tam teneræ, tam amicæ, tam inseparabilis , & individui comitis osores fuisse , pœnè dixerim, tyranni ? neque enim caro humana (*caro ænea est.*) Vnde existimem, *Iob. c. 6. v. 12.* illos debitæ discretionis terminos excessisse.

MONOPH. Quamvis istos proceros Sanctitatis Gigantes, aliosque plurimos vitam multùm rigidam duxisse agnoscamus (nam illi à Spiritu Sancto plenius illustrati sciebant, Deo placere

Blos. l. instit. spirit. c. 2. cere, ut ita viverent) docet tamen
simus Blosius, inusitatam vitæ
ritatem non esse temerè amplexan
Rom. 12. 1. cùm enim *rationabile obsequium nostr*
se debeat, multi autem fervorem,
in initio suæ ad Religionem conv
nis secuti, naturam ultra modum
parte gravârint, seque ad vacan
Deo, & proximorum saluti per pub
functiones, ineptos reddiderint,
censeo, in omnibus discretionem
tum matrem esse observandam.

Mortificationis discretio.

XIII. THEOPH. Vt pau
opiniones vestras replicem; cur,
tatis) recentissimæ etiam animali
nes sale conspergi solent?

MONOPH. Arbitror, ne pu
ter humorum abundantiam fœteant
putrescant.

THEOPH. Rectissimè judi
Sed eodem prorsus modo, nisi
na caro flagellis atteratur, cilic
cetur, heroicis actibus exerceatur
tificationum sale conspergatur,
nentijs, jejunijs, inedijs siccetur,
tim in mollitiem, & fœtorem luxu
peccatique putredinem diffluit: &
tanta sit carnis, & animæ propin
imò conjunctio, necesse est,
vitijs alteram quoque infici, vig

Carnes sale respergendi usus.

que, ac floreſcente juvenili carne indomitâ, ſpiritum quoque incraſſari, dilatari, & recalcitrare: ideóque prædicti, & alij Sancti, & Sanctæ corpora ſua tam dirè coërcebant. Sed neque cogites, velim, me adduxiſſe prætacta exempla, ut tibi per ea quidquam extraordinariæ, ac ſimilis auſteritatis conſulere velim, ad diſcretionis terminos excedendos; verùm æqui, bonique conſule, quæ dicam: optarem, ut te examinares, an non fortaſſis tuæ cuti plus æquo timeas, quæcunque minima, corpus, carnémve morſicantia, non jam dico, cilicia, aut thoraces cilicinos, catenas urticas, aut flagra, ſed leviſsimum quemque dentium, capitiſve dolorem, ſive (ut ita loquar) pulicis morſum abhorrendo, veluti continuò fatalem tibi morbum, aut mortem, allatura eſſent inmeritam, vel immaturam. Valde vereor, ne aliquorum Religioſorum, quam ſic vocant, INVSITATA vitæ auſteritas, vel VSITATA potiùs laxitas hæc ſit, deſiderare, cibo, ſomno, otio, jocis, recreationibus, alijſque corporis commoditatibus ad plenam ſatietatem poſſe indulgere, & è contra ſtudium, laborem, cellæ ſolitudinem, ſilentium, & ſi quæ ſunt carnis libertati adverſantia, abhorrere.

XIV.

Sancti cur sibi tam rigidi?

XIV. Et te, PHILOTHEE, piam sanctiora de sanctissimis viris criter in corpus suum sævientibus tire, quàm ut discretionis me excesserint, cùm alij pro odi torum peccatorum conversione, pro animarum purgatorij refrige nocentis sui sanguinis rivulos rint, multi in memoriam cruenta passionis Christi, omnes autem ex ternâ divini Spiritûs motione, & ad tabile, pro modulo saltem cujusque emplum id fecerint. De reliquo verem lubens quemcunque de Cl

Faciles modi pro Clericis se mortificandi,

ro Ecclesiastico, ab omni crimine ceſſûs, aut imaginariæ indiscretionis ga seipsum, etiamsi verbi gratiâ, excutiendo nimij somni tempore turiùs manè corpus è plumis ex ret, quàm sol matutinus per fenes ad interiora cubiculi illuxisset, de nobili Canonicorum numero eli tiùs ad divina Chori officia fes ret, quàm tantam temporis mora otiosis negotijs traheret, donec mum signi minutum elapsum si non ita delicatè aqualiculo curando tenderet, quin saltem feriâ sexta Sabbato in Iesu Christi pro se cru xi, ejúsque sanctissimæ Matris A catæ suæ honorem hebdomedario

nio gulam defraudaret, ac præteritorum fortè excessuum noxas expiaret. Vel ad utilissimum temporis impendium quotidiè unâ ad minimum sacratissimi Rosarij parte, vel supererogatorio B. Mariæ Virginis officio, ac piâ quâdam meditatiunculâ, exactóque suæ conscientiæ examine faciendis & persolvendis ô quàm sanctè! ô quàm fructuosè & suaviter se assuefaceret, uti multos è Sacerdotibus illius longæ æternitatis memores, agere nullus dubito. Imò neque ulli foret pertimescendum, quòd casum reservatum committeret, si semel, aut bis in septimanâ pro utilissimo, & fortè etiam necessario castitatis remedio, aut lumbos suos cilicio fricaret, aut robustum & juvenile dorsum flagello exercens, bullientes carnis pruritus compesceret. S.mum Antistitem Vdalricũ, maximè ingruente carnis tentatione, imitando, qui à puero omnes fœminas fugit, appropinquantem Cupiditem cilicio absterruit, Veneris flammas, immisso in accensum lumen digito, extinxit. Quid, quæso, inusitati rigoris in similibus facillimis, sanctissimisque exercitijs subesset? Et tamen per hæc exigua respectivè, ingentia sibi virtutum, perfectionis & gloriæ merita compararent Sacerdotes; certamque suam

Pia Sacerdotum exercitia.

S. Vdalricus veneris domitor.

Moderatæ carnis mortificationes.

am facerent prædestinationem. N
te ergo Dilectissimi (ut concludam)
temeratum castitatis lilium quæreret
in mollibus plumis & pulvinaribus,
in tricongijs & ferventibus ol
quam præfati Sancti non nisi in aqu
in spinis, in cilicijs & flagris inve
runt.

MEDITATIO XI.

De alijs medijs, & adiumentis ad castitatis, à doctrina, & exemplo Christi, & Sanctorum.

Text. Reg. c. 4. instr. 2. 35. 36. 37. 6. 64. 13. 11. 57.

DElicias non amplecti: Non esse vinolentum: non multum edacem: non somnolentum; non concupiscere: amare castitatem, amare jejunium: corpus castigare: orationi frequenter incumbere.

Prælud. Imaginare, qualiter Christus suis Discipulis conquerentibus, se non potuisse ex obsesso juvene, frequenter in ignes, & aquam præcipitans, diabolum ejicere, responderit, *hoc genus dæmoniorum non ejicitur, nisi per orationem & jejunium.* Scilicet Asmodæus, luxuriæ spiritus.

Matth. 17. 20.

Modi exstinguendi ventris ignem.

Punct. 1. Consid. 1. Sicut ignis duobus modis extinguitur; subtractione materiæ, & superfusione aquæ, ita vo-

neris flmamam restingui 1. per fugam occasionum, conversationis, familiaritatis, aspectuum, tactuum. 2. Per subtractionem alimenti, gulæ superfluitatis, crapulæ, otij, somni, tepiditatis, & negligentiæ rerum divinarum. 3. Per vigilias, cilicia, disciplinas, jejunia, duriores cubationes, aliaque corpus molestantia.

Ah, Deus! agnosco jam causam, cur mihi quandoque accrescat tam difficilis pro castitate lucta, quia corpus meum, hostem domesticum nimis tenere foveo, & curo; sed aliter inposterum tractabo illud, ceu asinum, pascendo non hordeo, sed mortificationibus castigando, ut in servitutem redigam.

Punct. II. Consid. Altero modo ignem extingui, scilicet aquâ infusâ, sic libidinis flammas oratione ad Deum. Hæc autem debet 1. esse humilis, uti Publicani. 2. Frequens, sicut Apost. Paulus dicentis: *Datus est mihi stimulus carnis &c. propter quod ter rogavi Dominum* &c. 3. Fervens, & pœnitens, sicut Mariæ Magdalenæ. 4. Perseverans, sicut Cananææ. His enim quatuor qualitatibus instructa oratio, omnia tela nequissimi ignea retundet.

Per orationem cum suis qualitatibus. *Luc. 18. 13. 2. Cor. 12. 7. Luc. 7. Matth. cap. 15.*

Verè fateor meam hîc orandi negligentiam. Fuit David sanctissimus, Salomon

lomon ſapientiſſimus, Samſon fortiſſi-
mus, & tamen lapſi ſunt: & ego non
timeam? Chriſtus dicit: *Non ejicitur hoc*
genus &c. *niſi in oratione* &c. Et ego
illam torpeſcam?

Chriſti & B. Virginis mortificationes corporales.

Punct. III. Conſid. Chriſti Domini
exemplum. 1. In mortificatione ſui
nocentiſſimi corporis, in nativitate,
circumciſione, fugâ, exilio; in jejunio
quadragintadiali, laboribus, defati-
tionibus &c. 2. Quando integrâ no-
ctes duxit inſomnes in oratione. 3. Re-
ſpice quoque immaculatæ MARIÆ Vir-
ginis exemplum, jejunia, abſtinentias,
vigilias, ſolitudinem, oculorum cu-
nentiam, modeſtiâ, orationis frequen-
tiam, cui quotidie tertiam diei partem
impendit. 4. Reſpice Sanctos omnes
ſuprà memoratos, in ſpinis, aquis, igne
& flagellationibus caſtitatem cuſtodi-
& conſervantes.

Erubeſce mea anima, ſi ſub lilio
ſpinis, & Ducibus cuperes membra
eſſe delicatum. Ecce Chriſtum JESUM
in cunis, in caula, in ligno, in Cruce;
ecce Sanctos iſtos caſtitatem quæren-
in vepribus, in igne, aquis, & rigo-
bus, & tu mera peccati ſentina pu-
illam ſecuram fore in plumis in ot
ingluvie, & pleno ventre? Quid

est aliud, quàm ignem velle extinguere; & ligna, vel oleum apponere?

Vade igitur, & sanctè in corpus tuum excandescens, discè lectionem S. P. BENEDICTI in initio præscriptam; & ut ab illicitis præserveris, etiam licita nonnunquam tibi præscinde.

CONSIDERATIO I. POMERIDIANA.

De Orationis præsidio contra tentationes Diaboli.

QVamdiu in hoc mundo vivimus, sine tentatione esse non possumus: ideo unusquisque solicitus esse deberet circà tentationes suas, & vigilare in orationibus; ne Diabolus inveniat locum decipiendi, qui nunquam dormitat. Verùm *ideo non debemus desperare, cùm tentamur, sed eò ferventiùs Deum exorare, quatenus dignetur nos adjuvare.* Ex Gers. l. 1. c. 13. de.

CONSID. II.

De refrenandis carnalibus Concupiscentijs.

OQuàm breves, quàm falsæ, quàm inordinatæ, & turpes sunt omnes delectationes carnis! Ex eadem te, unde homi- Id. l. 3 tr. 3. n. 3. 45.

nes sæculi sibi delectationem concipiunt, de doloris pœnam frequenter recipiunt. rumtamen præ ebrietate, & cæcitate intelligunt, sed velut muta animalia ter modicum corruptibilis vitæ delectam tum mortem animæ incurrunt. Tu ergo Fili, post concupiscentias tuas non ea remurmurabit caro, fervore spiritûs bitur. Si instigabit, & exacerbabit te antiquus, oratione fugabitur.

Die Octavâ.

De Voto Obedientiæ.

MEDITATIO XVII.

De eminentissima præ- lentia virtutis Obedientiæ.

Textus Reg. in initio Prolog.

AVscultа, ô Fili! præcepta gistri, & inclina aurem dis tui, & admonitionem Patris libenter excipe, & ficaciter comple: ut ad per OBEDIENTIÆ laborem redeas, per INOBEDIENTIÆ desidiam recess

Præludium. Imaginare Regem lem Dei mandatis inobedientem, 1. *Reg.* 15. contra multas ipsi victimas offerenti redargutũ fuisse à Samuele Propheta

verbis: *Melior est* OBEDIENTIA, *quàm victima*: regnóque eapropter privatum excidisse.

Punct. I. Consid. Meliorem esse Obedientiam omnibus victimis, & sacrificijs. 1. Quia victimæ sunt oblatio spontanea, Obedientia verò est necessaria de præcepto. 2. In victimis offerebatur sacrificium mortuum, & caro bestiarum, per Obedientiam sacrificium fit vivum voluntatis rationalis, ac propriæ. 3. Esse quoque meliorem ipsâ Paupertatis, & Castitatis virtute, nam per paupertatem offerimus quasi flores arboris, scilicet bona temporalia; per castitatem fructus arboris, per Obedientiam verò arborem totam cum radice, & fundo. 4. Illic relinquuntur bona externa fortunæ, hîc bona delectabilia corporis; per Obedientiam verò bona intima intellectûs, judicij, & voluntatis. 5. Per illam superatur mundus, per istam caro, per hanc homo ipse à seipso.

Præstantia obedientiæ super omnes victimas.

Et super virtutes paupert. & castitat.

O holocaustum medullatum Domino in odorem suavitatis! dicam Deo meo: *Sacrificium, & oblationem noluisti, aures autem* (ad obediendum) *perfeciſti mihi: tunc dixi, ecce venio, & in auditu auris* obedio. *Psal.* 39.

Punct. II. Consid. Obedientiæ inesse

Obedientiæ potentia.

1. miraculosam potentiam in ... fermè creaturas, patet in exemp... Mauri aquis inambulantis; & in ... proximè in Digressione adduce... 2. Aliquam insuper quasi omnipot... am contra ipsum Omnipotentem ... um, patet in Iosue, *qui non pretermi... universis mandatis Dei, ne unum quidem v... bum*, solis cursum stitit, *obedientis Deo ... ci hominis* obedientis. 3. Magnam p... que securitatem: obediens enim o... nem solicitudinem, curam, & co... in suos Superiores reijcit.

Iosue 18.

Gerf. l. 1. 9. 3.
Idem l. 3. 13. 2.

Agnosco sanè hanc esse ipsi... veritatem: *Audivi etiam sæpe, secura... audire, & accipere consilium, quàm dar...* sed *quia nimis adhuc inordinatè me dil... ideo me plenè aliorum voluntati resig... trepido.*

Illius meritum ingens.

Punct. III. Consid. Obedientia m... ritum esse etiam incomparabile. N... 1. superat omnia spontanea opera... tra tamen obedientiam facta. 2. ... am reliquas virtutes, ipsumque m... rium nullius pretij esse, nisi refer... in ordine ad exequendam Dei vo... tatem. 3. Econtra minima, & indi... rentia opera, uti sunt comedere, ... mire, ambulare, per obedientiam ... ri maximoperè meritoria. 4. Sa... la ingrata esse Deo omnia alia op...

quamvis ardua, in quibus invenitur voluntas propria.

Quin igitur ex hac hora intentionem meam, & votum meum renovo, & rursus, ô Domine Deus! omnem meam voluntatem, & possessionem illius tibi soli, ac propter te Superioribus meis sacrifico?

Ita faciam: & hæc addat mihi Deus, ut semper cogitando, me non veniſſe, ut facerem voluntatem meam, sed tuam Domine, qui feciſti me, & Superiorum meorum, qui ſuſceperunt me, revertar per obedientiæ laborem, fructum, & meritum, unde per inobedientiæ desidiam receſſi.

DIGRESSIO V.

De eadem præstantia, merito, & perfectione Obedientiæ.

THEOPHORVS.

(1.)

QVod olim Hraelitarum Dux Moyses Pharaoni suggeſſit dicens: *Deus Hebræorum vocavit nos, ut eamus viam trium dierum in ſolitudinem, & ſacrificemus Domino Deo noſtro.* Hoc ipſum vobis ex Æ- *Exod. 5.*

gyptiacâ mundi, & peccati ſervitu
egreſſis ſtatuendum, iter nempe via
luminativæ trium dierum ſpatio con
ciendum, ut acceptabile Deo ſacri
cium offeratis. Emenſi eſtis hactenus
bidui viam; ſacrificâſtis Domino te
porales ſubſtantias ſive per paupertatem
ſive per rerum mundanarum contemp
tum, conſecraſtis carnem per caſtita
tem: reſtat, ut ipſum quoque propr
judicij, & voluntatis caput in victimam
offeratis per obedientiam in præcep
ac per patientiam in adverſis. Hoc
nim ſolo nullum Omnipotenti gratu
æquè ac dignius ſacrificium eſt. Vi
nôſſe, quàm dignum, quàm gratum, q
ſupereminens? attendite diligenter
ſequentia puncta.

Sacrificanda propria voluntas.

Primum ita ſe habet: Parati ſitis ſem
per ad obediendum, melius enim eſt
ex ſimplici obedientia quiſquilias o
ligere, urticas, & zizania extirpare
quàm ex propria voluntate, ſublim
rerum cæleſtium contemplationi op
ram dare; & plus divini favoris obti
net, qui ex pura obedientia ſobrie
continenterque ad laudem Dei mun
ducat, quàm qui rigidiſſimam abſti
nentiam ex propria voluntate amp
ctitur.

Bloſ. in ſpec. ſpirit. c. 2. & tabella ſpirit.

Meritum obedientiæ ex minimis actibus.

Secun

Secundum: Posset aliquis sub uno momento tam humiliter, ac purè propter Deum obedire, propriamque exire, & abnegare voluntatem, ut ampliùs veriúsque in Deum sine medio duceretur, quàm si toto decennio in propriis conceptibus, atque institutis magna cum devotione vixisset. *Taulerus apud Blos. in Apolog. & c. 6.*

Tertium: Si quis Dei munere ad tam altum dignitatis gradum perveniisset, ut Deum re ipsâ semper visibiliter præsentem, secumque habitantem haberet, is, si ad aliquod opus obedientiæ evocaretur, humiliter Domino dicere deberet: Eja suavissime Deus; permitte me, obsecro, hanc obedientiam tui amore perficere. Certè humilis ista propriæ voluntatis abnegatio in illo homine multò gratior, jucundiorque Deo esset, quàm si ille idem tunc cum omnibus beatis Spiritibus cælum penetraret. *Idem loc. cit.*

MONOPH. Sublimia hæc, & planè meo cordi altissimè inscribenda sunt Obedientiæ elogia. Verùm circa hanc virtutem duas enodari cupio obscuritates; prima est, cur B. P. Benedictus obedientiam appellet *Arma fortissima*. Secunda, cur itidem *Arma præclara*?

PHILOTH. Cupio & ego non minùs informari, quomodo Obedientiæ præclarissima virtus etiam Sacerdotali

ſtatui congruat? hæc enim omnia, in illius encomium attuliſti, ſolos religioſos attingere videntur. Facile tem quis dixerit, Sacerdotes, cipuè Præpoſitos, Decanos, Canonicos, & animarum Curatores dominari, quàm ſubeſſe, & regere, regi; unde & Rectores paſſim vocatur.

An obedientia ſolis Regularibus competat?

THEOPH. Satisfacturus veſtris poſitis, ante omnia ſcire vos volo, Cadientiæ virtutem omnibus omnino tibus mundi, nullo prorſus excepcompetere, ſiquidem perfectiſſimarum creatarum hierarchia ità à mo Moderatore conſtituta eſt, ut nes, à minimâ quâvis, altera alteri per ſubjectionem quandam, inferioritatem ſubordinentur, uſque abſolutiſſimum ſolius Dei dominat

Omnes creaturæ habent ſubjectionem.

III. Debet itaque (ut Philotheus reſpondeam) debet quilibet ior, reſpectivè ſubditus Sacerdos delicet Capellanus in ordine ad Parochum, Canonicus ad Præpoſitum animarum Paſtor ad Decanum) ſuperiori inprimis *Amorem*, & obſequium non ſecus, ac brachia, & manus nium functionum capitis coadjutrix ipſi cooperantur, ac deferunt: & put è contra providè manus, & brac-

Subditi debent Superiori amorem.

tractat, fovet, atque conservat, non tanquam aliena, sive mancipia, sed necessaria sibi commembra. *Amorem* comitetur *Reverentia*, honor, respectus, ac bona existimatio; cùm enim justitia virtus sit, quod suum est, unicuique tribuens, *tribue ergo tribus, quæ sua sunt: Redde Superiori, redde inferiori, redde æquali cuicunque, quod debes. Redde reverentiam Prælato & obedientiam; quorum altera cordis, altera corporis est; nec enim sufficit exteriùs obtemperare Superioribus, nisi ex intimo cordis affectu sublimiter sentiamus de illis.* *Reverentiam* compleat *Obedientia* in exequendis promptâ, ac facili voluntate ordinationibus sui Superioris: de quo ita Basilius Mag. Si Paulus Apostolus Christianos, & Dei Filios jubet subditos esse etiam infidelibus, & impijs, qui humanâ lege imperandi potestatem acceperunt, qualis obedientia ei debebitur, qui à Deo ipso constitutus Præses, à legibus divinis potestatem accepit? Vides ergo nec Sacerdotes ab immenso suprà adducto Obedientiæ merito excludi, quando ordinata sibi, *Amoris, Reverentiæ, & Obedientiæ* intuitu exequuntur, quorum tenentur obligatione.

Ac Reverentiam.

S. Bern. serm. 3. de Adv.

Et obedientiam.

S. Basil. Constit. Mor. c. 23.

IV. Ad *primam* MONOHPILI propositionem dico, eâ de causâ di-

vum

vum Legislatrorem Obedientiâ ret
Arma fortissima, vel quia diabolus
plùs odit, & magis in subdito
impugnat, quàm obedientiam v
tanquam validissimam contra se
turam: vel quia magnis conatibus
possibilia quævis aggreditur, obst
omnia perrumpit, nihil sibi invi
tat, elementa transcendit, creatur
nibus imperat: vel dicas, Obedien
ma esse fortissima, quia ipsa, nesc
de omnipotentiâ divinâ participat,
invincibilem Deum vincendo, &
do Omnipotentem. *Si enim*,
Gregorius Mag. *Obedientes eritis*
sitis vestris, obediet Deus orationibus
voluntatibus *vestris*. Quòd si hæc
supererogatoriè probari cupis;
bi pauca è millibus Omnipotentis
dientiæ exempla. Chagnoaldus
ctinus ex Abbatis jussu solitudin
stissimam ingressus, ferocissimam
luam sibi occurrentem adortus,
reddidit, & quasi rationis capacem
lo, quo voluit, nutu circumduxit.
Maurus Placidum aquarum impe
tum à Divo BENEDICTO de
& interitu jussus extrahere, sine
succurrit, & ecce unda præceps
ci obedientiæ, quasi firmissimum

Obedientiæ actus cur dicantur arma fortissima?

Participat de omnipotentia Dei.

Obedientiæ miracula grandia. *Ex Menol. 23. Aug.*

Ex eod. 13. Ianu.

rem, se solidam præbuit, atque calcabilem. Paulus (postea Virodunensis Episcopus) ne deficiente ad cœnam pro Fratribus pane, in pinsendo moram faceret, ejecto raptim igne clibanum æstu ferventissimum ingressus, pro scopis eundem cucullo illæso, & illæsus repurgavit, panes aptè composuit, & curavit, in ipso furno existens. Quid dicam de beatissimo illo S. Galli Discipulo, ac socio re, & nomine, præcipuè autem Obedientiæ virtute MAGNO, qui vino ex dolio hauriendo detentus, cùm Abbate vocante, *mox ex occupatis manibus, & quod agebat* (dolio nondum occluso) *imperfectum reliquens, vicino obedientiæ pede jubentis vocem sequeretur*, ipso stupente, & attonito quasi ad tantæ promptitudinis miraculum vino, redux, nec guttulam in terram fluxisse invenit. Hæc sunt ergo fortissima illa Obedientiæ arma, quibus bestiæ, ignis, aqua, & cuncta elementa triumphantur.

Ex eod. 8. Febr.

Ib. 6. Sept.

Ex Reg. c. 5.

V. Quid dico de elementis, & bestijs, si vel ipsis mortuis omnipotens imperat obedientia, & morem gerunt. Præcepit civi Glaronensi in Helvetia Vrso nuncupato, dudum mortuo, S. Fridolinus Abbas, ut ad dandum sibi de certis bonis Monasterio legatis coram judice testimonium è tumulo surgeret; obe-

S. Fridolinus virtute obedientiæ mortuum suscitat.

obedijt mortuus, prodijt, ad diſtan-
pagum cum Sancto proceſſit, dum
contra proprium ſuum fratrem e
na denegantem, teſtimonium, &
iterum repetijt tumbam. Evocat
mulo B. Stanislaus Cracoviæ in
niâ Epiſcopus Petrum quendam tri
antè ſepultum, ad perhibendam co
Boleslai Regis tribunali fidem, d
gro à ſe vendito & pretio rite
Epiſcopo perſoluto. Obtemperav
ennalis mortuus, & redivivus exſur
Antiſtitem ſanctum ad Regium
tur tribunal, datâque deſuper
câ fide, rurſus in pace quievit.

Sic S. Stanislaus Ep. triennalem mortuum.

PHILOTH. Si licet & m
conferre ſymbolam. Vidi aliquo
hinc annis Bononiæ in Italiâ
Corpus Beatæ Catharinæ dictæ
enſis (de quâ jam ſuprà mentio
eſt) per ferrea clatra mihi oſten
ornatiſſimâ ſede collocatum,
penitùs incorruptum, quod, tam
per flexibilibus membris eſſet, u
novum ſedile quatuor infrà ro
fultum, ut quaſi in currili rhed
liùs huc vel illuc tranſvehi po
poni deberet, totum quantum ob
nullo flexibilitatis membrorum
indicio. At cùm Superioriſſa
dâſſet, ut ſub Obedientiâ ſe in

Corpus mortuum obedit juſſioni Superioris.

sedem locaret, mox Corpus erectum, & rigescens de se molle & flexile redditum ultra subsidit, & se aptissimè in dictum sedile accommodavit. Ita libellus de ejus vitâ, cum particulis tunicæ, & veli capitis istius Beatæ mihi ab illis Sanctimonialibus dono datus perhibet. Ideo lubens veneror absolutum & potens S.æ Obedientiæ in omnia creata viventia & mortua dominium.

VI. THEOPH. Optimè ad rem interlocutus es. Sed quid foret, Ecclesiasticum, seu Regularem Christi militem obedientiæ merito de feris, de belluis, de cælo, vel terrâ, de vivis & mortuis præclaras reportare victorias, nisi eundem hæc præstantissima virtus jam omni panoplià instructum, & obarmatum doceret, semetipsum generosè vincendo, motus omnes sub rationis imperium fortissimè subjugando, adversitates quascunque invictissimo Marte sustinendo longè præstantiùs, quàm de ipsis elementis triumphare? Sanè

Obedientia docet seipsum vincere.

Fortior est, qui se, quàm qui fortissima vincit
Mœnia:

Docet ergo Obedientia Magistra Religiosos immanem mundanorum in se affectuum catervam prosternere, atque indo-

Quid doceat Regulares? quid Sacerdotes.

indomitâ propriæ voluntatis, & ... cij (ceu Hydræ) capitâ amputare. ... cet Sacerdotes bonitatis, & disc... militiam priùs in se ipsis exercitare ... per scientiam, & praxin calleant ... commissos ad spirituales pugnas ... ere. Docet Religiosos *veterem ...*

Eph. 22. *nem, qui corrumpitur secundùm desideria ... roris, deponere.* Sacerdotes verò ... animarum regimen acceptare doce... que *Ecclesiæ Dei diligentiam* adhibe... quando, subactis in se tentationum ... lis, intimâ tranquillitate securi *dom... præesse* didicerunt. Docet, dico, ... giosos in nulla ad se non spectantia ... cia, vel negotia sæcularia immisce... Clericos verò, non affectare, ut ... sint, sed virtutibus pollere, ut pr... & ad animarum curas assumendos ... nisi vocatos à Deo, adscitos à ... impulsos à Spiritu Sancto, & rel... vitos venire.

Regul. c. 4. instr. 61. c. 5. Obedien- Religiosæ capita. c. 7. gr. 4. c. 68.

VII. Docet, ac jubet Religio... *præceptis Abbatis* INOMNIBVS O... DIRE, & quidem, SINE MO... *moram nescire, & quod jubetur, non ... non tepidè, non cum murmure in ore, ... corde, non cum malo animo facere: ... obedientia duris, & contrarijs rebus pati ... amplecti, non lacescere, vel discedere; ... cui aliqua fortè gravia, aut impossibilia ...*

jungantur, *suscipere cum omni mansuetudine, & obedientia jubentis imperium, non resistendo, non contradicendo:* Neque solùm Abbati, & Superioribus se promptum, velocem, & hilarem exhibere, *sed etiam sibi invicem certatim pro Dei amore* OMNI OBEDIENTIA *se subdere*, scilicet non uni solùm, non duobus, aut pluribus, non istâ solùm vice, non hac tantùm in re, sed OMNI excogitabili, sine lege, sine termino, sine fine, sine mensurâ, ita ut non sit alius Obedientiæ limes, quàm terminus vitæ, juxta Vnigeniti Filij Dei exemplum, qui factus est Patri obediens usque ad mortem. c. 71. & 72. c. 7. gr. 3.

VIII. Postremò docet Sacerdotes Superiores suos (quos Divos Carolus Borromæus Congregationum Præfectos, intellige Capitulorum Præpositos, & Rectores; appellat) *observare, quasi locum Dei gerentes: illis obedire prompte, & interno animi affectu mentem illam conformare, ita ut non sint proprij judicij, & voluntatis sectatores: murmurationes, quibus eorum authoritas læditur, vel susurrationes, quibus mutua charitas refrigerari posset, non aliter, quàm pestem Congregationis, & omnis disciplinæ fugere: grato animo suscipere, si ea, quæ in ipsis notantur, Superiori manifestentur: etiam animo*

Obedientiæ Clericalis puncta. *Ex ejusd. constit. c. 3. reg. 2. & 4. 5.*

mo grato suscipere, si corrigantur & repre-
dantur, & quantum in se est, etiam pa-
aliorum correctionem: temeraria de cujus-
bus judicia summè cavere, omnemque
lautem male volentiam, amaritudinem
que invidiam. O insignia talis Magi-
documenta!

Zelosi Sacerdotes persecutionib. obnoxij.

IX. Et quoniam strenui in mi-
Domini operatores, ac populi de-
plurimorum censuris, calumniis, o-
trectationibus, imò & persecutioni-
expositi sunt, maximè eorum, qu-
Ecclesiæ jura, sive immunitatem,
bona sacrilegè invadunt, vel a ver-
auditum avertentes, sanamque non-
nentes doctrinam, ad sua libentiu-
sideria coacervarent sibi Magistros
rientes auribus; idcircò hujus est
virtutis *Arma fortissima* eosdem ita m-
muniunt, ut constanti, invictoque
tis, ac spiritûs robore non vere-
etiam inter *gentes apostatrices, dura*
indomabili corde, irritatores, subversio-
credulos, domum exasperantem, ac *sor-*
nes, instando opportunè, importu-
arguendo, obsecrando, & increpa-
se murum æreum, atque civitatem
nitam pro domo Dei opponere,
exhibere in omnibus sicut imperti-
Dei Ministros IN MVLTA PA-
ENTIA, & *tribulationibus, in ne-*

2. Tim. 4. 5.

Ezech. 23. & seq.

Sint animo fortes.

2. Cor. 4. 6.

tibus, in angustijs, in plagis, in carceribus; in laboribus, in longanimitate, in suavitate, in Spiritu Sancto, in verbo veritatis, in virtute Dei: qui si mundo placere studuissent, si blandiri nobilibus, si adulari vitiosis & scandalosis, Deo non placuissent, si non placuissent, non placâssent; Christi servi, Mediatores Dei non fuissent, multò minùs Vicarij, speculatores, animarumque Pastores; sed mercenarij fugitivi; *declinantes ad avariam suam, speculatores cæci, canes muti; non valentes latrare, dormientes; & amantes somnia.* Isaiæ 56.

X. Ex his jam sole meridianò clariùs elucet, quàm prætacta Obedientiæ arma non modò *fortia* nuncupata sint, sed æque *præclara*. *Præclara* nempe, ac præclarissima; quandoquidem Obedientia omnis justitiæ, & perfectionis origo vocatur, virtutum dux & magistra, mater charitatis fraternæ, concordiæ genitrix, tranquillitatis portus, securæ mentis juge convivium; recta ad cælum via, Spiritûs Sancti domicilium, castitatis umbraculum, innocentiæ ornamentum, omnium bonorum operum fidelissima custodia, Christianæ perfectionis consummatio, Monachorum gloria, veri Religiosi tessera, unicum Ecclesiasticæ & Monasticæ disciplinæ firmamentum, ve-

Obedientiæ insignia præconia. S. Aug. l. 14. de civ. c. 10. S. Hier. & Trithem. loc. cit. & hom. 20. de vera Obed.

ri Christiani signaculum, Apostolici
vatoris discipuli character, certa
mentis securitas, & æternæ salutis
Omnium salus fidelium, omnium
virtutum, omnium cibus Sanctu
per quam Martyres ad palmam
tyrij pervenerunt. Quodque rei
est, Obedientia maximè Religiosi
rum est sine sanguinis effusione
rium, nam quia arduum valde
borioſum nimis certamen, &
carnis tormentum est, liberum
nem seipsum despicere; ad perpetuam
se Religionis Obedientiam obligare,
se totum, & voluntatem omnem
sub imperio, ac potestate alterius
petuò resignare; hinc coronam
Sanctis martyrium pro Christo
dam contulit, hodie veris Christi
toribus Obedientia parat, *ita ut*
vore moriatur securus, & ab omni
dæ rationis timore liber, qui sub
nioris sui fideliter militavit. In
B. Bernardi discipulus Gerardus
mortem tridui spatio in extasi
ac tandem in se reversus dixit:
bunal Christi ductus fui, ipsumque
faciem Angelorum Regem conspexi
mihi: Ecce locus tuus inter Fratres
mox circumsallentibus Monachis

Est incruentum Martyrium

Trithe. loc. cit.

Æternæ gloriæ tessera.

Ex Menol. 5. Mart.

mis verbis exclamans: BONA EST OBEDIENTIA, ad illius aureolam capescendam evolavit.

XI. Quid illũ (si Religiosorũ exempla desideratis) inter illustrissima sui temporis sidera, *solem purissimũ lucidissimè ac mirificè exsplendescentem, & insolentissimo fulgore orbem terrarum percellentem, simulque illustrantem universum*, Sanctum Anselmum tam celebrem, tantoque nomine dignum effecit, ut *Obedientiæ Martyr* vocetur, nisi quòd (triumphatis Romæ per publicam disputationem Schismaticis Græcis, ideoque ab Vrbano II. tali applausu exceptus: *Benedictum sit cor tuum, spiritus tuus; os & sermo oris tui benedictus*:) in Angliam reversurus Pontificem accesserit, lamentabiliter conquerendo, se fuisse è cœnobio extractum ad Archiepiscopatûs dignitatem, in quâ Obedientiæ fructibus, & merito privatus esse debeat: neque rogare destiterit, ut aliquem sibi viæ comitem assignaret, cujus jussis humiliter obtemperaret, donec obtinuerit Edinensem Monachum, cujus (licèt servi sui) voluntati, ac nutui adeò se subjecit tantus Archipræsul, ut jussus aliquandoob nimiam ab itinere defatigationem in lecto quiescere, ac remanere, ne latus quidem unquam ad commodiorem

Ex Menol. 21. Apr.

S. Anselmus Obedientiæ Martyr appellatus, & cur.

quietem invertere aliter attentâri
in sanctæ Obedientiæ virtute jussi
trâ quòd pro Ecclesiæ legibus &
nitate contra impia Regum
decreta ceu murum æneum oppo
bis Sede & regno expulsus, quot p
cutiones, tot incruenta passus sit mart
Sed nec desunt cruenta.

Ex Menol. 2. Maij. Conradi Engelbergensis Monach.

XII. Quid enim B. Conradum
gelbergensem nobilissimâ martyr
mâ decoravit, nisi Obedientia? Q
à suo Abbate missus ad tuendam
sacrilegos invasores rem domes
adacto in utrumque latus per
crone, & seipsum purpuravit, &
frequentibus miraculis illustrans. Q

Ex menol. 11. Iul. Placidi Disertinensis.

denique Placidum Disertinensis C
structorem, tam stupendum,
reddidit prodigiosum, ut absciss
Rhætiæ Comitis satellitibus capu
trâque manu sustollens, veloçe
tum tanquam nobilissimum jac
Obedientiæ trophæum, applaude
suâ sponte campanis, Abbati suo
lerit, & præsentarit, nisi eadem
ra Obedientiæ arma? quibus con
farium Comitem, Monasterij bo
jura tueri jussus, sacrum verticem
ùs subjecit per humilem Obedien
Abbatis imperio, quàm parricid
ferro.

XIII. Sed num Regale Sacerdotium ab Obedientiæ martyrio, à martyrij laureolâ, vel cælestis laureæ coronâ exsors maneat, dum plures veritatis Doctores & Prædicatores, invictissimi Christi pugiles, imperterriti animarum Pastores in arenam descenderint pro Ecclesia, pro justitia, pro Religione & fide contra lupos, Reges, Imperatores, Tyrannos, quàm olim ex equo Troiano prodierint milites. En Athanasium pro Dei Filio toto pœnè orbe factum extorrem, quia totum pœnè orbem in Arrianismum collabentem unicus quasi Athlas sustinuit. En Chrysostomum contra nobiliorum hominum vivendi licentiam, ipsamque Imperatricem Eudoxiam insuperabiliter decertantem, & incredibiles in exilio sustinentem ærumnas. Ecce Thomam Cantuariensem pro Dei Ecclesia contra sacrilegas Henrici II. Angliæ Regis sanctiones: Stanislaum Polonum (de quo suprà) contra illius alterius Herodis Boleslai notam libidinem: & S. Desiderium contra illam Galliæ Iezabelem: omnes hos summos Pastores & Archi-Præsules potentissimis lupis usque ad animæ suæ positionem heroicâ constantiâ resistentes: Ecce demum de communi Sanctorum Sacerdotum numero Aquilinum

Episcopi Veritatis & Obedientiæ Christianæ martyres.

Sacerdotes pro Religione, obedientia & veritate Martyres.

Obedientia est Martyrum tessera.

Actor 5. 20.

Mediolani, Hippolytum Antiochiæ, Istachium Nicomediæ, Theodorum Cæsareæ in Cappadociâ, Crescentium Africâ, Eulogium Cordubæ, Tiburtium Romæ lapidatum, Valerianum ibidem decollatum, Nitharium Sveciâ propter prædicandi ardorem confossum; qui omnes enarrantes res Presbyteri, præclaris hisce & fortissimis Obedientiæ armis muniti, illa Principis Apostolorum tessera usi tari: *Obedire oportet Deo magis, quam hominibus*; animosè provocati, generosè contra impietatem dimicantes, gloriosè vincentes, Martyrij, & Doctoratûs perfectæque Obedientiæ laureolas consecuti.

Ex prolog. Reg. S. Bened.

Clerici in Ordinationib promittunt Episc. obedientiam.

XIV. Quapropter MONOPE LE finaliter *ad te jam meus sermo dirigitur, qui abrenuncians propriæ voluntati, Domino Christo vero Regi militaturus, obedientiæ* Religiosæ *fortissima atque præclara arma assumpsisti*: nec non ad te PHILOTHEE, qui non solùm in subdiaconatus SS. Ordinibus Episcopo interrogatus: *Promittis mihi & successoribus meis reverentiam & Obedientiam*; respondisti: *Promitto*; sed etiam sanctæ Ecclesiæ canonibus & Decretis, tuam personam officia, & functiones concernentes

obedire teneris; quatenus consideretis uterque statum, quem assumpsistis, dignitatem atque felicitatem, quas assecuti estis, vocationis gratiam, quâ Vos Deus ter Opt. dignatus est, pactum, quod spopondistis, fœdus, quod pepigistis, conditionẽ, quam elegistis, & Obedientiæ characterem, quo estis signati; & discite propter Deum Superioribus vestris subesse; *quando omnipotens & altissimus, qui cuncta creavit ex nihilo, se homini propter vos humiliter subiecit.* Aliàs Inobedientiam damnatio *in judicio Dei ignis æterni tormenta sustinebit, qui Ecclesiastica decreta, sive sua Religiosa statuta neglexerit.*

Hortatio ad illam.

Gers. l. 3. c. 13. n. 1.

S Clemens Epist. 1.

MEDITATIO XXIII.

De Gradibus, Motivis, & Conditionibus virtutis Obedientiæ.

PRimus humilitatis gradus est, Obedientia *sine mora. Hæc convenit his, qui &c. mox, ut aliquid à majore imperatum fuerit, ac si divinitus imperetur, moram pati nesciunt in faciendo.*

Regul. c. 5.

Prælud. Imaginare tibi Abraham, gravissimo Dei mandato immolandi proprium filium, unicum, & charissimum, de nocte, sine mora, discussio-

Gen. 22.

ne, excusatione, aut contradictione obtemperantem.

Obedientiæ gradus.

Punct. 1. Consid. Obedientiam diversos habere gradus. 1. Facere imperata externo opere. 2. Cum animo voluntatis consensu. 3. Cum cogitatione proprij intellectûs, judicij, & voluntatis 4. Perficere non solum jussiones, sed etiam ipsa consilia, nutus & nutus voluntatis Majorum. 5. Etiam minima, atque leviſſima, æquè ac maxima, difficilia, & inclinationi propriæ adversa. 6. Obedire Superioribus ex actu reverentiæ, & justitiæ; æqualibus ex charitate; inferioribus ex humilitatis virtute.

Insignes planè gradus: utinam ab istis tam longè non abessem, & non adeò frequenter mecum tergiversarer, disputarem, discuterem, excusarem, vel occultè contradicerem!

Punct II. Consid. Assignatas à Sancto Benedicto veræ Obedientiæ conditiones esse: Vt quis *sine mora ex omnibus manibus imperfectum reliquendo rem Obedientiæ pede jubentis vocem facto sequatur.* 2. NON TREPIDE, sed hoc est citer, vincendo contrarios naturæ exigentes motus. 3. NON TARDE, sed, *ut uno veluti momento prædicta Magistri jussio, & perfecta discipuli opera in velo-*

Reg. loc. cit.

Ejus conditiones.

tas

tate conveniant. 4. NON TEPIDE, aut pigrè, ac obiter, sed ferventer, & strenuè. 5. NEC CVM MVRMVRE, vel responsione nolentis, *quoniam peccatum ariolandi est repugnare, & quasi scelus idololatriæ, non acquiescere.* 6. Sit etiam ipsa simplex, & cæca, ambulando *alieno judicio, & imperio.* Fiatque bono animo; quia *hilarem datorem diligit Deus.*

1. Reg. 15.

2. Cor. 9.

Vellem quidem libentissimè, ut omnes semper istas conditiones explevissem, sed *grave est, assueta dimittere, gravius est, contra voluntatem propriam ire.* Verùmtamen, vim mihi inferre studebo, nam certè *regnum cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud.*

Gerf. l. 1. c. 11.

Matth. 11.

Punct. III. Consid. Plurima ad talem Obedientiæ perfectionem motiva, ut sunt 1. expressa Dei voluntas, & præceptum. 2. Obligatio ex voto, regulis vel Ecclesiasticis, & Episcopalibus statutis. 3. Exempla Sanctorum in præfata Digressione adductorum, & aliorum. 4. Multiplex utilitas; conscientiæ quies, securitas, & immunitas à deceptionibus diaboli. 5. Meritorũ copia, quia plumbea, & ferrea opera, nempe indifferentia in aurea, & meritoria vi Obedientiæ vertuntur. 6. Gloria æterna, dicente Deo ad Abraham: *Quia obedisti voci*

Motiva & commoda Obedientiæ.

Gen. 22. 18. & c. 15. *voci meæ &c. ego protector tuus ero, merces tua magna nimis.*

O Deus meus! Ecce paratum cor meum; quid me vis facere? ego illud nihil magis desidero, quàm totum tibi subjectum exhibere, *ut omnes angustiæ super me possint: quid ego miser possem conqueri, vel indignari possem, si dura*

Gerson. loc. cit.

Conabor strenuè *non ex tristitia aut necessitate*, sed ex amore Dei obedientissimus esse, ac si omnia divinitùs forent imperata. Et quia *Obedientia majoribus præbetur*, verissimè *Deo exhibetur*, habebit illa in me oculos prompt-

2. Cor. 9.

ptos, pedes veloces, manus paratas, recitatem vultûs, dulcedinem in sermonibus. Ita fiat per gratiam tuam, Deus meus! & Dominus meus!

CONSIDERATIO I. ANTE MERIDIANA.

De bonis Obedientiæ spontaneæ, & promptæ.

Gers. l. 2. c. 6. n. 2.

VAlde magnum est, *in Obedientia sub Prælato vivere, & sui juris non esse.* Sed *multò tutius est, stare in subjectione, quàm in Prælatura.* Igitur cauta, quòd *ad serviendum venisti, non ad regendum; ad patiendum scias te vocatum*

Ib. c. 17. 3.

ad laborandum, non ad otiandum, vel fabulandum. Hîc ergo nemo potest stare, nisi ex toto corde se voluerit propter Deum humiliare, & obedire.

CONSID. II.

De malis Inobedientiæ, seu Obedientiæ coactæ.

Id. l. 3. c. 13. 1. & 3.

Filli, qui se subtrahere nititur ab Obedientia, ipse subtrahit à gratiâ, qui non libenter, & sponte sua Superiori se subdit, signum est, quòd caro sua necdum perfectè sibi obedit, se sæpe recalcitrat, remurmurat. Disce ergo celeriter Superiori tuo te submittere: atque *ad veram subjectionem, & humilitatem te jugiter dare, patienterque proprium contemptum ferre.*

DIGRESSIO XVI.

De pessimis vitijs Propriæ Voluntatis; nec non pertinaciæ proprij Judicij: ac zeli indiscreti; murmu, rationis, & refractariæ Inobedientiæ.

THEOPHOBVS.

(I.)

Ela agite, quotquot estis sacræ militiæ Tyrones, Candidati, Triarij & Emc-

Emeriti: adeste armati ad ingentis pa-
menti expeditionem: siquidem hoc
infernus cum suâ cohorte est expugna-
dus & destruendus, nempe *Propria vo-*
luntas, cum omni suâ stygiâ vitiorum
hærentium phalange: de quâ illud
ac eruditi Blosij: *Si non esset propria v*
luntas, infernus quoque non esset: idipsum
confirmante lactifluo Doctore: *Cessante*
luntas propria, & infernus non erit. Vo-
luntatem autem propriam dico, qua
non est communis cum Deo, & hom-
nibus, sed particularis tantùm, quan-
do aliquis ea, quæ vult, propter amor
ipsum facit, non intendens placere Deo,
& prodesse proximo, sed satisfacere
proprijs motibus animi. Porrò hæc Vo-
luntas non Dei, non aliorum, sed sua
quærens vivere arbitratu, est superbia,
immorigera, pertinax, & contuma-
sa in omnibus aversio à Deo, & tota
malitiæ fundus: in cælum pervenire
non potest, in terris pacem non habet,
in inferno sepelitur, ejusque spiritus,
invisa recalcitratio, & spiritus contradi-
ctionis est. Hinc ex ea velut omnium
malorum radice, & scelerum semine
profluit in Religioso, ac Sacerdote tar-
ditas progrediendi in spiritu, fervo-
tepiditas, spiritus discretionis extingu-
tur, rationis oculus clauditur, cor lab-
re

Voluntas propria vocatur Infernus.

Blos. in tabella spirit corollario.

S. Bern. serm. 3. de resurrect. Dom.

Quæ dicatur voluntas propria?

Blos. loc. cit.

Quot malorum sit causa?

vertitur, audacia obfirmatur, mens induratur; contentiones miscentur, rixæ propagantur; minæ intentantur, vindictæ cupiditates coquuntur, oriuntur odia, generantur scandala, gignitur desperatio, creatur apostasia, damnatur anima, spoliatur cælum, & infernus repletur. Etenim quid odit, aut punit Deus præter propriam voluntatem? Aut *in quem ignis ille desævit, nisi in propriam voluntatem?*

Est fomentum ignis inferni. *S. Bern. loc. cit.*

II. Sed quo furore hæc eadem Dominum Majestatis impugnet, audiant, & timeant omnes propriæ voluntatis sectatores. Nam *primò* dum talis voluntas eorum refractaria est imperio, quotum tanquam divinæ subdita est potestati, seipsam divinæ subtrahit obedientiæ, cujus vice funguntur, & imperant Superiores. Sed utinam, ait S. Bernardus, non majores ipsi irrogaret injurias, nam in ipsum quoque, cui inservire debuerat, suum desævit Auctorem, dum efficitur sua, & propria ista *crudelis bestia, fera pessima, rapacissima lupa, & truculentissima leæna. Secundò*, propriæ voluntatis amatores communitati Fratrum, aut publicis conventibus, collegijs, capitulis, vel conversationibus sunt omnium perniciosissimi, quia dum zelum justitiæ, & veritatis præseferunt, sed non

S. Bern. loc. cit. Injuriosa Deum.

Idem ib.

Pernicioſa communitati.

non secundùm scientiam; sequuntur tantùm pertinaciter opinionis ductum, errores defendunt, obstinatè monitionibus, seu melioribus informationibus reluctantur, omnibus ordinationis contradicunt, Obedientiæ jugum excutiunt, dissolvunt concordiam, fraternam quietem perturbant, unitatis divisores, inimici pacis, charitatis expertes, vanitate tumentes, superbo typho inflati, placentes sibi, & magni in oculis suis, aliorum facta criminantes, famam traducentes, ignorantes Dei justitiam, pro incorruptâ divinâ justitiâ suam corruptam perversitatem obstinatissimè manutenere contendentes.

Amatores illius pessimi sunt.

III. *Tertiò.* Qui omnibus aliis malus, quomodo sibi bonus erit? Sic mali tales sibimetipsis, uti flagitiosissimi, sunt damnosissimi; in primis quidem ratione lucri cessantis, sive omnium bonorum operum jacturæ, quod S. Bernardus ita declarat. *Si in die jejunii invenitur voluntas mea, non tale jejunium elegit sponsus, nec sapit illi jejunium meum, quod non lilium Obedientiæ, sed vitium propriæ voluntatis sapit.* Idipsum verò non *de jejunio solùm, sed & de silentio, de vigiliis, de oratione, mortificationibus, omni observatione Religiosi, in qua est voluntas sua, & non obedientia Magistri sui, est* [illegible]

Merita suor. bonor. operum perdunt. *S. Bern. Serm. 71. in Cant.*

tiendum. Vnde *observantias tales, & in se bonas, inter virtutes tamen minimè censurim deputandas.* Sic *grande malum propria voluntas, quâ fit, ut bona tua tibi bona non sint, quia nihil omnino, quod propriâ inquinatum sit voluntate, gustabit is, qui pascitur inter lilia.* Hæc ille, de cujus calamo nil nisi mel, & lac effluxit.

IV. Vltrà quòd voluntatis suæ proprietarius manifesti sacrilegij & fœdifragij reus esse convincitur, quemadmodum enim Religiosus pecuniarum proprietarius usurpator contra suum Votum fœdifragus & perjurus, contra Religionem & Monasterij communitatem fur, raptor, sacrilegus & Iudæ similis esse dignoscitur, quia sibi appropriat, quæ non sua sunt, sed Monasterij, quæque solemni Voto à se perpetuò abdicavit, ita suæ voluntatis proprietarius Regularis omnibus prætactis sceleribus eò fortiùs innodatur, quia rē sui corporis & animi, intimam, ingenitam, connaturalem, omni auro, argentoque millies pretiosiorem, suæ scilicet voluntatis libertatem sponte Deo, Religioni, ac Superioribus donatam, resignatam, Voto consecratam, scripto proprio firmatam, & subsignatam, juriſque Dei æternaliter factam sibi appropriat, rapit, furatur, prædatur, & ex

Sunt fœdifragi perjuri.

Proprietarij prædones rei alienæ.

ex merâ superbiâ ac obstinatione adh
um arbitrium abutitur, in Dei ter Mo
contemptum, Religionis contumeli
& suorum injuriam Superiorum,
bus adeò totum suum velle & nolle
nâ & absolutâ traditione consigna
ut sibi jam, suisque internis animi p
tentijs, non vivat, sed immortuus
ac sapultus.

VVading. ad annum 1221. n. 27.

V. Vnde incarnatus ille Seraphim
suos docuit, obedientiam Religios
portere esse sicut corporis mortui,
illud sine proprio motu, moveri, ub
ab alio duntaxat: os habet, sed non
oculos tenet apertos, sed cum ijs nihil
fasciâ ligatis nil respicit; laudatur, sed
non extollitur; opprobrijs excipitur,
non excandescit; calumnijs onera
tur, aut vituperijs, non respondet;
volvitur ad dextrum latus, sustine
truditur ad sinistrum, tolerat; pos
nè aut supinè collocatur, non ob
gannit; pedibus conculcatur, & aspe
murmurat, neque reclamat: quo om
nibus potentijs ac sensibus crucifixum,
mortuum atque privatum est: omni
proprio velle & nolle, moveri & lo
tire, videre, loqui, disponere, & per
cipere destitutum. Et hoc est perfect
Obedientiæ exemplar, sicut è contra re
le agere, aut nolle pro suæ dunta

Obedientia Regularis sit mortuo similis.

voluntatis & proprij judicij pruritu, damnabilis est superbiæ, fastûs, & arrogantiæ Luciferianæ.

VI. Prædictæ Medusæ sororem dixeris alteram Megœram, scilicet proprij sui judicij pertinaciam, ac pertinacem immansionem; quæ quidem multorum prolium fœcunda mater, uti suspicionis, judicij temerarij, zeli indiscreti, imprudentiæ, iracundiæ, præcipitantiæ & pessimæ murmurationis &c. hic in præsenti primò consideratur, quatenus subditus non præceptum, nec in illo Deũ præcipientẽ, sed personæ duntaxat præcipientis discernit qualitatem; item quando mandati materiam; levitatem, seu gravitatem, utilitatem, sive necessitatem, possibilitatemque examinat; arridentia ambabus manibus amplectitur, displicentia verò explodere, reijcere, aut frivolè excusare præsumit. Neque his contentus etiam mandantis intentionem penetrare, mandati causas, & rationes exposcere, inquirere, ac discutere præsumit, quæ omnia veræ Obedientiæ perfectionem elidunt, quam simplicem & cæcam, non sciolam, curiosam, ac temerariam, esse oportet: *Nescit enim judicare, quisquis perfectè didicit obedire.* Hinc præclarè Angelicus Doctor ad Regulæ c. 5. explanans: *Mox ut ali-*

Proprij judicij pertinacia.

Mater vitiorum.

In quo consistat illius malitia

Obedientia cæca & simplex.

S. Greg. l. 14. c. 40. in 1. Regul 1. 2. q. 13. a. 1. ad 3.

quid imperatum fuerit: ideò, inquit, ni hilominùs tentandum esse, si Præla aliquid impossibile præceperit, quia an aliquid sit impossibile, subditus debet suo judicio definire, sed in unoquoque Superioris stare judicio. In rem Abbas Nestero Religionem ingressus, ita secum statuerat: *Posthac ego, asinus unum sumus, ergo debeo esse sicut ille. Quidquid ei imponitur, hoc portat, non pertens, à quo, vel quare, aut ad quem ferat.* En utile de stupido jumento dictum.

Obediens sit ut asinus

VII. MONOPH. Altè adhuc animo sedet, quod de B. Pauli Simplicis cæcâ, ut ajunt, at in spiritu illuminatissimâ obedientiâ me legisse memini, & idipsum *velle*, & imitari mulotties *mihi adjacet, perficere autem non invenio.* Hic in disciplinam Monasticam Magni illius Antonii festinaturus, jussus est funem quindecim orgyarum longum texere: finitam tenuiorem Antonius, ceu malè, & dissimilem nimis factam cum vituperio præcepit resolvi; & abs obediente Paulo relecta est. Indixit ei septem dierum archiillimum jejunium, jejunavit Paulus; & elapso septimo die, pane in mensâ appositio reficere jussus, dum protensâ manu eum dem sumere vellet, famemque sep-

Rom. 7. Pauli simplicis obedientia à S. Antonio variè probata.

Polland in Vit. S Anton. 17. Ian. à n. 52.

duãnam obsonare, novo Abbatis Antonij de mandato, panem duntaxat aspicere, non verò attrectare, multò minus degustare Christianus hîc Tantalus compulsus est. Sed neque hîc vel Senioris jussio, vel discipuli quievit obedientia; etenim de novo jussus urnam seu vas mellis frangere & conterere, aquam toto die haurire, hausta mque effundere, consuere vestem, & rursus omnes consutas dissuere commissuras, in omnibus & per omnia, sine discussione, sine murmure, aut contradictione obtemperavit.

Perfectâ discipuli in omnibus obedientiâ.

VIII. THEOPH. Valde congruens nostro proposito, aut hisce temporibus nostris exemplum. Quis enim alius tyronum, aut discipulorum sancti illius Anachoretæ, non imaginatus sibi fuisset, aut non pronunciâsset, senem hunc delirio, seu stolidâ cerebri vertigine laborare, tam exotica, tam inepta, tamque inutilia, & contraria cum tali mentis instabilitate præcipiendo? aut quis discipulorum, nisi fuisset alter Thalis simplex, non illius scholæ valedixisset cum indignatione, in quâ & alumni pro stultis haberentur, fame conficerentur, & non nisi inutilissima temporis dispendia fierent? Sic nempe stulta mundi sapientia præcipientis ar-

Judicia mundi perversa in reb spiritual.

gueret fatuitatem, & obedientis dein-
ter simplicitatem. At divina Religio-
rum Philosophia longè alijs termi-
utitur, docetque ad faciendum ex mu-
dano & terreno novum cæleste com-
situm in sacræ Obedientiæ peripetia,
docet, inquam, per qualitates è diame-
tro sensui & humanæ rationi penitus
contrarias, omnes physicas, metaphy-
cas, seu etiam meteoricas propriores
bri qualitates expellere, inde materiam
suâ veteri formâ spoliare, sicque inte-
mem, nudam, cæcámque redditam, eam
omni sibi ingenito & connaturali ap-
petitu privare, & tum demum, sic in-
formi, spoliatæ & privatæ, per causas se-
cundas (Superiorum scilicet imperia)
novas dispositiones, & dispositionibus
jam inductis, novas incorruptibiles, at-
que cælestes superinduere formas. Ec-
ce irrefragibilem dictorum probatio-
nem ex ipsomet illuminatissimo Mi-
seos Magistro Antonio, ita loquente de
prætactum Paulum, sic tentatum, pro-
batum, & omnia ad amussim execu-
tum: *In nomine Iesu*, ecce jam factus
Monachus, *mane demceps in cellâ.*

Cælestis philosophiæ doctrina mundanæ contraria.

Quomodo doceat obedientia per sectam formam.

Hæc sola facit Religiosum. *Polland. ibid.*

Diversa à diebus Antonij nostra tempora.

IX. Necesse est, hîc ingemiscendo exclamare cum illis posteriorum Se-
lorum Eremitis. *ô quàm longè absumus à diebus Antonij*; dum hisce tempori-

multorum fortè Superiorum (ijs maximè in locis, ubi disciplina Regularis parum viget) præcipua solicitudo esse debet, ne vel novellis Religionum candidatis ob modernos delicatos geniorum mores, aspera seu dura prænuncientur; vel ne Novitij solidioribus mortificationum cibis, sed lacte duntaxat, propter spiritûs infirmitatem enutriantur; ne professorum quorundam hispida enascens lanugo vitiorum, novacularadatur, propter menti, mentisq; teneritudinẽ, sed sapone duntaxat illita priùs, spongiâ deinceps molli abstergatur; ne finaliter aliquorum Veteranorum ærugo asperiori limâ radatur, ut non frangatur vas. O Superiorum talium cruciatus & labor! Qui omnia sua jussa priùs ad libellam & unciam humoris alieni trutinare, quàmplurima oculo connivente præterire, omnes quascunque justissimas correptiones ad gustum palatûs suorum subditorum melle & saccaro condire debent, ne delicatos nimis nonnullorum stomachos irritent, exacerbent, vel tantâ amaritudine repleant, ut ad insulsas contra se eructationes erumpant; ac ipsimet Superiores minori cedere consultius judicent.

Moribus irreligiosis coguntur nunc connivere aliqui Superiores.

X. Sic *longè absumus à diebus Antonij*; at multò magis dolendum, quòd

tam longè absumus à diebus Paulinis plicis: (non jam ad te, tuósque loc MONOPHILE chare, meus sen vergit, quos, non dubito, à sequenti vitijs esse alienos; sed sparsim diffunditur ad emendandos reos, reperiantur) dum eò miseriarum (u nam non multorum) Religiosorum prolapsæ esse videntur, ut hinc me do proprij judicij crimini vel addict vel assueti, lynceo oculo omnia Superiorum acta scrutari; cuncta cutere, sensus exenterare, anatomi re mandata, quo fine, intentione dóve emanârint: & nunc approbare pauca, nunc plura fugillare, jam ut prudentiùs, jam hæc meliùs, alia co liùs, aut pulchriùs, & comodiùs aut po tuisse disponi & ordinari; chimærizare non dubitent. Quódque pejus est, e am discretè, prudenter & salubrit acta, vel omissa, vel jussa, intempest præcipitantiæ, passionis & partialit nimij rigoris, aut indulgentiæ fugillare, insimulare, & sequiùs interpretari. Omnium verò pessimum, & à Religios subdito, prô! horrendè absonum, co tra Superiores, Dei personam immed te agentes, audacter insurgere, vo bis refractarijs eos lacescere, ad

Proprij judicij est, omnia Superiorum acta discutere.

Malè interpretari.

Murmurare, detrahere.

rentias aliorum ſibi vel procurare, vel provocare, linguam in murmurationes, cavillationes, detractionésve exerere &c. Tales, ô Deus immortalis! non modò toto cælo diſtant à ſimplici, cæcâ, mutâ, & promptâ Pauli prædicti obedientiâ, imò juxta ſuperiorem S. Antonij concluſionem à vero ſtatu Monachi, vel Religioſi, ideoque è numero, & albo, & cellis excludendi, ſed inſuper convincuntur eſſe tumultuoſi, rebelles, votifragi, & ſecundùm Divum Gregorium *Deum negantes, quem propria obedientia crucifixit*, ſeu juxta Trithemium *periuri, impij, mendaces, tranſgreſſores, & falſiſſimi Apoſtatæ*; imò *monachi ſine obedientia*, mera *monſtra diaboli*.

Murmuratores & refractarij ſunt monſtra diaboli.

Trith. hom. 20. de verâ obed. Monach.

XI. Quanti autem piaculi quantæ vindictæ cælitus ſint obnoxia hæc crimina unicũ ſequens exemplũ reos, & noxios abſterrendo, innoxios autẽ præſervando & præcavendo ſufficiens erit. Cùm B. Bernardus nonæ Congregationis Benedictinæ Tironienſis vocatæ Fundator in Galliâ, ingenti perfectionis zelo inflammatus reformationi magno ſtudio inſiſteret, inter odoratiſſimos pullulantium roſarum flores, reperit quoque pungentium ſpinarum aculeos, linguas nempe obloquentium quorundam, qui ſanctas & ſalubres optimi Abbatis intentio-

Poll. in Vit. 14. Apr n. 15. Bernardus Tironienſis, Reformator.

Patitur obloquiones. tentiones, variè pro suo quisque gen
discutientes, temerè judicantes, finist
interpretantes, nunc clandestina tract
consilia, nunc palàm improbare ejusd
actiones, nunc, verò clàm obmurm
rare, traducere, & tandem audacio
quendam è suis animare, ut Abbe
in faciem exprobraret istas novitates in
troductas. Is cùm sui impotens, omn
que reverentialis obedientiæ immem
præcipitantiùs in Superiorem im
(quod vir Sanctissimus summa cu
patientiâ supportans Deo soli commi
rat) posteà ad reliquos conspirantes
referret, applaudentibus alijs, & no
nullis de re bene gestâ arridentibus
Mors horrenda inobedientis & refractarij. ecce risum in gravem luctum conver
sum, dum Coriphæus factionis illi
cum horrendo nunciatæ suæ damnat
nis eiulatu corruit exanimis: cæter
deinceps proprias suas voluntates &
dicia facilè abjurantibus, & divina p
vidè pertimescentibus. Hæc ad nost
rum terrorem & emendationem.

Digr. 11. n. 5. XII. PHILOTH. In superi
Digressione mentionem feci de don
to mihi libello vitæ beatissimæ Cath
rinæ Bononiensis, in quo, si hîc pro
re & interloqui concessum est, sign
ter ponuntur ejusdem Beatæ Virgin
documenta circa prænotatam materi

de non judicando & traducendo acta Superiorum, suis Religiosis a vivente tradita similibus verbis : Væ illi animæ, quæ non reverenter ac piè sentit de suis prælatis : non exspectet à Deo ullam consolationem, aut gratiam, sed potiùs grayem vindictam , licèt enim viderentur officium suum non præstare, nunquam tamen eos dijudicare, vel taxare oportet, sed judiciũ Deo relinqui. *Non sit ergo (replicabat illa aliàs) in vobis deliberata mala voluntas, nec prodeat ex ore vestro verbum contra vestros Prælatos : possunt incidere nobis cogitationes vel invitis, quia cogitationes non sunt in nostra potestate, oportet tamen, continere voluntatem,* & supprimere suum judicium , *ne consentiat voluntas*, ne judicium temerè affirmet, *& linguam, ne perperàm mala loquatur.* Quæ quidem, etsi directè & propiè Regulares duntaxat personas concernere videantur, mihi tamen, & alijs meis collegis etiam respectivè ad nostros Superiores, imò & Laicis in ordine ad suos Magistratus, aut proximos, documento esse possunt.

Monita Catharinæ Bonon. de non sugillandis Superioribus.

Polland. ad 9. Mar. n. 123.

XIII. Valde appositè , mentem meam, narrata à te, ad tuum, & etiam sæcularium statum applicando præoccupâsti ; verùm duo supersunt dicenda:

cenda : Vnum, quòd sive Ecclesiarum Cathedralium, aut Collegiatarum, sive Parochialium Rectores Ecclesiarum suam non modicè in propriæ voluntatis vitium impingere queant, quando *æmulationem Dei habentes, sed non secundùm scientiam*, ordinant, agunt, decernunt, præcipiunt, invehuntur, sive castigant inconsultò suos vel Collegas, vel sibi commissos pro lubitu, aut sicut voluntatis propriæ, ac præcipitantis (accedentibus maximè iracundiæ morbus) dictamen suadet, vel impetus; zelum putando, quod passio mera, vel iræ motus, aut indiscretionis excessus est. Vnde duo mala resultant: *Primum* in alteros, quando videlicet ex tali immoderato zelo, aut publicè in personas magis, quàm vitia detonando, (ac sæpe non satis exploratâ rerum veritate) vel corripiendo privatim, elatis, tumidis, despoticis, salsisque multâ acrimonia verbis ulcus exasperant, quod sanare debebant. *Alterum* abinde malum redundat in ipsorum personas: exæstuante enim indiscreto propriæ voluntatis zelo, Superior quivis auchoritatem sibi am in tantum risui, vilipendio, ludibrioque, & odio exponit, ut etiam justa quandoque decernens & sancta, nihil obtineat spiritualis emolumenti. Ex hâc enim

Rom. 10. v. 2.

Zelus indiscretus Superiorum Ecc siast. perniciosus

enim natura *importabilis est sine scientia*, insulsus sine discretione *zelus*; ac non tantùm inutilis prorsus, sed *plerumque pernicioſus valde*. Duobus igitur zelum virtutibus stipatum esse oportet, quemadmodum Divus Mediolanensium Antistes Carolus docet; prudentiâ nimirum, quæ eundem per scientiam, atque discretionem moderetur; & charitate, quâ novit aliorum infirmitatibus compati, non indignari. Ita enim hortatur: In omnibus functionibus *prudentiam, & discretionem servent, & caveant, ne zelo indiscreto in actionibus, & verbis suis ferantur, etiam in suorum subditorum correptione, aut correctione; sed ex paterno agendi more satis agnoscant omnes, desiderio salutis agi, quidquid contra eos agitur.*

S. Bern. serm. 49. in Cant.

Sit prudens & charitativus.

Ex constit. S. Caroli c. 2. reg. 10.

XIV. In proprij quoque judicij lapidem offendit, quisquis Prælatorum, Præpositorum, Rectorum, aut Pastorum existimat, se nullius egere consilio, vel in sensu suo abūdans, propriæ opinioni pertinaciter nimis acquiescit; quasi aut solus optima quæque in medium afferre queat. Hoc itidem innumerabilium tricarum, dissensionum, contentionum, odiorum, scandalorumque uberrimus fons est, sive in conventibus, Capitulis, aut publicis consultationibus; sive in

Rectores Eccles. aliorum consilijs utantur.

Pertinacis opinionis mala.

in privatis, ac familiaribus colloquijs, conversationibus, animi relaxationibus, seriisve negotijs, neutro (v. g.) in aliquo asserto de sua opinione vel hilum cedere volente: cùm tamẽ (ô quoties!) obnubilem proprium, passionum vehementiam, humanæ fragilitatis, labilitatis memoriæ, ac rationis imbecillitatem & sensus illudantur, & menti offundatur caligo, vel cæcitas tanta, ut proprium judicium graviter hallucinetur, & erret. Debet ergo, qui præest, circumspectionis, ac prudentiæ oculis ante, & foris (quemadmodum illa Ezechielis animalia) totoque in circuitu plenus esse, veruntamen, *non plùs sapere, quàm oporteat sapere, sed sapere ad sobrietatem*, aliorum opiniones, sive consilia lubens audiendo, & gratanti illis animo deferendo. Ita enim secutus erit, ne decipiatur, si idem alij sentiunt, & quidquid cum prudentum judicio cerit, si minùs bene, quàm speraverat, successerit, minùs etiam imputabitur; siquidem magis aliorum sensui, quam proprio obsecutus est.

Ezech. 1. 12.

Petiti consilij bona.

XV. Quamobrem etiam atque etiam vos adhortor, & precor, ut propulsatâ, eliminatâ, proscriptâ, & radicitùs extirpatâ propriâ veteri voluntate,

atq; judicio, exhibeatis de cæteroObedientiam, quibus obligati estis, prudentiæ luce perfusam, intentioni rectæ innixam, discretionis moderamine perspicuam, charitatis flammâ succensam, humilitatis decôre ornatam, constantiæ virtute roboratam, perseverantiæ bono circumseptam. Sit Obedientia, ac vitæ vestræ ratio prompta sine dilatione, devota sine dedignatione, voluntaria sine contradictione, simplex sine discussione, perseverans sine cessatione, ordinata sine singularitate, hilaris sine turbatione, strenua sine pusillanimitate, & universalis sine ulla exceptione, ut sic fiatis toti quanti Deo, Ecclesiæ, & Religioni acceptabile sacrificium, præcipuum munus, immaculata hostia, victima salutaris, & fragrantissimum thymiama Domino in odoem suavitatis.

Horatio ad obed. *B. Laur. Justin. l. de Obed. c. 9.*

Qualitates perfectæ obed.

MEDITATIO XXIV.

De alijs motivis Obedientiæ, maximè ab exemplo Christi.

Tertius humilitatis gradus est, ut quis pro Dei amore omni Obedientiâ se subdat majori, imitans Dominum, de quo dicit Apostolus: Factus est obediens usque ad mortem.

Text. Regul. c. 7. gr. 3.

Præ-

Gen. 22. 6. Prælud. Imaginare tibi Isaac Patri obedientem, mansuetũ, taciturnum ligna humeris portare, super quibus debebat immolari, & patienter sine contradictione caput gladio Patris offerre.

Obedientiæ exemplar Christus.

S. Ansel. l. med. c. 4. Punct. 1. Consid. Principalissimum perfectæ Obedientiæ motivum esse Domini IESV exemplum: nam 1. ex Obedientia Patris de cælo descendit: non quòd ad hoc eum Pater coegerit, sed quòd Patri æterno placiturum sciret, sponte per liberã Obedientiam susceperit. 2. Obedientia Matris illum concepit. 3. Ipse in primo conceptionis suæ instanti, votum Obedientiæ fecit moriendi in Cruce, omnesque actiones suas ad redimendos homines offerendi Patri cælesti. 4. Circumcisus, & in templo præsentatus fuit ex obedientia Legis, ad quã non tenebatur. 5. Inventus in templo, officium, munus, & locum sanctum reliquit, ut esset subditus parentibus, suis licèt creaturis.

Suarez tom. 2. in 3. p. D. Th. q. 28. sect. 8. Qualem ergo excusationem habebis, ô anima! si non raro privatis commodis, vel negotijs vacas, & non subitò sive ad communia curris, seu animarum, & officij tui pastoralis curam tractas? ô quantum est inter tuam, & IESV Filij Dei obedientiam discrimen! (Examina.)

Punct.

Punct. II. Consid. Obedientiam Christi fuisse 1. indifferentem ad omnes omnium officiorum functiones, nam puerulus mensam instruxit, lectulos stravit, aquam apportavit, scutellas eluit &c. adolescens fabri lignarij in domo, & foris in Synagoga discipulus erat. Factus vir, medicum, doctorem, concionatorem, exorcistam, ministrum, pastorem, & hortulanum se exhibuit, ut suo exemplo discerent etiam Sacerdotes, omnibus sibi commissis omnia fieri ad salutem. 2. Illius Obedientiam fuisse quoque patientem, nam subdidit sese Matri, Iosepho, Discipulis, Iudicibus, Regibus, Pontificibus, militibus, Gentilibus, Iudæis, ac Deicidis. 3. Fuisse longissimam & perseverantem à primo conceptionis momento usque dum *inclinato capite emisit spiritum.* (Scrutare, qualis sit officij tui obedientia, & perseverantia.) *Io. 19. 30.*

Obedientiæ Christi qualitates.

Ecce! anima mea, hæc obedientia Christi, est virtus salvationis tuæ, hæc est causa liberationis tuæ, est pretium redemptionis tuæ: age gratias pro exemplo, & sicut ille fecit, tu facere semper esto parata. *S. Anselm. loc. cit. c. 5.*

Punct. III. Consid. Duo alia perfectæ Obedientiæ adjumenta. 1. Vivacissimè semper imaginari sibi, omne mandatum

Adjumenta illius servandæ.

datum Superiorum esse tale, ac si ex nitus esset imperatum ; unde in Superioribus, si plures sint, semper respiciendæ sunt personæ non hominum, sed sanctissimæ Trinitatis; vel Christi Domini, si sit unus immediatus Superior, quasi tecum loquerentur, atque præciperent, 2. illis manifestare candide & humiliter omnes cogitationes, & motus obedientiæ contrarios, à voluntate, & proprio judicio exsurgentes. Hoc idem Religiosis potissimùm inservientibus, (vel etiam Ecclesiasticis respectu proprij Patris spiritualis) S. BENED. docet hoc modo : *Si omnes cogitationes malas cordi suo advenientes, vel mala absconsè commissa per humilem confessionem Abbati non celaverint suo.*

Regul. c. 7. gr. 5.

Ah! fateor, ita esse, nec dubito, magnos inde profectus percepturum fore, si modò ea, quæ dicis, præstarem. Sed quis ô bone IESV! tollet meam habituatam, & refractariam omnibus bonis propositis naturam? quamobrem dem seriò cogitabo, mihi quoddammodo insinuans: *ad quid venisti?* an ut tuam, cæteris injustam, pessimam, stolidamque voluntatem?

O Obedientissime IESV! exsilia in me veterem hominem, adjuva meam infirmitatem, ut imitans te, ob-

obedientia usque ad mortem Crucis, me subdam libentissimè (omni Obedientiâ) omni imperio, tanquam divinitus à te promananti: subdam me propter te, & per te IESV Salvator clementissime &c.

CONSIDERATIO I. POMERIDIANA.

De malis Obedientiæ coactæ.

MVlti sunt sub Obedientia, magis ex necessitate, quàm ex charitate; & illis pœnam habent, & leviter murmurant. Nec libertatem mentis acquirent, nisi ex toto corde propter Deum se subjiciant. Curre alibi, vel ibi, non invenies quietem, nisi in humili subjectione sub Prælati regimine. Gerf. l. 2. c. 9. n. 1.

CONSID. II.

De proprij Iudicij abnegatione.

EQuidem verum est, quòd unusquisque libenter agit pro sensu suo, & inclinatur ad eos magis, qui secum sentiunt. Sed si Deus est inter nos, necesse est, ut relinquamus etiam quandoque nostrum sentire propter bonum pacis. Potest etiam contingere, ut bonum sit uniuscuiusque sentire, sed nolle alijs acquiescere, signum est superbiæ Id. l. 2. 9. 2. Ib. n. 3.

biæ, & pertinaciæ. Ergo noli nimis in proprio tuo confidere, sed velis etiam libenter aliorum sensum audire.

CONSID. III.

De abnegatione totali propriæ voluntatis.

FIli, dixi tibi sæpissime, & nunc iterum dico, relinque te semper, & in omni re, sicut in parvo, sic in magno; nihil excipio; sta sine electione, & omni proprietate: alioquin quomodo poteris esse meus, & ego tuus, nisi fueris ob omni propria voluntate intus, & foris spoliatus? Quanto citiùs hoc agis, tantò melius habebis, & quantò plenius, & sincerius, tantò ampliùs lucraberis. *l. 3. c. 37. n. 1. 5. 6.*

CONSID. IV.

De perfecta Obedientia ab exemplo Christi Domini.

FIli, ego factus sum omnium humillimus & infimus, ut tuam superbiam meâ humilitate vinceres. Ita nunc discere mirare pulvis: disce te humiliare terra, & luimus, & sub omnium pedibus incurvare: disce voluntates tuas frangere, & ad omnem jectionem te dare. Exardesce contra, si patiaris tumorem in te vivere. *l. 3. c. 37. n. 1. 3. 5.*

FINIS VIÆ ILLUMINATIVÆ.

INTRODUCTIO PRÆLIMINARIS

Ad Tabernaculum Christi in Via Unitiva.

THEOPHOBVS.

(1.)

Eterna Patris Sapientia sciens, CHARITATEM esse omnium virtutum fœcundissimam matrem, motricem, operatricem, Dominam, & Reginam, universa, quæ egit, & docuit, quæve consuluit, aut præcepit vitanda, vel agenda, ad purissimam CHARITATIS perfectionem ordinavit. Est autem CHARITAS virtus supernaturalis, spiritualis, infusa, voluntatem perficiens, informans, & vivificans, per quam Deum diligimus propter seipsum, eidem desiderando, atque volendo, quod est, quod habet, quodque ei debetur; & proximum propter Deum, illi optando bona gratiæ in præsenti, & bona gloriæ in futuro, atque ad ista consequenda proximo cooperando. Ita per Charitatem in-

Charitas quid sit?

Quid opetetur?

primis Deo cum interna animi gratulatione, complacentia, & gaudio volumus, ac optamus suam ipsius sapientiam, potentiam, bonitatem, opulentiam, perfectiones, & beatitudinem infinitam, ex puro amore benevolentiæ ubique zelantes ejus laudem, honorem & gloriam: deinde per eandem ipsi complacere, perfectissimè conformari, aspirare, amplecti, constringere, inhærere, uniri, atque per præsentiam, amorem, & beatitudinem illo frui, in illo tranquillari, immergi, absorberi & stabiliter quiescere ardentissimè desideramus.

II. Quia verò tali Charitati quædam directè opponuntur, ut sunt peccata, idcirco ea Christus Dominus severissimâ lege mortis æternæ prohibuit: alia autem ab ejus perfectione retardant, vel impediunt, quales sunt divitiæ, honores, voluptates carnis, & propria vitæ libertas; propterea hæc tanquam vitanda, & relinquendi consuluit, sive ea sint extra hominem, quemadmodum honores, & opes, de quibus divina Veritas suadet: *Vade, vende omnia, quæ habes &c.* Sive sint cum ipso homine, uti uxores, filij, parentes, & innatæ carnis concupiscentiæ, quas jubet odisse

Charitatis perfectæ impedimenta.

Matth. c. 19.

odisse, dicens: *Si quis venit ad me, & non odit patrem, & matrem &c. adhuc autem & animam suam, &c.* seu denique illa totaliter sint intra nos, uti proprium judicium, atque voluntas, de quibus ita loquitur: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum. &c.* Ex quibus patet, ad Charitatis perfectionem triplicem prærequiri abrenunciationem, primam rerum, alteram carnalium affectuum, tertiâ voluntatis; ut tam à creaturis externis, quàm à nobis ipsis exuti, in solum Deum rapiamur, ac transformemur, in quo solo movemur, & sumus. Et hæc est peregrinatio, finis, & meta nostri decemdialis itineris per tabernacula Moysis, & Eliæ, per viam purgantẽ, & illuminantem, ad felicissimũ Iesu Christi, Dei, ac Domini nostri tabernaculum Charitate repletum, in Vnitiva. Pergamus itaque, & securâ confidentiâ introeamus in hujus tabernaculi cellam vinariam, degustaturi suavitatem varij sacrificij laudis divinæ, donec torrente voluptatis ejus ab ubertate domûs Dei æternaliter inebriari concedatur.

Luc. c. 14.

Matth. c. 16.

Ejus perfectio requirit triplicem abrenunciationem.

(IESVS)

Die

Die Nona.

De multiplici Sacrificio Laudis Dei.

MEDITATIO XXV.

De præstantia, utilitate, & necessitate Orationis Mentalis, & Vocalis.

Text. Regul. c. 20. *Omino Deo universorum cum omni humilitate, & puritatis devotione supplicandum est: & non in multiloquio, sed in puritate cordis, & compunctione lacrymarum nos exaudiri speramus.*

Luc. 10. 39. Prælud. Imaginare tibi Mariam Magdalenam sedentem secus pedes Domini, & audientem verbum illius, ac mirâ suavitate mentis meditantem gaudia Christi, Marthan verò externo ministerio Christo inservientem.

Punct. 1. Consid. Orationem, [illegible] fiat per modum soliloquii, discurrendo de vitâ & passione Christi, atque [illegible] seu de quatuor novissimis; sive [illegible] modo

modum colloquij animæ quasi in intimum divinæ majestatis conclave admissæ, tantæ esse præstantiæ, ut 1. animam sic Deum alloquentem, vel cum ipsomet colloquentem, reddat ei familiarissimam, contubernalem, amicam & sponsam. 2. Ipsis Seraphinis & Beatis Deum incessanter benedicentibus in cælosociã, ac similem. 3. Contra omnes dæmonis tentationes fortem, potentem, ac formidabilem, ut *ad illam precibus munitam non audeat propiùs accedere, metuens robur, quod illi oratio subministrat.* 4. Imò, quod stupendæ excellentiæ & virtutis est, per orationis potentiam vinci invincibilem, & ligari omnipotentem: ut patet per exempla Abrahami, Iacob, Moysis, Iosue, Eliæ &c. in sacra Scripturã, dum Deus, & omnia creata obediverunt voci hominis orantis; dicente S. Chrysologo *per hanc Moyses fit Deus, & ad suos triumphos militares mandat omnia elementa.* O animæ dignitas! ô gaudium, ô voluptas! admitti in illud aureum sanctissimæ Trinitatis triclinium, ad sermocinandum in secreto Deitatis conclavi ceu creaturam cum suo Conditore, subditam cum Rege, famulã cum Domino, reã cum suo Iudice, ægrotam cum cũ Medico, filiam cũ amantissimo Patre,

Orationis præstantia & vis.

Chrysol. l. 2. de oran. Deum.

Ligat Deum.

S. Bet. Chrysol.

sponsamque cum dilectissimo suo Jesu. *Gerf. l. 3. c. 1.* Jesu. *Beata anima, quæ sic loquentem Dominum in se audit, & de ore ejus consolationis verbum accipit. Beatæ aures, quæ voces foris sonantem, sed intus auscultant veritatem docentem.*

Ejus utilitates & symbola.

Punct. II. Consid. Innumerabiles utilis orationis utilitates. Nam 1. Oratio est veluti fons siccam cordis, animæ, operúmque aream irrigans & fecundans. 2. Est quasi nervus, dans vigorem membris ad currendam viam mandatorum Dei. 3. Est adinstar animæ, corpus omnium actionum spiritualium vivificans & vegetans. 4. Est tanquam sol, cœlestes influentias communicans, intellectum illuminans ad SS. Fidei mysteria, réique supernaturales & cœlestes cognoscendas: & ea cogitanda omnia acta vitæ præterita, ut nihil lateat incorrectũ, vel correctione indigens. 5. Est instar ignis calefactatem ad pios affectus inflammans, devans, perficiens, sanctificans, confortans & Deificans.

Exsurge anima mea, exsurge, & i sæpe Deo tuo psallendo & orando clamas, *sicut pullus hirundinis*, etiam de lecto tuo frequenter meditare, ut *lumba*, gemendo, suspirandoque amore, desiderando ardenter, amp

xan

sando suaviter, fruendo incessanter.

Punct. III. Consid. Æqualem esse quotidianæ orationis respectu animæ, ac cibi respectu corporis necessitatem. 1. Namque sine cibo corpus quotidie deficit, pallescit, & languet; sic in anima sine oratione mentali omnium virtutum vigor tepescit. 2. Sine pane, vel esca corpus sensim laborare, & operari non valet, deficientibus viribus; sic bonorum operum fervor, gratia, & merita diminuuntur in anima sine oratione. 3. Tandem corpus fame perire debet, & mortuum vermibus, ac fœtore consumitur; sic tepescente orationis spiritu, & subrepentibus otio, ac negligentijs, anima disponitur ad mortalem lapsum, ad vermes, ad fœtorem carnalium, & mundanorum desideriorum. Examen institue super hac veritate.

Ejus summa necessitas, cùm sit cibus animæ.

Experior omnino, pijssime Domine, hanc ipsissimam esse veritatem, nisi enim semper lex tua meditatio mea est, intellectus meus meris vanitatibus distrahitur, affectus voluntatis languent, gustus spiritualium rerum desipit, horula nimis longa videtur, tardè accedo, interrumpo, indormio, vel omitto, & sensim in cordis insensibilitatem delabor.

Ve-

Verumtamen conabor dentò meditari, exercitari, & scopare spiritum meum, Deoque universorum Domino cum omni humilitate, & devotione supplicare, non in multiloquio tantùm vocali, sed internâ puritate cordis, fervore devotionis, & lacrymâ compunctionis, ut exaudiri merear in simplicitate animæ meæ, Te Domino meo Jesu Christo præstante per gratiam tuam excitantem, moventem, pigritiam meam existimulantem, omnésque susceptæ orationis actus comitantem & perficientem.

DIGRESSIO XVII.

De sanctæ Orationis; & Angelicæ Psalmodiæ eminentissimâ præstantia.

THEOPHOBVS.

(1.)

UT inter has duas divini sacrificij Laudis species ab oratione exordiamur, quatenus mentalem complectimur, & vocalem, divinè sensit de ea ille Africanus Præsul, hæc proferendo: *Qui novit rectè vivere, qui rectè novit orare* [illegible]

S. Aug. hom. 4. ex 50.

enim rectè & virtuosè vivere consistat in subjugandis illicitis carnis desiderijs, in contemnendis mundi illecebris & vanitatibus, in expugnandis diaboli tentationibus, animóque & animâ Christianæ pietatis fervore imbuendâ, omnia hæc ab inæstimabili virtute & efficacia orationis promanant. Hinc illud: *Si vis tentationes, & tribulationes superare, sis homo orationis: si vis pravas affectiones conculcare, sis homo orationis: si vis astutias Satanæ cognoscere, ac ejus fallacias vitare, sis homo orationis: si vis carnis curam non agere in desiderijs, sis homo orationis: si vis vanas muscas cogitationum effugare, si vis animam tuam sanctis, & bonis cogitationibus, desiderijs, fervoribus, & devotionibus impinguare; cor tuum virili spiritu, & constanti proposito in Dei beneplacito stabilire, SIS HOMO ORATIONIS.*

Rectè orare est rectè vivere.

S. Bona. c. 37. de medit. vit.

Illis ingens virtus contra omnium vitia.

O præclarissimas orationis virtutes! quas pari encomio extollit S. Gregorius Nyssenus in hæc verba: *Oratio est Virginitatis sigillum, viatoribus scutum, dormientium custos, vigilantium fiducia, ejusdem cum Angelis honoris conditio, præsentium fructus, futurorum fruitio*: & idem alibi: *Oratio est terrâ superior, igne ardentior, terribilis damonibus.* Vnde tametsi gravis est nobis est nobis inimici tentatio, longè tamen gravior est illi oratio nostra.

Orationis elogia. *S. Greg. Nyss.*

Idem serm de S. Moyse.

S. Bern. serm. 3. in dedic. Eccl.

II. Be-

Synod. Senonen. Anno 1524.

II. Bene proinde in Senonensi nodo dictum est: *Arma Clericorum orationes & lacrymas*, arma, quibus restitur dæmoni, lacrymas, quibus abluuntur scelerum maculæ; arma, quibus retorquentur *omnia ignita tela nequissimi* lacrymas, quibus carnalis concupiscentiæ ignis opprimitur; arma, quibus expugnatur infernus, lacrymas, quibus perpetuæ ejusdem flammæ extinguuntur. Et hâc sanè de causâ, non Religiosis duntaxat præcipitur, ut *semper habeant spiritum in Deum elevatum, orentque in omni loco, tempore & negotio*: ne desiis dicatur, *sine orationis frequentiâ, gestare animam mortuam in corpore vivente.* Sedaque à sanctissimo Antistite Carolo ita constituente: *In omni inprimis sanctâ oratione vos assiduè exercete; tum in meditatione tacitæque piæ orationis studio singuli certo temporis spatio, toto castissimi animi sensu incumbite.* Et iterum: *Vitrà præterea rarias Sacerdotes quotidie aliquid temporis destinent orationi mentali, & synaxeos examini conscientiæ.* Quæ, quemadmodum scripsit, ita suo complevit exemplo, ut vix abire diem patiebatur, quin tantâ licèt Archi-Episcopatûs amplissimi mole prægravatus, ternas sive quaternas, imò vergente ad occasum vitâ, octo

Oratio recommendata Religiosis & Clericis.

Climacus c. 1.

S. Bonav.

Concil. Mediol. 4. in monit.

Constit. S. Caroli c. 1. Reg. 6.

S. Carolus orationi deditus.

regras horas, & non rarò totas noctes orando & meditando insumpserat.

Alij SS. Episcopi orationis studiosi.

III. Si modò ad alia tum Sanctissimorum Episcoporum, tum Sacerdotum, ac Religiosorum orationis frequentiæ & studio intensissimè deditorum exempla transire per tempus liceret, producerem tibi (etiam intermissis Sanctis Apostolis & priscis Anachoretis) Ioannem Alexandrinum, Bonifaciũ Moguntinum, Martinum Turonensem, Servatiũ Trajectensem; & ne ad remotissima transporter, Vdalricum Augustanum semper orare, aut pia legere solitum, & Conradum Constantiensem, sanctissimos Ecclesiarum Præsules, qui omnes orationi intensissimè dediti, mirisimis, è cœlo visionibus & divinorum mysteriorum arcanis fuêre illustrati, prout postremus Divus Conradus integrâ nocte usque ad sequentem meridiem, in Sacello Beatissimæ Mariæ Virginis, nuncupatæ Einsidlensis, Ordinis S. P. Benedicti in Helvetia, orationi intentus audire meruit (inaudito aliàs exemplo) & videre Iesum Christum de cœlis in dictam Capellam descendere, Pontificali habitu indutum, solemnè Missæ Officium celebrare, accinentibus Angelis, assistentibus Apostolorum

Conradus Episc. orationi intentus videt cælestia mysteria.

Prin-

Principe, & S. Ecclesiæ Doctoribus, E
pistolam Sancto Stephano, Evange
um verò Divo Laurentio decantan
bus, apparente supra Altare ejus Aug
stissimâ Virgine Matre, ipsúmque de
mque Sacellum consecrare ijsdem, q
bus illud facturus advenerat idem Sa
ctus Conradus, cæremonijs. Produc
rem quoque tam tibi PHILOTHE
quàm tibi MONOPHILE magnam pi
simorum Sacerdotum, atque Religio
rum catervam, qui dies noctesque in
victum ab oratione spiritum non rel
xabant, quantiscunque studiorum, au
aliarum occupationum negotijs distra
ti: sanè profundissimus ille Societat
Iesu Theologus Suarez refertur asseru
se, malle se omni suâ scientiâ & erudi
tione privari, quàm unicâ confusa
suæ orationis mentalis horâ.

Dictum Patris Suarez de oratione

IV. Cæteroqui, ut hanc partem
niam, sive Ecclesiasticus, sive Regular
orationem fastidiens, aut negligens pro
infallibili veritate teneat, se magno
noxium esse æternæ suæ salutis pericu
culo; quemadmodum enim lateritis
stomacho maligni humoris, aut morb
lis infirmitatis manifestum indicium es
cibos nauseare, abhorrere, aversari, v
egerere etiam arte exquisitâ condit
ita pro indubitato signo credendum,

Fastidium orationis malum signum est.

animâ sive Religiosi, sive Clerici, imò & Laici orationem nauseantis latitare malignantem animi remissi, negligentis, dissoluti, ac non nisi ad laxitatis cupidinem, libertatis amorem, sensualitatis oblectamenta affecti, dispositionem ad mortale peccatum, & animæ mortem quantocyus præcipitantem. Hinc alter Mediolanensis Archi-Præsul: Væ, inquit, Religiose, & *Væ tibi Sacerdos, timeo tibi, si omissâ paulatim oratione, ac proinde cognitione tui, & officij, atque oneris tibi impositi, multitudo negotiorum,* vel mera negligentia, *te ad cor durum perducat, quod devotione* (amplius) *non incalescit, compunctione non scinditur, & seipsum non exhorret, quia nec se sentit, dum incipit sine sanctis & rationabilibus scrupulis vivere,* neglectâ jam quasi penitùs oratione. Sed nunc ad psalmodiæ præstantissimas laudes nos transferamus.

S. Ambr. l. 10. epist. 28.

S. Bern. l. de consid.

V. Sactosancta Iesu Christi Sponsa, & nostra Mater Ecclesia Militans ter optimè illas in cælis Angelorum & beatorum mentium Hierarchias æmulatura pro modulo suo, consvevit jam à prmis incunabulis suorum natalium per suos fideles, maximè selectiores Ministros, statis temporum intervallis quà privato Psalterij Davidici officio, quà publico psalmorum, hymnorumque cantu simultaneo

Vsus psalmodiæ ab Ecclesia institutus.

taneo & alternativo beneficiorum ſui memoriam commendare, laudesque referre. At ſummis omnino votis exoptandum foret, virtutem & energiam, ſenſum, & latentia in Pſalmis myſtica & documenta tam veteris, quàm novi fœderis, Patriarcharum & Prophetarum omnium, inſuper Apoſtolorum & Evangeliſtarum, ex Sancti Spiritûs afflatu dictata; omnibus ſaltem ad dictum pſalmorum officium obligatis, penitiori intelligentiâ cognita eſſe. O quanto dein inflammati ſpiritûs devotione illud perſolverent! ô quanto vocis ex imo pectoris fundo attractæ alacritate illud decantarent.

Pſalmodiæ encomia, virtutes, conrenta.

VI. Mirificus eſt ſanctus Nicetas in extollendo pſalmodiæ encomio, ita declamans; hîc variato carminum genere, Poeticis phraſibus, elegantibuſque metaphoris *Deus oſtenditur, ut timeatur, ſimulacra videntur, juſtitia ingeritur, impietas prohibetur, miſericordia laudatur, credulitas abdicatur, veritas reparatur, mendacia damnantur, dolus accuſatur, innocentia collaudatur, ſuperbia deprimitur, humilitas prædicatur, pax ſequenda deprimatur.* Hîc contra inimicos poſtulatur protectio, vindicta injuriarum promittitur, oppreſſi ſublevantur, vacil-

Nicet. tract. de Pſalm. bono c. 1.

ies confirmantur inflammantur frigidi, excitantur pigri; totusque homo interior renovatus, mirâ suavitate perfunditur. Hîc, *quod omnibus excellentius est; Christi Sacramenta cantantur: generatio enim ejus exprimitur, virtutes Domini referuntur, passio ejus veneranda depingitur, resurrectio gloriosa monstratur, rejectio plebis impiæ, & gentium hæreditas nominatur, igneus Domini manifestatur adventus, terribile de vivis, & mortuis judicium panditur, Spiritûs creantis emissio, & terræ renovatio revelatur; post quæ erit in gloria sempiternum justorum regnum, & peccatorum perenne supplicium.* Præterea *habet hîc infans, quod lateat, puer, quid laudet, adolescens, quid corrigat viam suam; juvenis, quid sequatur, senior, quid precetur; discit hîc fœmina pudicitiam, pupilli inveniunt Patrem, Viduæ Advocatum, oppressi Iudicem, pauperes Provisorem, advenæ Custodem, Reges, Iudicesque audiunt, quid timeant.* Idem. Doctrina.

VII. In psalmis invenitur, quod consoletur tristes, quod temperet lætos; quod humiliet superbos, quod moneat, increpet, terreatque peccatores, ut aut minis, & pœnis coerceantur, aut promissis invitentur ad correctionem: dum enim suaviter psalmus auditur, cum delectatione animũ penetrat, & remedium per pœnitentiam la-

crymosam salubriter eis ingeritur. Vide Dominus Deus per David servum suum confecit potionem, & omnibus omnino suscipientibus aptam medicinam, quæ dulcis esset gustui per cantationem, & efficax ad curanda vulnera peccatorum per suam virtutem. Hæc & in illum sensum S. Nicetius Trevirensis Episcopus, qui ab utero matris (inaudito prodigio) rasus cum monachali corona prodiens, quasi jam ad monasticam psalmodiam inauguratus esset, perelegantes de ejusdem bono, & vigiliis nocturnis tractatus edidit, non dudum in Gallia ex vetustatum tenebris rursus in lucem vendicatos. Ex quibus intelliges, qualiter psalmi adeò potentes celebrantur, ut etiam saxa illis respondeant, id est, saxea peccatorum corda emolliantur, & ipsas etiam ex lapideo pectore, atque adamantino corde lacrymas ciere valeant uberrimas. Testis luculentus est S. Augustinus, qui de se ita fatetur: *Quantum flevi in hymnis & canticis, suave-sonantis Ecclesiæ tuæ vocibus commotus acriter! voces illæ influebant auribus meis, & eliquabatur veritas in cor meum, & ex eâ æstuabat affectus pietatis, ET CVRREBANT LACRYMÆ, ET BENE MIHI ERAT CVM EIS.* Vnde idem vocat psalmodiam

S. Nicetius rasus ut Monachus nascitur. *Ex Menol. 5. Dec. & 6. Oct.*

S. Ambr. in præf. ad Ps. & S Basil. in expli. Psal. 1.

Illius cantus lacrymas dulces elicit. *S. Aug. l. 9. Conf. c. 6.*

primum incipientibus elementum, proficientibus incrementum, perfectis stabile firmamentum, opus Angelorum, exercitium cælestium, spirituale thymiama. *In Prolog. super ps. tom. 3. p. 1.*

VIII. Voluit autem Deus hoc psallentium quorumcunque Dei, & Ecclesiæ Ministrorum gratissimum suæ Majestatis obsequium admirandis sæpe prodigijs testatum facere, ut tantò ad illud eosdem redderet promptiores, quò id sibi, Sanctisque suis acceptius esse, demonstrabat. Stupendum illud, quod & rarissimum: quando in vigilia assumptæ glorioſissimæ Martyrum Reginæ quadraginta Cistercienses Monachi in Hibernia, sub fœdissimæ Iezabelis Elisabethæ imperio sacrilegâ hæreticorum manu capitibus ad unum omnes truncati (solo Cellerario tum casu absente) ne tanta instans solemnitas suo defraudaretur applausu, ipso reduce & inspectante, resonantibus quoque ultrò campanis; humo se relevantes, & abscissa capita jam coronis cælestibus insignita, corporibus truncis imposuêre, & in sua quisque sedilia euntes, cum palmis in manibus, tam solemni ritu, cantúsque dulcedine vesperas decantârunt, ut non homines, sed meritissimos Angelos Cellerarius credisset eos esse, nisi singulos Confratres suos cum obtrun-

Monachi occisi psallunt Vesperas. *Ex Menol. 14. Aug.*

cato Abbate de facie cognoviſſet: ita que vidiſſet omnes ſeſe (cantatis veſperis) in priſtinum locum, & ſtatum obitûs triumphalis collocâſſe. Huic non multùm abſimile, æquè vix aliàs audi-

Monachus mortuus juvat è ſepulchro cantare: *Te Deum laudamus.* *Polland.* 23. *Mart.* n. 5.

tum recenſetur in Vita B. Petri de Eugubio in Vmbriâ, Ord. Eremitarum S. Auguſtini, qui poſt ſuam mortem ſepulturam Fratribus de nocte pſallentibus, hymnumque: *Te Deum laudamus,* incipientibus ſuaviſſimâ voce alternabat canendo: *te Dominum confitemur,* attonitis cunctis, totámque perluſtrantibus Eccleſiam, ſicubi tam dulciter reſpondentem invenirent, aperto tandem ſepulchri loco, repererunt dictum Beatum ore patulo, manibusque junctis, & ad cælum protenſis, genuflexum, ſuaque ejuſmodi corporis conſtitutione, quaſi tacitè illud pſalmi ingeminantem: *In noctibus extollite manus veſtras, & benedicite Dominum,* corpus ejus exinde in decentiorem locum translatum eſt.

Pſal. 133.

IX. PHILOTH. Sunt hæc ſtupenda defunctorum Religioſorum prodigia, ſed his parùm inferiora referuntur in hiſtorijs Eccleſiaſticis, de Sacerdotibus ſæviſſimo Diocletiani furore fide Chriſti trucidatis. Cùm enim furor impijſſimi ſanguiſugæ ſelectiſſi-

SS. Martyr. Sacerdotes occiſi, pſallere auditi ſunt.

qua-

quæque Ecclesiæ membra, & ea maximè, quæ fuerant ordinis Clericalis, absumpsisset, circa eorundem Reliquias & sepulturas statis semper horis, matutini, laudum, cæterarumque usque ad vesperas inclusivè, auditi fuêre ijdem psalmodiæ cantus, quos illi in vivis, suis in Ecclesijs, vel quandoque in subterraneis cœmeteriorum Sacellis & Cryptis convenientes modulari consueverant. Quos & quales, putas THEOPHOBE, fuisse istos Choraulos? An beatissimos illorum Martyrum Manes? An Genios cælestes vicẽ occisorum supplentes?

THEOPHOB. Vtrumque si dixeris, rectè dixeris; nam & animæ illæ triumphanti in Ecclesiâ glorioſæ auditæ sunt cantare Deo *canticum novum*, ut *montes resonarent laudationem*; & illi alati Musici multoties cælo delapsi, *psallentibus medios se immiscent, congaudentes de puritate alacriter psallentium; ubique soliciti, ne vel divina interrumpantur, vel hæc cælestia cantica commaculentur.* Aut ipsimet etiam absentium vices vocesque supplerunt.

Apoc. 5. 9. Isa. 44. 23. S. Chrys. in explic. Ps. 137.

X. MONOPH. Sit interlocutioni venia, ad manus mihi est liber Italicus, *Prato fiorito* intitulatus: in quo non dudum sequentia legi; vidisse S. Bernardum, cælestes illos Ephebos in

Prato fiorito di varij Essemp. c. 19. essemp. 1. c. 2.

Choro cum singulis Fratribus stantes, atque psallentes ; vidisse ad gloriosam Hymnum : TE DEVM LAVDAMVS, aliam novam innumerabilem splendidissimorum Spirituũ multitudinem de cælis descendere, incredibili alacritate omnes Fratres animare, excitare, dæmones abigere, & qui devotè psalmodiam suam persolvebant, extraordinarios applausus apud eosdem exhibere. Vidisse insuper aliâ vice, Angelos Custodes singulorum Fratrum vidisse, dico, illorum voces lectionum, recitationum, & cantûs, in peculiari charta diligentissimè notare; ac perfectissimâ devotione psallentium verba, & syllabas purissimo auro; minùs devotorum argento; tepidorum, ac somnolentorum atramento; negligentium, & distractorum, vel aquâ solâ, vel totaliter nihil inscribere. Et ex posito eundem ter Beatum Patrem, tam dictam visionem, quàm annotationum Angelicarum differentiam mellifluo suo sermone convocatis FF. exposuisse.

S. Bern. videt Angelos cum FF. psallentes.

Angeli notant diversi modè verba psallentium.

THEOPH. Præclarè ad rem nostram; sed omnem superat admirationem, quòd tam Angeli, quàm ipsamet augustissima Angelorum Regina, suorum devotorum ex causa infirmitatis choro absentium vices obijsse legan-

Angeli & B. V. supplent in choro vices absentium

tur;

tur; ita enim in Monasterio Corbeiensi in Westphaliâ, durante multis sæculis Religiosi instituti sanctitate, quoties quis infirmitate detentus, chorum frequentare impediebatur, Angelus ejus perceptibili voce munus absentis supplevit. Et alibi Beatissima Virgo Maria, videnti innocentissimo Fratre Abundo, splendidissimo inducta cucullo, psallentibus in choro se inseruit, itidem psallendo, & pro eodem suo devotissimo cliente psalmos intonando. *Ex Menol. Benedict. 19. Martij*

XI. His ultrà non est quod addam ad psalmodiæ commendationem. Est tamen, quò sacratissimum inprimis cœtum Clericorum omnium, horis aut privatim recitandis, aut publicè psallendis obligatorum alloquar: *Scio opera tua & fidem, & ministerium, & laborem & patientiam*; scio nobilissimi DD. Canonici vestras multiplices, gravesque Chori occupationes in dicendis & canendis tot vivorum & mortuorum Officijs, quæ vos maximâ totius matutini temporis parte occupant; rursumque ad pomeridianas Vigilias & Vesperas compellunt, scio in his patientiam vestram & laborem vestrũ. Scio, vigilantissimi animarum Pastores, solicitudines, curas, & irremissibiles vestras pro ovium commissarum salute defatigationes: *Sed habeo* *Apoc. 2. v. seqq.* *Sacerdotum occupationes in templo assiduæ.*

Ibid. *beo adversùm vos circa divinissimi istius officij psalmodici quotidianum pensum hæc pauca non enim invenio opera vestra plena coram Deo*; si nimirum unica vel sesqui horæ persolvendi officij, & suavissimi illius cum supremâ Dei Majestate colloquii, & concertationis Archangelicæ, aliquibus videretur gravis, onerosa, molesta & nimis diuturna; quibus tamen confabulationis inutilis, conversationis mundanæ, symposiorum, relaxationum quandoque satis dissolutarum commercium, tam fortasse jucundum, gratum, amabile suave, & nimis breve appareret.

Fastidia psalmodiæ non recreationum.

XII. *Habeo adversùm te*, inquit Angelus Apocalypticus, quisquis es sive Regularium, sive Clericorum, si horas inpsallendo, sive recitando tantis cum accelerationibus, versuum præcipitantis, verborum conglomerationibus, mutationibus syllabarum, & vocum sycopationibus percurreres potiùs, quam ritè persolveres, quasi unicus tam Angelici operis scopus esset, citò fungi. Aut si inter eas oculis & animo quaqua-versum voluntariè evagantibus abreptus, sopitus mero, vel somno, aut (contrà hæc) risu, confabulatione, vel aliis actionibus incompetentibus interpendo, postmodum tumultuariè &

Nimiæ recitandi accelerationes.

Interfabulationes.

functorie transcurreres, cum tam crebro & probabili invaliditatis periculo, gravi Divini Numinis offensâ, & restitutionis emolumentorum beneficij obligatione. Hinc illa Clementis PP. V. in SS. Canonibus ad Venerabilem Clerum lamentatio. *Gravi turbatione movemur, quòd plerique Ecclesiarum Ministri modestiâ Ordinis Clericalis abjectâ, dum offerre Deo sacrificium laudis, fructum labiorum suorũ in puritate conscientiæ, & animi devotione deberent, horas Canonicas dicere, seu psallere transcurrendo, syncopando, extranea quidem, & plerumque vana, prophana, & inhonesta intermiscendo colloquia; tardè ad Chorum conveniendo; canes secum ducendo &c. ac quasi nihil prætendentes de Clericalis militia in corona, vestibus, & tonsura, divina celebrare, aut eis interesse nimis indevotè præsumunt &c. Ex quibus Ecclesiasticum plerumque perturbatur Officium in Divinæ Majestatis offensam, & adstantium scandalum populorum &c. Ideò sancimus, ut in Cathedralibus, Regularibus, & Collegiatis Ecclesijs horis debitis devotè psallatur. In alijs verò convenienter, & debitè celebretur, ac recitetur divinum diurnum, & nocturnum officium; si Dei & Apostolicæ Sedis indignationem evitare voluerint.* *Clement. de celebr. Miss. cap. Gravi.*

Gravis que rela Clementis PP. contra Sacerdotes.

XIII. Hinc etiam illi S. Bernardi ad suos Religiosos gemitus: *Doleo, aliquos*

S. Bern. serm. 7. super Cantic. Querela contra somnolentos in psallendo.

quos vestrûm gravi in sacris vigilijs dormi somno, nec cæli cives, qui psallentium dignantur admisceri solent, revereri, stare præsentia Principum velut mortuos apparet, cùm vestrâ ipsi alacritate permoti, vestrum tereſſe solemnijs delectantur. Verum, ut vestram desidiam quandoq; abominantes, cum indignatione recedant, & incipiat unusquisq; vestrûm eum gemitu dicere: Longè fecisti notos meos à me, posuerunt me abominationem sibi. Ecquid, existimatis, fructus, Nullum meritum indevotæ psalmodiæ. solatij, suavitatis internæ, gratiæ cœlestis, meriti supernaturalis, ex tali intento, vago, incomposito, accelerato, & lurido vel psallendi, vel recitandi officij ritu, enasciturum, nisi quantum Spiritûs Sancti dictamen per os Prophetæ disposuit ejusmodi verbis: *Ponite corda* Aggæi. 1. *vestra super vias vestras; seminâstis multum, & intulistis parum: comedistis, & non estis satiati, bibistis, & non estis inebriati, operuistis vos, & non estis calefacti, & qui mercedes congregavit, misit eas in sacculum pertusum.* hoc est; attendite & considerate, an non ex toties iteratis Sacrificijs, precibus, cantibus, psalmodijs & laudibus divinis, ceu uberrimis seminibus, floribus, & botris meritorum gratiæ & gloriæ, nihilominùs & messis & vindemia vestra sit sterilis & infœcunda? an

non spiritûs interni vivacitas tota exarescat, anima vestra omni cælestis suavitatis gustu & sapore (qui latet in piâ masticatione & ruminatione psalmorum) sit penitùs destituta, & (quod magis pertimescendum) omne impensi temporis, & laborum vestorum lucrum perdatis, imò & animæ gravissimam subeatis jacturam. Certè cuidam devoto Sacerdoti, attestante S. Vincentio Episcopo, ostensa fuit per revelationem innumerabilis multitudo animarum illorum Ecclesiasticorum in purgatorio gravissimos saccos igneos gestantium, plenos syllabis, versibusque psalmorum, quos vel ex malâ consuetudine syncopabant, vel non ritè, integrè atque devotè pronuciabant. *Prato fiorito l. c. exempl. 11.* Gravis. pœnæ purgatorij indivotè psalmos persolventium.

XIV. Quapropter honoratissimi Sacerdotes, simul & Religiosissimi Claustrales, si sanctis Cælitibus, Martyribus & Confessoribus, si Angelicis Spiritibus, Ipsique ter Max. cælorum Dominæ, psalmodiæ devotio tantæ semper curæ est, ac fuit, ut tot inauditis cælestibus prodigijs legatur nobilitata, quid faciant terræ vermiculi, quid humiles cicadæ? Quantam de hoc superdivino Laudis Dei officio homines existimationem sibi imprimere oportet, ut psallendo non fatuè, inaniter & insipidè psal- Hortatio ad psallendum *sapienter*. Quid sit psalltere sapienter.

Psal. 46. 8. psallant, sed *sapienter*, hoc est, unus
S. Carol. vus Carolus constituit ijs verbis: *In Dei*
Const. c. 1. *nis officijs diligenter curent pronunti*
Reg. 8. *integram, attentionem & reverentiam*
interiorem, tum exteriorem. Aut, vehem.
Basilius exponit: *Si quis intellectum*
um intendat in verba singula psalmodiæ,
cut gustus intentus est ad discretionem sapo
ciborum, iste complet, quod dictum est: Psal
lite sapienter; imaginando nimirum se
intermediam Archangelorum præsenti-
S. Bern. am, ac stando cum reverentiâ & delec-
serm. 7. su- plinâ: ut vel *choreas ducant cum Angelis,*
perCantic. *vel de divinis laudibus & amore cum ipsis*
S. Chryso. *contendant.*
in explic.
Ps. 137.

MEDITATIO XXVI.

De eiusdem divinæ laudis per Psalmodiam excellentiâ, utilitate, atque devotione.

Textus Reg. c. 19. *Cum ad opus divinum assistimus, semper memores simus, quod ait Propheta: Servite Domino in timore. Et iterum: Psallite sapienter. Et, in conspectu Angelorum psallam tibi.*

Prælud. Imaginare Majestatem Dei-
Isai. 63. mini in cælo, in tabernaculo sanctissi-
mi Sacramenti, sedentem in solio, &
assistere

assistentes Seraphinos clamantes alter ad alterum: Sanctus, Sanctus, Sanctus &c.

Punct. I. Consid. Psalmodiæ dignitatem. Nam 1. transformat homines in Angelorum similitudinem, qui coram cælorum Rege solemnes indesinenter agunt vigilias, & promunt laudes cælestium cantionum, ac inter psallentes discurrunt velut inter consortes regni, nunc ascendentes, nunc descendentes ad offerendas Deo laudes ipsorum. 2. Illius delectationem: *Est enim gratissima animarum tranquillitas, jucunda cordium serenitas, dulcis mœrentium consolatio, & honesta lætantium compositio.* 3. Illius magnam efficaciam: siquidem *dæmones fugat, cælos aperit, Sanctos lætificat, Angelos in adjutorium invitat, & Deum ad miserendum provocat.*

Psalmodiæ dignitas, delectatio, efficacia. *B. Laur. Justin. de disc. & perfect. Monach. c. 17.* *Blos. in can. vit. spirit. c. 18.* *Idem ib.*

A, a, a, Domine! nescio loqui, indignus sum tam Angelico officio, *quia vir pollutus labijs ego sum*: sed tu pijssime munda cor meum, ac labia mea calculo ignito, ut dignè, & ferventer laudes tuas valeam annunciare. *Ierem. cap. 1. 2.*

Punct. II. Consid. Psalmodiæ utilitates. 1. *Si eam solam haberemus, posset nobis per omnem vitam sufficere ad omne spirituale exercitium, legendi, meditandi, Deum laudandi, & precandi.* 2. Est thesaurus om-

Vtilitas, fructus. *Blos. in præfat. medul. Psalmodiæ.*

omnia continens spectantia ad emendationem, purgationem, & illuminationem, sive animæ consolationem. Unde vocatur *turris, galea, gladius, medicina, alimentum, lux, solatium,* etc. 3. Erigit fidem, spem, & charitatem: docet odium peccati, contemptum mundi, desiderium cæli, patientiam, sobrietatem, castitatem, paupertatem, obedientiam, fiduciam in Deum, conscientiæ tranquillitatem.

Ibidem.

Magna hæc sunt, ô anima mea, sed quæ utilitas in eis, si tepescat affectus, distrahatur animus, evagentur lumina, dormitent oculi, tædium diuturnitatis obrepat, & os in risum, aut linguam in confabulationem solvatur? ô sæstimares te *de cælis à Deo semper respici*, & quòd ab Angelis præsentibus die noctuque Domino factori opera tua nunciarentur, quomodo cantando & orando cum humilitate, & gravitate, & timore id faceres?

Regul. c. 7. gr. 1.

Reg. c. 47.

Angeli docent modum psallendi.

Ex Laurent. Justin loc. cit.

Punct. III. Consid. Ab Angelis doceri, quomodo psalmodia sit peragenda, his verbis: *Nos superi cives, & agmina sancta interfamus choris laudantium, etiamsi ultamus, in laudibus psallentium, si tamen 1. distinctè. 2. Si attentè. 3. Si vigilanter. 4. Si ardenter. 5. Si concorditer. 6. Si humiliter.*

dum

dicantur. Tunc tanquam fideles Custodes comprimimus immundorum spirituum impetus, ubiq; alacres & festivi: O SI LICERET VOBIS NOS OSTENDERE, PRORSVS OMNIS TORPOR ABSCEDERET, OMNISQVE IGNAVIA FVGARETVR. *Econtra eas laudes abjicimus, quæ negligenter pronunciantur; indignamur oscitantes, tædiosos, tepidos, labijs quidem Regem nostrum honorantes, sed corde longiùs remoto, dum non invenimus, quid offeramus, nostram mox præsentiam subtrahimus.* Ecce hæc Angeli: examina te super omnes conditiones, & sic ora ad SS. Angelos.

Indignantur contra luridè psallentes.

O fidelissimi Custodes nostri nolite elongari à nobis, nolite nos ponere vobis abominationem, sed excitate dormientes, & stimulate tardantes, removete tentationes, & adjuvate psallentes.

Vt purè, alacriter, concorditer, & solemniter semper in corde, ac jugiter ore Domino decantemus, servientes ei in timore, psallentes sapienter, & in conspectu Angelorum adoremus, & confiteamur Nomini Domini altissimi.

CON-

CONSIDERATIO I. ANTE MERIDIANA.

De continuo Sanctorum PP. Orationis Mentalis & Vocalis studio.

Gerf. l. 1. c. 18. n. 2. SAncti Patres per diem laborabant, & nocti-
bus orationi diutinæ vacabant: quamquam laborando ab oratione mentali nun-
Ibid. n. 3. mè cessarent. Omne tempus utiliter expendebant: omnis hora ad vacandum Deo brevis videbatur, & præ magna dulcedine contemplationis, etiam oblivioni tradebatur necessitas corporalis refectionis. O quanta fuit in principio omnium Religiosorum devotio orationis!

CONSID. II.

De divinâ laude & necessitate cælestis auxilij contra evagationes inter psallendum.

Gerf. l. 3. c. 36. 1. DOmine hoc opus est perfecti Viri, nunquam ab actione cælestium Laudum animum relaxare: quoniam insurgunt in
Ibid. c. 23. 5. & c. 8. 9. me vanæ cogitationes affligentes animam meam: quomodo perfringam eas? clarifica me. Tu, IESV bone, claritate interni luminis cohibe evagationes multas, & vim facientes elide tentationes, ut abundantia lu-

dis tuæ resonet in Aula sancta: ministra devotionis aquas: ut cantem amoris canticum, & deficiat in laude tua anima mea, jubilans ex amore. Ib. c. 5. 6.

DIGRESSIO XVIII.

De infinitâ præcellentiâ Sacrosancti Missæ Sacrificij; & incomparabili dignitate ac potestate Statûs Sacerdotalis.

THEOPHOBVS.

(I.)

MVlta hactenus Reverendissimo statui Sacerdotali sparsim in superioribus inserui hortamenta & documenta, quibus tum ex gravitate peccati, ac metu novissimorum, cùm ex eminentissimâ conditione sui statûs ac virtutum amore permoverentur, ejusdem suæ dignitatis decorem & sanctitatẽ illibatim conservare, facturus tamen ero ingentis operæ pretiũ, si in præsenti discursu infinitam præcellentiã sacrosancti Sacrificij Missæ, quod quotidiè obeunt, & transcendentale Sacerdotij officium, quo funguntur, quasi Iliadẽ in nuce comprehensurus, expendam. Inter omnia collata humano generi à Deo ter Opt. beneficia,

vel ſuppeditata hominum neceſſitatibus remedia, aut vitæ ſpiritualis augmenta, nullum prorſus ſacrâ Miſſæ oblatione dignius, nullum utilius, nullumque divinæ Majeſtati acceptius: per hoc enim Deo tribuitur honor, Angelis contubernium, exulibus cælum, Regioni cultus, juſtitiæ debitum, noxiis ſanctitati, obedientia legi, gentibus fides, lætitia mundo, credentibus gaudium, unitas populis, virtuti robur, hominibus pax, ſpes laborantibus, & pervenientibus gloria. Vnde illam piiſſimæ mem. Vrbanus VIII. in ſuo diplomate ante novum Miſſale dignißimè tali præconio extollit. *Si quod ſuperni cives rebus humanis, quod nobis ſuperni cives in eos invidia caderet) invidere poſſent, certè eſt ſacroſanctum Miſſæ Sacrificium, cujus beneficio fit, ut homines quadam anticipatione in terris poßideant cælum, dum aperte oculos habent, & manibus contrectant ipſum cæli, terræque Conditorem. Vnde tantò magis mortalibus eſt laborandum, ut hoc tantum privilegium cultu, atque honore debito tueantur, caveantque Angelis negligentiæ oſores, qui ſunt æmuli venerationis.*

Sacrificij Miſſæ dignitas, utilitas. *B. Laur. Juſtin. ſerm. de Corp. Chr.*

Illius præconium. *Vrban. PP. VIII.*

II. Hoc porrò Sacrificium multis ex capitibus abſolutam quandam & ſpectivam ſortitur infinitatem: reſpectivam quidem ex diverſis fini-

Infinita illius virtus ad expianda peccata.

ſuæ inſtitutionis à Chriſto Ieſu factæ, in-
primis, ad expiationem omnium pecca-
torum totius mundi, quæ cùm & nu-
mero & quantitate molis ſint infinita
(ut ſuprà perpendimus) Divinæ miſe-
ricordiæ placuit, etiam infinitæ efficaci-
tatis antidotum præparare, ut par eſſet
morbo gravi medicina ſalutaris. Dein
offenſa infinitæ Majeſtatis Dei procul-
dubio non requirebat ad ſui placatio-
nem condignam, niſi ſacrificium quod-
dam omnes omnium creaturarum pa-
ſſicas hoſtias & holocauſtomata ſuper-
excedens, cùm cætera omnia intra
ſuæ finitatis limites ſe continentia, nul-
lam fuiſſent habitura parilitatem. Acce-
dit, quòd, cùm beneficia illius ſummæ
bonitatis mundo licèt ingratiſſimo (ut
de naturalibus taceam) pleniſſimo co-
rnucopiæ effuſa pluraque ſint in ordi-
ne ſupernaturali meritorum & gratiæ,
imò ad ipſammet Dei filiationem, &
gloriæ hæreditatem creaturam rationa-
lem elevantia, quæ, obſecro, alia æter-
na Benefactori debebatur gratiarum a-
ctio, quàm tale Sacrificium Laudis,
quod ex parte ſacrificantis & ſacrificati
abſolutâ infinitate dignificaretur? Vltrà
quòd omnia omnium gentium à mundi
conſtitutione ſummo & infinito Numi-

Excedit omnium victimarum efficaciam.

Eſt condigna gratiarum actio pro Dei beneficijs.

ni, ſeu putato, ſeu vero oblata ſacrificia in id principaliter collimabant, ut talis Numinis altiſſimæ Majeſtati, omnipotentiæ, omniſcientiæ, omnipræſentiæ & immenſitati condignus honor exhiberetur, & gloria, etiamſi innumerabiles beſtiæ agri & pecora campi fuiſſent quotidie in hunc finem mactata, etiamſi hominum milliones in holocauſta adjecti, interempti, cremati, & ſacrificati, nihil adhuc condignitatis ad debitũ tam immenſæ Majeſtati honorem exſultare poterat; cùm & inſulæ quaſi pulvis exiguus, & cum animalibus omnes gentes quaſi ſtilla ſitulæ, aut quaſi nihilum & inane reputatæ ſint ei, & nec Libanus ſuffeciſſet ad ſuccendendum. Clementiſſimè ergò æterni Patris Sapientia, ad deferendum & proteſtandum Deo honorem, obſequium, ſubjectionem & cultum ſuæ infinitæ dignitati condignum & parem, hoc altiſſimum ſacrificij myſterium tam dictâ reſpectivâ, quam mox dicendâ abſolutâ & intrinſecâ excellentiæ infinitate præpollens inſtituit, ac univerſo propagarit orbe.

Et condignus honor ſummo Deo debitus.

Iſa. c. 40.

III. Attende modò, ô genus electum Sacerdotum tam ſæcularium, quam Regularium, quos omnes hîc jam cum Petro, & quotquot è Clericis, aut

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

festis Religiosis ad ter millies sanctum Sacerdotium aspirant, advertite animum ad excelsiorem adhuc vestri illius sacrificij, quod quotidiè obire cogitatis, infinitatem, ut abinde & vestram ministerij, & gradûs altitudinem ultra omnes Reges & Principes terræ, supra omnes Archangelorum & Seraphinorum caterras, ad usque æterni Patris omnipotentiam elevatam recognoscatis. Enimverò dum vos hoc Sacrificium vestris manibus tractatis & offertis, non existimate (inquit aureum illud os) *hæc vestræ esse virtutis opera, sed manum Christi invisibiliter extensam*; siquidem in ipsâ immolationis horâ ad Sacerdotis vocem cæli aperiuntur, Angelorum agmina descendunt, summis ima sociantur, junguntur terrena cœlestibus, unumq; ex invisibilibus & visibilibus cõficitur. Quòdque omnem admirationem excedit, tota sanctissima Trinitas, Pater, Filius & Spiritus Sanctus ad omnes Sacerdotis sacrificantis actiones internas, atque externas videlicet ad intentionem, affectus cordis, verborum consecrationis prolationem, motus manuum, & genuflexiones concurrit, non solùm ut causa efficiens, sed cum Sacerdote & per Sacerdotem operatur, ut intimè præsens.

S. Chrys. hom. 83. in Matth;

S. Greg. l. 4. dial. c. 57.

Ad quodlibet Sacrificium Missæ concurrit SS. Trinitas

S. Aug. in Psalm.

IV. Oculatos teſtes deſideratis? ipſum S. Chryſoſtomum produco, quem

S. Nilus in epiſt. ad Anaſtas. Ex Menol. 19. Febr.

S. Nilus Abbas teſtatur, vidiſſe tam divina ſpectacula; vidit & ille, Cherubinenſium gloria, Lauſanenſis Antiſtes Bonifacius adſtantes ſibi utrinque Angelos, miniſtrantes ad Aram, manum debilem juvantes, extendentes, elevantes, ac removentes. Idem, ac multò amplius conſpexit B. Gereon Hemmenrodenſis Monachus, ſcilicet Chriſtum ipſum ſub Miſſæ Sacrificio apparentem in altari, & ex vulneribus ſanguinem ſuum roſeum in calicem Sacerdotis ubertim diſtillantem. Sed nec illud prætermittendum, quod tam à Surio, quàm aliis refertur de ſanctiſſimo Vdalrico Præſule Auguſtano, eum non modò in divinis pſalmodiæ laudibus ita exarſiſſe, ut tam ipſe, quàm alij ſecum pſallentes celeſtibus viſionibus ſæpe illuſtrarentur, ſed etiam ſacris ad aram quotidie fidus, tanto cum devotionis ſenſu operatum eſſe, ut aliquando in Sancto Paſchatis die multâ aſtante Clericorum catervâ, apparuerit dextera quædam ſuperna, quæ conjunctim cum Epiſcopi celebrantis dexterâ divina ſanctificarit ſacramenta; dum autem Henricus Presbyter Cantoris officio fungens, factum evulgaverat, ab humillimo Antiſtite pro-

Ex Menol. 1. Aug.

Sur. in Vit. 4. Iul.

S. Vdalricus inter pſallendum viſionibus illuſtratus.

Inter celebrandum cæleſti manu adjutus.

propter gravi objurgatione, & rubore suffusus est. Hæc quoad principalem sacrificantem, qui ipsemet Dei Filius concomitanter cum Patre & Spiritu Sancto est.

Vanæ gloriæ ofor.

V. Quæro jam ex vobis, quoto in ordine Sacerdotē ceu minùs Principalem tam ineffabilis Sacrificij Ministrum collocabimus? Qui ad Aram pro universo orbe Legatus intercedit, cui totus mundus concreditus est? Longè infrà rem erit, etiamsi eum & Regem, Regumque superiorem dixerimus, quantò enim augustissima templa anteriora sunt superbis Regum palatijs, venerabiliora Sanctuaria amplissimis aulis, Altaria digniora profanis Tribunalibus, solemniora Sacrificia strepitosis judicijs, Sacratiores vestes Ecclesiæ Regum purpuris, nobiliores mitræ & baculi Pastorales, gemmatis coronis ac sceptris, tantò præstat Sacerdotalis dignitas, potestas, & Iurisdictio, omnium simul Regum potentiæ, Majestati, Imperio. Quippe *Regi commissa sunt corpora, Sacerdoti animæ; Rex maculas corporis remittit, Sacerdos autem maculas peccatorum; ille cogit, hic exhortatur; ille necessitate, hic consilio: ille habet arma sensibilia, hic arma spiritualia, ille bellum gerit cum hominibus, huic bellum est cum dæmonibus;*

Sacerdos longè præcellit regiam dignitatem.

S. Chrys. hom. 4. de verb. Isaiæ

Antitheses potestatis Sacerdotalis, & regiæ.

nibus; ille reos etsi confessos & dolentes ad furcam condemnat, hic lætas etiam Majestatis divinæ fontes, pœnitentes, & confessos à culpâ & pœnâ, à supplicio & reatu æternæ damnationis liberat. Hinc meritò Sacerdotis Majestati Regis potentia in genua se inclinat, ad pedes advolvitur, simplici ejus manui caput diademate coronatum submittit, à dexterâ sacram benedictionem exambit, à digitis unctionem, & consecrationis inaugurationem recipit, & quod excessivæ potestatis est, ab ejusdem authoritatæ & jurisdictione vel absolutionis, vel condemnationis sententiam exspectat.

Reges Sacerdotum sententijs subjecti.

PHILOTH. *O miraculum stupendum! ô potestas ineffabilis! ô tremendum Sacerdotij Ministerium, spirituale, sanctum, irreprehensibile, excedit omnem intellectum & orationem, & cogitationem dignum altitudinis dignitatis Sacerdotalis.*

S. Ephrem Syrus.

VI. Ea sentis, quæ & illuminatissimus Bernardus sensit, & præ admirationis excessu hujusmodi verbis depraedicavit: *O quantam dignitatem, quantam nobilitatem, quantúmque donum contulit vobis Deus, ô Sacerdotes; prærogativam enim Ordinis vestri prætulit Deus omnibus Regibus & Imperatoribus terræ; præ-*

Præcellunt ordines Angelorum.

S. Bern. in serm. ad frat.

ordinem vestrum omnibus ordinibus mundi, & OMNI ANGELICÆ HIERARCHIÆ.

MONOPH. Iam non miror tantoperè, quòd alias cum magnâ admiratione legebam, & recenseri audiveram de B. Francisco dicere solito, si vel cælitem, vel Angelum cælo delapsum cum Sacerdote itinerantes obvios haberet, se primum reverentiæ osculum exhibiturum homini Sacerdoti, quàm Sancto, vel Angelo in cælis glorioso, plus illi se debere significans, qui Christi vices in terris ageret, quàm Angelo, qui cum Deo in æternâ beatitudine regnaret.

S. Bonav. in Vit. c. 4.

S. Franciscus honorat Sacerdotes præ Angelis.

THEOPH. Æquissimum terrestris istius Cherubini judicium, cui enim Angelorum, aut Seraphinorum datæ sunt unquam claves regni cællorum, potestas solvendi vel ligandi peccata, dæmonum machinas destruendi, recuperandi amissam Dei gratiam, distribuendi Sanctissima Sacramenta, approximandi sinui Patris omnipotentis, authoritate communicatâ evocandi ejus Filium, æqualem in divinitate, potentiâ, immensitate? tollendi etiam quasi sinu sanctissimæ Virginis Matris, abcondi, subjiciendi & recondendi sub minutijs specierum panis & vini ad libitum, & ad punctum ultimum sonitûs

Potestas Sacerdotalis major Angelicâ.

tûs quinque verborum Sacerdotis, ingenti paupertate, indigentiâ, impotentiâ, ignorantiâ, miseriâ, imò & omnimodâ quandoque indignitate laboratis? At *quod nusquam datum est Angelis* vel Archangelis, *hoc* homini *Sacerdotis prærogativum est gratiæ, ut ad libitum ejus Verbum in carne in altaris mensâ verissimè reperiatur: illud manibus tractet, populis tribuat, in seipso suscipiat.*

S. Laur. Iustin.

VII. Quâ verò etiam verborum energiâ exprimi poterit, quòd, ut ait divinus ille Gregorius, *in Sacerdotum manibus velut in utero Virginis filius Dei incarnatur*: Nolo equidem Rhetoricis ad hoc ineffabile mysterium declarandum, uti figuris, dicam tamen, quod in re ipsâ est. Potuit illa gratiosissima Virgo delitescens in sinu æterni Patris increatum Verbum potentiâ vocis suæ abstrahere; in immaculatũ sui uteri conclave, primùs tamen mente, quàm ventre, idque ex virtute Altissimi obumbrante Spiritu Sancto his quinque verbis: *Fiat mihi secundùm verbum tuum*; quod ut fieret, ut fœmina conciperet & pareret Deum, oportuit fœminã elevari ad æqualitatem divinam per quandam quasi infinitatem charismatum. Quis ergò dubitet, quòd dum Sacerdos Verbum jam incarnatum de dexterâ Patris evocans, intentione

Incarnatio Verbi Divini vi 5. verborum.

S. Bern. to. 1. conc. 61. & 1. 1. c. 12.

prius

prius, quàm formâ ex Patris omnipotentia, Spiritu Sancto qualificante, alijs illis quinque verbis: *Hoc est enim Corpus meum*, in Altari consecrando, quasi parturit, oportere, hominem, ad quandam elevari potentiæ infinitatem? ut quemadmodum Deus per omnem potentiam, majorem maternitatem Dei maternitate facere non potest, ita neque de absolutâ potentiâ individuum, aut speciem Sacerdotij Sacerdotio Dei nobiliorem efficere queat.

Incarnatio & Consecratio sunt potentiæ infinitæ.

VIII. MONOPH. Vnum in hoc incomprehensibili ministerio Sacerdotali, seu Sacramentali mysterio magis admiror, quòd immensum Dei Verbum in immaculatâ Virginalis uteri membrana tantâ quidē potuit abbreviatione contrahi, ut unius apiculæ quantitatem in sua conceptione non excederet, ut apud Theologos legi, at jam in plenitudine & perfecti Viri staturâ, totus quantus per potestatem Sacerdotis sub miculâ tenuissimâ, & vix visibili recondi possit.

Immensitatis Filij Dei in Incarnat. & Consecrat. est sub minimâ forma.

PHILOTH. Hoc quidem, quod affers MONOPHILE, prodigium est, sed omnipotentiæ Dei ad talia patranda elevanti Sacerdotem, conforme; illud autem divinæ dignationis & humiliationis prodigium cæli ambitu majus

Christus in utero purissimæ Virginis.

jus est, quòd quidem divinissima Virginis proles in ejus utero tanquam in mundissimâ Deitatis aulâ, & omnium virtutum gemmis micante triclinio delitescere suas delicias reputarit, sed quòd non horreat, in manus meas heu quàm sæpe immundas, labia polluta, linguam coinquinatam, orisque & cordis penetrale innumerabilibus maculis contaminatum è cælo delabi, & dum à suæ purissimæ matris sanguine & lacte nutritus maternam substantiam in suam convertit, hîc Sacerdotem proprio suo sanguine nutrire, & sumentis substantiam in suscepti transmutare dignetur, hoc, dico, dignationis & humiliationis divinæ prodigium omnem excedit creatæ intelligentiæ capacitatem; ut non plus ultrà.

Idem in manibus & corde sacerdotis.

IX. THEOPH. Metam vos sublimitatis Sacerdotij attigisse creditis per recensita, sed altior restat vobis emetiendus apex, usque ad æternam & inenarrabilem cælestis Patris essentiale potentiam, Verbi sui increati generatram. Etenim si Verbum Divinum à Patre suam intelligendo & comprehendendo Naturam concipitur, & ad intra loquendo Filius generatur, atque ex amore reciproco Patris & Filij spiratur quoque Spiritus Sanctus, unus Deus in una

sub-

substantiâ, hîc pariter in divino Sacrificio à Sacerdote suam quidem naturæ indignitatem intelligente, at non minùs recognoscente in se divinæ elevationis dignationem, intentione mentis & verborum formâ concipitur, & quasi ex ore gignitur super Altare Verbum Incarnatum; & quia Verbum hoc quâ Deus, ejusdem indivisibilis est substantiæ cum Patre & Spiritu Sancto, hinc vi Sacerdotalium verborum adest in ejus manibus unus Christus, unus Deus & homo, & per concomitantiam cum Christo etiam Pater & Spiritus Sanctus. Semel locutus est omnipotens Pater *ad intra* suum ineffabile Verbum, sine strepitu verborum, multifariè verò, multisque modis *ad extra*, creaturas diversas producendo, eásque conservando; sic loquitur tacitè apud semetipsum in consecratione Sacerdos, & per prolati consecrati istius verbi efficaciam, quibuslibet alijs creaturis loquitur, & benedicuntur; elementis, & expurgantur, justis, & sanctificantur, peccatoribus, & convertuntur; infantibus natis, & ab originali mundantur, moribundis, & in pace dimittuntur, loquitur Angelis, & ad consecrationem accurrunt, loquitur dæmonibus, & velut fulmine tacti diffugiunt, loquitur Deo, & offensus placatur.

Paralella potentiæ generativæ æterni Patris.

Cum potestate consecrativa Sacerdotis.

Efficacia verborum Sacerdotis ad omnes creaturas.

X. Non

X. Non possum hîc prætereire dulcissimum illud cælestis Patris de suo Filio in Thaboræi montis cacumine alti de intelligibili voce editum eloquium: Hic *est Filius meus dilectus*; quasi in eo Pat infinitè complacendo diceret; sic meus est, ut illum à me non separet Deitas, potestas non dividat, nec discernat Majestas: meus est non adoptione, sed paterno Iure, non aliunde creatus, sed ex me natus, non de diversâ substantiâ mihi factus comparabilis, sed de meâ essentiâ totus æqualis; cujus humilitate clarificor, prædicatione manifestor, & inseparabili cooperatione, omnia, quæ facio, operor. Taliter sanè replicare Sacerdotem cum intimo mentis suæ jubilo posse, citra dubium est, nimirum hic quem in manibus teneo, sic Christus Deus & Dominus meus est, ut neque ejus me horreat dignitas, nec eum mea defor-met indignitas, & nequaquam me sua repudiet Majestas: meus hic præsens est non in significatione, sed re & veritate; non aliunde allatus, sed ex ore meo prolatus, non cum pane vel impanatus, prout garriunt moderni hæretici, sed ex pane in carnem veram & vivam transubstantiatus, manens totus in toto, & æqualiter totus in qualibet parte,

Vox æterni Patris de suo Filio. *S. Leo PP. hom. de Transfig. Dom.*

Vox Sacerdotis de Christo in altari præsente.

parte; cujus ego consecratione dignificor, cujus elevatione clarificor, & cujus indifferenti cooperatione per manum suam invisibiliter super manus meas extensam, omnia, quæ facio, operor in ipso, ex ipso, cum ipso, & per ipsum. Hæc sunt, quæ miretur orbis, veneretur terra, vereatur homo, tremiscant tartara, stupeat cælum, & ipsemet colat Seraphica Celsitudo. *Hæc sunt altitudinis Sacerdotalis dona, quæ excedunt intellectum & orationem, omnémque cogitationem* humanam, vel cælicam. *S. Ephrem Syr. lib. de Sacerdo.*

XI. Quandoquidem ergo *cunctos, qui Sacri Altaris suggestu eminent, tantum excellere oportet merito, quantum gradu*, qualem ab eis integritatem exigemus? *Considerate*, inquit aurea Chrysostomi lingua, *quo non oporteat esse puriores*, atque ferventiores *tali & fruentes*, & ministrantes *Sacrificio? quo solari radio non splendidiores manus, Christi carnem dividentes? Os, quod igne spiritalis repletur, & lingua, quæ tremendo nimis sanguine rubescit? Cogitate, quali sitis insigniti honore, quali mensâ fruamini; Quod Angeli videntes horrescunt, neque liberè audent intueri propter emicantem inde splendorem*, hoc vos tractatis, hoc dividitis, *hoc pascimini, huic unimini, & facti estis unum* *Salvian. l. 2. de Eccle. Cath.*

Puritas linguæ & manuum requisita in Sacerd. *S. Ioan. Chrys. hom. 60. ad pop.*

unum Christi corpus, & una cano. Nihil itaque Iudas assistat: nullus Simon.

Perpendite, rogo, *quantum adversùs proditorem indignamini, considerate & vos quoque sitis rei Corporis, & Sanguinis Christi.* Enimverò si illius typum, Arcam videlicet ligneam à Bethsamitis olim irreverentibus, vel incautis oculis aspectam, & ab Oza Sacerdote temerè contactam tam diro subitaneæ mortis supplicio Deus vindicavit, qualis fiet in veritate ultio, si talis in umbra? Super Beatus quondam Eugenippæ, dignissimi S. Bernardi discipuli, caput, dum sacris operabatur, conspectus est divinus fulgor, & duæ speciosissimæ columbæ: B. Samsoni Monacho, & Episcopo celebranti visæ sunt Angelicæ cohortes circumquaque astantes, ministrantes, simulque sacram Hostiam frangentes, nec non è purissimis illius manibus, & ore ignis scintillæ, ac flammæ fulgurantes: quàm ergo horribile foret, & quàm invisum cælo, Superis, & Angelis spectaculum, circa indignè sacrificantem ejulare dæmonum catervas? volitare circa caput, seu humeris insidere non candidas è cælo columbas, sed subsilientes Erebi convos? atque exspirare de ore, vel manibus non nisi sulphureas Bacchi, nec Veneris faces?

Arcæ fœderis incautus aspectus & tactus vindicatus.

Menol. Bened. 9. Iul.

Cælestes visiones super dignè celebrantes.

Ib. 28. Iul.

Horrenda est indigna celebratio.

XII. Nolite mirari, vel indignari ô Sacerdotes Altissimi, Regum Reges, Angelorum Iudices, cives Sanctorum, domestici Dei, Seraphinorum Superiores, cælestis Reginæ proceres, Numinis oratores, Divinæ voluntatis interpretes, Organa & Oracula Spiritûs Sancti, Arcanorum Dei Secretarij, & Divina in terris Numina: nolite, dico, sinistrè intelligere, quòd condecentem statui vestro animi & corporis puritatem & sanctitatem toties ingeminare & inclamare non desinam; hanc enim ipsam inclamat vestis Sacerdotalis animi honestatem; inclamat status vester Seraphicam puritatem; clamat professio, Religionis sanctitatem; clamat officium, Sanctitatis devotionem; clamat studium, Sacratissimorum mysteriorum contemplationem: puritatem, dico, inclamant venerandæ oleo Sancto consecratæ manus, Angelicis osculis dignissimæ manus, aureis regni cælorum clavibus exornatæ manus. Clamant denique & sanctitatem inclamant vestram Sacræ Litteræ, Sacri Canones, SS. PP.es, & Sanctus ille ex inflammato divinis radijs corde Augustinus his aureo charactere dignis verbis: *O Sacerdotes! & anima cujuslibet justi est sedes Dei, multò magis sedes, & templum vos esse debetis*

Tituli Sacerdotum.

S. Hier.

Summa puritas requisita.

Hortatio S. Augustini ad puritatē Sacerdotal. *S. Aug. serm. 37. ad Frat.*

mundum, & immaculatum: si beatus d
venter, qui novem mensibus Christum po
tavit, beata quoque debent esse corda eorum
in quibus hospitium quotidie eligit Dus
beata sunt ubera, quæ parvulus suxit, be
tum debet esse os, quod carnem ejus sanc
& sanguinem sugit. Carnes ergò vestr
timore ejus configite, & vobis diligenter
prævidete, ne corpus, ne caro, *ne lin*
gua, nec manus, quæ quotidie nutriun
tur in sanguine Christi, pollnantur sanguine
peccatorum.

Hortatio ad implendum munus Sacerdotale.

XIII. Recogitate per salutem vestram, ut si Dij estis ter maximi in terris, sitis & ter optimi in populis, si Angeli Incarnati, Angelicos spiretis odores; Seraphini humani, non venereas sed carnales, sed Seraphicas ardete flammas; irradiate mundum splendore castitatis ut sol, condîte insipidos hominum mores ut sal, sustentate Ecclesiam velut bases, fulcite Dei domum ceu columnæ, munite Orthodoxam Religionem ut turres, quà verbo, quà exemplo præ cæteris sæcularibus ut Duces; ignorantes erudite tanquam Doctores, non vos incrassate, sed pascite animas uti boni pastores, & tanquam præpositi Ecclesiæ Navarchi sic navem dirigite, ut absante Spiritûs Sancti aurâ per hujus

æ euripos salvi ad portum æternæ sa-
lutis perveniatis.

MEDITATIO XXVII.

De infinita excellentia Sacrificij Missæ.

Textus Reg. c. 13.

VBique, credimus, divinam esse præsentiam, maximè tamen cùm ad opus divinum assistimus. Ergo consideremus, qualiter oporteat nos in conspectu Divinitatis, & Angelorum ejus esse.

Prælud. Imaginare, te videre IESUM in ultima Cœna panem, & vinum in corpus suum consecrantem, & sanguinem; atque Apostolis, & omnibus consequenter Sacerdotibus dicentem: *Hoc facite in meam commemorationem.*

Luc. 22. 19.

Punct. 1. Consid. Hujus Sacrificij excellentiam. 1. ex parte rei oblatæ, qui Sacrificij Missæ excellentia.
de æterni Patris per omnia æqualis, & consubstantialis Filius est, cum plenitudine suæ divinitatis, bonitatis, & misericordiæ, nec non sacratissima sua humanitate &c. 2. Ex parte modi sacrificandi, nam sicut in Cruce sacrificatus fuit semel cruentè, ita hic semper incruentè. 3. Ex parte finis hujus Sa-

crificij, qui est passionis suæ memoria, gratiarum actio, laus, obsequium, & amor. 4. Ratione valoris, nam prodest ad impetrationem, meritum, satisfactionemque, tam efficaciter, ut sanguis in Cruce fusus.

O adinventiones omnipotentiæ Dei! ô excessus amoris! Quis caperet, tanta Majestatis in tantilla portione latere immensitatem, nisi fides hoc doceret? *Credo Domine*, credo, *adjuva incredulitatem meam.*

Marc. 9. 24.

Alia excellentia ex principali offerente.

Punct. II. Consid. Ejusdem excellentiam ex parte principalis, & primarij Operantis, qui 1. est ipsemet D. IESVS CHRISTVS, summus Sacerdos. 2. Ipsa quoque sanctissima Trinitas, siquidem per Sacerdotem Patrem, & Filius, & Spiritus S. operatur, concurrendo ad omnes actiones Sacerdotis internas, & externas; uti sunt, cogitationes, intentio, affectus, verborum consecrationis prolatio, genuflexiones, manuum motus, crucis efformationes &c. 3. Huic etiam actioni assistunt Angeli; nam in horâ consecrationis universus locus Altaris Angelorum, & Seraphinorum choris cinctus est.

S. Aug. in Psal.

S. Chrys. l. de sacerdotio.

Quâ ergò reverentiâ oportebit hunc Angelis ipsis tremendo mysterio interesse homines, ad quod cœli reserantur

tur, supernæ virtutes moventur, Chęubim, & Seraphim Sanctus, sanctus concinunt, inferorum genua contremiſrunt? O Deus! O Anima mea! quin etiam expaveſcis?

Punct. III. Consid. Ejuſdem Sacrificij dignitatem ex poteſtate ſecundarij Operantis, ſcilicet Sacerdotis, ſiquidem 1. vi verborum conſecrationis habet Deum voci ſuæ obedientem, & præſentem, quomodo, quoties, & ubicunque vult. Dei Filium quaſi de ſinu Patris, & de utero Matris evocat, extrahit, manibus palpat, tractat, reponit, & includit pro libitu. 3. Sanguinem pretioſiſſimum quaſi ex latere Chriſti in calicem excipit, haurit, & bibit. 4. Tanquam plenipotentiarius Miniſter diſpenſat populo in Sacramento omnia merita paſſionis Domini IESV, omneſque Deitatis divitias. 5. Regibus, & omni populo in terram proſtratis, ipſe ſolus ſtat coram Regum Rege, ut Mediator, Orator, Vicarius, Reconciliator, ſacrificans, ſatisfaciens, merens, & impetrans. (Venerande Sacerdos; ſedatim, ac ſerió trutina hoc ſolummodò punctum; & in affectus pios erumpe.)

Aliæ ex dignitate poteſtatis Sacerdotal.

O ſublimitas dignitatis! quid eſt homo, ô Domine, quòd vilem pulviſ-

culum, & maximum peccatorem tê vas super Cherubinos, Dei Genitri adæquas, Filij altissimi facis cooperatorem, æterno Patri in potestate conjungis? Ah! quâ igitur non oportet tête puritate manus illas hæc Sacramenta quotidie tractantes? Os illud quotidie tremendo nimis sanguine Christi rubescens? (Examina te circa reverentiam, puritatem, & devotionem celebrandi, sive communicandi, aut sacrificio Missæ præsentaliter assistendo.)

O Seraphim, & Cherubim! aut velate facies vestras præ mea maxima indignitate, irreverentia, & tepiditate, vel juvate, & incitate me ad imaginandam mihi semper vivacissime vestram, & Numinis præsentiam, ut in conspectu divinæ Majestatis, ac vestro ad hæc Sancta Sanctorum purissimâ semper mente merear introire.

CONSIDERATIO I. POMERIDIANA.

De infinita excellentia Sacrificij Missæ, & potestatis Sacerdotalis.

Id. l. 4. c. 3. t. *SI haberes Angelicam puritatem, & S. Iannis Baptistæ sanctitatem, non esses dig-*

nus, hoc Sacramentum accipere, nec tractare. Non enim hoc debetur meritis hominum, quòd homo consecret, & tractet hoc Christi Sacramentum, ut sumat in cibum panem Angelorum. Attende igitur, & vide, cujus ministerium tibi traditum est. Sacerdos factus es, & ad celebrandum consecratus, quod Angelis non est concessum. Vide, ut teipsum irreprehensibilem exhibeas. De eâdem.

CONSID. II.

De mysterijs Habitûs in Sacerdote celebrante.

SAcerdos sacris vestibus indutus, Christi vices gerit, ut Deum pro se, & pro omni populo humiliter roget. Habet ante se, & retro Dominicæ Crucis signum ad memorandam jugiter Christi Passionem. Ante se crucem in Casulâ gerit, ut propria peccata lugeat: post se, ut aliorum etiam commissa per compassionem defleat, & se medium inter Deum, & peccatorem constitutum esse sciat. Ergo super omnia cum summa humilitate cordis, & supplici reverentia ad hoc Sacramentum celebrandum oportet accedere. *Ib. n. 5.* Sacerdotal. parament. mysteria.

***

CONSID. III.

De summa puritate in Sacerdote requisita.

Ib. c. 11. 6. O *Quàm mundæ debent esse manus illæ! quam purum os! quàm immaculatum cor Sacerdotum, quibus datum est, Dominum Majestatis verbis sacris consecrare, laudibus benedicere, manibus tenere, ore proprio sumere, & cæteris ministrare. Ex ore Sacerdotis nil nisi sanctum, nihil nisi honestum, & utile procedere debet verbum, quia tam sæpe Christi accipit Sacramentum. Oculi ejus simplices, & pudici. Manus puræ, & in cælum elevatæ, quæ Creatorem cæli, & terræ solent contrectare.*

Alia hortatio ad puritatem Sacerdot.

Die

Die Decima.

De perfecta Vnione Viatoris cum Deo.

MEDITATIO XXVIII.

De proprietatibus, gradibus & motivis Amoris Dei super omnia.

His omnibus gradibus ascensis, (anima) mox ad charitatem perveniet illam, quæ perfecta foras mittit timorē, per quam incipiet vniversa custodire, non am timore gehennæ, sed amore Christi & delectatione virtutum. *Text. Reg. cap. 7.*

Prælud. Imaginare tibi, quòd sis in illo cœnaculo magno inter discipulos Christi, ab ejus Ascensione per decem dies, quasi in exercitijs spiritualibus, perseverantes in oratione, & exspectantes adventum, ignem, ac gratias Sancti Spiritûs.

Punct. I. Consid. Amorem Dei 1. esse virtutem supernaturalem infusam, quâ homo super omnia creata diligit Deum. 2. Eamque virtutem esse omnium virtutum Reginam, animæ vitam, bono- *Excellentia Amoris Dei.*

norum operum genitricem, meritorum gratiæ, & gloriæ fontem, & per quandam appropriationem esse ipsum Spiritum S. 3. Solam hanc discernet filios regni à servis Diaboli, inter civis Jerusalem, Babylonis, & inter electos, ac reprobos. 4. Illâ nihil dulcius, fortius, altius, latius, jucundius, plenius, ac melius reperiri in cælo & terrâ, quia ipsa Charitas Deus est, *& Deus Charitas est.*

Gerf. l. 3. c. 5. 3.

1. Jo. 4. 8.

O Amor! ô cordis mei dulcedo, & vita animæ meæ! dilata angustias cordis mei, ut capiam te, & degustem interiori mentis ore, *quàm suave sit amare, quàm dulce in amore liquefieri, & natare*

Idem loc. cit.

Ejus proprietates sicut ignis.

Punct. II. Consid. Proprietates seu gradus amoris ex similitudine ignis. 1. iste nullum omnino pondus habet, sic amor onus non sentit, neque laborem; nam ubi amor est, labor non est, sed sapor est. 2. Ignis nunquam tendit deorsum, sed semper sursum usque ad suam sphæram, sic amor non inhiat terrenis, sed semper sursum aspirat, neque nisi in solo Deo tanquam suo centro quiescit. 3. *Ignis nunquam dicit sufficit*: sic amor in amando insatiabilis est, & modum nescit. 4. Ignis omnia pretiosa, & vilia, dura, & mollia in se

Prov. 30. 16.

con-

convertit; ita *diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.* *Rom. c. 8. v. 28.*

O ignis diviniſſime! ſi veniſti, ut ardeas, accende, concrema, & transforma me, ut nihil vivat in me præter te. O puriſſima flamma! ô inſatiabilis æſtus! quando depaſces me? Amare, & ardere ex te, unica mea voluptas eſt &c.

Punct. III. Conſid. Primum motivum amandi Deum, eſſe ipſius intrinſecas perfectiones, Pulchritudinem, Sapientiam, Potentiam, Divitias, Gloriam, Bonitatem. *Secundum* Ipſius immenſum amorem, quo, cùm inimici eſſemus, in finem dilexit nos. *Tertium* ejus beneficia creationis, redemptionis, conſervationis, fidei, Sacramentorum, vocationis. *Quartum* innumera ſpecialia animæ, & corporis, naturalia, & ſupernaturalia beneficia. *Quintum* promiſſa bona gloriæ, quæ ad menſuram amoris dabuntur. (Examen circa accepta beneficia, & reddito amore, fiat.) Motiva amandi Deum.

Ah Deus meus & omnia! fons amabilitatis æternæ, quid in me viliſſimo vermicello inveniſti tanto tuo dignum amore? Nihil omnino; ſed omnia omni odio, & abominatione digniſſima, & tamen ſic amâſti me? ô IESV! plùs quàm te? Ah! redamo te ex toto corde,

de, & plùs quam toto, ex tota anima mea, & plùs quàm tota &c.

Et cupio semper te amare, & ardere per æternitatem totam, & plùs quàm totam. Adjuva me, ut ad summum Charitatis gradum merear pervenire, teque hîc amare in via, non jam timore gehennæ, sed istius excellentissimæ delectatione virtutis, & Christiformi amore, donec tui amoris suavitate æternaliter frui possim in patria.

DIGRESSIO XIX.

De Amore Dei & Proximi, eiusque primario effectu, qui est Zelus animarum.

THEOPHOBVS.

(1.)

Cant. 2. PErvenimus tandem, auxiliante Deo, ad interiora Tabernaculi Christi, ad amoris conclave, & divinæ Charitatis cellam, in quam sponsa gloriatur introcris epithalamijs se introductam fuisse à Rege Sponso. Ad hanc certè omnes hactenus gressus nostri velut ad centrum consummandæ perfectionis tendebant. Ideóque Divus Benedictus eam dicit pri-

primum bonorum operum instrumentum esse, Dominum Deum suum diligere ex toto corde, totâ animâ, totâ virtute: quod est, *Ex toto corde*, charius Deo nihil habere: *Ex totâ animâ*, nec vitam, nec sanguinem, aut quidquid creatum est, ejus amori præferre: *Ex totâ virtute*, scilicet omnes cogitationes, verba, & opera in unicum, soli Deo placendi, finem dirigere, nullâ spe præmij, seu mercedis promissæ, nec ullo gehennæ, vel pœnæ metu inductum, sed ob solius Dei præcellentissimam dignitatem. Talis charitatis perfectum exemplar exhibuit ille quondam Abbas, cui cùm diabolus in Angelum lucis transfiguratus dixisset, se missum esse à Deo, ut ipsi suam perpetuam damnationem revelaret, proinde frustraneum esse deinceps omnem bonorum operum conatum: ipse renidenti vultu respondit: Ergóne ego æternaliter sum damnandus? Fiat ergo, si ita est Dei voluntas: quia igitur damnati Deum amplius non amant, adorant, & serviunt, instabo ego per reliquum vitæ spatium tantò ferventiùs ipsum amare, atque servire, ut saltem hîc aliquanto tempore per Dei Amorem, quasi cælo fruar. Quibus dictis, impostor confusione plenissimus evanuit. Quatuor verò

Reg. c. 4. Instr. 1.

Amare ex toto &c. quid sit.

Aliquis auditâ sui damnatione, perstat in amore Dei.

verò Deum diligendi gradus statuuntur
S. Tho. 2. 2. q. 27. a. 8. ab Angelico Doctore, quos hic tibi ordine expono.

Quatuor gradus amoris Dei.

II. Primus & infimus est, quo habitualiter homo ita suo corde affixus est Deo, ut nihil committat ejus dilectioni contrarium; & hic communis est justis, & absque peccato mortali degentibus.

Secundus, quo quidem non actu semper diligitur Deus, amori tamen ipsius omnes intentionum, & operum vires eousque impenduntur, quò per mortalis vitæ infirmitatem licet. Et hanc perfectam hujus viæ, ac vitæ charitatem assequuntur tum Clerici, tum Religiosi, alijque omnes devoti, omnia, quantum possunt, venialia peccata devitare conantes, & ad perfectionis statum contendentes.

Tertius est, ipsum tantum amandi, quantum pura creatura diligi potest, actualiter semper ejus amori insistendo: & hic gradus est Angelis, & Beatis in patria congruus.

Quartus verò, diligendi Deum, quantum ex omnibus suis perfectionibus diligibilis est; atque hic soli Deo, tanquam supremus, & in infinitum se extendens, competit, qui etiam solus infi-

infinito seipsum amore prosequi possit, & semper prosequitur.

III. PHILOTH. Sed obsecro te, cum tertius assignatus, & quartus iste amoris gradus in facto, vel actu cuicunque vel creaturæ, vel viatori in terris sint impossibiles, an pariter judicabis, esse impossiblies saltem in voto? ita ut aliquis temerariè, vel insanè optare censeretur, posse amare Deum, quantum in se diligibilis est, vel diligi meretur? aut quantum eundem beatissimi cæli cives amant de facto? aut saltem amârunt innumeri in terris Sancti, inter quos ipsa omnium Regina Sanctorum, adeò in Dei amore exarsit, ut ipsius Charitas cum reliquorum omnium charitate collata, veluti sol exiguas stellarum scintillas, exsuperet: ut propterea vi tantæ charitatis tanquam omnium meritorum radicis, plus meruerit Christum pannis involvendo, quàm S. Laurentius candentem craticulam tolerando. Nunquid igitur tanti amoris æstum optare, Deoque saltem in votis offerre non possim? certè tam magna vis est amoris cujuslibet, nedum divini, ut etiam in impossibilia feratur, unde à Divo Bernardo Dei charitas vocatur: INSANIA SANCTA.

Amor summus potest affectivè exerceri.

Intensio & meritum amoris Dei in B. V. M.

IV. THEOPH. Altissima sapis amo-

Amor fertur in impossib. & excessiva.

amoris mysteria, & in quibus latet ingens meritorum thesaurus. Fertur usque, ne dubita, fertur amor igneorum affectuum alis, ultrà Cherubinos, & Seraphinos in ipsum increati amoris pelagus, & quò magis de eodem sorbet, & absorbetur, tantò magis inebriatur, ut sapienter ignarus nesciat demum, quid dicat, vel agat, cumque adeò concipit vehemens esse ac flagrans, se intra se cohibere non valens, non intendit, quo ordine, quâ lege, quâ possibilitate, sive modo verborum, sive actuum ebulliat; omnibus tandem verbis deficientibus, solus contentus suspirijs atque languoribus: unde verissimum est illud Dionysij Areopagitæ: *Amor vivit excessibus.*

Sancti amoris Dei æstu ferventes.

MONOPH. In tales divinæ charitatis excessus quàmplurimos Sanctos exarsisse, diversa eorum Menologia probibent. Instar omnium sint, Beatus Isle ac stupendus Indiarum Apostolus Xaverius, tantâ Dei amoris flammâ exæstuare solitus, ut per illud *Satis est, sustis est Domine*: modum sibi ac temperamentum imponi à Deo postulârit. Et ille strictioris Observantiæ non dubium novus inter Cælites assertus Petrus de Alcantarâ, conceptos Dei ardores in campum prosiliendo per aeris refrigeri-

S. Xaverius.

S. Petr. de Alcantarâ.

um

lim; canonizationis verò ejusdem Sotia Magdalenâ de Pazzis Carmelitana affusâ pectori aquâ mitigare togerentur. S. M. Magd. de Pazzis.

THEOPHOB. At ne putes, MONOPHILE, suum etiam Sacerdotali firmamento deesse Sidus talibus coruscum flammis, unicum oculis tuis brevitatis causâ objicio Philippum Nerium, tantâ jugiter charitate Dei languentem, & deflagrantem, ut, cùm intra fines cordis ejus contineri flammæ non possent, illius sinum, confractis atque elatis duabus costulis, mirabiliter Dominus ampliaverit. Sed nunc triplicem Deum amantium Classem vobis assigno, videlicet, incipientium, proficientium, & perfectorum. S. Philippus Nerius.

V. Prima Classis Incipientium, duas præcipuas habet amoris Dei notas. 1. Omnes vitæ præsentis noxas ob infinitæ Bonitatis offensam metu gehennæ detestari. 2. Paratum esse, deinceps mille citiùs subire mortes, quàm mortali crimine tremendam Dei Majestatem ampliùs offendere, sed ejus mandata pariter ex formidine pœnæ custodire. Et hic *amor* servilis nuncupatur. In altera classe Proficientium, sunt tria Charitatis indicia. 1. de Deo, ac divinis rebus frequenter cogitare, libenter audi- Amor Dei servilis. Amoris concupiscentiæ indicia.

audire, loqui, tractare. 2. Ejus sanctissimæ mensæ, & usui Sacramentorum anhelanter addictum esse. 3. Non mandata tantùm, & obligationes, sed quidquid Deo operum supererogationis acceptum esse noverit, magni animi propensione, ac voluptate impiere. Et hæc partim spe præmij, partim virtutis amore, qui servilem inter, & filialem quasi medius *Amoris concupiscentiæ* nomen sortitur.

Amoris benevolentiæ signa.

In tertia denique Perfectorum classe filialis, ac *amoris benevolentiæ* nuncupati signa constituuntur sequentia. 1. Deomnibus Dei perfectionibus, honore, laude, & gloria ineffabiliter congaudere, & ut sic dicam, ipsi omnia bona, & omnes suas excellentias velle, non propriæ utilitatis causâ, sed propter intrinsecum ipsius solius Dei bonum, beneplacitum, atque seipsum. 2. Adeandem majorem ipsius gloriam purissimâ intentione omnes suas, & omnium creaturarum actiones dirigere, & dirigi optare. 3. Divinissimæ ipsius, & rectissimæ voluntati ita totum, & totaliter ex animæ fundo, indifferenter ad prospera & adversa, ad cælum, aut ad pœnas, conformem esse. 4. Per ardentissimos Charitatis actus, ita DEO adhæ-

rere

rere, inflammari, colliquescere, & uniri; sicut cera liquata infusa ceræ; aut ferrum in igne merus ignis videtur, licet ferrum esse non desinat. Hæc breviter insinuanda censebam, ut ex his signis dignoscere valeatis, quantum in amore divino feceritis incrementum.

VI. Supereſt aliquid de dilectione proximi attingendum, ut abinde ad discutiendum primarium istius geminæ charitatis effectum, qui est ardens tam gloriæ Dei, quam salutis animarum zelus, perveniamus. Omnes quidem concernit, omnes sæculares, aut Regulares obligat dilectionis proximi præceptum, specialiter tamen eos, qui sive in una Cathedrali, aut Collegiatâ, sive Regulari societate, & congregatione convivunt, & conveniunt, ad eam inter se imperturbatè servandam coarctat: siquidem Divo Hieronymo affirmante, tales Congregationes cum vinculo charitatis sunt merus paradysus, & inhabitantes sunt Angeli, sine illo autem sunt merus infernus, & habitantes inibi, dæmones; nullaque deterior in terris vita, quàm degere simul corpore tantùm, non mente. Isthuc bene respexit apud Climacum Abbas ille, qui Fratrem Fratri maledicendo fraternam violantem charitatem, statim monasterio expulit, ne-

Vbi charitas mutua, ibi est paradysus.

Charitatis proximi violator est quasi diabolus.

que ipsum, sex licèt diebus impransum, & incœnatum præ monasterij foribus excubantem, & pœnitentem recipere, nisi ad arbitrarij carceris pœnam; inhumanus, æquè minùs fraternæ charitatis violatorem esse tolerandum, ac ipsum dæmonem. Quid verò proximis & Confratribus vestris ex hoc præcepto debeatis, ex B. P. Benedicti Regulâ, demonstro.

Regul. c. 4. instr. 2. instr. 9.

Et *primò* quidem Amorem, ita ipso jubente: *Diligere proximum tanquam seipsum; & quod sibi quis fieri non vult, alteri non faciat.*

Charitatis proximi requisita.

Secundò. Vi hujus amoris, debetur mutuò HONOREM; *Honore invicem prævenientes: juniores Priores suos honorent, & ubicunque sibi obviant Fratres, junior à Priore benedictionem petat; omnesque invicem honore præveniant.*

Regul. c. 63.

Ib. c. 72.

Tertiò. PACEM: Nihil commendo, ut *suscitentur invidiæ, rixæ, detractiones, æmulationes, dissensiones, & extraordinationes.*

Cap. 65.

Quartò. MANSVETVDINEM: præcipitur enim in irrogatis injuriis, *iram non perficere*, nec *facere injuriam*, sed in facta, *tacitâ conscientiâ patientiam amplecti.*

Cap. 4. instru. 22.

C. 7. gr. 4.

Quintò. SINCERITATEM: ita namque docet S. P. *Dolum in*

C. 4. instru. 24. 25. 23.

non tenere: pacem falsam non dare: iracundiæ tempus non reservare.

Sextò. COMPASSIONEM, & supportationem alienorum defectuum: quando monet, *Fratri in tribulatione subvenire: dolentem consolari: illum patienter ferre, ac ejus corporum, sive morum infirmitates patientissimè tolerare.* *Instr. 18. 19. &c. 36. & 72.*

Et hæc charitatis fraternæ praxis, tam pro Sacerdotum, quàm Religiosorum statu est utilissima.

VII. Primarius autem utriusque charitatis principalis effectus est Dei gloriæ, & salutis animarum zelus, quo quis amato vult omne bonum, & avertere satagit omne malum, hinc convertibiliter sequitur, ibi ardentem esse charitatem, ubi intensus zelus est, ibique zelum eò perfectiorem, ubi intensior charitas, sicut è contra intermortuam esse penitus charitatem, ubi omnes zeli flammæ sopitæ jacent. Heri expendimus infinitam Sacrificij Missæ dignitatẽ, hodie obstupescemus zeli animarũ sublimitatem, quo, attestante S. Gregorio, *Nullum pariter omnipotenti Deo gratius esse potest Sacrificium.* Heri percepistis, Sacerdotem, per consecrandi & Christum sacrificandi potestatem, elevari ad maternitatis, & æternæ paternitatis Filij Dei infinitam quodammodo dignitatem, nunc

Effectus charitatis est bonus zelus.

S. Greg. ho 12. in E. zech.

Zelosus Sacerdos fit animarum corredemptor.

nunc dico; quòd sacerdos seipsum pro Dei gloria & animarum salute sacrificando sublimetur quasi ultrà omnipotentiam, quatenus rerum omnium creatricem, ac fieri alterum in terris Christum animarum Redemptorem; id quidem, nam cùm Deus Pater dicat: *Ego cælum & terram, eâdem* (ô Sacerdos) *facultate te dono, ut tu terram facias cælum; accendi ego luminaria cœli, accende tu his clariora, veritatis luce errantes collustrando*: nulli dubio locus est, zelotem animarum ex hoc capite, transcendere quodammodo potentiam mundanarum rerum effectricem, unde eodem in loco subjungitur in persona Patris omnipotentis: *Vide, quàm te diligam, quia majora faciendi tibi tribuo facultatem.*

S. Chryso. in Genes.

Transcendit quasi potentiam creatricem.

Chryso. l. c.

VIII. Quòd verò idem animarum zelus, si Sacerdotis cujuscunque status, aut Ordinis animum succendit, eundem in alterum quasi Christum transmutet, plurimis constat ex argumentis; enimverò si Dominus Jesus Christus in toro vitæ ac passionis suæ volumine in pulpito Crucis expanso, tot sanguinis sui pretiosissimi notis exarato, tot vulnerum & vibicum lituris pleno, alium in frontispicio titulum non præfert, nisi hunc: *Domine, qui amas animas;* Zelosi Sa-

cer-

cerdotis tessera ad mundum alia non est, nisi illa Abrahami: *Da mihi animas, cætera tolle tibi.* Si Christus in hanc miseriarum vallem descendit, ut esset nova lux sedentibus in tenebris & umbra mortis, novus Medicus malè habentibus, bonus ovium errantium pastor, ignorantium instructor, cæcorum illuminator, mortuorum resuscitator; ut omnes vitam habeant & abundantiùs habeant; zelosus sacerdos *sese omnibus exhibet ut omnium servum; nec sibi, sed cunctis genitum se vivere credit, datum indoctis Doctorem, consolatorem pauperum, solatium oppressorum, patrem orphanorum, defensorem viduarum, & omnibus Debitorem.* Summâ ponderatione dignissima sunt illa clementissimi nostri Salvatoris ad suam perdilectam Brigittam effata toties repetita, toties ex ore suæ infallibilis veritatis asserta: & primò quidem his verbis; *Adhuc ex charitate libenter morerer pro homine, si esset possibile:* & alterâ vice, *ô amici mei, sic tenerè diligo oves istas, quòd si possibile esset adhuc mori propter quamlibet ovē speciali morte, qualem in cruce semel pro omnibus passus sum, magis eas redimerem, quàm carere eis vellem.* & ampliùs adhuc, ardentissimis hisce verbis: *Si adhuc possibile esset, quòd ego toties morerer, quot sunt animæ in inferno, ita quòd pro qualibet ea*

Gen 14.

Sacerdos zelosus animarum similis Christo.

Petr. Blesens. de instit. Episcop. c. 4.

Amor Christi iterum mori parati pro animabus.

Rev. S. Brig. l. 1. c. 30.
Ib. c. 59.

Ibid. lib. 7. c. 19.

Apud Lancic. opusc. 13. Et etiam pro ipsis damnatis.

earum talem mortem iterum sustinerem, qualem tunc pro omnibus sustinui, ubi huc corpus meum paratum esset subire omnia cum libenti voluntate & perfectissima charitate. Verè abyssalis & incomprehensa Christi erga animarum salutem charitas, quam quisquis Parochorum, aut Sacerdotum studiosè æmulatur, ita illic *omnium divinorum divinissimum opus* exercet, Christo Redemptori in lucrandis animabus immediatè cooperando.

ꝑ. Dionys. c. 3. de cal. Hierarch.

Zelus salutis animarum in quibusdam fœminis excessivus.

IX. Non desunt antem illustrissima talis infatigabilis zeli salutis animarum exempla, ut enim illas splendidissimas virginitatis & ardentissimæ charitatis, ac Ordinũ Dominicani, Franciscani gemmas BB. Senensem & Bononiensem Catharinas, & illam Carmelitani, non dudum Sanctorum catalogo insertam Magdalenã de Pazzis præteream, quarum prima à suo dilectissimo cælesti sponso chrisissimis precibus flagitabat, ut inferni ianitrix meretretur constitui, ne ulla deinceps anima illuc penetraret, sed ipsa pro ipsis sempiternas lueret pœnas; altera verò intensissimè precabatur, ut pro animâ quadam alias damnanda ad acerbissimas purgatorij pœnas destinaretur ubique ad extremi Iudicij diem, omnia illius animæ peccata in se suscipiens expiam-

In Vita eius Poll. 9. Mart. n. 9.

planda, suorumque bonorum operum partem illi donando; tertia demum ita amarè Infidelium & peccatorum perditionem deflere solita fuerat, ut sese ad quælibet pro illorum salute subeunda tormenta paratam offerret. His, inquam, prætermissis: *Ex Lectio. Brevi.*

X. Produco vobis in exemplа (è millibus alijs) Sanctissimos istos *Peccantium animarum zelatores*: Dominicum, qui singulis noctibus pro existentib⁹ in mortali peccato dorsum suũ cruentis flagellis sulcavit: Ignatium, qui ardentes alienas veneris flammas in congelatas stagni aquas collo tenus immersus extinxit; & Seraphicum Bonaventuram, qui totidem mortes obire desideravit, quot hactenus creatæ essent animæ, ut singularum salutem toties pro singulis moriendo promovere posset. Sancti Viri satisfacientes pro alienis peccatis.

Produco IDOLOLATRIÆ EXTERMINATORES BB. Benedictum, qui in monte Cassino; Gallum, qui in superiore Germaniâ turpissima Deorum ac dæmonum simulacra subvertendo, fana, lucosque cremando, ac Bonifacium primum istius Moguntinæ Provinciæ Archiepiscopum, qui per Germaniam inferiorem Evangelij semen disseminando infinitam paganorum multitu- Sancti idolorum subversores. *Ex Lectio. Brevior.*

titudinem fidei Christianæ aggregârunt.

XI. Quo verò humanæ, vel Angelicæ vocis præconio satis extolli possunt ZELOSISSIMI GENTIVM Universarum mundi partium APOSTOLI? Ille Odericus Ord. Min. Conventualium, qui per sexdecim annos orbem ferè totum peragrando, ultrà viginti Paganorum & Sarracenorum millia lacro Baptismi fonte lustravit: tantoperè squallore, inediâ ac solis æstu consumptâ facie, ut reducem in Italiam, nec patria, nec parentes ampliùs agnoscerent. Quâ dignus admiratione ille prodigiosissimus ad Indos Apostolicæ sedis Legatus Xaverius, qui insatiabili animæ ad fidem Christianam perducendi zelo exæstuans, nudis semper pedibus immensa regionum spatia perambulando multa centena hominum millia convertit. Qualem meriti lauream tot tantique Benedictinæ familiæ Alumni ac diversissimarum nationum Apostoli? e quorum numero paucissimos vobis adsigno Wilibaldum Germaniæ, Martinum Dumensem & Fulgentium Hispaniæ, Amandum Tungrorum, Eburonum, Brabantorum, & Alsatarum; Adalbertum regnorum Bohemiæ, Vngariæ, Poloniæ, Lituaniæ & Ruscíæ; Antigarium Gothorum, Sclavorum, Sue-

corum

Religionis Apostolici Propagatores-

Polland. in Vit. 14. Ianu. 2. ex Wading.

B. Odericus Ord. Min. Conventual.

S. Francisc. Xaverius.

Orbis Apostoli Benedictini.

corum & Danorum magnos nuncupatos Apostolos; & Brandanum Abbatem, qui trium millium Monachorum Abbas, cum assumptis secum quatuordecim socijs, cum immensis septem annorum navigationis incogniti maris laboribus in Insulas Canarias, postea dictas Fortunatas, primus circa annum Christi ꝛco. prædicationis & Evangelij lucem invexit.

Brandanus Abb Indiæ Apostolus. *Menol. Bened. Bucelini. 16. Maij.*

XII. Quid memorem zelosos HÆRESVM DEBELLATORES, & Orthodoxæ Fidei propagatores, Dominicum Albigensis hæreseos malleum? Ignatium cum suâ Societate, destinatum instructissimum contra modernas hæreses armamentarium? Norbertum, qui innumeram hæreticorum multitudinem; Franciscum Salesium, qui septuaginta duo illorum millia ad fidem & Ecclesiam Romanam aggregârunt? Quid illos Ordinis Divi Benedicti imperterritos contra Lernæum hæresis monstrum pugiles Augustinum in Anglia, alterum sui sæculi Augustinum; Rabanum *scientiarum armarium*, Alanum *Doctorem universalem* nuncupatos; aut Gregorium Magnum, qui juxta S. Ildephonsi testimonium *sanctitate vicit Antonium, eloquentiâ Cyprianum, & Augustinum Sapientiâ*; qui omnes ardentissimo gloriæ Dei & ani-

Zelosi Hæresum extirpatores.

& animarum zelo inflammati, hæreses Albigenſem, Waldenſem, Manichæam, Arrianam, Simoniam, & reliquarum rorum peſtes ſuis temporibus, e Gallia, Germania, Sicilia, Hiſpania, Africa, Anglia profligârunt, fidem Catholicam reduxerunt, populos omnes novâ pietatis Chriſtianæ luce illuſtrârunt, digni proinde, ut omnes animarum Curati cum Beatâ Catharina Seneſi (uti ſolita fuerat) eorum pedum veſtigia ponè ſequentes reverenti oſculo venerentur.

Zelus animarum S. Caroli Borromæi.

XIII. PHILOTH. Injurius eſſet, ſi viderer illi purpurati Senatûs lilio, Itali urbis & orbis Europæi Athlaeti Carolo Borromæo, meo, totiúſque Patriæ noſtræ Tutelari Patrono, niſi prædictis ſanctiſſimis viris hunc Zelotem alterum Evangelicæ legis, ejuſque Conſiliorum Aaronem de Aronâ ſubjungerem; quem eò uſque divinæ gloriæ & ſalutis animarum zelus adegit, ut hæreticâ pravitate infectis medullitùs compateretur; pro peccatorum reſipiſcentiâ lacrymarum innumerabiles margaritas ex oculis, ex cruentato flagellis dorſo pretioſos innocentiſſimi ſui ſanguinis pyropos, pro pauperum verò ſuſtentatione tot aureos è crumena exteſſerit, ut quem Ill.ma familia urbi at-

tiſſi-

tissimum dederat Principem, eundem in pestis afflictione cerneret factum esse pauperrimum Codrum. Prætermissis hic infinitis sui insuperabilis zeli argumentis, id duntaxat brevissimè innuo, quòd, cùm sævissima pestis totam Diœcesin Mediolanensem, ad commune bustum & sepulturam mortuorum redigeret, ipse pientissimus Pastor præter pauperum ad sexaginta & septuaginta millia, sustentationem & curam, ipse peste infectos diu noctuque visitans, consolans, sanctissimis Sacramentis reficiens non abhorruerit moribundis pestiferos odores exhalantibus assistere, illorumque migraturas animas Viatico, solatio & impertitis indulgentijs providere. Hæc mihi videntur ineffabilis zeli & Charitatis prodigia, Ah! utinam mei, aliorúmque Sacerdotum cordis (ad imitationem) inflammativa.

Maximè tempore pestis.

XIV. THEOPHOB. Agite, charissimi, & si vos quoque desideratis esse inter exempla, & prætactorũ accenseri numero Sanctorum, non aurum zelate, sed animas, non mundanæ, sed divinæ gloriæ augmenta quærite, non socordijs, non otio, non voluptatibus immarcescite, sed pro animarum salute vos totos impendite & superimpendite, non illatas

Hortatio ad zelum gloriæ Dei & salutis animarum.

2. *Cor.* 12. 15.

latas vobis injuriolas, sed graves Divinæ Majestatis offensas resentite; invigilate prædicationibus Verbi divini, ministrandis sanctissimis Sacramentis, erudiendæ juventuti; sitisque cum parvulis parvuli, cum infirmis infirmi, & cum omnibus omnia, ut omnes lucrifaciatis. Cæterùm estote omnium scientiarum magistri; Theologiæ & Iurium Doctores, prophetici mysteriorum interpretes, in orationibus frequentes, in carnis maceratione assidui, in jejunijs rigidi, in eleemosynis largi, in moribus Angeli, absque tamen ardore zeli, quem vestra inflammet charitas, firmet constantia, discretio moderetur, totam perdetis Angelicæ substantiæ prærogativam; nihilque omnino eritis, nisi *æs sonans & cymbalum tinniens.*

S. Chryso. hom. 3. in 1. Cor.

S. Ambr. in Psal. 1. Sacerdos sine zelo nihil est.

MEDITATIO XXIX.

De perfectione, gradibus, & motivis Conformationis *voluntatis humanæ cum Divina.*

Text. Reg. c. 7. gr. 2.

SEcundus humilitatis gradus est, si priam quis non amans voluntatem, desideria sua non delectatur implere, sed Dei imitetur dicentis: Non enim *facio*

facere voluntatem meam, sed ejus, qui misit me. Io. c. 6. 38.

Prælud. Imaginare tibi Saulum (qui postea Paulus fuit) contra Deum recalcitrantem, & ad terram fulmine prostratum, seu fulgure, voluntati Dei jam se perfectè conformare dicendo: *Domine, quid me vis facere?* Act. 9. 6.

Punct. I. Consid. Talem conformationem. 1. esse Sacrificium summè perfectum, quia per hanc homo offert, quod solum est sibi proprium, & intimum, scilicet suam voluntatem. 2. Esse utilissimum, quia complectitur omnes virtutes proximè in Deum transformantes, abnegationem, humilitatem, resignationem &c. 3. Præstantissimum, cum sit æternæ prædestinationis, & filiorum Dei signum, nam *fideles in dilectione acquiescent illi.* Sap. 3. 9. 4. Saluberrimum, reddens hominem in bonis, & malis semper æquè pacificum, & tranquillum. 5. Summè necessarium, nam quæ fiunt intra voluntatem Dei, sunt perfectissima; quæ extra, sunt vanissima; quæ contra, sunt pernicioſissima.

Conformationis suæ voluntatis cum divinâ prærogativæ.

O Domine! quis tu? & quis ego, ut non libere omnem voluntatis meæ possessionem tibi tradam, intus & foris, in parvis & magnis, prosperis, & adversis totaliter à mea voluntate spoliatus

liatus? *doce me facere voluntatem tuam* &c.

Ps. 142.10.

Ejus perfectionis requisita.

Punct. II. Consid. Hanc conformationem extendi ad agendum simul, & patiendum juxta Dei voluntatem in omnibus, secundùm hos gradus. 1. *Precè*: hoc est, ut omnia agantur, relinquantur unicè, & simpliciter ad placendum Deo. 2. *Ferventer*: id est, fortiter, libenter, indefessè. 3. *Promptè*: scilicet expeditè, citò, præveniendo, & festinando ad omnia, quæ voluntatis divinæ sunt. 4. *Fortiter*: excutiendo, & superando omnes tentationes, & difficultates contrarias. 5. *Purè*, & delicatè, non solùm ut placeas Deo, sed ut beneplacitum Dei in seipso impleatur primariò, ab dein in teipso.

Quid facio miser? Ecce Angeli, Cælites, & omnes creaturæ, omninò, & perfectè voluntatem Dei faciunt, imò ipse IESVS Christus in tremendo Sacrificio Missæ voluntati, ac voci Sacerdotis obedit, & ego meum totum velle Deo meo, cum corde, anima, vita, & sanguine non transcribam? absit hoc longè à me; quin imò perfectissimè me resolvo.

Talis absolutæ conformationis motiva.

Punct. III. Consid. Istius conformationis motiva. 1. Ex parte Dei absolutissimum ejus jus, dominium, & potentiam, cui par est subesse, & nemo potest

potest resistere. 2. Ipsius absolutam scientiam, ac sapientiam, quâ cuncta homini utilia, præterita, præsentia, & futura prænoscit. 3. Ipsius providentiam, quâ suaviter omnia, & mirabiliter disponit. 4. Bonitatem, quâ ordinat, ut conformatis, ac se Deum diligentibus omnia cooperentur in bonum. 5. Exemplum IESV Christi, qui dixit: *Non veni facere voluntatem meam, sed ejus, qui misit me, Patris.* Et rursus; *non sicut ego volo, sed sicut tu.* &c. cùm tamen ipsius voluntas fuerit rectissima, justissima, & sanctissima.

Ioan. c. 6. ut supr.

Matth. 26.

Qualis ergo præsumptio, & stultitia foret, ô Anima mea! Si pergeres sequi tuum velle proprium, ignarum, cæcum, imbecille, impotens, & injustum? &c.

Sed absit, ô Domine! ut unquam ampliùs nolim, quod tu vis, aut quod tu non vis, ego velim. Cavebo propriam meam malam amare voluntatem, & implere desideria mea injusta: *Sit mihi* secundùm perfectissimum tuum exemplum, ô IESV! *unum velle, & nolle tecum, nec aliud posse velle, aut nolle, nisi quod tu vis, & nolis.* Etenim

Gers. l. 3. cap. 15.

Domine tu scis, qualiter melius est.

CONSIDERATIO I. ANTE MERIDIANA.

De excellentia, & qualitatibus Amoris Dei.

Gerſ. l. 3. c. 5. n. 3. 4. 5. 7. Amoris Dei qualitates.

Magna res eſt amor Dei, *magnum omnino bonum. Eſt amor pius, jucundus, fidelis, prudens, & ſeipſum nunquam quærens. Eſt amor circumſpectus, humilis, & rectus; ſibi vilis, & deſpectus, Deo devotus, & gratificus, fidens, & ſperans ſemper in eo. Magnus clamor in auribus Dei eſt ipſe ardens affectus animæ, quæ dicit: Deus meus, Amor meus, tu totus meus, & ego totus tuus.*

CONSID. II.

De efficacia amoris Dei in ordine ad meritum.

Id. l. 1. 15. 1. & 2. Opera charitatis meritoria.

Sine charitate opus externum nihil prodeſt; quidquid autem ex charitate agitur, quantumcunque parvum ſit, & deſpectum, totum efficitur fructuoſum. Magis ſiquidem Deus penſat, ex quanto quis agit, quàm quantum quis facit. Multum facit, qui multum diligit. Qui veram & perfectam charitatem habet, in nulla re ſeipſum quærit, ſed Dei gloriam ſolummodò in omnibus fieri deſiderat.

CON-

CONSID. III.

De Charitate proximi in supportandis illius defectibus.

QVia Charitas habenda est ad omnes, *Id. l. 1. c. 2. & c. 16. 2. & 4.* studе patiens esse in tolerando aliorum defectus, & qualescunque infirmitates. Deus sic ordinavit, ut discamus alter, alterius onera portare; quia nemo sine defectu; nemo sine onere, nemo sibi sufficiens; nemo sibi satis sapiens; sed oportet, nos invicem portare, invicem consolari, pariter adjuvare, instruere, admonere, & omnes amare in te, ô Deus! qui verè amant te; sicut lex jubet amoris lucens ex te.

Charitas suffert proximi defectus.

CONSID. IV.

De perfecta resignatione in Dei voluntatem.

FIli, sic dicas in omni re: Domine, si tibi placitum fuerit, fiat hoc ita. Domine si fuerit honor tuus, fiat in nomine tuo Domine: cum propria enim resignatione tibi totum committendum est, atque dicendum: Domine tu scis, qualiter melius est, fiat hoc, vel illud, sicut volueris. Da, quod vis, & quantum vis, & quando vis. Liberè age mecum in omnibus: in manu tua sum, & vra, & reversa me per circuitum. En

Id. l. 3. 15. 1. & 2.

Actus resignationis in Dei voluntatem.

ego servus tuus paratus ad omnia, quoniam non desidero mihi vivere, sed tibi: utinam dignè, & perfectè.

DIGRESSIO XX. ET VLTIMA.

Continet utilem doctrinam, & praxin quotidianæ oblationis, seu puræ Intentionis &c. Resignationis suæ voluntatis, pactique magni Peccatoris cum Iustitia divina.

THEOPHOBVS. (1.)

REdimus tandem in fine Exercitiorum ad primum eorundem principium, scilicet ad ultimatum hominis finem, ac centrum, qui solus Deus est, mediante unione mysticâ attingendus in medio, donec perfectâ fruitione possideatur in termino. Tunc autem anima per unionem mysticam in hoc exilio cum eodem copulatur, quando ab omnibus vitijs, & inordinationibus libera, & expedita, non tantùm à rerum creatarum imaginibus totaliter excessit, verùm etiam à seipsa deficiens, atque in seipsa velut ad nihilum redacta,

Vnio viatoris cum Deo in quo consistat?

cta, perdita, evacuata, & tanquam mortua in abyssum æterni amoris illabitur, concrematur, liquescit, & liquefacta sicut aurum, & æs permixta, aut ferrum candens & ignis in unam quasi massam, atque substantiam conflantur, seu transformantur, ita ipsa Deo sine medio unita, unus cum eo spiritus efficitur. Sed, hoc opus, hic labor est: oportet enim, animam priùs relictâ mundi vanitate, lacrymis suis contractas sordes abluere, passionum, ac sensuum incomptos, & inordinatos mores componere, varioque sese virtutum habitu excolere. Quæ cùm vos hactenus ex amussi feciſſe non diffidam, hîc vobis jam sublimiorum virtutum capacibus redditis, pro coronide tres insignes, fortè non parum profuturos Actus, quibus ad perfectam unionem & conformationem cum Deo, ejusque divina voluntate & Iustitiâ tenditur ac pervenitur, adjungam.

Quæ requisita ad illam.

II. Primus itaque Actus, seu Praxis ejusdem est, Oblationis perfectæ suiipsius ex toto cordis, & animæ fundo in obsequium solius perpetuæ servitutis, laudis & glorificationis divinæ, quâ homo ex animi sui medullis, quidquid est in esse naturæ, & gratiæ, nullâ sui parte reservatâ, se totum, & omnia

Perfecta sui oblatio in obsequium Dei.

nia sua opera, etiam minutissima quæque quotidie Deo cum pura & sancta intentione offert, in *Vnione* operum, intentionum, Passionis, & sanguinis Domini IESV Christi: quod tantumdem est, ac si vel plumbum liquefactum auro permixtum, vel aqua generosissima vino infusa ejusdem valoris & pretij reddita, Deo ter Opt. in libamen gratissimum offerrentur. Vi cujus solutæ oblationis lectissima Dei sponsa Gertrudis cum cælesti Sponso tali amoris nexu meruit uniri. *Ego totus sum illius, & eam per amorem mihi inseparabiliter univi, sicut argentum, & aurum per ignem in unum metallum conflantur: quia nemo hodie vivit hominum, qui* PER BONAM INTENTIONEM, *sive bonam voluntatem mihi, quàm illa, est vicinior: fideliter, sæpe cerè omnia mea dona referens* IN SOLAM GLORIAM MEAM, *nihil sibi de his penitùs reservans, aut usurpans.* Id verò à vobis quoque sequenti formulâ devotissimè, & efficacissimè fieri potest.

In unione intentionum Christi.

Ex Menol. 17. Nov.

S. Gertrudis per S. intentionem Christo unitissima.

PRAXIS,
Seu formula quotidianæ Oblationis.

Formula longior quotidianæ sui oblationis.

III. O Sanctissima, æterna, & individua Trinitas, atque tremenda Majestas! *Ecce ego abjectissimus terræ vermi-*

vermiculus in conspectu omnium Sanctorum *prostratus, tuâ incomprehensibili Bonitate, & Clementiâ fretus, cum profundissima mentis humilitate, omni meliori devotione, & efficacissimâ voluntate offero, ex nunc, & totâ meâ reliquâ vitâ, usque ad extremum spiritum, ad majorem Nominis tui gloriam, sanctissimæque tuæ voluntatis beneplacitum; dulcissimi quoque, & amantissimi* D. mei IESV Christi, *nec non* Beatissimæ Virginis, ac Dei Genitricis MARIÆ, & Sanctorum N. N. Patronorum *meorum, ac loci hujus, &* Sancti. (*vel* Sanctorum) N. N. *cujus, (vel quorum) hodie memoria colitur, omniumque Sanctorum totius Curiæ triumphantis honorem, laudem, & gloriam,* Animam meam, *cor meum, & corpus meum, cum universis potentijs, membris, ac sensibus internis atque externis? videlicet intellectu, memoriâ, voluntate, visu auditu, gustu, odoratu, & tactu: cum carne, ossibus, viâ, sanguine, venis, arterijs, respirationibus, atque gemitibus: omnes insuper cogitationes, verba, opera, gressus, gestus, motus, & singulos oculorum nictus, & nutus: denique omnes animæ, & corporis functiones, usum, motus, & operationes in vigilia, & somno, bonas, & indifferentes; omniaque temporis mei momenta: mortem me-*

Etiam operum indifferentium,

am, æternitatem meam, ac totum meum esse in natura, & gratia, in obsequium servitutis, laudis, glorificationis, amoris, ac beneplaciti tui, ac Filij tui D. N. I. Christi, illiusque sacratissimæ Humanitatis, passionis, & amarissimæ mortis memoriam.

Cum affectivis actibus omnium virtutum.

IV. His omnibus & singulis motibus, cogitationibus, verbis, & operibus cupio te, & benignissimum meum IESVM, infinito tempore, & infinitis affectibus laudare, honorare, benedicere, glorificare, adorare, dignè æstimare, imitari, servire, placere, gratias agere, obtestari, rogare, & amare omnibus laudibus, glorificationibus, adorationibus, & amoribus omnium Angelorum, & hominum existentium, futurorum, & per tuam absolutam potentiam possibilium: me verò veterem hominem totum humiliare, mortificare, abdicare, abnegare, conterere, & in nihilum redigere: rursumque renovare, resignare, perfectissimèque tibi unire, ac conformare: ex omnibus omnium virtutum supernaturalium finibus, atque motivis: præcipue verò Fidei, Spei, Charitatis & amoris non concupiscentiæ ad meum proprium bonum, neque ob metum pœnæ & gehennæ, vel ex spectatione alicujus retributionis, aut mercedis promissæ, sed ex

Ex puro amore benevolentiæ in Deum.

amore meræ benevolentiæ propter ipsum, in te ipso, & ex te ipso dignissimo, sed

servitute, laudibus, obsequijs, & amoribus simpliciter infinitis.

V. *Quia verò hæc omnia mea qualiacumque, agnosco in se vilissima, & tuæ Majestati indigna, ac mille aliàs nominibus esse debita, idcirco, ut pretiosa & condigna reddantur, offero singula, ut supra,* in Vnione *perfectissima, & inseparabili omnium sanctissimarum cogitationum, verborum, operum, actionum, intentionum, virtutum, laborum, dolorum, passionis, mortis, & effusi* pretiosissimi Sanguinis *de vivifico,* In unione sanguinis Christi. *& amabilissimo Latere, & corpore* Domini, & Salvatoris nostri IESV Christi, *pro me, & NN. mihi specialiter charis, & commendatis, omnibusque meis* Superioribus, *Confratribus, parentibus, propinquis, benefactoribus, amicis, benevolis, & malevolis; seu qui me toto meæ vitæ tempore verbo, vel facto, scienter, vel ignoranter gravârunt, molestârunt, offenderunt, seu scandalizârunt, & pro omnibus, quos ego similiter gravavi, molestavi, offendi, vel scandalizavi: & pro omnibus, quibus teneor, & pro quibus intendo explicitè, seu implicitè, Tuâ* pijssime Domine *scis, & vides, me debere, & velle orare: ut omnibus* vivis *concedere tuâ miseratione digneris omnium culparum, delictorum, atque pœnarum remissionem, liberationem à malis & periculis animæ & corporis, præteritis, præsentibus, & fu-*

& futuris: salutem, auxilium, gratiam, opem, & consolationem S. Spiritûs: perseverantiam in bonis operibus, felicem vitæ exitum, æternamque salutem: Defunctis *verò requiem, & gloriam sempiternam.*

Cum actualitate hujus intentionis sæpe renovanda.

VI. *Sed quoniam vitæ meæ necessitates, & occupationes me non sinunt, hunc semel expressæ intentioni actualiter semper intentum esse, idcirco cupio, & declaro hanc meam oblationem toties pro renovata, & actuali valere debere, quoties oculis in cælum aspexero, aut suspiravero, vel pectus meum percussero, dicens:* Renovo omnia: *vel* ô amor! *aut,* ô Deus meus! *vel quid simile: imò quoties vel horologij sonitus, vel arteriæ meæ pulsus à me animadversus fuerit, seu cor meum indesinenti anhelitu intrà me respiraverit: protestando expresè contra omnes diabolicas tentationes, suggestiones, fraudes, obreptiones vanæ gloriæ, aut humani respectûs: & contrà omnes distractiones, obliviones, cogitata, dicta, vel facta huic meæ oblationi, intentioni, & pacto, quod modò cum infinitæ Majestatis tuæ dignationem feci, contraria, ac tibi dulcissime, & æmantissime Deus meus, displicentia.* Et hæc omnia in nomine Patris, & Filij, & Spiritûs Sancti, Amen.

VII. MONOPH. Videtur ista Oblationis, intentionis, sive unionis quasi continuatæ praxis, esse ipsissima illa

illa perpetua cordis custodia, & solitudo, de qua Abbates Moyses, & Isaac ita docebant: *Hic nobis principalis debet esse conatus, hæc immobilis destinatio cordis nostri jugiter affectanda, ut divinis rebus ad Deum mens semper inhæreat, & eò usque ab omni situ carnali extenuata sublimetur, donec omnis ejus conversatio, omnisque voluntatio cordis, una, & jugis efficiatur oratio, ut perfectè adimpleatur illud Apostoli: sine intermissione orate. In omnibus gratias agite: spiritum nolite extinguere, hæc est enim voluntas Dei, in Christo IESV, in omnibus vobis.* Quare mihi deinceps hæc formula multùm familiaris erit.

Talis oblatio est jugis oratio. *Abbat. Moys. & Isaac. collat. PP. 4. c. 8.*

1. Thess. c. 5. v. 17.

PHILOTH. Et mihi quoque summoperè placet: verumtamen ob multa fortuitò incidentia occupationum necessariarum impedimenta, desiderarem breve quoddam illius ac substantiale compendium.

THEOPHOB. En trado igitur & aliam actûs hujusmodi formulam succinctam & efficacem; præstat quippe alterna subinde Actûs ejusdem mutatio, ne ob frequentiorem illius usum memoriâ retentus, sine vero devotionis sensu, raptimque transcurratur.

Offero *hodierno die omnes meas cogitationes, verba, & opera: omniumque potentiarum, membrorum, ac sensuum animæ & cor-*

Brevior & compendiosa oblatio quotidiana.

corporis usum, motus, & operationes, tum naturales, & indifferentes, ad majorem Dei & D. N. IESV Christi, Beatissimæ V. MARIÆ, omniumque Sanctorum, præcipuè SS. NN. honorem, laudem & gloriam, *ex omnibus sanctis, & supernaturalibus omnium virtutum motivis*: In unione pretiosissimi SANGVINIS Salvatoris mei IESV: *pro mea, & omnium meorum specialiter intentorum NN. vel recommendatorum: & pro quibus tu piissime* Domine *scis, & vides, me debere, & velle hodie orare: omniumque simul fidelium vivorum, & mortuorum salute animæ & corporis, remissione peccatorum, gratiâ, auxilio, & consolatione* Sancti Spiritûs impetrandâ: *declarando, & protestando expressè quòd ad omnes horologij sonitus, aut cordis mei suspiria, sive quoties dixero*: Deus meus! renovo: *vel quid simile: ista intentio semper pro actuali valere: & contrarias distractiones, obreptiones, vel diabolicas suggestiones, aliaque huic meæ intentioni contraria, ac* Deo meo *displicentia, invalida, irrita, nulla & rejecta esse, ac pro non data nere debeant*: In nomine Patris, & Filij & Spiritûs Sancti, Amen.

Hæc brevissima praxis prioris nucleus est.

VIII. Transeamus modò ad aliam perfectissimæ unionis cum Deo spe-

ciem

ciem, quæ est resignatissima, & absolutissima humanæ voluntatis cum divina conformatio. De hac ille *speciosus formâ præ filijs hominum* hæc aliquando ad præmemoratam suam sponsam Gertrudem verba fecit: *Qui vult, ut ad ipsum liberè veniam, debet mihi clavem propriæ voluntatis resignare.* Vnde eadem sancta aliquando trecentis, & sexaginta quinque vicibus illud Christi Domini pronunciavit: *Non mea, sed tua voluntas fiat, ô amantissime IESV!* Exposui vobis in proœmio Exercitiorum, de illa, mediantibus exercitijs, mirabiliter conversa Benedicta Romana, quousque se in animabus intensè Deum amantibus, hæc resignatio, sive conformitas extendat, dum ipsa, se paratam, & contentissimam fore profitebatur, si eam Deus post omnia licèt impensa totius vitæ obsequia, nihilominùs vellet æternis ignibus addicere, ad implendam solummodò Dei voluntatem.

Christus petit clavem propriæ voluntatis sibi tradi. *Apud Blos. in Monil. spir. c. 11. Ps. 44.*

S. Gertrudis perfectè resignata. *Luc. c. 22. v. 42.*

B. Benedicta Monialis etiam ad inferripœnas resignata.

IX. Et sanè millies præstaret, ex Dei voluntate libentiùs inter vermes repere, quàm ex propria inter Seraphinos collocari, imò supplicijs quoque perennibus mancipari, quàm cælo (si fieri utrumvis deberet) contra illius bene-

Præstantia talis resignationis.

beneplacitum adscribi; ut ille quondam omnium Regum opulentior, atque felicior mendicus, apud Taulerum in colloquio Theologi & mendici, opulse perhibetur, dicens: *Si Dominus Majestatis me in abyssum inferni demergere vellet, duo mihi brachia sunt, quibus eum amplecterer. Unum humilis* RESIGNATIO, *quod ei suppono, & per hoc ejus sacratissimæ Humanitati unitus sum; alterum, idemque dexterum,* AMOR, *quo ipsius Divinitati unitus eundem circumplector, ita ut mecum ad infernum descendere cogeretur, ubi optatius mihi foret, impletâ ejus voluntate, esse cum Deo, quàm in cœlis sine illo.* Ecce mendicum profundissimum Theologiæ mysticæ Doctorem. Quod ipsum ex aliâ quâdam Christi ad B. Brigittam factâ his verbis revelatione, pariter confirmatur: *Qui propriam voluntatem relinquit Deo suo, obediens mihi, habebit cælum sine pœna.* Cæterùm eminentissimæ hujus Conformationis, sive Resignationis actum hâc formulâ trado.

Mendicus ad Dei beneplacitum cœlo præfert damnationem.

ACTVS

ACTUS
Perfectissimæ Resignationis.

X. O Clementissime Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis! *Ecce ego creaturarum omnium indignissima, cùm nullam hactenus in omnibus rebus creatis veram, ac stabilem consolationem, pacem, & tranquillitatem invenire potuerim, nisi in solo sanctissimo voluntatis tuæ beneplacito, idcircò, quamvis sim pulvis & cinis, cupio tamen ardentissimo cordis affectu, meam Voluntatem, ex nunc integerrimè abrenunciare*; Tibique *soli, firmo, inviolabili, & plenissimo pacto, atque proposito, usu, & jure perpetuo resignare, & transcribere. Proinde abrenuncio inimis omni voluntati carnis, quæ spiritui contraria est: omni voluntati mundi, quæ vanissima, & stultissima est: omni voluntati diaboli, quæ fraudulenta, impia, sacrilega, & blasphema est: deinde meæ propriæ, quæ instabilis, perversa, & cæca est; omnibusque meis placitis, judicijs, cogitationibus, intentionibus, decretis, & motibus universis omnium potentiarum, ac sensuum animæ, & corporis, cupiens deinceps neque intellectum*

Formula actûs perfectæ resignationis.

Abrenunciatio voluntatis propriæ, mundi & dæmonis.

ctum, memoriam, aut voluntatem habere: nisi que oculos, aures, linguam, corpus, & animam, nisi ad percipiendam, glorificandam, optandam, & plenissimè perficiendam voluntatem tuam rectissimam, justissimam, atque sanctissimam.

XI. Sed quia sola mea voluntas proprius nihil est ante te, idcircò super omnia cordis mei desideria cupio, omnium hominum & Angelorum voluntates in unicam meam transfundi posse; ut simul & semel una resignationis actu omnes istas voluntates sincerissimo affectu in profundissimum pelagus tuæ voluntatis æternæ demergere & transformare queam, sicut gutta pluviæ absorbetur à mari, & sicut Beatissimæ Virginis voluntas in Filij, & Filij in tuam ô Deus! in terris & de facto omnium Beatorum voluntates per omnem æternitatem in divinam absorptæ sunt in cælis. Propono etiam vi præsentis istius resignationis, imposterum totaliter esse indifferens ad læta, & tristia, ad solatia, & cruces, ad sanitatem, aut morbos, ad honores &, ignominiam, ad vitam & mortem; ita ut omnes arteriarum mearum pulsus, ad singula momenta non aliud indicare debeant, nisi hæc & similia verba: Fiat, fiat, fiat, tua sola in me voluntas; ô Deus meus, & omnia!

Affectus conformationis omnium creatarum voluntatum.

Indifferentia talis voluntatis ad omnia.

XII. Sed adhuc profundiùs me in abyssum beneplaciti tui submergo, tuisque oculis;

tis; atque justissimis judicijs ita resigno; ut si post mortem me centum, aut mille annis, vel usque ad extremum judicij diem purgatorij ignibus mancipare velis, velim & ego: si etiam æternis me flammis addicere (quod quidem infinitis meis peccatis ego promerui, ut tu hoc velles: sed ut ego id amplius nollem, tu morte tuâ mihi meruisti) dicam tamen, & profiteor corde, & animo resolutissimis, quod id ipsum velim & ego: nam malo sexcenties millies, voluntatem tuam justissimam, gloriam tuam illibatam, ac Majestatem tuam sine displicentia (etiam me damnato) esse ac permanere, quàm me salvato, voluntatis tuæ beneplacito aliquid contrarium fieri.

XIII. Plus ultra adhuc, dulcissime amor meus, me resolvo, & declaro: si voluntatis tuæ esset, mihi unico nutu significare, me isto temporis momento vivum cum corpore & animâ ab inferni faucibus absorbendum, & solum pœnas omnes damnatorum (illis liberatis) æternaliter sustinere debere: ah! (horreo quidem, & tremo secundùm naturâ) tamen ex divinæ gratiæ motu ad tuæ voluntatis beneplacitum adimplendum statim dicerem: Dominus es, quod bonum est in oculis tuis, hoc facias: nullámque aliam gratiam (licèt optione datâ) peterem, nisi ut possem te brachijs meis, altero quidem humillimæ resignationis, & altero flagran-

Etiam ad inferorum] pœnas.

1. Reg. 3. 18.

Cum indissolubili nexu cum Deo.

tissimi amoris complecti, constringere, & mecum indissolubili voluntatum nexu unitum, illuc in perpetuas æternitates detrahere, tenere, neque dimittere (sic enim infernum pro cælo, quemadmodum sine te cælum pro inferno reputarem) sed potiùs in ipsis etiam inibi tormentis te laudare, & prædicare, atque efficere, ut à me, & in me ab omnibus creaturis laudaretur, prædicaretur, & glorificaretur in æternum & ultrà tua semper rectissima VOLVNTAS. Amen.

Excessus meriti talis actûs. *Blos. in append. ex dict. Taul. & PP.*

MONOPH. Iam non amplius mirabor, quod legisse me memini, *mille mundos relinquere in talis* alicujus *resignationis actûs comparatione, nihil esse: imò etiam parum hoc ipsum, quòd sancti Martyres animas pro Deo fuderunt, huic resignationi collatum.*

XIV. THEOPH. Verissimè sentis & optimè. Atqui restat discutienda materia circa aliquem actum adhuc multò sublimioris & perfectioris resignationis in ipsam Vindicativam Dei Iustitiam; tales enim unius animæ ex Dei gratia vel perfectè contritæ, vel intensè amantis sunt adinventiones, ut omnem humanæ mentis admirationem excedant. Quis enim unquam imaginari sibi auderet, hominem ad æternam cœli beatitudinem creatum, summè anhelantem ac

Perfectissimus actus resignationis in Dei Iustitiam vindicativam.

ac præ illius deſiderio pœnè immorientem, poſſe nihilominùs ex motivo aliquo ſupernaturali, v. g. horroris erga peccatum, amoris in Deum & proximum, aut ſatisfactionis Divinæ iuſtitiæ, præ cæleſti gloriâ, eligere & optare perpetuos inferorum cruciatus (unicâ cum dæmonibus Dei hoſtibus communicatione, Majeſtatis Divinæ contemptum, peccatique malitiam involvente ſecluſâ.) Eſt enim indubitata Theologorum doctrina, poſſe quidem hominem ſummè charitativum omnium ſuorum bonorum operum fructus, impetratorium & ſatisfactorium pro alterius ſalute applicare, & ſe utroque privare, non ita fructu meritorio gratiæ ſanctificantis, quæ cùm ſit radix gloriæ æternæ, quæ eſt bonum infinitũ, nec ordinata foret illa charitas, nec rationabilis illa voluntas, tali infinito bono ſeſe privandi, ut alteri loco ſui communicetur, vel æternæ damnationis malo infinito ſubijciendi ſe, ut alius inde liber evadat. Et tamen ſcimus indubiè, manſuetiſſimum Moyſen rogâſſe, deleri de libro Vitæ, pro impediendâ extinctione populi idololatrici. Et Gentium Doctorem optâſſe, fieri anathema à Chriſto pro fratribus ſuis, perfidis Dei crucifixoribus: illúmque ardentiſſimum Dei gloriæ &

Nullus poteſt rationabiliter ſe privare cœlo pro altero.

Exod. c. 32.

Zeloſi pro alienâ ſalute magis, quàm pro propriâ. *Rom. c. 9.*

In Vit. illius. salutis aliorum Zelotem Ignatium dixisse, si optio daretur, malle se beatitudinis incertum vivere, & interim Deo inservire ac proximorum saluti, quam ejusdem gloriæ certum statim mori.

XV. Nec desunt paris fervoris, charitatis & optionis fœminæ. Reducite in mentem, quæ superiùs *Digress.* 4. *n.* 13. retuli de Catharina Bononiensi innocentissimâ Virgine, eam enixè precatam esse, quatenus adhuc terribiliorem Deus crearet infernum, & seipsam in ejusdem abyssio (absque tamen proprij peccati macula) pro incude collocaret, omnibus Divinæ *Justitiæ* ictibus æternaliter tundendam, pro aliorum peccatorum perpetuâ salvatione. De Catharina Genuensi puriſſimâ quoque animâ, pariter recolite ex suprà memoratis, illam, cognitâ per divinam revelationem horribilitate solius quasi umbræ minimi peccati venialis, tantum odium concepisse & horrorem, ut ex intensissimo divinæ *Justitiæ* amore non dubitârit rotundè coram Deo proferre, se pro peccatis suis non petere gratiam, non misericordiam, non Ecclesiæ Indulgentias, nec absolutiones, sed pro merito suo Justitiam, Vindictam, & castigationem. Tertiam adjungo Angelam de Fulginio adhuc in conjugij statu cum marito & filijs, perfectissimam tamen

B. Cathar. Bonon. offert se ad infernum pro peccatoribus.

Carthar. Genuensis petijt exerceri contra sua peccata Dei Justitiam.

In Vit. c. 24.

tamen pœnitentem, quæ, dum aliquando altiùs solito illuminata Dei potentiam, voluntatem, Iustitiam, & bonitatem cognoverat, ita deinceps remansit contenta & tranquilla, ut dictata & scripta reliquerit hæc verba: *Etsi certissimè scirem, me damnandam, nullâ ratione possem dolere; nec minùs studerem amare & honorare Deum*, in tantum intellexi Iustitiam ejus, *& rectitudinem judiciorum ejus*: & mox ita; *Quando dico*, per judicium tuum libera me Domine, *tantum delector, sicut quando dico*, per passionem tuam libera me Domine, *non enim magis cognosco bonitatem Dei in multis Beatis, quàm in multitudine damnatorum*: & ibidem adjungit: *Si omnia, quæ sunt fidei, per impossibile deficerent, hîc tamen remanet mihi certitudo de Iustitiâ suorum judiciorum.* Vnde alibi ampliùs, *cùm sic essem illuminata*, inquiebat, *ut nihil in me viderem, nisi defectus, condemnabam meipsam, sciens & cognoscens, quòd certissimè digna eram inferno.* Demum hâc memorabili sententiâ concludit: *Videndo me damnatam, non curo aliquo modo de damnatione meâ, quia plus curo & plus doleo, quòd offendi Creatorem meum, quem nollem offendisse præ omnibus bonis, & malis.* Ex quibus subinfero, sic tales Sancti & Sanctæ potuerunt, vel præ horrore peccati, vel pro amore

In Vit. c. 24. consolat. 5.

Amor erga Dei Iustitiam in B. Angelâ &c.

Cap. 5. passu 5.

Vltrò se obtulit damnationi propter suâ peccata.

Cap. 19.

Magis dolet de offensâ Dei, quã de suâ damnatione.

salutis alienæ, aut pro affectu beneplaciti Divinæ Iustitiæ, se ejusdem rigori, aut propriæ salutis periculo, seu gratuitioni subijcere innocentes, majori ratione posse idipsum enormem aliquem peccatorem, ex efficaci motione divinæ gratiæ, ingenti contritionis, Deique amoris æstu pereitum, sibi ipsi velut mille gehennas merito, optare; vel cum eadem intemeratâ Dei Iustitiâ addandam illi satisfactionem super suâ damnatione pacisci, modo præfertum ac formâ mox tradendâ.

XVI. PHILOTH. Sed, amabò, num tales actus, desideria, vota seu pacta, non sint penitus innaturalia, inordinata, & irrationabilia prorsus, abdicare se à cœlo, à Sanctis, à beatifica visione in perpetuum; ac sempiternis inferorum tormentis addicere?

Amor excessivus nõ agit humano modo rationabiliter.

THEOPH. Iam in superiori Digressione memini, animam quandoque amoribus ita excessivis erga objectum amatum inflammari, & occupari, ut quasi ebria sapienter ignoret, quid dicat, eligat, vel agat; non attendendo, quâ lege, quo ordine, quâ ratione, vel possibilitate, imò quò intensior sit charitas, eò magis ultra omnem naturam in ardua, excessiva, in exotica & suis viribus improportionatissima ferri, ut

quò

quò effectu attingere nequit, enitatur affectu. Quanti porrò ejusmodi celsissimi affectus apud Deum sint valoris & meriti, dicat eruditione & pietate vix ulli secundus Ludovicus Blosius Abbas, his verbis: *Si quis etiamnum inter mortales ex purâ dilectione, cum sui resignatione perfectâ ad omnem pœnam honore Divinæ Iustitiæ tolerandam, sese integro & tranquillo animo offerre posset, talis nec inferni, nec purgatorij pœnas subiturus esset, etiamsi solus mundi peccata commisisset,* Doceant vos id ipsum Sancti Patres asserentes, eum, qui Dei erga se *Iustitiam* perinde ut misericordiam ad æternam ejusdem Domini gloriam exosculetur ac diligat, tam facilè peccatorum suorum ac pœnarum illis debitarum plenissimam veniam obtinere, quàm facilè una aquæ guttula in ardentissimam fornacem injecta consumitur. Cúmque allatæ Patrum doctrinæ adstipulentur plures tam Ascetæos, quàm Theologiæ Magistri & Doctores, præstabit hîc nunc in medio statuere enormissimum mundi peccatorem, ære alieno plus quàm decem millium talentorum erga Divinæ Iustitiæ tribunal debitorem, & cui eapropter apud omnia suprema tribunalia jam proclamato, sub hastâ vendito, & proscripto

Blos. in dict. PP. c. 24. ex Taulero. Pro Dei justitia ad infernum se offerre infiniti meriti est.

Pactum cum Dei justitia peccatori est salutare.

scripto nullum ampliùs in cælo & terra videatur supereſſe ſolutionis, ſatisfactionis, ſuæque ſalutis conſequendæ medium; quid aget miſerrimus, niſi ex neceſſitate virtutem faciendo, ſe ultrò cuditrici Iuſtitiæ in catenatum mancipium ad perpetuas triremes, aut carceres offerre, pro ejuſdem *Iuſtitiæ* liberrimo guſtu & arbitratu; ac in ſequentem ſeculam, cum humillimâ & perfectiſſimâ contriti & reſoluti cordis reſignatione cum Ea paciſci; quò ſibi ſaltem quoquo modo æternaliter in abyſſalibus inferorum ſupplicijs bene ſit.

FORMVLA PACTI PERPETVI

Alicuius maximi peccatoris, cum Iuſtitia Vindicativa *Dei.*

Formula pacti peccatoris cum Dei Iuſtitia.

Tremenda Dei Iuſtitia deſcribitur.

XVII. *O Ter ſacroſancta, ſummè admirabilis & centies millies adorranda* Dei Iuſtitia, *omnium iniquitatum Iudex & Vindex! paſſim, & ab orbis conditi principio uſque in præſens formidaris, & diceris eſſe tremenda, terribilis & metuenda nimis; oculis meros flammarum globos ſpirantibus, voce tot tonitrua & fulmina, quot verba vibrante, dexterâ rompheâ bis acutâ & fulgurante armatâ, brachio ſemper*

in funestissimas mortalium strages extento, adeóque inexorabiliter in vindicandis hominum sceleribus intenta, & rigorosa, ut nec minima labecula, nævus, aut culpa in hoc vel in altero mundo impunita rigores tuos subterfugere valeat. Vnde solo audita terrifico vocis tuæ sono, vel animadverso furoris tui signo, omnia elementa nutant, omnes cœlorum machinæ concutiuntur, ac si fractus illaberetur orbis; omnes denique humanorum artuum compages, omniúmque creaturarum subsistentiæ & existentiæ dissolvi, & in minutissimos sui nihili atomos redigi pavescunt.

Omnium creaturarum pavor ad signum Iustitiæ ejus.

XVIII. Et sanè vestigia terrent tertiæ partis Angelorum ob unicum superbiæ peccatum unico in momento commissum æternis ignibus mancipatæ. Totius humanæ stirpis propter unum gulosæ inobedientiæ actū æterno anathemate è paradyso proscriptæ. Totius mundi cum universa animaliū specie ob hominum carnalitates exitiali diluvio submersi. Tot civitatum cum omnibus innocentibus æquè ac nocentibus incolis propter Sodomiæ flagitia sulphureo igne absumptarum. Taceo innumerabiles bellorum strages, incendiorum furores, famis, pestium, inundationum, terræ motuum, morborum, infortuniorum, tempestatum ac fulminum ruinas, quibus sine cessatione in miserrimos mortales excandescis, ardescis & grassaris: imò, quod omnem creatæ intelligentiæ capacitatem transcendit,

Exempla S. Scripturæ rigorosæ Iustitiæ.

Rigor divinæ Iustitiæ in ipsum Dei Filium.

cendit, in ipsum Vnigenitum Dei Patris Filium, innocentiæ & lucis æternæ candorem, propter aliorum duntaxat peccata, cruciabus omni humano sensu acerbioribus seriis; ut proinde omnes creaturæ perterritæ tremulâ voce fateantur & dicant: tremendum & horrendum esse, incidere in manus Iustitiæ Dei viventis.

Rememoratio peccatorum propriorum.

XIX. Verùm ô æternè glorificanda Iustitia, si ad meum particularem statum descendens recogito ex una parte, mea ab annis adolescentiæ usque in hanc ætatem (senectutem) contra te commissa facinora, specie diversissima, qualitate infanda & pudenda, quantitate immensa, circumstantijs grevissima, frequentatione assidua, numero inexplicabilia, malitiæ autem gravitate per omnem æternitatem & mille infernos impiabilia, quibus Te, & iram tuam justissimam ita audacter, deliberatè, perfrictè & petulanter irritavi, provocavi & ludificavi, ut jam ex solâ superficiali recordatione, pro nimio horrore, confusione & pudore tabescam. Econtra verò si ex altera parte conspiciendero, meam hactenus post omnes infames, nefarias, propudiosas ac detestabiles istas ingratitudines, malitias, & enormitates, meam nihilominùs post tot annorum curricula salvam adhuc indemnitatem; Tuámque ô ineffabilem

Et longanimitatis Iustitiæ Divinæ.

nitis laudibus deprædicanda Iustitia! ego

me millies mille infernos meritum, ostensam longanimitatem, & patientiam, præ stupore me reddis excordem. Nam cùm ex fide teneam, personarum acceptioni apud Te locum non esse, sed soli rectitudini, sanctitati & æquitati, tam in malis vindicandis, quàm in præmiandis bonis, & tamen revolvens tam veteres, quàm modernas Te Iustitiâ vindice horribiles peccatorum castigationes; meam verò (qui omnes prorsus in universo mundo meis sceleribus & perfrictâ obstinatione excedo peccatores) impunitatem; nescio, an intra me sentire, & dicere audeam (salvâ fidei integritate) Te erga me aut nimis fuisse respectivè partialem in parcendo, aut in longanimitate & patientia nimis clementem, cum ingenti honoris tui præjudicio, siquidem abinde majorem sumpsi audaciam, Te velut surdam, aut cœcam, imbecillem & impotentem ad vindicandum offendendi, injuriandi, & lusui habendi.

Dei justitia non est partialis.

XX. Fateor equidem, quòd nonnullis vicibus me in luto fœcis & limo profundi ex propria malitia infixum, virgâ & baculo ventilaveris, & adversitate secundùm hominem inferiorem gravi visâ, interdum corripueris, at nunc secundùm superiorem agnosco, omnia fuisse non nisi torvum aliquem amantissimi Patris aspectum, quo metuenti dedisti significationem, ut fugiam à facie arcûs. Vnde candidissimè fateri, tibiq; gloria

Castigationes paternæ.

gloriam dare cogor, quòd mihi nec tremenda, nec exhorrenda, sed ineffabiliter dulcis, pia, mansueta, benigna & infinitis infinitè misericors fueris usque in præsens; ideoque à me, & propter me, ac meo nomine, omnibus omnium creaturarum existentium & possibilium servitijs, laudibus, adorationibus, gratiarũ actionibus, & amoribus per infinita æternitatum spatia (quocunque demum in loco à morte mea me collocaveris) sis & eris prosequenda.

Iustitiæ Dei longanimitas amanda & laudanda.

XXI. Quare (cum venia & pace inexhaustæ misericordiæ Dei, ad quam hactenus solum meum & unicum sumpsi refugium) posthac te non aliter appellabo, quàm meam clementissimam, amabilissimam & superdulcissimam Dominam, ac absolutam meæ solutis, aut æternæ mancipationis in inferna arbitram. Et quamvis sim vilissimus vermis, mundi labes & peripsema, minimus terræ pulviculus; peccator quovis putrido cænomate fœtentior, mortuo cane deterior, imò mille suspendiorum reus, cupio tamen intimè & unicè tecum ô altissimæ & incomprehensibilis Majestatis Iustitia (non quidem pro ullo meo temporali, vel æterno bono aut commodo, sed pro merissima gratiarum actione & tuæ exercitatæ mecum longanimitatis recognitione, ac honore, amore, gustu & complacentia tibi faciendâ) super his quæ

Humilis confessio suæ vilitatis.

Desiderium pacis-cendi ex puro amore Iustitiæ Dei.

mor punctis Pacisci, modò me audire & exaudire digneris.

Primum; quòd, cùm deinceps, propter, heu! nimium bonitatis, beneficiorum & misericordiæ Dei abusum, coram ipsius placidissima facie, præ infinitâ scelerum confusione & erubescentiâ, comparere non audeam, mihi totâ meâ reliquâ vitâ liberum ad te pateat refugium & accessus, tractaturo tecum de ablati tibi honoris ac irrogatarum à me læsæ Majestatis injuriarum & contemptum qualicunque reparatione, & satisfactione præstandâ.

1. Semper confugium ad Dei justitiam habendi.

Secundum, ut, quia adeò jam præ infiniti doloris, & contritionis magnitudine, propter enormissimos excessus meos contra Dei mei immensam bonitatem, ac Te perpetratos cor meum intra me colliquescit, ut tam me, quàm scelera mea infanda inexplicabili odio ac detestatione persequar, abominer, maledicam & anathematizem, Tu quoque ô rectissima & inviolabilis Iustitia eadem peccata mea, & (si ita tibi placet) me quoque abomineris & detesteris, & simul omnia in pulverem, in nihilum, prorsus infecta & in rediges, eo efficaciæ modo, ut infamis & infernalis ille character, macula & nota offensæ infinitæ bonitatis, prò dolor à me contractæ, in æternum amplius non appareat, revivisat, sed maneas oblitterata, erasa, deleta, ac funditus extincta.

2. Peccata omnia detestandi, & infecta reddendi.

XXII.

XXII. Tertium: *Quòd si deinde aliquâ penitus infandâ hâc maculâ (quæ sola majori mihi omnibus inferni cruciatibus dolori est) quâcunque certitudine significes, Te ô æquissima Iustitia! nihilominùs habere gustum & complacentiam, ut ad tui satisfactionem, honorem & amorem perpetua post mortem meam damnationis pœnas subeam; Ecce paratissimum me cum fune ad collum in hoc ipso etiam oculi momento ad omnia inferorum tormenta (suppositâ tamen prædictâ turpissimæ maculæ perpetuâ annullatione) sustinenda. Quia centies millies, imò infinities dignius est, & ambio, tuo justissimo beneplacito per æternam meam damnationem satisfieri, quàm per meam salutem gustus tuo aliquid deesse.*

§. Ad gustum justitiæ inferni pœnas subeundi.

Deletâ tamen peccati maculâ.

Quartum istiusmodi pacti inviolabilem *articulum cupio & declaro esse debere, quòd non attentâ meâ futurâ damnatione, nihilominùs velim hîc usque ad illius ultimatam executionem Tibi ô mea jam dulcissima, tuique & amori intrinsecata* Iustitia! *omnia cogitabilia & possibilia amoris, honoris, laudis, benedictionis, glorificationis ac servitutis obsequia præstare, eo etiam pacto, ut me postea ad inferorum supplicia relegatum præserves ab illo exitiali omnibus dæmonibus ac damnatis infixo Tui odio, blasphemiis & maledictionibus rabiosis, ac desperatus; contra verò hanc solam & summam gratiam*

4. Hîc interim semper Dei serviendi.

pecp.

perpetuò in me confirmes, ut, sicut ab omnium Beatorum cœtu Iudiciorum tuorum rectitudo infinitis laudibus celebratur in cælis, ita ego in profundissimâ illâ voragine constitutus ineffabili laudis & benedictionis præconio valeam correspondere (etiam ringentibus ac nimiò furore frendentibus contra me diabolorum & damnatorum catervis,) ita ut unus & solus ego in medio illius maledictæ cohortis approbem, adorem, & laudem fines & motiva rectissimorum tuorum judiciorum, quibus me, & omnes infernum meritos damnâsti, ac solus ego hoc Iustitiæ actu tot tibi benedictiones rependam, quot in te à cæteris maledictiones evomentur.

Et Dei justitiam in inferno approbandi, laudandi.

Super hæc igitur pacta ô incomparabilis & benignissima Dei mei Iustitia! Tibi in faciem meam prostratus supplico, ut hanc scriptionis meæ chartam; publicam, æternámque animi mei declarationem ex solo & puro tui amore & beneplacito spontè, liberè & consideratissimè factam, pro tuâ parte ratam acceptamq; in omnibus habere; Sanctissimæ Trinitatis, & Redemptoris mei IESV Christi, immensæ ejusdem Misericordiæ, nec non dulcissimæ hactenus Matris misericordiæ MARIÆ, meorumq; Patronorum conspectui (quo per mea, pro dolor! scelera æternaliter indignũ me reddidi) præsentare, ac demum appropinquante finali executione, sub prædictis declaratis & pactis toti Curiæ cælesti, meo nomine

Supplicatio pro pacti hujus confirmatione.

mine æternum, Ah æternum! vale nunciare digneris. Amen.

XXIII. MONOPH. De hac excessivo actu & pacto, illorumq; Sanctissimorum virorum ac mulierum adductis à te exemplis aliud planè dicere nequeo, nisi quòd in colloquio Barlaam Anachoretæ recensetur; videlicet: Beati isti, ter Beati tam excessu Dei amore flagrârunt, ut ob ipsius charitatem & beneplacitum, omnia mundi & inferorum mala pro nihilo duxerint. Verùm nos indigni & despicabiles, tametsi promissæ nostræ facultatis modulo stupendà illorum vota & gesta exprimimus, vitæ tamen & amoris tanti fastigia neque assequimur, neque propter spiritûs nostri infirmitatem aspiqui meremur.

S. Io. Damasc. in Hist. Ioasaph. c. 12. Nostra infirmitas ad tales actus eliciendos.

PHILOTH. Bene quidem suprà dixisti: Amorem vivere excessibus; sed actuales excessus pertingere, non credo, esse volentis, sive currentis, sed solius Dei miserentis. Equidem fateor, quòd tanquam maximus & ingratissimus peccator, benignas haberem, causas, & motiva, pariter istiusmodi actum sæpius eliciendi, verùm adeò duro sum corde, ut valde dubitem, an ex serio & intimo animi mei fundo ac sensu proveniret?

Pendent ex Dei gratiâ. Rom. c. 9.

THEOPH. Rectè sentitis utrique, et propter eam ipsam spiritûs vestri velut arcûs sagittarij infirmitatem eò altiùs collimandum.

Cum arcu debili est altiùs collimandum.

dum est bonæ mentis conatibus, quibus misserentis Dei gratia non rarò etiam in maximis peccatoribus admirandis influxibus cooperatur. Vnde nec animus despondendus, nec humi semper rependum, aut in veteri pulvere sordescendum est, sed quod in proverbio est, cum Minervâ manus movendæ, cum afflante divini Spiritûs aurâ remigandum, & cum assumptis firmæ resolutionis alis cor ad æterni Solis æstus ac radios elevandum. Felix Icarus, qui præ ejusdem ardore liquescentibus alis, in infiniti amoris abyssum illapsus submergitur. Vnum tamen vos præmonuerim, quòd talis pacti contenta non extimis tantummodò labijs sint ità nudè & crudè proferenda, sed ex intimo fundo cordis priùs bene confusi, & compuncti ex impressione ingentis numerositatis, fœditatis & gravitatis suorum anteactæ vitæ peccatorum; & nihilominùs post tot malitiosè factas iræ & Iustitiæ Dei irritationes, expertâ ejusdem Iustitiæ insuperabili longanimitate & patientiâ immeritissimâ. Atque ita his prævijs considerationibus, accedente infallibili Spiritûs Sancti motione, faciliùs ad tales generosi fervoris actus & ausus (cum ineffabili conscientiæ ac mentis tranquillitate & solatio in vitâ & morte) pertingetis.

Hortatio ad generosus actus.

Cum prævia cordis compunctione.

MEDITATIO XXX.

De ineffabili desiderio, gaudio, et fruitione Dei in cælesti Patria.

Textus Reg. c. 7. *Si ad exaltationem illam cælestem, quæ tibi mentibus Deum præparata est, volumus velociter pervenire; necessarium est, vitam æternam omni concupiscentia spiritali desiderare.*

Prælud. Imaginare, te cum S. Joanne Apost. in extasi videre civitatem Jerusalem cælestem, cujus fundamenta, & muri ex omni lapide pretioso, portæ ex margaritis, & gemmis, plateæ ex auro purissimo, & hanc vocem tibi allabi: *Ecce tabernaculum Dei cum hominibus.* *Apoc. 21.*

Cæli gaudia in sensibus corporis & potentijs animæ.

Punct. 1. Consid. Fælicitatem cælestis gloriæ. 1. Ex gaudio quinque sensuum corporis, ac 1. oculorum ab aspectu Christi, Beatissimæ Virginis, & omnium SS. 2. Aurium, ex dulcissima omnium Angelorum harmonia & cantu. 3. Gustûs, & odoratûs, qui exquisitissimis oblectamentis *inebriabuntur ab ubertate domûs Dei.* 4. Tactûs ob immu- *Psal. 35.*

nita-

nitatem ab omni frigore, æstu, doloribus, morbis, & cruciatibus hujus mundi. 5. Ex corporis glorioſi dotibus Subtilitate, Agilitate, Claritate, & Impaſſibilitate. 6. Ex gaudiorum abundantia in potentijs animæ, intellectu, memoriâ, voluntate, quæ quaſi in immenſo oblectationum pelago abſorbebuntur. &c.

O Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum! quàm ſordet mihi terra, dum cælum aſpicio. O beata patria! & quando ſatiabor, & inebriabor ab ubertate domûs tuæ? *Heu mihi quia incolatus meus prolongatus eſt!* *Pſal. 119.*

Punct. II. Conſid. Eſſe ntialem Beatitudinis fontẽ conſiſtere in VISIONE DEI facie ad faciem, cujus 1. Eſſentia eſt ipſa Sapientia, Omniſcientia, Veritas, Potentia, Perfectio, Divitiæ, Bonitas, & Pulchritudo increata, puriſſima, glorioſiſsima, infinita. 2. In ipſo, quidquid excellentiæ, nobilitatis, opulentiæ, gloriæ, pulchritudinis, perfectioniſque eſſe poteſt in Angelis, & hominibus, quidquid odorum, ſaporum, dulcedinis, harmoniæ, delectabilitatiſque in omnibus creaturis, infinitâ plenitudine reperitur. 3. Et hæc omnia in Deo videre, intus ſentire, experiri, guſtare, amplecti, frui, & æternaliter Ex viſione beatificâ;

possidere licebit suavissimè, liberrimè, securissimè atque plenissimè, sine fine, & sine defectu.

Quale hoc lætitiæ pelagus, quanta purissimæ delectationis abyssus, videre incomprehensibilem illam Sanctissimæ Trinitatis gloriam, & inæstimabilem pulchritudinem? ô anima mea, si oporteret te quotidie tormenta perferre, si istam gehennam longo tempore tolerare, ut Christum in gloria videre posses, nonne dignum esset, pati hoc omne?

Ex loco, societate, & omnium desiderabilium affluentia.

Punct. III. Consid. Reliquos gaudiorum cumulos. 1. Ex loci altitudine, amplitudine, serenitate, amœnitate, & majestate, murorum, portarum, platearum, Throni divini, ex auro, & gemmis, atque splendore: prout in Apocalypsi describuntur. 2. Ex gratissima societate Beatissimæ MARIÆ, Angelorum, Apostolorum, Martyrum, Virginum, Religiosorum, Lajcorum, qui omnes distinctè cognoscentur, eorum passiones, virtutesque, cum mutuo gaudio, & congratulatione, atque omnium gaudiorum participatione. 3. Ex affluentia omnium desiderabilium bonorum, ubi nihil est, quod nobilius, & totum est, quod velit. 4. Ex plenissima lætitiæ

tietate sine nausea, tædio, fastidio, ac timore per omnem æternitatem.

O Vita vitalis! vita beata, & beatè sempiterna. Vita sine morte, juventus sine senectute, sanctitas sine infirmitate, gaudium sine tristitia, pax sine discordia, lux sine tenebris, delectatio sine fastidio, fortitudo sine imbecillitate, gloria sine fine. O Vita! cujus amore tot Sancti suum sanguinem fuderunt, tot Religiosi mundum contempserunt &c. Ô quantum tui desiderio langueo, atque suspiro! *S. Ansel. l. de similit. c. 26.*

Affectus aspirationum ad cæli gaudia.

Te, cujus est certa securitas, & secura tranquillitas, & tranquilla fælicitas, & fælix suavitas, & suavis jucunditas, post hoc omni spiritali concupiscentiâ desiderare cupio. Te, quæ timentibus Deum præparata es, *concupiscit; & deficit anima mea in atria Domini.* Ah quando venies? Ah! quando apparebit mihi gloria tua &c. *Psal. 83. 3.*

CONSIDERATIO I. POMERIDIANA.

Quòd pro Christi gloria strenuè sit laborandum.

O *si vidisses in cælo Sanctorum coronas perpetuas, quantâ quoq; nunc exultant gloriâ, profectò nec lætos hujus vitæ concupisceres dies. Ibi salus erit indefectiva, an-* *Gerf. l. 3. cap. 47. n. 3.*

xietas nulla, jucunditas beata, societas dulcis & decora. Age ergo, ut agis; fideliter labora in vinea mea; ego ero merces tua. Scribe, lege, canta, geme, tace, ora, festine. Digna est his omnibus æterna vita.

n. 2.

CONSID. II.

De ardenti desiderio cælestis Beatitudinis.

lib. c. 48. 1. O supernæ civitatis mansio beatissima! O dies æternitatis clarissima! dies semper læta, semper secura, & nunquam statum mutans in contraria. O utinam dies ille illuxisset, & cuncta hæc temporalia finem accepissent. IESV bone! quando stabo ad videndum te? quando contemplabor gloriam regni tui? quando eris mihi omnia in omnibus? Desidero te intimè frui, sed nequeo apprehendere. Opto inhærere cælestibus, sed dum spiritus sursum, caro quærit esse deorsum.

CONSID. III.

Quid huic desiderio cælestis patriæ conjungendum sit.

lib. c. 49. n. 1. 2. 3. 4. 5. Fili mi, cùm tibi desiderium æternæ beatitudinis desuper infundi sentis, dilata cor tuum, mihiq; toto cordis affectu adhærere, ac ferventi voluntate studeas deservire. Esto

seq.

sæpe ignis ardet, sed sine fumo flamma non ascendit. Tale est & tuum sæpe desiderium. Velles esse in libertate gloriæ filiorum Dei, delectat te domus æterna gaudio plena: sed oportet, te priùs novum induere hominem, & in alterum virum mutari, donec veniat regnum Dei.

EPIPHONEMA AVCTORIS

Ad Exercitiorum Spiritualium Candidatos Religiosos, ac Sacerdotes.

AD vos jam meus sermo revertitur, quotquot professionis vestræ, sive Ecclesiasticæ, sive Regularis statum annuâ recollectione in sanctis exercitijs, sive alio quocunque modo renovare studetis; ut ultimatè Vos cohorter, & alloquar verbis illis, quibus aliquando Beatissima Virgo & Mater Gunteli. *Ex Menol. 23. Sept.*
nũ Monachum in Anglia sub suæ conversionis initium affata est. Vidit is per raptum extaticum primò tremenda hominis novissima: dein Elysios campos, seu paradisum cælestem, in eoque Angelorum Reginam sublimè in splendidissimo throno residentem, ac solis instar reliquos inter Divos radiantem. Ad quam cùm sanctissimus no-

ſter Patriarcha propiùs accedens dixiſſet: *Ecce Domina Novitium, quem adduci juſſiſtis:* Ipſa his eundem verbis compellavit, *Viſne poſthac in domo mea manere ad ſerviendum, ſicut jam promiſiſti?* quo reſpondente. *Etiam Domina. Iura ergo mihi,* ſubjunxit illa, *ſuper altare, vere, quòd ſemper opera Domini facies, & cuſtodies ejus mandata.* Illo jurante, & fidei juratæ teſtimonium ſuper Aram ponente, ad Divum BENEDICTVM converſa: *Reducite eum,* dicebat, *unde adduxiſtis.* A qua viſione ſibi redditus ille, & mirificè confirmatus, inſignia deinceps univerſis virtutum, atque perfectionis ſpecimina edidit.

II. Ducti eſtis hactenus, vocante Numine, comite Theophobo, ſeu timore Dei, per delicioſiſſimam ſolitudinem montis Thabor, in quo per diverſas tabernaculorum ſtationes, poſt monſtrorum turpiſſimorum intuitum, videlicet peccatorum, conſpexiſtis terribiles mortis, judicij, inferni, & purgatorij abyſſos: inde reductis viſus eſt vobis paradiſus trium cæleſtium Charitum, Gratiarum, ſive Virtutum, Paupertatis, Caſtitatis, ac Obedientiæ. Ab his denique ad Angelorum intromiſſi eſtis conſortia, & ſuaviſſimè modulantes Choros, ac demum in ſecretius conclave Regis Regum

gum inducti, quasi similia verba auribus vestris ingeminata percepistis: vultisne in posterum in domo Dei morari, ac vivere ad serviendum promptiùs Deo omnipotenti, ac Matri ejus, quemadmodum sive in primæ ordinationis vestræ, aut conversionis initio, sive factæ modò istius renovationis decursu proposuistis, ac promisistis? facilè respondebitis: etiam atque etiam ita serviemus, quia & professionis juramenti nostri chyrographum super altare deposuimus, & nunc jurantes statuimus, in melius omnia commutare transacta.

III. Bene ac sapienter: nunc ergo unde adducti estis, reducam vos, è monte videlicet isto ad vestras domos, & cellas. Ne verò (quemadmodum vino in vase accidit, remoto operculo) vestri generosissimi spiritus citò nimis evaporent, tria vobis Documenta ex omnibus supra positis discursibus selectiora compendiosissimè inculcabo, quæ si exactè servaveritis, spondeo vobis, pro parte Dei, propediem consummatæ perfectionis & sanctitatis fructus uberrimos.

IV. Aliquando sacratissima cæli Domina, post diutinum de S. P. BENEDICTI Benedictâ Archi-Religione

ne

ne cum filia sua Brigitta colloquium, subjunxit hæc verba: *Nunc autem sicut de sacco B. BENEDICTI spirabat dulcedo Spiritûs S. per quem multa monasteria renovabantur, sic de sacco multorum Fratrum ejus, discedit Spiritus S. quia calor exterus est, & faces jacent dispersæ, non dantes amplius ex se calorem, neque splendorem, sed fumum impuritatis, & cupiditatis. Verumtamen, ad solatium multorum, dedit mihi Deus tres scintillas, in quibus intelligo plures. Prima extracta est de crystallo, per solis calorem &c. Secunda de duro silice. Tertia de ligno infructuoso, quod postea crevit, & folia dilatavit. Itaque cum talibus scintillis RELIGIO B. BENEDICTI RENOVARI DEBET, quæ modò videtur multis desolata, & abjecta.* Hæc omnia Deipara Virgo. Quæ quidem tametsi ad solos Religiosos Benedictinos specialiter dicta appareant, fuxit tamen Dei clementia, ut non se latiùs extendant, quæ sacratissima Christi Mater conquesta est: certè Beatissimus Carolus de Clericali statu ita olim lamentabatur: O *Ecclesiasticum statum! tanta olim in veteri lege in te requirebatur tui custodia; & quæ isthæc tui dissimilitudo est, ut jam sicut populus, sic & Sacerdos appareat. Prô dolor! quomodo obscuratum est aurum? quomodo hi Dei Ministri, tam mun-*

Rev. S. Brig. l. 3. c. 21.

les, hi Dij, quomodo facti sunt vilißimis hominibus viliores? Ergo huic communiori malo opportuna quærentes remedia eliciamus ex tribus hisce; *Cryſtallo, Silice*, & *Ligno infructuoſo* trium documentorum, igneas favillas.

DOCVMENTVM I.

Scintilla ignis ex Cryſtallo,

Eſt fervor omnium operum contra perniciosiſſimam Tepiditatem.

COnſalvus Durandus Epiſcopus Ferretanus in ſuis notis ad prædictas revelationes: *Hoc loco*, inquit, *Beatißima Virgo hominem in Dei obſequio tepidum, ac frigidum cryſtallo comparat, quæ, cùm ſit gelu, & frigore concreta, non niſi ferventibus ſolis radijs diſſolvitur*, & per eam homo in ſua vocatione tepidus, remiſſus & laxus intelligitur; qui nimirum, *ſicut Ephraim vitula docta trituram*, omnes ſuas functiones pro more, conſuetudine, & uſu ſegniter, tardè, levi brachio, & perfunctoriè obit, nunquam, aut rarò, ſeriò ſe excitans, torporem diſſolvens, cryſtallum liquefaciens, omneſque animi nervos intendens. Quòd ſi ergo alicui deinceps ſimilis torpor obreper, qui quaſi fri-

Oſe. 10. 11.

si frigus quoddam Aquilonare mentem suam instar crystalli congelare, atque ad vetusti hominis consuetudinem sensum revocare inciperet, conferat se illicò ad Digressionem numero Decimam suprà positam, illâque mediante iteratò & sæpius perlectâ novas iterum scintillas eliciat, cogitando illud terribile Divi Bernardi, quòd tametsi in tepido sive Ecclesiastico, sive Religioso fortasse pudor neget apostasiam corporis, TEPOR TAMEN PAULATIM INGERAT APOSTASIAM CORDIS.

S. Bern. serm. 3. super Psal 90. Qui habitat.

DOCVMENTVM. II.

Scintilla ignis ex Silice,

Est cura Minimorum, contra pertinacem illorum Incuriam.

NOn secus ac multæ tenuissimæ argillæ per subtilissimas quasdam fibras concretæ, in lapidẽ. & silicem tandem durissimũ coalescunt, ita mens hominis Deo sacri minima nihil curantis, demum in apertam cordis obstinaciam quasi silex indurescit. Ita expressè lectâ ad B. Franciscam Rom. revelatione hanc veritatem his verbis probans.

Quæ-

Quando in anima cessat solicitudo dandi gustum in quibuscunque etiam minimis *Domino suo, paulatim refrigescit; & cùm sit negligens in operibus pijs, tandem cadit in ariditatem, &* duritiem grandem, *donec in perfectam insensibilitatem prorumpat.* Tales igitur ex his silicibus per cordis compunctionem excutite scintillas; quæ aptæ sint, magnum per accuratissimam MINIMORVM curam excitare in vobis fervoris ignem; cujus fomes erunt *Septima,* & *Octava* Digressiones quandoque resumptæ, in quibus non minùs formidolosa, quàm documenti prioris censura ex eodem Bernardo notanda est: *Dicere; Fratres mei dilectissimi, levia sunt ista, non curo corrigere, impœnitentia est, blasphemia est in Spiritum Sanctum, blasphemia irremissibilis.*

DOCVMENTVM III.

Scintilla ignis ex ligno infructuoso,

Est studium perfectionis; & assiduæ renovationes, contra defectionem.

QVemadmodum *Iustus, ut palma florebit,* quæ sensim proficit, semperque crescens suâ in viriditate floresçit, *Psal. 91. 13.*

sic

sic è contra mens hominis non assiduè proficere, virêre, atque in virtutibus usque ad consummatos perfectionis fructus matureſcere conantis, quasi lignum vetustum, carioſum, prorsusque infructuoſum est. Quod ne fiatis ad vestram excisionem, & ignem, Venerabil. Dei Sacerdotes, novas frequentissimæ recollectionis, & renovationis scintillas excutite. Vos etenim elegit Deus, ut tanquam Arbores scientiæ boni, & mali in medio paradisi Hierarchici plantatæ, eatis, & proferatis omnia poma nova & vetera; collocati in loco ubertatis, in terra fœcunditatis, in monte coagulato, & pingui. *Vos estis*, inquit B.ms Pontifex Carolus, *tanquam civitas in altissimo monte sita, & omnium oculis exposita. Vos estis sal, quo cœtum fidelium in omnem ætatem condiri oportet. Vos lucernæ supra candelabrum* inter vicinas hæreticæ pravitatis tenebras tanquam in caliginoso loco lucentes. Vos lux mundi, *unde in omnes partes splendor, lumenq; diffundatur. Vigeat igitur virtutum vestrarum splendor in omnia sæcula. Nihil unquam de honesto studio, nihil de præstanti in omni virtutis genere, contentione remittite.* Absit longè (per Deum immortalem vos conjuro) absit, ut per tepidam

S. Carol. in exhortat. ad Oblat.

communis vitæ conversationem quasi dicatis; sufficit, horas canonicas non omittere, rogatos Sacramenta administrare, Missas obligationum diebus celebrare, scandalo saltem publico non esse; peccatis mortalibus conscientiam non coinquinare &c. Sacerdos enim (ut compendio dicam) debet esse Christi Alumnus, *dives in virtutibus, expeditus in actibus, assiduus in oratione, Rector, non raptor, speculator, non spiculator, dispensator, non dissipator, pius in judicio, justus in consilio, devotus in Choro, stabilis in Ecclesia, sobrius in mensa, prudens in lætitia, purus in conscientia, patiens in adversitate, sapiens in sermone, verax in prædicatione,* & omnium pariter virtutum complementum. *Isido. Pelus. l. 2. ep. 2*

Neque minùs necesse est, ut Religiosus, vel Monachus sit *perpetua naturæ violentia, sensuum vigilantissima & indefessa custodia, castificatum corpus, expiatum os, animusque semper divino lumine irradiatus.* Discamus itaque Fratres, nobis præesse, & vitam ordinare, mores componere, *nosmetipsos judicare, apud nos ipsos accusare, sæpe etiam condemnare, nec impunitos dimittere. Sedeat judicans justitia, stet rea, & seipsam accusans conscientia; nemo fidelius judicabit.* Discamus, minima curare, pestem tepiditatis abominari, gravitatem custo- *Climac. gra. 1.* *S. Bern. ad Frat. de monte.*

cuſtodire in moribus, innocentiam ſervare in corde, loquacitatem taciturnitate compeſcere, paſſionum, ac ſenſuum immoderantias rationis imperio cohibere, fraternitatis unitatem tenere, omnes velut nos ipſos dulci dilectionis affectu complecti, nihilque amori Dei præponere; circumſpecti ſemper in actionibus, in loquendo providi, in corripiendo mauſueti, in compaſſione proclives, in colloquijs placidi, in animo ſereni, in adverſitatibus hilares, in mandatis obedientes, fervidi in orationibus, impigri divinis in laudibus, & in corpore velut in carcere, mente, ac deſiderio converſantes in cælis.

B. Laur. Iuſt. de vit. pol. c. 18.

Facientibus hæc Regna patebunt ſuperna, Amen.

PARÆNESIS
Ad Sacerdotes, & Clericos.

NOveritis A. R R. & Ampliſſimi DD. Sacerdotes, *mei in hac lucubratiuncula inſtituti propoſitum à principio aliud non fuiſſe quàm ut, ſatisfacturus mei in* Ordinis *ſpiritu Tyrocinio,* vel Novitiatu diſciplinæ Magiſtri *mandato, nonnulla compilarem, quæ ad*

exer-

exercitia spiritualia regulis, votis, & instituto Sanctissimi Patriarchæ BENEDICTI *conformia, decem dierum spatio obeunda servire possent. Cæterùm cùm omnia in libellum redacta, multis prudentiorum doctiorúmque consilijs, & instantijs inductus jam prælo commisissem; advertens, omnia Tabellæ materiarum contenta, ac titulos, nonnihil quidem difficili, fructuoso tamen labore (mutatis mutandis) etiam* Sacratissimo Ecclesiasticorum *reliquorum* Statui *(quem nemo nescit firmamenti totius Ecclesiæ Militantis* Luminare majus, Lucem, *ac* Solem *esse tantò amplius rerum creatarum hemisphærium illustrantem, quò magis in se splendescit) applicari posse: adjeci animum (quantumvis absolutis jam penè in typo primis duobus folys) omne deinceps thema, uti* Religiosis *(quod primus meæ scriptionis scopus erat) ita &* Sacerdotibus, *pro singularissimo meo, atque perpetuo in eos affectu ac studio, alternatis calamis accommodandi: minimè tamen intendens, in sole maculas quærere, sed nebulas tantùm illius radios obfuscantes, præpotentis* Dei *dexteræ auxilio, dissipare: neque sugillare, aut criminari defectus, & nævos; sed salubriter demonstrando (si qui sunt) errores ad corrigendum provocare.*

Vt autem suaviùs omnia, & efficaciùs simul auribus vestris influerent, eâdem operâ perfectissimi illius Sanctimoniæ Sacer-

dotalis prototypi, Divi *scilicet* Caroli Borromæi *doctrinam, & vitam toto pene, ut vidistis, seu videbitis,* Opusculo, *maximè verò in duabus ultimis partibus introtaxi, minimè dubitando, me per hoc devotionis, ac desiderijs vestris abundè gratificaturum. Quod si dein in ejusdem libelli decursu nonnulla magis seria inserta esse comperiantur, quæ alicui indisciplinato, aut propriæ salutis inimico frontem corrugare, vel stomachum movere possent, nihilominùs memor illius ex ore Sapientis deprompti:* Argue sapientem, & diliget te: doce justum, & festinabit accipere: *confidenter spero,* vos sapientissimos viros, confratres, & Patronos meos *omnia æqui bonique consulturos.*

RE-

REPERTORIUM
RERVM, ET NOMINUM hujus Opusculi.

A

ABraham sacrificaturus filium Isaac. pag. 12.

Abstinentia castitatis munimentum. 340. S. Caroli gradatim assumpta. 343.

B. Abundus Ord. Cisterc. 423.

Actus heroici speciales virtutum. 473. 474. 498. 500. 502. 512.

Adam creatus. 33. 34. lapsus. 47.

Affectus in Meditationibus eliciendi diversissimi. 14.

B. Aloysius Gonzaga osor mulierum. 326.

Alumni mundi. Vide *Mundani.*

Amantes Deum. 460. 464. 465.

Amor affectivus. 463.

Amor animarum. Vide *Amor proximi. Zelus.*

Amor Christi erga animas. Vide *Christi virtutes.*

Amor Dei. 403. 457. 460. ac seqq. 482. 502.

Amor proximi. 467. 469. 471. ac seqq. Excessivus in Sanctis. 499. ac seqq. Effectus illius. Vide *Zelus.*

Angeli creati, lapsi. 32. 33. 421. 422. 429. 438. 441.

B. Angela de Fulginio. 500.

S. Anselmus obedientiæ Martyr appellatus. 371.

S. Antonius Magnus. 386. ac seqq.

S. Antonius Paduanus. 259. conjicit se in prunas ardentes. 345.

Apostoli Thaboræi. 11.

Apostoli Benedictini Ordinis. 474.

Apostoli Gentium. ibid.

Applicatio potentiarum ad exercitia. 12.

Arcæ fœderis attactus. 448

S. Athanasius veritatis & obedientiæ Martyr. 373.

Avari. 39.

S. Augustinus osor mulierum. 326.

B

B. Beda junior Presbyter in aulica vita temperans. 341.

S. Benedictus in veperibus. 345.

S. Benno Episcopus & Abbas ranis silentium imponit. 299.

S. Bernardus mirabilia videt. 39. De humilitate differit. 281. 283. Vanam gloriam describit. 287. Tentatus vanâ gloriâ. 289. Humilitas ejusdem. 297. Procacem à se expellit. 312.

S. Ber-

S. Bernardus Abbas Tiron. Ord. S. Benedicti insignis Reformator. 391.

S. Bonaventura satisfaciens pro alienis peccatis. 473.

M. Bonaventura Monialis Ord. S. Benedicti abhorret Exercitia. 4. ad illa facienda persuasa mirè illustratur. 5. propriâ syngraphâ se devovet Divinæ voluntati. 6. flagrat ardore sanctitatis assequendæ. 7. etiam ad inferni pœnas resignata. 493.

S. Bonifacius Episcopus Lausanens. Ord. Cisterc. videt Angelos sibi sacrificanti assistentes. 438.

S. Bonifacius Archiepisc. Mogunt. Benedict. idolorum subversor. 473.

B. Brandanus Abbas, Indiæ Apostolus. 475.

S. Brigittæ revelationes de amore Christi erga animas. 471.

C

Canonici Regulares S. Augustini. 253.

Caro hominis corruptelæ illecebra. 339.

Caroli V. gloriæ. 56.

S. Carolus Borromæus assuetus Exercitijs. 4. Procacem à se expellit. 322. Recommendat Clericis orationem, eidem singulariter deditus. 412. Ejusdem zelus animarum. 476.

Carolus Villariensis asper in victu. 275.

Castigationes, Vide *Dei attributa.*

Castitas quàm excellens & præstans virtus. 304. 307. ejus præsidia viva imaginatio præsentiæ Dei. 311. expulsio subita primæ cogitationis inhonestæ. 315. otij fuga. 315. 331. familiaritatis mulierum. 322. 324. 331. Oratio. 333. opprobria contra diabolum. 334. confessio frequens. 335. sobrietas. 334. abstinentia. 340. Vide *Mortificatio corporis.* Solicitudo circa eandem conservandam in aliquibus Sanctis. 322. Ejus hostes. 332. domestici. 339. externi. 341. Vide *Gula.*

B. Catharina Bononiensis obediens post mortem. 364. 472. 500.

B. Catharina Genuensis. 152. 506.

S. Catharina Senensis. 472.

Celebrare. Celebrantes. Celebratio Missæ. 438. 439. 440. 447.

B. Chagnoaldus Monachus per S. obedientiam mira patrat. 362.

Charitas Dei & proximi. Vide *amor.*

Christus. Ejus virtutes imitandæ. 3. Paupertas. Humilitas. 277. 281. 350. Obeentia. 397. 443. 446.

Clemens V. Papa graviter conqueritur contra sacerdotes luridè pertransientes Horas Canonicas. 425.

Clerus. 267. Clerici olim voto paupertatis adstricti. 253. Bonorum patrimonialium Domini. 267. Reddituum Ecclesiasticorum administratores. 268. Eorum sors Deus. ibid. Avaritia & prodigalitas. 269. ambitio. 290. Habitus. 292. & seqq. Pro Religione, obedientia, veritate martyres. 373. ac seqq. Oratio eisdem singulariter commendatur. 412. & seqq.

Cognitio sui nihili. Vide *Humilitas.*

Colloquia Meditationum. 14.

Communitas Regularium perniciosè turbatur à propria voluntate. 381. Clericalium & Regularium per mutuam charitatem paradisus. 467.

Compassio erga proximum. 469. 483.

Complacentia propria. Vide *Gloria vana.*

Confessio sacramentalis frequens. 335. Ejus necessitas. 339.

Confessio propriæ vilitatis. 508.

Conformatio humanæ voluntatis cum Divina. 470. 483. Vide *Resignatio.*

S. Conradus Episcopus Constantiensis orationi intentus videt cælestia mysteria. 413.

B. Conradus Monachus Engelbergensis obedientiæ Martyr. 372.

Consecrationis potestas. 443.

Considerationes ex Gersen de imitatione Christi. 15.

Consilia petere. 395.

Contritio. Vide *Dolor.*

Conversiones miræ. 7. 8 232. & seqq.

Corporis mortificatio. Vide *Mortificatio.*

Creatio Mundi. 32. 36. Angelorum. 32. Hominis. 33.

D

Damnatio propter luxuriam. 310. Inobedientiam. 375.

Damnatione denuntiatâ, perseverare in bono. 461. 510. eam sponte subire velle. 500. 510. approbare. ibid.

Decalogus mundi. 45.

Descriptio malitiæ mundi. 45. 46. 47.

Desiderium sanctitatis. 7.

Desiderius Episcopus & Martyr Veritatis. 373.

Deus est hæreditas Clericorum. 268.

Dei attributa. 31. in creatione mundi. 32. 36. 48. Omnipræsentia. 311. 312. Cultus ex Missæ sacrificio. 434. Castigationes temporales. 507. Vide *Filius. Amor. Iustitia.*

Diabolus fugatur improperijs. 334.

Digressiones Exercitiorum intermixtæ. 14.

B. Dodo Ord. Præmonſtrat. mortificationis ſpeculum. 342. In ejus corpore impreſſa ſtigmata vulnerum Chriſti. 343.

Dolor intenſivus de offenſa Dei. 500.

S. Dominicus Patriarcha mortificationis exemplum. 345. ſatisfaciens pro alienis peccatis. 473. Hæreſum extirpator. 475.

E

Elatio. Vide *Gloria vana.*

Elias Propheta repræſentat Prophetiam ac viam Illuminativam. 10. 246.

S. Elphegus Abbas corripit laxitatis amatores. 205.

Epiſcopi Zeloſi martyrizati. 373. 374.

Eremita damnandus conſtans in Dei ſervitio. 461.

S. Ethelburgæ Angliæ Reginæ Ord. S. Bened. pia aſtutia. 42.

Eugenius Papa Ord. Ciſterc. dignè celebrans cæleſti viſione illuſtratus. 448.

S. Euſebius Abbas graviter in ſe puniens aſpectum curioſum. 161.

Excommunicatio. Vide *Mundus.*

Excuſationes palliatæ ſuperflua appetentium. 264.

Exempla zeli animarum. 344. 345. 472. 473. fidei, gloriæ Dei & juſtitiæ. 473. obedientiæ perfectæ. 362. 363.

De di-

Deditorum orationi. 412. 413. Pſallentium poſt mortem. 419. 420. Devotè celebrantium. 448. Tremendæ juſtitiæ Dei. 505.

Exercitia ſpiritualia. 1. Sacerdotibus ſæcularibus magis neceſſaria. 3. Abhorret Monialis. 4. utiliſſima cuivis. 4. 6. 7. 8. 9. ex S. Bernardo. Facientes. 4. 5. 7. 9. 26. Quæ facientibus obſervanda. 12. uſque 17. Oratio prævia ad illa. 26. ac ſeqq.

F

Felicitas pauperum Evangelicorum. 274.

S. Felix Nolanus Presbyter contemptor divitiarum. 274.

Fervor Sanctorum. 225. Fervoris defectus. 243. Proſecutio. 237. Perſeverantia etiam in occupationibus. 238. Remiſſio. Vide *Tepiditas*. Renovatio. 244.

Filius Dei ſe offert ad redemptionem humani generis adhuc in utero B. V. Mariæ. 49. Vide *Chriſtus*.

Finis creationis hominis. 33. 34.

Formulæ duæ quotidianæ oblationis. 486. 491.

Formula perfectæ reſignationis. 495.

Formula pacti ſuper damnatione æterna cum Divina juſtitia. 504.

S. Fran-

S. Franciſcus Seraphicus paupertatem deprædicat. 255. proprietarium pro filio ſuo non agnoſcit. 259. conjectus in nives ad ſedandas carnis tentationes. 345. Honorat ſacerdotes præ Angelis. 441.

S. Franciſcus Xaverius amoris Dei æſtu fervens. 464. Religionis Apoſtolicus propagator. 474.

S. Franciſcus Borgias mundum deſerens, religionis ſtatum unicam felicitatem affirmat. 55.

S. Franciſcus Saleſius Zeloſus hæreſum extirpator. 475.

Franciſcus de Fabriano hirundinibus ſilentium imperat. 209.

Fuga optimum caſtitatis præſidium. 327.

G

S. Gallus Abbas idolorum ſubverſor. 473.

Gerardus, diſcipulus S. Bernardi, extaticus obedientiæ remunerationem æternam gloriam percipit. 370.

S. Gereon Monachus Hemmenrodenſis videt Chriſtum ſub Miſſæ ſacrificio. 438.

S. Gertrudis per ſanctam intentionem Chriſto unitiſſima. 486. perfectè reſignata. 493.

Gloria vana miſera, ſtulta, puerilis, peſſima. 285. 286. 287. aſſidua pugna San-

Sanctorum cum eadem. 288. expugnanda. 289. 301.

B. Godefridus Ord. Præmonstrat. regiarum opum contemptor. 39.

Gratia Dei. 88. ac seqq. 105.

S. Gregorius Magnus vanâ gloriâ tentatus. 289. Zelosus hæresum extirpator. 475.

Gula sub necessitatis pallio. 265. castitatis hostis. 332. luxuriæ fomes. 341.

H

S. Hermannus à fervore remittens propter occupationes, corripitur à Virgine Maria. 238.

S. Hieronymus patitur graves tentationes in aspera solitudine. 325. Tractat corpus suum ut asinum. 343.

S. Hilarion itidem. ibid.

Hominis lapsus. Vide *Adam.*

Hortatio Cleri ad ferventem zelum. 237. ad mortificationem pro conservanda castitate. 348.

Humilitas paupertas spiritûs. 277. ejusdem motiva. ibid. cordis, oris, operis. 278. Est certissima via salutis. 282. In quo consistat. ibid. & 283. Ejusdem septem gradus & actus. 284. Præstantia. 302.

Humilitas Christi summa. 299. Cur à Christo præelecta. 300.

I

Idola. Eorum subversores. 473.

S. Ignatius Lojola se conijcit in aquas. 345. Zelosus pro aliena salute magis, quàm pro propria. 500.

Ina Rex Angliæ, Benedictinus, per piam astutiam suæ conjugis conversus. 41. 42.

Incarnatio Verbi Divini, & Consecratio in Missæ sacrificio vi quinque verborum peractæ, sunt potentiæ infinitæ. 442. 443.

Indifferentia voluntatis humanæ ad omnia. 496. etiam ad infernum. 497. meritum hujus superat Martyrum. 498.

Ingrati. Vide *Mundani.*

Inobedientia. Ejus mala. 379.

Inobediens Religiosus vindicatur Divinitus. 392.

Intentio in unione cum Christo. 486.

Invidi. 40.

S. Ioannes Chrysostomus veritatis Martyr. 373.

Iracundi. 39.

Irreligiosi. Eorum mores. 389.

Israelitæ post transitum maris Rubri mannâ pascuntur. 245.

Iudicium proprium. Ejus pertinacia in quo consistat. 285. Est mater vitiorum. ibid. Ejus actus & proprietates. 390. Mala. 395. Abnegatio. 401.

Iudicia mundi perversa in rebus spiritualibus. 387.

Iustitia Dei. Ejus & misericordiæ disceptatio. 48. Vindicativa. 498. Tremenda. 504. Non est partialis. 507. Omnibus laudibus digna. 508. Ejus exempla. 505. Rigor in ipsum Filium Dei. 506. Pactum peccatoris cum hac salutare. 503. Formula talis pacti. 504. Ex puro ejus amore. 508. Recursus peccatoris ad illam. 509. Ad gustum illius, deletâ peccati maculâ, inferni pœnas subire. 500. Eandem in inferno approbare, laudare. 511. Supplicatio pro hujus pacti confirmatione. ibid.

L

Libellus de vita B. Catharinæ Bononiensis dono datus. 365. Monita in illo de non fugillandis superioribus. 395.

Longanimitas Iustitiæ Divinæ. 506.

S. Ludovici Ord. Min. vindicta in proprietarium. 259.

Luxuria turpissima. 310. Causa damnationis plurimorum. ibid. Horrenda in personis sacris. 311. Gravissimè vindicata. ibid. Remedia contra eam, resistentia velox ad primam cogitationem malam &c. 313. Vide *Castitas.*

Luxuriosi. 39.

M

S. Magnus, S. Galli discipulus obediendo miracula patrat. 363.

S. Marcianus Constantinopolitanus contemptor divitiarum. 274.

B. Maria Virgo cultrix paupertatis, & votorum Religionis. 336. Exemplum mortificationis. 352. Ejus sacer|uterus deliciæ Christi. 444. Illius amoris Dei intensio & meritum. 463.

S. Maria Magdalena de Pazzis amoris Dei æstu fervens. 465.

Martyres. Vide *Episcopi. Sacerdotes.*

S. Maurus Ord. Benedict. obediens miraculosus. 362.

Meditationes. Vide *Tabula.*

Meretrices ex consideratione præsentiæ Dei conversæ. 313.

Misericordia. Ejus & Iustitiæ Dei disceptatio. 48.

Missa. Vide *Sacrificium.*

Mortificatio corporalis necessaria. 344. Ejus discretio. 346. Exempla. 352.

Mortificationes faciles pro Religiosis. 343. Pro Clericis. 348. Sint moderatæ. 349.

Moyses Zelosus pro aliena salute magis, quàm pro propria. 499. Vide *Via purgativa. Visio.*

Mulier malitiosa describitur. 321. A

SS. Bernardo & Carolo expellitur: à S. Thoma Aquinate titione fugatur. 312.

Mulieres sunt plurimorum ruina. 325.

Mulierum etiam propinquarum consortia suspecta, & devotarum periculosa. 326.

Mundus carnifex suorum amatorum. 42. Excommunicatus cum suis affectis. 46. 47. Ejus ingratitudo. 43. Fallacia. 44. Fruitio amara. ibid. Symbolum Bellua marina. 40. Hujus fœditate Ethelburga conjux convertit maritum. 42.

Mundani diabolo servientes. 35. Ingrati porcis similes. 37. Perituris adhærent. ibid. Eorum insatiabilitas. 40.

Mundanarum rerum nullitas. 38.

N

Nestero Abbas de obedientia. 386.

S. Nicetius Trevirensis Episcopus nascitur rasus ut Monachus. 418.

S. Norbertus Zelosus hæresum extirpator. 475.

S. Nothkerus Monachus S. Galli horæ Canonicæ oblitus. 181. Ejus factum symbolicum. 29.

O

Obedientia victimis, & votis aliis præstantior. 355. Est meritoria ac potens. 356. 358. Omnibus creaturis competit.

petit. 360. Hujus arma fortissima. 362. Miracula, imò omnipotentia. ibid. Mortuos resuscitat. 363. Eidem obediunt mortui. 364. Quid doceat Regulares, & Sacerdotes sæculares. 365. 366. 367. 368. Ejus præconia. 369. Est Martyrium incruentum. 310. Cæli tessera. ibid. Martyrum tessera. 374. Illius conditiones & gradus. 376. Motiva & commoda. 373. 378. Sit in Regulari mortuo similis. 384. Cœca & simplex. 398. 402. Hujus qualitates. 399. Observandæ media. ibid. 400. Coactæ mala. 401. Hortatio ad obedientiam. 397.

Obediens sit ut asinus. 386.

Oblatio sui, & suarum actionum. 485. In unione intentionum Christi. 486. Ejus concomitantia. ibid. 497. In unione sanguinis Christi. 489. Hujus interpretativa actualitas. 490. Est jugis oratio. 391.

Odericus Ord. S. Franc. Convent. Religionis propagator Apostolicus. 474.

Opinionis pertinacis mala. 395.

Oratio singulare castitatis præsidium. 353. Armarium Clericorum. 412. Religiosis & Clericis commendatur. ibid. Hujus præstantia & potentia. 407. Symbola & utilitas. 408. Necessitas. 409. Virtus contra vitia. 411. Elogia. ibid. Fastidium pessimum signum. 414. Huic

deditissimus S. Carolus, alijque sancti Episcopi. 413.

P

Parochus. Parochi otiosè vagantes. 317. Sanguinis Christi custodes, sic & animarum. ibid. 318. Pro quibus ab ipsis gravis reddenda ratio. ibid. Zelosi persecutionibus obnoxij, sint fortes, & patientes. 368.

Parochorum officium. Vide *Sacerdotum.*

Patris æterni potestas generativa collata cum sacerdotum potestate consecrativa. 445. Ejusdem vox de Filio suo 446.

Paulus Apost. Zelosus pro aliena salute magis, quàm pro propria. 499.

Pauli Monachi obedientia miraculosa. 363.

Pauli Simplicis obedientia. 386. ob eam suscipitur in Monachum. 388.

Pauper. Pauperes Evangelici Deum possident. 254. Illorum gloria. ibid.

Paupertas Evangelica cur commendata Apostolis. 249. Illius commoda. ibid. Prærogativæ. 250. Conditiones in Clericis. 251. In Religiosis. ibid. Elogia ejusdem ex S. Francisco. 255.

Paupertas spiritûs in quo consistat. Vide *Humilitas.*

Paupertas Christi corporalis extrema. 299. spiritûs. Vide *Humilitas.*

Peccata. Suorum rememoratio. 506. Detestatio & annihilatio. 509. Venialium incuria. Vide *Venialium.*

Perfectio. Ejus tres viæ, Purgativa, Illuminativa, Vnitiva. 20.

Persæ. Eorum mos cum suis Regibus. 43.

Personæ Deo sacræ. Vide *Luxuria.*

Petrus Gonzalez Dominicanus in præsentia plurium ab equo excussus convertitur. 40.

B. Petrus de Eugubio in Vmbria Ord. S. Augustini è sepulchro alios cantantes: Te Deum laudamus, juvat. 420.

S. Petrus de Alcantara amoris Dei æstu fervens. 464.

S. Philippus Nerius itidem. 465.

Philosophiæ cælestis doctrina mundanæ contraria circa obedientiam. 388.

S. Placidus Dissertin. obedientiæ Martyr. 372.

Proprietas quid sit. 260. Vnde reguletur ejus gravitas. 261. Nec in minimis est concessa. ibid. Regularium sacrilega. 257. Indispensabilis. 258. Illius species. 262. Pœnæ. 257. 258.

Psalmodia ab Ecclesia instituta. 415. Ejus elogia, virtutes, contenta, 416. 417. Delectatio, dignitas, fructus. 429.

Lacrymas movet. 418. Nimis accelerata, & interrupta confabulationibus. 424. Indevota nullum meritum habet. 418. Imò graviſſimas pœnas purgatorij ſubibit. 427. Somnolenta reprehenſa in Religioſis. 426.

Pſallere. Pſallentes. Religioſi Ciſtercienſes occiſi. 429. Sacerdotes martyrizati poſt mortem. 420. Iiſdem ſe immiſcent Angeli. 421. Viſio de hoc S. Bernardi. 422. Vices abſentium ſupplent. ibid. Imò etiam B. Virgo. ibid. Viſio de hoc F. Abundi. 423. Docent modum pſallendi. 430. Contra luridè pſallentes indignantur. 431. Hortatio ad pſallendum ſapienter. 427.

R

Redditus Eccleſiaſtici ſunt bona pauperum. 271. Illis debita. 272. Quomodo liceat propinquis dare. 273.

Reformationes. Earum fructus. 237.

Refractarius. Vide *Inobediens.*

Reges qualem habeant poteſtatem. 439. Sacerdotibus ſunt ſubjecti. 440.

Regulares. Quidam juvenis vagus ad tabernas reprehenditur. 320. Conquerentes de cibis. 265. Invectiva cœleſtis contra ſuperfluos. 263. Taxantes omnia ſuperiorum acta, inobedientes, mur-

murmuratores, refractarij pessimi. 390, 391. Illorum solatia. 263.

Resignatio perfecta in Dei voluntatem. 5. 6. Qualis cuique facienda 493. Mendici usque ad infernum. 494. Talis superat Martyria. 498. In justitiam Vindicativam Dei. 498. Etiam in illius rigorem. 502. Hujus meritum infinitum. 503.

S

Sacerdotes divitiarum contemptores. 274. Luxurioſi. *Vide Luxuria.* Non sint venatores. 319. Non plebeis se immisceant. 320. Promittunt in ordinationibus obedientiam. 374. Hortatio ad illam. 375. Zelosi martyres. 374. Animarum corredemptores. 470. Fiunt alter Christus. 471. Assiduè in templo occupati. 423. Fastidientes psalmodiam, non recreationes. 424. Regiam dignitatem præcellunt. 439. Angelis etiam præcellentiores. 440. 441. Sine zelo nihil sunt. 478. Eorum tituli. 316. 449. Officium. ibid. 450. Illius incuria quàm gravis. 316. Exercitia pia & occupationes. 321. 348. 349. Famulæ improbæ. 324. Symbola. 450. Potestas infinita. 443. Illorum in manibus Christus. 444. Verborum potestas in omnes creaturas. 445. Eadem potestas collata cum po-

testate generativa Patris æterni. ibid.

Sacerdotum gloriatio de Christo præsente. 446. Puritas requisita. 447. 448. 456. Hortatio ad talem puritatem & munus suum implendum. ibid. 450.

Quidam missam celebrans, non præmissa confessione ex incuria Divinitus punitur. 337. Alius cum malitiâ. ibid. Indignus omittat celebrare. 338. Vel præmittat confessionem. 339. Vide *Psallere*.

Sacrificium Missæ excellens, summum. 424. Illius virtus ad delenda peccata. ibid. Efficacior victimis. 435. Excellentiæ quatuor secundùm se. 451. Aliæ ex parte offerentis Principalis. 452. Ex parte potestatis sacerdotalis in consecratione. 453. 454.

Sacrificium propriæ voluntatis. 378.

Sacrificantis paramentorum mysteria. 455.

Sacrificanti in Missa accurrit SS. Trinitas. 437. Angeli & Christus ipse visi assistentes. 438.

Sal. Eo cur conspergantur carnes. 346.

Salomon rerum mundanarum nullitatem agnovit. 38.

Samson Episcopus celebrans cœlesti visione recreatus. 448.

Sancti

Sancti rerum mundi contemptores. 280. Sibi rigidi. 348. In oratione assidui. 432. Eorum victûs asperitas. 266. 280. Humilitas. 302.

S. Simplicius Episcopus cum conjuge castus. 323.

Societatis Iesu statutum de annuis Exercitijs. 9.

Solatia. Vide *Regulares*.

Solitudinis Exercitiorum fructus ex S. Bernardo. 9.

S. Stanislaus Episcopus veritatis Martyr. 373.

Status tres hominum in tribus Apostolis Thaboræis repræsentati. 11.

Statûs Religiosi fælicitas. 53. Cur mundo incognita. 58. Ejusdem symbola ex S. Scriptura. 54. Interna dulcedo. 55. 57. Media salutis. 57. Puritas. ibid. Extollitur ab Vrbano II. & Gregorio M. Petro Cælestino P P. 59. 60. Vocationis beneficium ad hunc statum & sacerdotium. 62. Hujus comparatio cum Israelitis, ac aliæ. 63.

S. Stephanus Cisterc. oraturus abigit omnes alias cogitationes. 12.

P. Suarez Soc. Iesu maximi æstimat orationem. 414.

Superbi. 39.

Superfluitas. Vide *Regulares*.

Superiores oportet amare, revereri

& ijs obedire. 360. 361. Regulares nunc multa ob mores irreligiosos subditorum connivere coguntur. 389. Consilijs utantur. 395. Talis consilij petiti bona. 396. Horum acta non taxare, monet S. Catharina Bonon. 393.

T

Tabula Meditationum & Digressionum in Exercitijs. 18. ac seqq.

Temporis distributio in Exercitijs. 15.

Tepidi graviter perstricti à Ludovico Blosio. 221. Pardis assimilantur à S. Bernardo Cardinale. 223. Gravis adhortatio contra illos. Illorum grave animæ periculum. 227. Octo deordinationes. ibid. 228. Gradatim vergunt ad ruinam. ibid. Fiunt domicilium omnium vitiorum. 229. Exemplum juvenis Societatem Iesu deserentis. 230.

Tepiditas descripta. 221. Hæc & mimorum neglectus sunt ruina communis. 231. Remedium contra illam annua Exercitia. 232. Tepidè transacti anni non sunt computandi. 239.

Timor judicij post mortem. 134.

S. Thomas Aquinas. Vide *Mulier.*

S. Thomas Cantuar. Veritatis Martyr. 373.

Tœdia in Exercitijs quomodo superanda. 17.

SS. Trinitatis consilium de hominis reparatione. 48.

V

S. Vdalricus Episcopus Veneris domitor. 349. Orationi deditus. 413. Inter psallendum visionibus illustratus, inter celebrandum cœlesti manu adjutus. 438. Vanæ gloriæ osor. 439.

S. Vdalrici Presbyt. visio de tribus sacerdotibus suspensis. 120.

Velum B. Catharinæ Bonon. 365.

Venialium peccatorum Levitas falsa. 148. Incuria. 335. Evitatio. 336. Horum fœtor ex testimonio plurium sanctorum. 152. Enormitas descripta à B. Catharina Genuensi. 152. S. Theresiæ judicium de ijsdem. 155. Illorum catalogus in personis sacris. 158. Illa dicere, nihil esse, est Deum arguere mendacij. 159.

Veniale peccatum non est committendum pro mille mundis salvandis. 163. S. Anselmi pro hoc rationes. 164. SS. Omnium opera non sunt condigna satisfactio pro uno peccato veniali. 165. Exigit satisfactionem infinitam. ibid. Venialia cur in sacris personis reputentur

tur graviora. 367. Eorum gravitas ex purgatorij pœnis metienda 168.

Via Purgativa Moyſes; Illuminativa Elias, Vnitiva Chriſtus. 10. Purgativæ ingreſſus. 28. Symbolica ejus oſtenſio. 29. Aratura. 30. Hanc Moyſes ſymbolicè emenſus. ibid. Illuminativæ ingreſſus. 245. Vnitivæ ingreſſus. 403.

Victus. Vide *Sancti.*

Vilis æſtimatio ſui. Vide *Humilitas.*

S. Vincentius Ferrar. tentatus à muliere, illæſus. 324. Ejus viſio de pœnis graviſſimis indevotè pſallentium. 427.

Virtutes plantandæ. 29.

Virtutes tres Evangelicæ in tribus Apoſtolis Thaboræis repræſentatæ. 11.

Viſio Moyſis de Rubo. 1. Exercitiorum figura. ibid.

Viſio S. Bernardi de Mundanis. 39.

Viſitatio ſanctiſſimi in Exercitijs 16.

Viſitationum Clericalium & Regularium fructus. 237.

Vita tepida non eſt vita. 239. Illius damna. 240. 241. Deo ſummè odioſa. 242.

Vitia eradicanda. 29.

Vnio viatoris cum Deo in quo conſiſtat. 484. Ejus prærequiſita. 485.

Voluntas propria vocatur infernus. 380. Quæ dicatur propria. ibid. Quot malorum cauſa. ibid. Fomes inferni.

381. Injurioſa Deo, ac pernicioſa communitati. ibid. Hujus amatores peſſimi. 382. Sibi nocivi. ibid. Votifragi & prædones. 383. Illius abnegatio 402.

Voluntas ſua Chriſto reſignanda. 493. Omnium voluntatum creatarum conformatio. 496.

Voluntas ſe cælo privandi pro alio irrationalis. 499.

W

Walterus Abbas Villarienſis per 40. annorum ſpatium nullum voluntarium commiſit peccatum veniale. 166.

Z

Zelatores pro avertendis peccatis. 734. Pro gloria Dei. ibid. 474.

Zelus indiſcretus ſuperiorum Eccleſiaſticorum nocivus. 394. Sit charitativus. 345.

Zelus animarum in quibuſdam ſanctis fœminis exceſſivus. 472. Hujus exemplum in Chriſto etiam pro damnatis mori iterum parato ex revelationibus S. Brigittæ. 471. Hortatio ad hunc. 477.

S. Zoſimas tentatus à vana gloria. 288.

FINIS.

Amice Lector,

Menda aliqua obvia sic emenda.

Prior numerus denotat paginam, posterior lineam.

10. 12. Isaias, Elias. 35. ult, Exereando, execrando. 92. 10. Procos, portos. 94. In marginali dele per. 221. 3. Dele in. 277. 13. Cognitionei, cognitione. 306. 69. Incorvuptio, Incorruptio. 348. 4. Sentite, sentire. 357. 17. Digressio V. XV. 362. 1. Legislatrorem, Legislatorem. 375. 12. Inobedientiam, Inobedientium. 423. 9. Inducta, Induta. 448. 13. Beatus, Beati.

Reliqua pro tua benevolentia & prudentia corrige, & ignosce.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

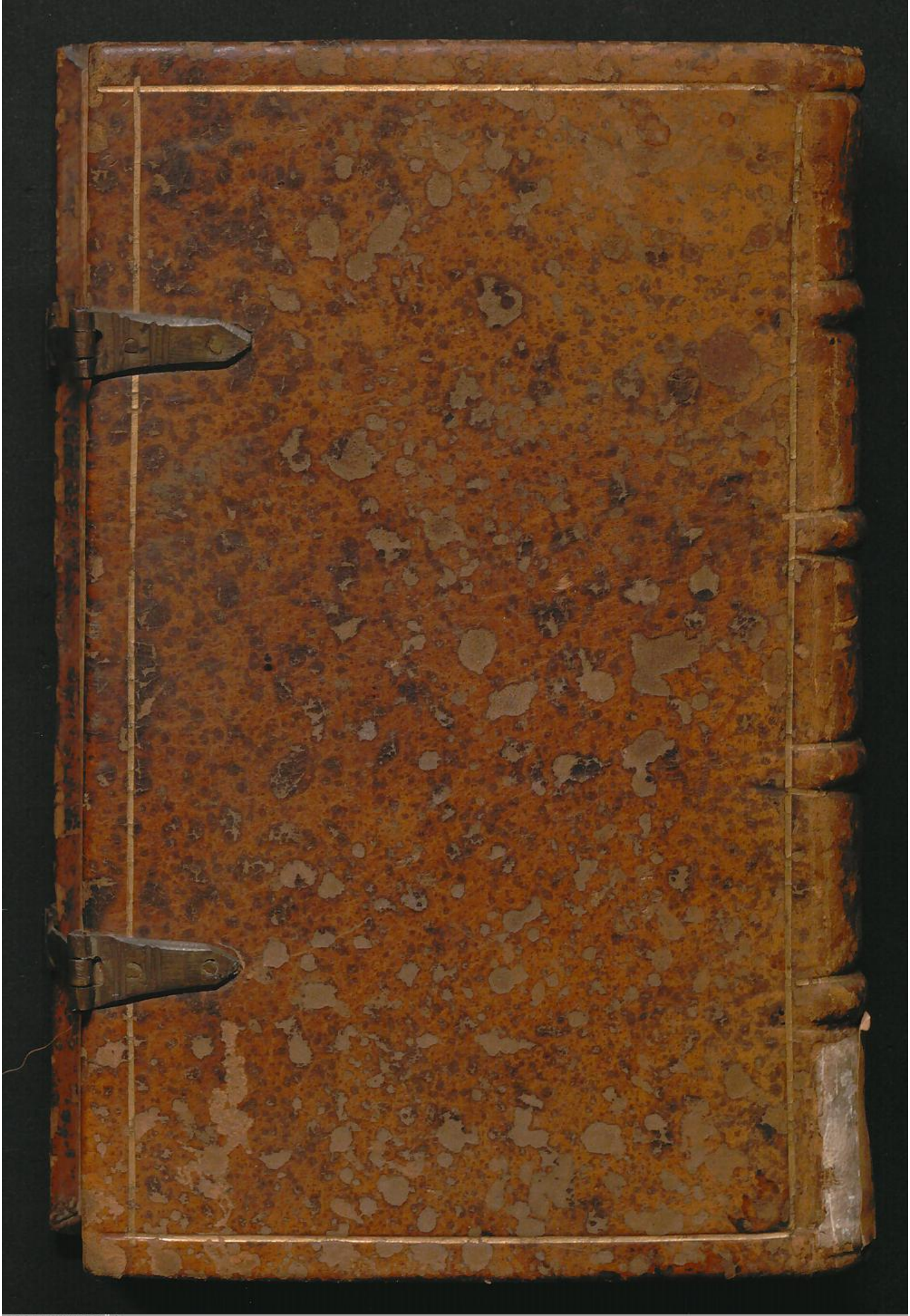
UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

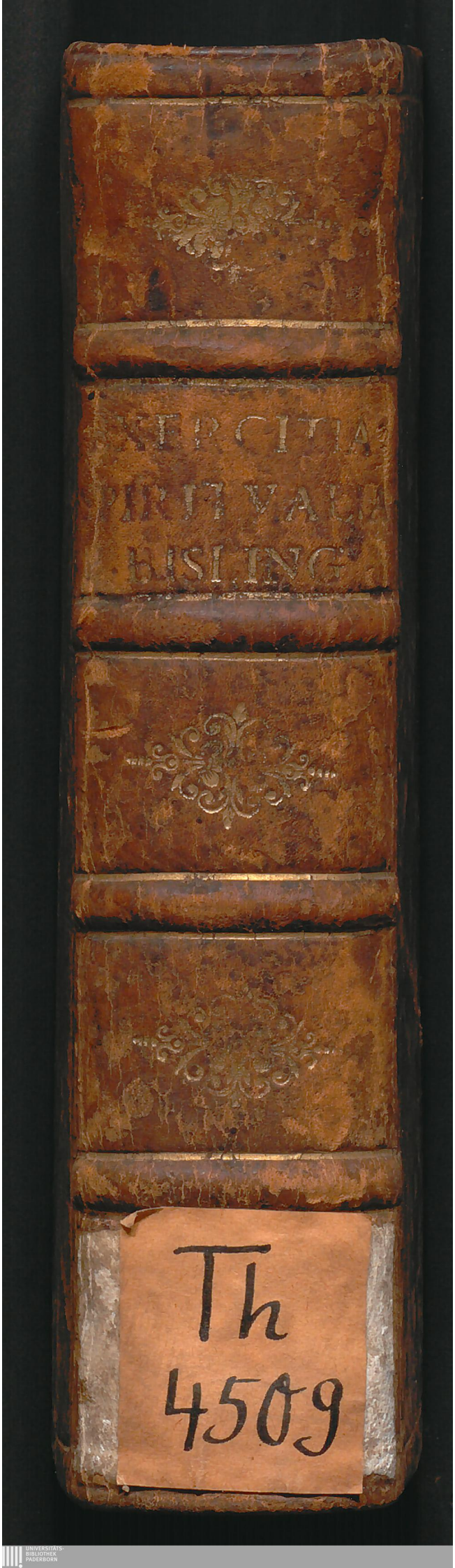
Th
4509